

ХАИМ ОЛИВЕР
КАК СТАНАХ КИНОЗВЕЗДА

chitanka.info

НЯКОЛКО ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДУМИ, КОИТО ОБЯСНЯВАТ ЗАЩО В ТАЗИ КНИГА МОЖЕ ДА ИМА ГРЕШКИ ОТ МУЗИКАЛНО И ФИЛМОВО ЕСТЕСТВО

Казвам се Боян Боянов, учител съм по география във Второ единно средно политехническо училище в нашия град, а по музика и кино съм кажи-речи нула. По математика и техника също, особено ако се сравня с колегата инженер Чернев, наричан любовно от учениците Черния Компютър.

Не че не обичам музиката. Напротив — обичам да гледам по телевизията нашата национална Лили как си разперва пръстите на ръцете като паунова опашка; харесва ми и нашият детски ансамбъл за песни „Златните камбанки“, в който, тук му е мястото да спомена, пее героят на тази книга Енчо Маринов. Но, признавам си чистосърдечно, природата ме е лишила от слух и глас, и когато понякога пропявам, хората около мен деликатно си запушват ушите.

Така стоят нещата и с киноизкуството. Е, ходя на кино, но тъй като не чета „Филмови новини“, не мога да ви кажа нищо за последния развод на кинозвездата X и за новата творба на режисьора Y. Трябва да подчертая обаче, че моите познания за филмопроизводството значително се разшириха след прочитането на Енчовия дневник.

Но време е да съобщя как се роди тази книга.

Беше късна майска вечер, навън ухаеха рози, аз преглеждах някакви дълги домашни. Звънна се. Отворих. На прага стоеше Енчо Маринов, ученик от 7^в, на който аз бях класен. Беше доста раздърпан, уморен и чорлав, но на лицето му имаше някакъв непознат досега израз на мъжествена решителност.

— Другарю Боянов, мога ли да вляза за малко при вас? — попита той.

Въведох го в кабинета си. Не го разпитах — вече бях в течение на някои от събитията, които се бяха разиграли с него през последните дни. А той, без да каже дума, извади изпод ризата си едно дебело снопче тетрадки и ги постави на бюрото ми. Бяха черни от сажди, сякаш са били държани в комин.

— Какво е това, Енчо? — попитах.

Той въздъхна и някак си автоматично се усмихна, при което показва счупения си десен кучешки зъб:

— Онова, за което говорихме миналата седмица, другарю Боянов. Моите душевни премеждия, които обещах да ви опиша, но не успях да ви ги пратя, защото мами ме задържаше в къщи като затворник. Това е Съчинение за моя живот.

— Нещо като мемоари, а?

— Не знам, другарю Боянов, може да са мемоари. В тях пиша и за моето участие в „Камбанките“, и за това — как станах кинозвезда и как се превръщам в Мъж с главно М и как искаха да ме акселерират... Предавам ви ги, та ако някога... мм... не се върна, всички мои приятели от класа, Милена от третия чин, Кики Бръмбазъка, а също и Черния Компютър, инженер Чернев, де, да знаете какво се е случило с мен през моя кратък живот и така нататък... Нали сме приятели, другарю Боянов?

— То се знае, Енчо — отвърнах, изненадан от гробовните му думи. — Твоето доверие ме ласкае. Ала наистина не разбирам: та ти отиваш да играеш във филм, ще те гледа цялата страна, защо си така омърлушен?

Енчо пак въздъхна и този път начупеният му и дрезгавичък пубертетен глас едва не се превърна в ридание:

— Вие го прочетете и ще видите... — И побърза да добави: — Но, като го прочетете, моля ви се, поправете го тук-там. Аз, нали знаете, по български съм зян, имам тромбе и бъркам членуването, а понякога и времената и пряката реч.

— Дадено, Енчо! — рекох великодушно. — Ще го поправя, макар че не съм кой знае какъв стилист. Но ти да не си решил да ставаш и писател?

При този мой въпрос той пак въздъхна, този път с трагични нотки и обясни:

— Мама казва — не писател, а сценарист, но чак след като стана кинозвезда, а после и режисьор. Тя казва, че най-хармоничната личност днес трябва да бъде едновременно кинозвезда, сценарист и режисьор. Те са най-прочути и печелят най-много пари... Но аз... аз... — той прехапа устни и млъкна. В очите му се появиха сълзи.

— Добре, Енчо, не се тревожи...

— И не ги давайте на никого да ги чете... поне засега...

— Бъди спокоен, няма да ги дам.

Той пак се усмихна механично като манекен, който демонстрира пред публика последните моди. По-рано нямаше такава кретенска усмивка.

— Е, аз да си вървя — промърмори той.

— Да — казах, — върви. Късно е вече. У вас ще се безпокоят.

Той си тръгна.

Можех ли тогава да предположа къде?

На другия ден седнах и се заех с тетрадките. Премагнах доста грешки от езиково естество (някои оставих — не зная грешки ли са, или Енчови особености), разделих разказа на глави и им сложих подзаглавия. Всичко друго оставих така, както е написано лично от Енчо, включително подчертаните изрази, включително музикалните, филмови и технически термини, за точността на които не гарантирам.

Оставих още и ония присъщи на Енчовата възраст езикови белези, израз на двойственото му отношение към действителността. Сами ще установите как на места погледът му към живота е ту на момче, ту на юноша. Нали Енчо е вече на превала между тия две възрасти и е на път да се превърне в Мъж с главно М?

Ръкописът беше готов чак след два месеца. Автора му обаче видях само три дни след като ми връчи тетрадките и то при много драматични обстоятелства. Но това е вече друга история, която ще разкажа след като се запознаете с неговото собствено животоописание.

И тъй — думата има Енчо Маринов.

ПЪРВА ЧАСТ
ПЪТЯТ КЪМ БЕЗСМЪРТИЕТО

1. КАК ЗАПОЧНА ВСИЧКО

Мами казва — като в американски филм. Но аз добре си спомням, че всичко започна с едно телевизионно съобщение.

Беше събота вечер, татко и аз седяхме пред телевизора и чакахме да стане двайсет и три часа, за да гледаме деветата серия на един филм на Студио „Хикс“. Казваше се „Откуп — милион долара“. В него, се разправяше за едни бандити, дето отвличат едно момиченце в едно подземие и искат от родителите откуп от милион долара, за да го освободят. Мами ми кърпеше дънките и ми викаше, хайде, Енчо, да спиш, че безсънието е най-лошият враг на певците, то не само омътнява гласа, но и разваля тена на лицето.

На мене обаче хич не ми се спеше, защото исках да разбера, ще намерят ли родителите на отвлеченото момиче един милион долара. Пък и татко ме подкрепи и каза на мама, няма нищо, нека детето да погледа, какво от това, утре е неделя, ще си отспи.

Така е с мама и тати, все са на различно мнение по важни въпроси. И най-вече спорят за мен и за моето бъдеще. Работата е там, че татко завежда склада на градските аптеки, него много го уважават, защото може да ти достави каквото си щеш лекарство. При него идват даже от Кореком. И затова той ме учи, че и аз трябва да се ориентирам към някоя солидна професия, а не да се запилявам с разни ми ти лигави женски измишльотини и да ставам певец по естрадите и така нататък. Мама, разбира се, не е съгласна с това и оттам идват всички разпри.

И така значи, точно в разгара на спора дали да си лягам или не, на телевизора се появи говорителката, знаете я — онази, черноокичката с хубавата усмивка, и каза: „Внимание, важно съобщение!“

— Тихо! — провикна се тати. — Сигурно е резултатът от мача в Мадрид.

Но говорителката каза ето какво:

„Както вече съобщихме, предстои пускането в производство на новия български филм «Детството на Орфей». Сценарист е писателят Владилен Романов, режисьор Михаил Маришки, композитор Юлиан Петров-Каменов. Основни изпълнители ще бъдат деца. Продукция «Детството на Орфей» кани желаещите да участвуват във филма да се явят на 26 април, неделя, 10 часа, в Пионерския дворец в София за първи подбор на актьори и епизодици. Кандидатите не бива да бъдат под десет години. Ще се предпочитат деца, които владеят някакъв музикален инструмент: китара, флейта или дори арфа, и умеят да пеят. Театралните и музикални състави ще бъдат поканени на отделна среща“.

В този момент адски писък заглуши гласа на говорителката. И като се обърнах, видях, че мами се е строполила на креслото и се държи за сърцето, като едва диша. Помислих, че е получила инфаркт и че умира. Татко си помисли същото, защото веднага се наведе над нея, шляпна я по бузите и уплашено зашептя:

— Ей, Лоре, Лоре, какво ти стана, бе?

Но мами не отговаряше и само още по-силно стенеше:

— Ох, божичко, божичко!... Най-последно!...

Като разбра, че мами още не е умряла, тати извади от аптеката шишенце с валериан, но тя го отблъсна с две ръце и се изправи, и каквато си беше дебеличка, чорлава и с големи очи, се обърна към мен и се провикна:

— Чу ли, Енчо? Чу ли? Най-последно удари и твоят час!

През това време на малкия екран се появи оня от Студио „Хикс“, дето стреля с пистолета в окото, и започна деветата серия на „Откуп — милион долара“. Татко и аз искахме да гледаме, но къде ти! Мами веднага загаси телевизора.

— Стига с тия бабини деветини! — извика тя. — В нашия дом настъпва велик прелом, а вие си губите времето с разни ми ти милиони долари!

— Чакай бре, жена! — опита се да я успокои тати. — Какво те е прихванало? Защо ни забраняваш да гледаме телевизия?

— Защото — отговори тя безпощадно, — не чу ли какво рече говорителката?

— Чух. И какво?

— Как какво бе, Цветане? Та Енчо трябва да играе в този филм!

Тати въздъхна така, като че говореше не на мами, а на мене:

— Слушай, Лоре...

— Лорелай! — поправи го тя веднага.

Мами не обича да я наричат Лора. По̀й харесва Лорелай. Веднъж тя ми обясни, че Лорелай е красавица от една песен на немския поет Хайне. Та тази красавица стои на едни скали в реката Рейн, пее омайни песни и с тях привлича корабите, които злокобно се разбиват на парчета, а моряците потъват в реката, удавени завинаги.

— Добре де, Лорелай! — отстъпи както винаги тати. — Дай да се разберем. Какъв артист е нашият Енчо? Полегни си и утре няма да ти има нищо. А сега, моля ти се, остави ни да гледаме.

Но мами никак не искаше да си полегне. Сновеше напред-назад в стаята и само повтаряше:

— Такъв случай не бива да изпускаме. Сега или никога! — После изведнъж се спря като закована и попита: — Кой ден сме днеска?

— Събота, 25 април — отговори тати и отново запали телевизора.

Мами пак го загаси.

— 25 април? А утре е 26! Значи до утре имаме само една нощ! Божичко, как сме го изпуснали това съобщение по-рано, че да се подготвим както трябва! Но нищо, ние пак ще треснем ония тонковци от кинематографията с всичките им сценаристи и режисьори. Така го решавам аз и така ще бъде! Утре рано заминаваме за София. Цветане, пригответи колата!

В този момент мами ми изглеждаше величествена като паметник. Такава осанка има тя, когато пее в градския хор, само че тогава е с бяла везана блуза и дълга черна пола. Такава беше тя и миналата година, когато игра в читалището в самодейната оперета „Славейт от Чатануга“. Мами има хубав глас и е най-добрата касиерка в пощата.

— Слушай, жена — обади се тати, — в съобщението казаха, че музикалните състави щели да бъдат прослушвани друг път. „Златните камбанки“...

Мами го прекъсна ехидно (много ми харесва тази дума!):

— Ама ти да не мислиш, че ще позволя на Енчо да бъде безличен миманс, а? Той отива самостоятелно! Няма какво да прави в „Златните камбанки“, отдавна вече ги е надраснал. Че кой друг има глас като неговия? Чист сопран, бистър като кристал, също като моя...

И тук изведнъж се разплака. Ей така, без никакъв повод. Заплака с такива едри сълзи, че чак чернилото от клепачите ѝ потече покрай носа.

— Ох, момчето ми — хлипаше тя, — от мен не можа да излезе нищо свястно, защото светът е лош. Не станах ни оперна певица, нито примабалерина, ни киноартистка. Нека сега поне ти да литнеш високо-високо, толкова високо, че да стигнеш звездите... И тогава аз ще бъда най-щастливата майка на света!

Престана да плаче, изпъчи се и заповяда:

— Всички в леглата! Утре тръгваме рано. Искам да бъда в София преди десет часа, за да поразузная колко пари струват тия сценаристи и режисьори, дето ще ни изпитват.

Така и не можах да разбера какво стана в Студио „Хикс“ с отвлеченото момиче и дали родителите му са намерили един милион долара.

Преди да се разделим, мами ни предупреди така:

— И никому нито дума за нашето културно мероприятие! Пълна тайна, че току-виж ни завидели и почнали да слагат пръти в нашето семейно колело. Светът е лош.

— Лоре, стига с тия детинщини! — смъмри я кротко тати, но мами беше твърда като стоманата, с която конструираме Машината.

— Не! — рече тя. — Искам да ми се закълнете, че ще пазите тайната, докато ви освободя от нея.

— Добре де! — отговори тати. — Така да е.

— Ти също, Енчо! Закълни се! — заповяда мами.

Аз също се закълех, като в ума си мислех за Милена от третия чин — дали да ѝ кажа за мероприятието или не...

2. ПРИЗИВ ЗА ПОМОЩ

Прибрах се в стаята си ужким да си легна, но не се съблякох, а изчаках мами и тати да заспят, после тихичко се измъкнах и се качих на тавана. Това е лесно, защото живеем на петия етаж под тавана. Там е моето Орлово гнездо. В него си пазя всички ценни неща, като например книгите, които мами не ми разрешава да чета, защото не били за малки деца, самобръсначката, дето скоро ще почна да я употребявам, Бинарната бомба, която възнамерявам да взривя във войната срещу Женското царство на нашия клас, кокошката Кока Мери, с която тренирам да хипнотизирам животни и хора, и преди всичко МП-1.

МП значи Маркони-Попов, тоест радиоприемателен и предавателен апарат, като ония, дето ги имат милицаите. Сигурно знаете, че Маркони и Попов са били велики изобретатели и са изобретили радиото. Нашият апарат обаче е конструиран лично от мене и Кики Бръмбазъка под ръководството на Черния Компютър, нашия учител по трудово. С помощта на МП ние можем, когато си поискаме, да си приказваме тайни неща, защото и Кики Бръмбазъка си има такъв апарат, МП-2. Само че сега не знаех дали ще заваря Кики буден, но все пак пуснах призивните сигнали.

Не щеш ли, Кока Мери така се разкудкудяка, че едва не събуди цялата махала, та се наложи да я хипнотизирам, като ѝ пъхна главата под дясното крило. Така тя млъкна и аз продължих да изпращам в ефира своите сигнали.

И изведнъж червената лампичка на апарата светна и се чу отговора: „МП-Две слуша!“ Кики значи беше буден. Тогава тревожно зашептах в микрофона, но понеже много се вълнувах, взех да пелтеча. Аз винаги попелтечвам малко, когато имам душевни трепети.

— МП-2, слушай внимателно! Ес О Ес! Опасност!

— Каква? — попита Кики, без никак да се уплаши.

Трябва да ви предупредя, че Кики не се плаши от нищо: нито от духове, нито от цафета по български, нито от войната с Женското царство, което употребява в битките развалени яйца, скапани ябълки и конфети с лепило. Инак е ужасно любопитен. Черния Компютър твърди, че основната черта в характера на Кики Бръмбазъка е любопитството. Така е. Кики иска да знае всичко, навсякъде си завира носа и ако някъде се появят вампири или таласъми, непременно ще отиде да се запознае с тях и да ги поразпита къде живеят. Веднъж Кики, като искаше да разбере как точно гори бензинът, запали бараката в техния двор и опърли косата си. Друг път тръгна подир един човек с куфар, който му се стори подозрителен, човекът се оказа контрабандист и милицията го хвана, та сега Кики е на почит и уважение сред кварталните отговорници в града, и аз мисля, че един ден той ще стане като Шерлок Холмс.

И за да свърша с Кики Бръмбазъка, нека ви кажа, че главните думи в неговия речник са „кой“, „как“, „къде“, „защо“, „какво“, „кога“ и така нататък. И мисли само „логично“ и „дедуктивно“. Та сега в отговор на моя призив за помощ той ме попита:

— Каква е опасността?

— Искат да ме отвлекат.

— Къде? — попита той.

— В София.

— Кой? — попита той.

— Нашите.

— „Левски-Спартак“ ли? — попита той дедуктивно.

— Не, бе, не „нашते“, а нашите: мами и тати.

— Че защо ще те отвличат? — попита той още по-логично.

— Слушай, Кики, хайде, стига си задавал въпроси, защото мами може да провери дали спя и тогава всичко пропада. И защото това, дето ти го казвам, е адска тайна и аз нямам право да я разкривам пред тебе.

— Защо е тайна? — попита той.

— За да не могат лошите хора да слагат пръти в семейното колело.

— Кое семейство? — попита Кики.

Тук вече се ядосах:

— Кики — казах, — ще ми помогнеш ли или не?

— Винаги готов! Само че как? Ако искаш, ела, ще те скрия в нашето мазе. Там имаме кисело зеле, конфитюри и лютеници и можеш да издържиш в нелегалност цял месец, без да гладуваш.

— Добре, само че не сега. Сега виж какво ще направим. Утре в десет имам репетиция със „Златните камбанки“. Ще отидеш при Северина Доминьор, ще ѝ кажеш, че съм болен и че съм заминал за София.

— Какво ти е? — попита той.

— Като се върна, ще ти обясня. След това ще отидеш при Черния Компютър и ще му предадеш, че чертежа за клапана на Машината ще му го занеса по-късно. Разбра ли?

— Добре де. И какво от това? — попита той.

— Нищо. И още нещо: утре следобед имам среща с Милена от третия чин. Щяхме да ходим заедно на кино...

— Имаш ли билети? — попита той.

— Имам. Ще ги оставя под нашата изтривалка. Вземи ги и ги продай, а на Милена кажи, че мисля за онова, дето си говорихме вчера.

— Какво сте си говорили? — попита той.

Не исках да му призная, какво сме си говорили с Милена от третия чин, защото това си е моя интимна работа, и затова казах:

— Край на предаването. Ще те потърся утре вечер. — И изключих.

После отхипнотизирах Кока Мери, като ѝ измъкнах главата изпод крилото, нахраних я и се върнах на петия етаж.

Като минавах на пръсти покрай кухнята, забелязах, че в нея свети. Надникнах през ключалката и видях мами: беше по нощница и

пълнеше една кошница с бутилки вино и със суджуци от ония, дето дядо ни праща редовно от село.

Тихичко се прибрах в стаята си и си легнах. Ама дълго не можах да заспя, мислех за всички опасности, които ме дебнат в София. А като заспах, ми се присъни, че съм красавицата Лорелай, че стоя на скалата в реката Рейн и пея с омаен глас, и корабите се разбиват край мен, а „Златните камбанки“ ми пригласят под ръководството на Северина Доминьор.

3. ПРЕД ПРАГА НА СЕДМОТО ИЗКУСТВО

Мами ме събуди в пет часа. Отдавна не бях ставал толкова рано, та ми беше ужасно кофтално. Но тя каза, хайде, Енчо, трябва да те приготвим като кандидат номер едно за приемния изпит в София. И взе, че саморъчно ми изми ушите и врата, облече ми бяла риза, празничните ми сини панталони, червена пионерска връзка и така нататък, макар че скоро ще престана да я нося тази връзка. После ми среса косата и я напръска с лак, така че залепна на главата ми като четка-баданарка след боядисване с блажна боя. Сетне ме изгледа критично от всички страни.

Трябва да ви кажа, че имам особени уши — големи и щръкнали. Освен това съм дебеличък, главата ми е кръгла като футболна топка, а косата права и пепеляворуса. И ходя малко патраво като Чарли Чаплин, та по лека атлетика съм зян. Затова пък имам хубав глас...

И така — Лорелай ме поразгледа и каза:

— Да те пооправя още малко и си готов.

И ме пооправи. Начерни ми с чернило миглите, нарисува ми една бемка на дясната буза, после ми подряза ноктите, дето не бях ги рязал два месеца. И отново ме заогледа и каза, чудесен си, Енчо, по-красив от Ален Делон. Хайде, време е да вървим.

Преди да излезем, тя ме накара да изпея гамата в до мажор отдолу нагоре и отгоре надолу, и остана недоволна, защото гласът ми беше леко одрезгавял, сигурно от неспането, поради което мами ми даде да глътна шепа сушени сливи и едно сурово яйце.

— Това действа много добре на гласните струни — обясни тя. — Там ще им изпееш „Пролетен вятър“.

„Пролетен вятър“ е песента, която изпълнявам като солист заедно с „Камбанките“. Навсякъде я харесват много.

— А за бис — добави мами, — ще им покажеш Марша на партизаните, тя е много идейна песен. Да вървим!

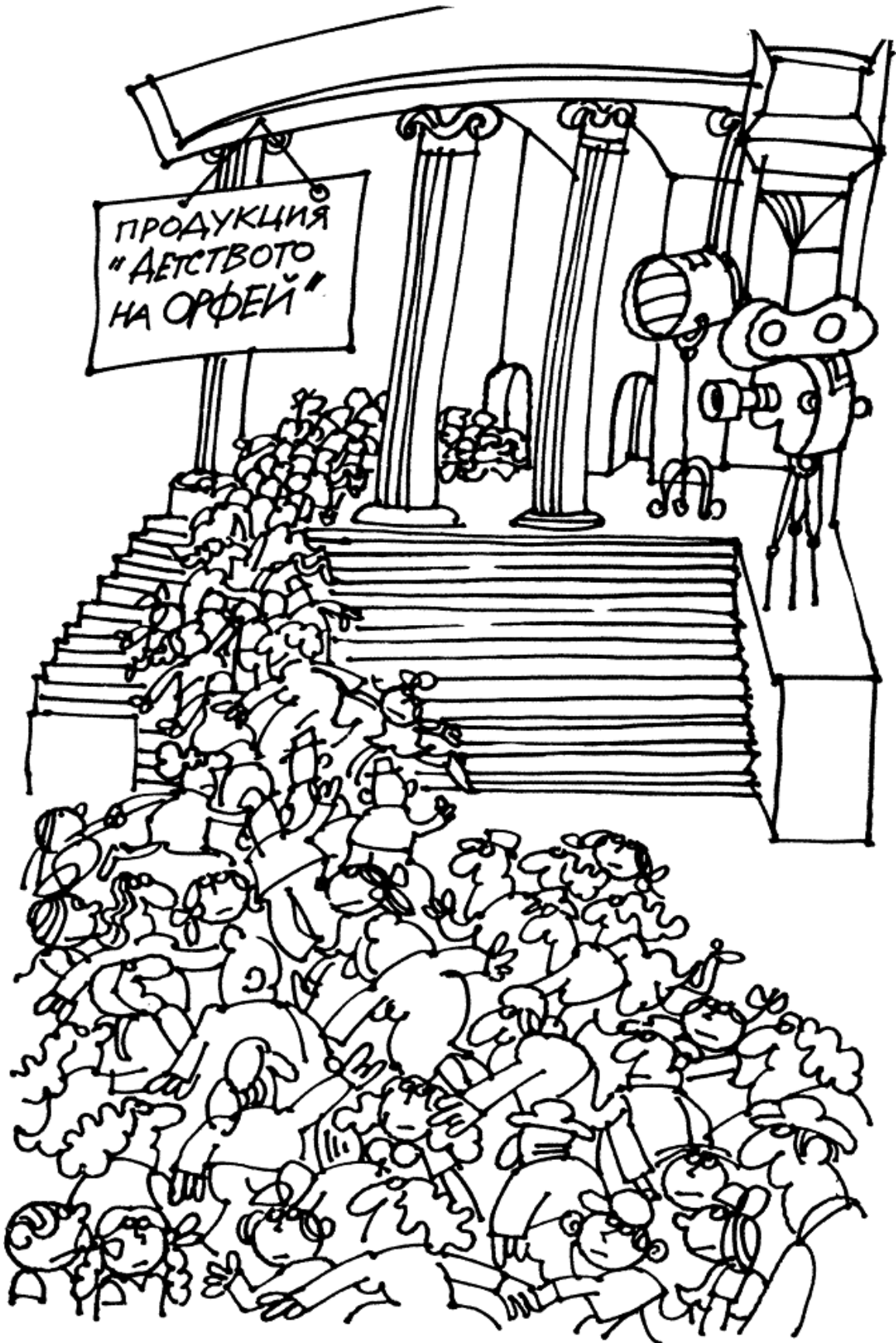
Кошницата, дето мами напълни през нощта със суджуци и вино, я сложиха в багажника. Аз пъхнах под изтривалката двата билета, с които щяхме да отидем на кино с Милена от третия чин. И тръгнахме.

Нека знаете, че колата ни е москвич, дето тати я купи на старо много евтино, но Черния Компютър и аз така я пипнахме, че сега хвърчи като състезателен автомобил от формула едно. И вместо за два часа, в София пристигнахме за час и половина. През цялото време мами не разреши на тати да отвори прозореца, за да не ми духа и да си простудя гърлото, и едва не се задуших от жегата и лошия въздух.

До София не хапнахме нищо и на мене стомахът взе да ми къркори от суровото яйце и сините сливи, но мами каза, че най-добре се пее на гладно сърце и че изкуството иска жертви. Тати предложи да извадим един суджук от кошницата, но мами каза не и не!, този деликатес не е за нас, и стига приказки. И още нещо каза тя — трябва да пишем на дядо Енчо да ни прати още вино и суджуци, защото сигурно ще потрябват при по-нататъшното развитие на мероприятияето. Излезе права...

И както бяхме в колата, минахме покрай Пионерския дворец, дето трябваше да се състои приемният изпит. Часът беше осем и половина, мислехме, че сме първи. А то — само погледнахме и ахнахме: на широката улица пред входа имаше кажи-речи две хиляди души.

— Тия са ненормални — каза тати. — Сигурно цяла нощ са висели тук, като пред книжарница за „Богат-беден“.

— Ненормални сме ние, че закъсняхме — възрази веднага мами. — Хората си знаят работата. Рано пиле рано пее. По-късно изпитната комисия се уморява и не ти обръща нула внимание.

Оставихме колата зад стените на Двореца — там имаше вече двеста автомобила от цяла България. И се шмугнахме в опашката пред вратата, като мами пробиваше път с лакти, но много навътре не можахме да минем, защото хората взеха да пискат, на какво прилича това бе, ние сме тука от три часа сутринта, а тия сега пристигат и се правят на улави, такива да ги няма!

Какви ли не хора имаше тук! Татковци и баби, дядовци и майки, лели, вуйчовци, сестри, братя и така нататък. Деца имаше най-малко, макар че те бяха облечени празнично с червени връзки и сресани като мене с и без лак. Момичетата носеха панделки и дори бяха с начервени устни. Но всички те — момичета и момчета — мълчаха и трепереаха, защото си мислеха за изпита, дето ще трябва да го положат вътре. А някои хора носеха кой кошничка, кой вързопче... Като видя това, мами ахна:

— Цветане, забравихме онова в колата!

Тати разбра, въздъхна и побегна обратно.

Аз пък, понеже нямаше какво да правя, се ослушах какво приказват хората наоколо. Една майка на малко момиченце казваше:

— Моята Клотилда още в детската градина танцуваше като Айсидора Дънкан.

(Мами ми обясни, че Айсидора Дънкан е била велика прима-балерина.)

Една лелка разправяше:

— Наш Иванчо е участвувал вече във филм. Игра ролята на ученик, седеше си в клас и мирно слушаше какво хортува учителят.

Друга една бабка пък обясняваше:

— Внучката ми Камелия на Нова година придружаваше дядо Мраз и раздаваше подаръците, та всички си потрошиха ръцете да ѝ ръкопляскаат.

Един дядо казваше:

— Моят Кирчо е много кадърен. Като беше в първи клас, му залепихме брада и мустаци от памук и игра ролята на едно от седемте

джуджета. И много хубаво се премята през глава.

Най-силно обаче викаше един дебел мъж с мустаци:

— Брей, все вундеркинди, дявол да ги вземе! Деца-чудо! Моцартовци! На две годинки свирят на пиано, на три пишат симфонии, на пет — опери. А като им кажеш да изпеят „Зайченцето бяло“, се напикават. Синчето ми не е вундеркинд, но е здраво балканско чедо и като си отвори онова ми ти гърло, буките се чак превиват доземи!

И така нататък, и така нататък...

Докато тия така си приказваха, надойдоха още и още хора, та краят на дебелата опашка вече не се виждаше. По едно време тати се промъкна до нас, остави кошницата и си тръгна пак, като каза, че отива в отсрещната сладкарница да си накваси гърлото с едно кафенце и да хапне една баничка. Мами много му се разсърди, но не можа да го задържи.

На мене стомахът ми взе да къркори още повече и исках да се отбия за малко в гората, но къде ти! Наоколо имаше толкова много народ, че не можах и да помръдна дори. Отгоре на всичко, като стана десет без четвърт, мами измъкна от чантата си още десет сини сливи и ми ги даде да ги глътна бавно-бавно, а после и още едно сурово яйце...

И точно тогава се запознах с Росица. Стоеше до майка си и беше адски прекрасна. Пък и ми се стори позната, като че я бях виждал някъде. Още докато дъвчех сливите, тя се приближи до мене и се засмя с кафявите си като кадифе очи, със ситните като на бебе зъбчета и веселите си трапчинки на бузите. И каза:

— Тия сливи са нашенски.

— Как тъй „нашенски“? — попитах.

— Ами, нашенски, от нашия край. Познавам ги по формата и цвета. Харесват ли ти?

— Не знам — казах. — Никак не им знам вкуса. Аз ги гълтам като лекарство, за да стане гърлото ми по-широко и да пея по-чисто.

— Аз също пея и играя и се казвам Росица. А това е мама.

Майка ѝ ми подаде ръка, подаде ръка и на мами и каза, че се казва Петрунова, че дъщеря ѝ Росица вече е играла три пъти в детски филми и пет пъти в телевизионни предавания и че въпреки това ужасно много се вълнува от предстоящото изпитание.

Тогава се сетих, къде съм виждал Росица: на кино и по телевизията. Само че там беше къде-къде по-малка. Сега тя беше почти голяма и не носеше панделка като другите, но беше най-великолепна от всички момичета тук. Ето защо аз изведнъж се смалих и въпреки сливите, дето гълтах, гърлото ми засъхна и дланите ми се изпотиха. Та тази Росица беше прочута кинозвезда, а аз? Какво бях аз? Нищо! Един ученик от седми клас, който си попейва в „Златните камбанки“ и толкова. Прииска ми се да избягам оттук, да се върна у дома, да отида при Черния Компютър и да си работя върху Машината.

Мами не усети нищо от душевните ми преめждия и попита другарката Петрунова:

— Значи вие и друг път сте се явявали на такива прослушвания?

— Да, няколко пъти вече.

— И какво изпитват?

— Различни неща: да декламирате стихотворение, да изпеете песничка, да изиграете малък актьорски етюд, например да напълните чаша вода и да я плиснете в лицето на комисията, или пък да реагирате на тъжни или весели новини. С една дума — търсят да установят степента на артистичност у кандидата. Но днес не зная как ще бъде. При толкова много народ едва ли ще имат време да се занимаят с всеки поотделно.

— Много ли е трудно? — попита мамии, разтревожена от думите на Петрунова. Защото ние не бяхме репетирали нито как да плисна вода в лицето на комисията, нито пък да реагирам на тъжни новини.

— Зависи от много фактори: от културата на детето, от неговото самочувствие, но преди всичко от неговия талант. А талантът, другарко Маринова, е божа работа... Гледаш, в нищо и никакво селце се родил велик художник като Майстора. Или в семейство, в което никога не се е свирило нищо, пръкнал композитор като Джузепе Верди... Така и тука. За едни изпитът е труден, за други — игра.

— А за вашата Росица? — попита Лорелай.

— Тя има вече известен опит. Но и да пропадне, не е беда.

— Че как тъй — не е беда? Защо идвате тогава тук?

— Как да ви обясня, другарко Маринова... Ако Росица бъде приета, ще бъдем доволни, разбира се. За нея филмът ще бъде нова школа, а на семейството ще донесе малко пари. И ако един ден Росито стане наистина актриса или певица, няма да съжаляваме. Ако ли пък

не — здраве. Наученото тук ще ѝ помогне да се обогати душевно, за да стане тя това, което днес е модерно да се нарича „хармонична личност“. Росито е още малка и преди всичко трябва да си гледа училището.

И както зяпах тази великолепна Росица, дето искаха да я правят „хармонична личност“, от която никак, ама никак не можех да откъсна очи, изведнъж се сетих за Милена от третия чин и тя ми се стори далечна като звездите на небето, толкова далечна, сякаш никога не е съществувала.

4. КРАТКИ СПОМЕНИ ОТ БЛИЗКОТО И ДАЛЕЧНО МИНАЛО

Да, стана ми мъчно. В този час аз трябваше да бъда на репетицията на „Златните камбанки“. Представих си как Кики Бръмбазъка обяснява на Северина Доминьор, че съм болен... Ужасно ме беше срам. Защото аз много обичам „Златните камбанки“ не само защото там пее Милена от третия чин, а защото ей тъй, просто харесвам да съм с другите момчета и момичета, да пея и танцувам заедно с тях, да изнасяме концерти, да ни ръкопляскаат и да ни даряват везани кърпички и дървени пепелници.

Помня деня, когато преди две години се запознах със „Златните камбанки“. Ансамбълът не беше още толкова прочут и другарката Северина Доминьор търсеше в училищата нови певци. Истинското име на Северина Доминьор е Северина Миленкова, но понеже много обича гамата в до миньор, защото е меланхолична, всички така ѝ викат: Северина Доминьор, и тя никак не се обижда от това. Тя тежи 120 кило и ходи с бели гуменки и копринена рокля на цветя.

Та един ден преди две години тя влезе в клас. Тъкмо имахме час по пеене. Тя взе да обикаля между чиновете и да се ослушва кой как пее. Като спря край Милена от третия чин, тя дълго слуша, после я накара да изпее гамата в до миньор отдолу нагоре и отгоре надолу. „Добре — каза тя, — много добре, моето момиче“. После застана до мене.

— Изпей ми нещо соло — каза тя.

Аз веднага изпях арията на Славей от оперетата „Славейт от Чатануга“. Откакто мами я изигра в читалището, всеки ден я повтаря по три-четири пъти и я знам наизуст. Но Северина Доминьор направи кисело лице, като че дъвчеше зелена джанка:

— Достатъчно!... Я ми кажи кой те научи да пееш така?

— Майка — отговорих аз.

— Коя е майка ти?

Бях много учуден, че тази прочута диригентка не знае коя е майка.

— Майка ми — обясних аз, — е Лора Маринова от пощата в градския хор.

— Ах, Лорелай ли е майка ти? — каза тя и се усмихна пак.

Мене ме доядя на тази стипцава усмивка, защото аз много си я обичам моята майка, макар че понякога ме тормози, като ме кара да си мия ушите и врата със сапун, да си изяждам закуската до край и т.н. Обичам я даже когато ме придумва да стана велик певец. Защото знам, че го прави само заради мен. Ето защо на никого не позволявам да се подиграва с нея, даже когато не пее много хубаво в оперетата „Славейт от Чатануга“.

Северина Доминьор разбра, че съм ядосан, защото каза:

— Е, добре, Маринов, гласът ти никак не е лош и от него може да излезе нещо. Искаш ли да станеш Златна камбанка?

— Може — казах аз великодушно, като разбрах, че и Милена от третия чин ще става „Камбанка“.

Мами разреши още същия ден, на татко му беше все едно и така станах „Златна камбанка“:

Вечерта отидохме с Милена на репетиция. Всички стари Камбанки ни се зарадваха много, черпиха ни боза и стъргали, показаха ни песните и танците си, записаха ни на касета и тогава за първи път си чух гласа и той ми се стори адски чужд.

От този ден Северина Доминьор започна да ме учи да чета ноти, да правя вокализи, ей такива: ааа-ооо-еее-ууу-иии-ъъ-ааа — от горе на долу и от долу на горе, да разпознавам по слух тоновете на пианото, да отгатвам кой какъв акорд е, и след три месеца взех да пея по-добре, а на шестия изпълних соло с акомпанимент на хора и оркестъра песента „Пролетен вятър“.

Така благодарение на другарката Северина Доминьор аз станах „основен състав“ на „Златните камбанки“ и без мене не могат да мръднат наникъде. Лани пяхме в Международния пионерски лагер, тази година се явихме на националния преглед по случай Асамблеята и взехме втора награда след „Сребърните звънчета“, а Балкантион ще пусне за нас специална плоча, в която и аз ще изпълня солова песен.

Та ето за какво си мислех, докато чаках пред Пионерския дворец и зяпах като ударен кадифените очи на Росица и нейните весели трапчинки.

И макар че червата ми бушуваха, аз си мислех и за Милена от третия чин. Тя щеше да ме чака в четири без пет пред кино „Република“, за да гледаме заедно „Крамер срещу Крамер“, оня филм за едно дете, дете остава самотно, защото родителите му се развеждат. Да си призная, не знам още дали ще се ожения за Милена, но много обичам да ходя с нея на кино, да ядем заедно гевреци, да държа ръката ѝ в тъмното и да усещам миризмата на косата ѝ, която мирише на хубав сапун. Веднъж даже тя ме целуна по бузата и аз замалко да припадна, макар че артистите във филма непрекъснато се мляскаха по устата.

На излизане от киното Милена ми каза, че още не е решила дали ме обича толкова много, макар че ме е целунала, и че засега сме само добри приятели, дете пеят заедно в „Златните камбанки“, и нека да почакаме до края на учебния срок, когато тя ще стане на тринайсет години, а накрая ми се изсмя, че ушите ми са много щръкнали... Язык, че днеска няма да се видим с нея, защото макар че не сме още в края на срока и напук на ушите ми, този път лично аз щях да я целуна в тъмното на киното... Ама на, вместо мене на срещата ще отиде Кики Бръмбазъка...

Най-много обаче си мислех за Черния Компютър, на когото бях обещал да занеса днес чертежа на клапана на Машината. Но това е вече друга работа и за нея ще ви разкажа по-късно.

И така значи, вместо да съм си у нас, където ме чакат толкова важни неща, аз стърча тук и червата ми се бунтуват, и аз се стискам, стискам да не се случи нещо непредвидено, че както съм се загледал в очите на Росица, не знам...

Точно в този момент зад опашката спря един автобус и от него слязоха десетина души. Повечето носеха фланелки, върху които бяха напечатани рисунки на един младеж, както свири на лира. На главите си те имаха широкополи шапки и надписи отпред „Орфей“ и така нататък. Само двама от тях не носеха такива униформи. Единият беше възрастен и дебел, и беше с памучни панталони и кожено яке като на железничар, а другият — с черни мустаци — беше облечен много шикозно в син костюм, бяла риза и червена вратовръзка. Този черномустакат беше много важен и гледаше наоколо като същински началник.

От автобуса свалиха фотоапарати, мегафони и тарги с швепс и бира.

— Те са, те са... — засушукаха около нас. — Скоро значи ще почнем.

След пет минути вратите се разтвориха и ние се юрнахме към двора.

5. ПЪРВИ ДОПИР СЪС СЕДМОТО ИЗКУСТВО

Ако сте влизали в Пионерския дворец, знаете, че зад оградата се простира една голяма площадка с подиум. Та значи също като на мач всички се втурнахме натам, блъскахме се, щипехме се, препъвахме се, баби падаха, дечица се търкаляха край тях и плачеха и пискаха, а най-чевръстите вече заставаха отпред до самия подиум. Благодарение на Лорелай, която ме теглеше напред като танк, ние успяхме да се настаним недалеч от подиума. Кошницата остана здрава.

След малко целият площад беше пълен като автобус № 2. Ако искате, вярвайте, ако искате — не, но тук имаше най-малко четири хиляди души и от тях две хиляди бяха кандидати като мене. Майките и бабите бързаха да срещат разчорлените коси на момчетата и да оправят развързаните панделки на момичетата. Бащите обърсваха посмачканите пакетчета и всички с нетърпение поглеждаха към подиума, където фотографите нагласяваха апаратите си.

Дебелият мъж с коженото яке, дето приличаше на железничар, нещо си говореше с един младеж с фланелка и сандали на бос крак, като клатеше глава и сочеше към хилядите хора и към слънцето, което тъкмо днес печеше ли, печеше, макар че не беше още жетва.

Направи ми впечатление Черномустакатия. Той стоеше важно встрани, скръстил ръце на гърди, мълчеше строго и с поглед контролираше всичко, което ставаше наоколо.

— Тоя май е я директор на студията, я продуцент — каза мами. — Виж, промъкни се напред и разузнай какво става там.

С голяма мъка, като се провирах през краката на хората, се докопах до сцената и даже приседнах на дъските. Оттам потърсих с очи Росица — беше някъде назад и ми махаше весело с ръка. После се послушах в думите, които си говореха дебелият с железничарското яке и младежът със сандалите. Дебелият казваше:

— Но, разбери, това е истинско изтезание за децата. Така не бива!

А младежът със сандалите отговаряше:

— Какво да се прави, другарю Романов, когато стремежът на младото поколение към екрана е толкова неудържим.

— Това е по-скоро стремеж на родителите — каза дебелият, който беше значи Романов и беше сценаристът на „Детството на Орфей“. Бях чел — от него три детски книги, бяха адски смешни и сега ми беше ужасно интересно да го видя пред себе си жив. — Нямаме право да разпалваме напразни надежди — продължи той. — Нямаме право да създаваме илюзии както у децата, така и у родителите. От опит зная колко тежко се изживява рухването на тия илюзии.

— Може да е тъй — отговаряше младежът със сандалите. — Но представете си, че тъкмо сред тия хиляди деца се намира талантът, когото търсим. За един диамант сме длъжни да пресяваме тонове суров материал. Не бива да се отказваме от прегледа.

— Тъй да е — каза дебелият Романов, — само че да побързаме.

Отстрани се обадиха фотографите:

— Мишо, ние сме готови. Можем да почнем.

Черномустакатия кимна — значи даваше разрешение да се почне. А младежът със сандалите, който се казваше Мишо, взе мегафона, вдигна го пред устата си и гръмогласно заговори:

— Драги приятели! Искам от името на продукцията „Детството на Орфей“ да ви благодаря за вашата отзивчивост. Надявам се, че с ваша помощ ще съумеем да изберем най-подходящите участници за нашия филм. Но тъй като ние не очаквахме такъв щедър отзвук на нашето телевизионно съобщение и за да не губим времето ви напразно, днес ще се ограничим да извършим само едно предварително пресяване на кандидатите. Преди това обаче съм длъжен да ви уведомя, че по решение на Министерството участието на ученици от първи до трети клас е забранено.

Тук от различни места дойдоха викове на баби и майки:

— Ее, това не е честно!... Отде-накъде ще се прави разлика между нас и другите?... Ние идваме чак от Видин... От Поморие... От Лом...

Мишо със сандалите не им обърна внимание и пак заговори през мегафона:

— Моля всички кандидати под десетгодишна възраст да се оттеглят.

Отново закрепяха, че това е безобразие, че ще се оплачат за тази дискриминация (интересна дума!) на малките граждани на републиката, а някои изтичаха напред и взеха да се подмазват на Черномустакатия:

— Другарю, моля, прослушайте моето момченце! Вие си нямате представа колко е способно...

— Защо не направите една снимка и на Мони? Той е толкова фотогеничен! Неговата снимка стои на витрината в главната ни улица...

Черномустакатия обаче не им обръщаше и нула внимание. Наистина голяма клечка беше той.

Тогава една майка, беше много великолепна, успя да се качи на подиума до дебелия Романов и взе да му шепти, но аз чух всичко, защото имам свръхсилен слух:

— Другарю сценарист, аз съм от Враца. При вас ме изпраща другарят Славов, от Окръжния театър. Той ми заръча да обърнете внимание на моя син Митко. Другарят Славов три месеца вече готви моя Митко за артист. Моля ви се, не ни отказвайте!

И великолепната майка едва не се разциври. Но дебелият Романов само клатеше глава и казваше: „Съжалявам, уважаема, но не мога, разберете, не мога! Имаме специално нареждане...“. Като видя обаче сълзите в очите ѝ, на него му дожаля и затова каза:

— Сега пък ще плачете! Бива ли? Слушайте какво ще ви кажа: ако детето ви е наистина надарено, рано или късно то ще изскочи. Не бързайте! Целият живот е пред вашия Митко.

Тогава великолепната майка зациври още по-силно. Дебелият Романов се трогна окончателно и каза:

— Ама, моля ви се, недейте така!... Добре, ще се запозная с момчето ви. Но не сега. Не виждате ли колко сме заети днес?

Разбрах, че дебелият Романов иска само да се откачи от тази циврийка, но тя не разбра това, защото веднага престана да циври и тикна в ръцете му едно пакетче, завързано с розова лентичка:

— Какво е това? — попита дебелият Романов.

— О, един малък сюрприз... за вашата съпруга. Парфюм, истински Коти, от Париж...

Тук дебелият Романов се озъби страшно, каза „Не ви ли е срам!“ обърна ѝ гръб и отиде при Мишо със сандалите. Беше много възмутен.

Тогава си помислих, че и нашата кошница няма да свърши работа.

Не познах.

Докато тия неща се разиграваха на подиума, долу на плаца всички деца под десет години и техните придружители си отидоха. И когато останахме само три хиляди души, Мишо със сандалите вдигна пак мегафона и нареди:

— Моля, всички момичета да минат вдясно, а момчетата — вляво. Родителите да се оттеглят назад.

Лично на мене ми се искаше да изтичам до тоалетната, защото вече се превивах като питанка, но като видях, че кандидатите почват да се разделят на две групи, минах и аз вляво при момчетата.

Точно срещу мене беше Росица и ми се усмихваше с трапчинките си. Май че никак не се плашеше от изпита. А аз умирах от паника. Ами ако тъкмо сега ме накарат да запея? Или да изтанцувам нещо темпераментно? Изведнъж ми дойде на ум оня филм, дето го гледахме два пъти заедно с Милена от третия чин, казваше се „Ах, този джаз“. Макар че беше забранен за лица под 16 години, защото в него много се целуват, ние успяхме да се шмугнем под носа на разпоредителките. Та там един режисьор си избира артистки за своя нов филм, като ги кара всички да танцуват, а той само ги гледа критично отстрани и вика: „Ти си добре! Ти си иди в къщи! Ти остани, ти-не! Ти-да!“ и така нататък, а от една балерина поиска номера на домашния ѝ телефон, но после умря.

Като се разделихме в две редици, от подиума слязоха дебелият Романов, Мишо със сандалите и други. След тях тръгна и Черномустакатия. Той продължаваше да се държи много важно и през цялото време мълчеше многозначително. Така мълчи и директорът на нашето училище, когато ни наказва заради войната между момчетата и Женското царство.

6. ПЪРВИ ПОДБОР НА КИНОЗВЕЗДИ

И тогава, вместо като във филма „Ах, този джаз“ да ни накарат да играем и пеем и да ни гледат критично отстрани, те закрачиха бавно пред редицата, отначало само пред момичетата. Вглеждаха се в тях, шушукаха си нещо секретно, клатеха глави и отминаваха. При някое момиче се спираха, питаха пее ли, свири ли на нещо и така нататък, и ако го харесваха, изпращаха го на подиума, където фотографите му закачваха един номер на гърдите и му правеха снимки.

Така за два часа изпитаха всички момичета и от тях отделиха трийсет и пет. Сред тях беше и Росица. А с нея изпитът мина така:

Когато стигна пред нея, дебелият Романов се ухили и я попита:

— Ти ли си бе, Роси?

— Аз съм, чичо Влади — отговори Росито.

— Не може да те познае човек, толкова си пораснала. Как е школото?

— По всичко имам шестици, само по пеене четворка.

Като чу този отговор, той едва не се задави от смях:

— По пеене четворка? Хайде де! Ще ме уморят тия даскали. Ние пък си помислихме ти да ни играеш Евридика, приятелката на Орфей... Но с тази четворка!... А сега иди да ти направят едно кадرو, че старите ти снимки пет пари не струват вече.

И Роси изтича на подиума, където я снимаха отпред и отзад, отстрани и даже отгоре, но най-много ѝ фотографираха трапчинките на бузите. И внезапно през ума ми мина една страхотна мисъл: ами ако мене ме изберат за Орфей, а тя бъде приятелката ми Евридика, ние ще играем все заедно!... От тази мисъл ми стана адски приятно.

Като свършиха с момичетата, кинаджиите тръгнаха пред момчетата. И също питаха разни работи, все искаха да знаят как сме в училище, свири ли на някой инструмент, танцуваме ли и когато някое момче им направеше впечатление, пращаха го за снимка.

Въпросите задаваха все дебелият Романов, дето беше сценарист, и Мишо със сандалите. Черномустакатия вървеше последен и одобрително поклащаше глава. На него никой не смееше да му противоречи.

Най-после стигнаха до мен. И само като ме погледнаха, краката ми се разтрепераха, като че стоях на кокили, и от страх ми мина даже къркоренето на корема. Защото ме изгледаха много критично, и най-вече дебелият Романов, който се взря в бемката на бузата ми.

— Това истинско ли е? — попита той.

— Ка-а-кво? — изпелтечих аз и вече припадах от паника. — Бемката ли? А, не!... Да!... Не! Не е истинска! — признах си аз накрая, защото не обичам много да лъжа.

— Защо ти е тогава? — усмихна се той. — Махни си и чернилото, ти не си момиче, нали?

— Не, не... — смутолевих аз, — не съм момиче. — И решително изтрих бемката, дето Лорелай ми беше изрисувала отзарана.

— Момче е, момче! — чух тогава гласа на мами, която кой знае как се беше промъкнала зад редицата до мен с кошницата в ръка.

Мишо със сандалите я стрелна сърдито с очи. Не му хареса, дето мами така се обажда без разрешение.

— Как се казваш? — попита ме той мене.

— Енчо... Енчо Маринов... — отговорих и понеже знаех какви въпроси ще ми зададат по-нататък, бързо издекламирах: — На тринайсет години съм, по математика, химия, физика и трудово имам пълни шестици, (за български не казах нищо!), свиря на устна хармоника и пея.

— Аа, затова имаш такива музикални уши — каза Мишо.

Аз се изчервих до края на тия пусти, щръкнали уши, дето и Милена от третия чин не ги харесва, но какво да се прави, такава ми е орисията.

— Браво! — обади се Черномустакатия. — Това е много хубаво.

Той имаше силен, басов глас, също като гласа на нашия директор.

Лорелай веднага му се усмихна *чаровно*. Той също ѝ се усмихна *чаровно*. И аз разбрах, че ще бъда приет във филма. Дебелият Романов пошушна на Мишо:

— Опитай го за Тоби. Виж му мутричката. С тия цепнати очи и щръкнали уши... Може да влезе в работа.

Лорелай веднага пак се обади:

— А ние мислим той да бъде Орфей... — И пак се усмихна *чаровно* на Черномустакатия, който поклати глава за „да“.

На това място обаче Мишо със сандалите се ядоса много:

— Другарко, моля, предоставете на нас избора на актьорите!... А ти, Енчо, иди да ти направят снимка и кажи на фотографите повече близки планове, да се види добре лицето ти.

„И ушите“ — рекох си аз на ум и изтичах да ме снимат.

И когато направиха и последната снимка, нещо напъна в мен и аз хукнах към тоалетната. Не щеш ли обаче, там се бяха загнездили едни дангалаци, дето пушеха. Едвам изтраях да си допушат цигарите, а те ми се изсмяха, че съм дрисльо, аз пък ги нарекох мръсни софийски хулигани, и се степяхме. И понеже бяха трима, а аз — един, те ме фраснаха по диафрагмата и устата, и като видяха, че от устните ми потече кръв, избягаха и оставиха цялата тоалетна на мое разположение. Но после ми олекна и аз отново се върнах на плаца.

Като видях подутата ми и цепната устна, Лорелай ужасно се разтревожи, но аз ѝ обясних, че съм се ударил във вратата на тоалетната, и тя се успокои и каза, добре, че снимките са направени преди удара. И така всичко мина благополучно.

След малко изпитът свърши. От нашата група бяхме отделени трийсет и осем момчета. Аз бях номер 12. Лорелай каза, слава богу, че не ни се падна номер тринайсет, което е фатално число.

Номер 13 беше Росица. Горката!... Според Лорелай само този факт вече предопределя провала на новата ми приятелка.

Като приключиха със снимките, фотографите си прибраха апаратите и пиха бира от таргите, а всички останали кандидати, дето не бяха приети, си отидоха, макар че някои останаха навън да чакат комисията, за да си поприказват с нея по-интимно и да ѝ дадат армаганите, дето ги носеха от всички краища на България.

После на подиума се качи Мишо със сандалите. Защо все той взимаше думата, не разбрах — навярно той е помощник на Черномустакатия, дето Лорелай предполага, че е продуцент. Продуцент значи човека, който дава парите за правене на филми и заради това командува всички — и режисьори, и сценаристи, и

артисти, и даже каскадьорите, дето така световно падаха от крепостите и се търкаляха мъртви в „Хан Аспарух“.

Мишо със сандалите каза:

— И тъй, приятели, успяхме да подберем седемдесет и трима кандидати. Искам веднага да предупредя, че от тях във филма ще влязат не повече от двайсет. Второто прослушване ще се състои след четири седмици, следователно ще имате време да се подготвите, което ще рече, че ще трябва да можете да изпълните пред нас най-хубавото от вашите знания в областта на изкуството: песни, танци, свирене на инструмент. Разбира се, ще бъдем доволни, ако сред вас се намери и бъдещият Орфей. За неговата роля обаче се поставят сериозни изисквания освен всичко друго, той трябва да има красиво лице и обаятелна фигура... И тъй, желая ви успешна подготовка. Довиждане до второто прослушване, за което ще получите специално известие.

И заедно с другите се упъти към изхода. Лорелай ме задържа да не бързам и така останахме последни, чак след Черномустакатия. И вече при вратата Лорелай се приближи до него:

— Извинете, другарю, че ви спирам така ненадейно — каза тя, но искам да ви благодаря за, подкрепата, която оказахте на сина ми...

Черномустакатия се усмихна и отговори:

— Ах, другарко, дреболия! Нали трябва да поощряваме младите таланти.

Мами веднага го атакува:

— Как смятате, момчето ми става ли за Орфей?

На което той отговори със своя директорски бас:

— Ще видим..., ще видим... Той наистина не е лош. И ушите му са красиви... Само че трябва да се подготви по-добре... да свири... как беше... на арфа и китара, нали?

— Разбира се — зарадва се мами. — Непременно ще свири. Много ви благодаря за поощрението. Сам знаете колко хората на изкуството се нуждаят от добра дума... И ако някога имате път към нас, отбийте се, аз, знаете, работя в пощата, но пея в градския хор, а мъжът ми зарежда аптечния склад, и ако недай боже ви се случи да имате нужда от някое дефицитно лекарство, обадете ми се, ето на този адрес... — И му даде едно от листчетата, които си беше приготвила още у дома.

— Много любезно от ваша страна, другарко — каза Черномустакатия. — Непременно ще се възползувам от вашата покана. А сега трябва да побързам, там ме чакат.

— Един момент, моля! — спря го пак мами и пак му се усмихна чаровно. — Видите ли, ние донесохме малко от плодовете на нашата щедра земя. Ще ми бъде безкрайно приятно, ако благоволите да ги приемете. И да знаете, че в наше лице имате добри приятели...

И му пробута кошницата.

Черномустакатия не каза даже благодаря, грабна плодовете на нашата щедра земя и изтича навън, където беше паркиран автобусът.

Всички кинаджии се бяха вече качили и го чакаха. А той отвори вратата на кабината, седна на шофьорското място и подкара.

— Мами — казах на Лорелай, — май че тоя с мустаците не е нито директор на студията, нито продуцент...

— Даа — прецеди тя през зъби, — не е... Завлече мръсникът му н'един кошницата!... Но нищо, понякога тия дребосъци са по-полезни от министри дори... Я ела да видим какво прави баща ти в кафенето.

7. ВАЖНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА БЪДЕЩЕТО НА ЕДНА КИНОЗВЕЗДА

В кафенето тати пиеше третото си кафе и четеше вестник.

— Какво става? — попита той, като ни видя.

— Е, да, ти си пиеш кафенца тук, а ние там се печем на слаб огън — му отговори Лорелай сърцераздирателно. — Какъв баща си ти...

— Добре де — въздъхна уморено тати. — Как мина изпитът?

— Повече от отлично — отвърна тя. — Наш Енчо ще се състезава за главната роля на Орфей.

И му разказа всичко, как от хилядите кандидати ни отделиха само седемдесет и трима, как ни снимаха и така нататък. Само за черномустакатия шофьор не спомена нищо и когато тати я запита, къде е кошницата, тя се направи на разсеяна.

— Е, хубаво — каза той. — Значи можем да си вървим. Тъкмо да стигнем за мача със „Славия“.

— Да — потвърди Лорелай, — колкото по-бързо се върнем у дома, толкова повече време ще имаме за подготовката.

— Каква подготовка? — попита той.

— Как каква! Подготовката на Енчо за втория кръг. За няколко седмици ние трябва не само да научим Енчо да свири на лира, но и да пооправим неговата външност. Нали ти казах какви изисквания имат към изпълнителя на ролята на Орфей? Освен това... хм... да, трябва да намерим и връзчици. Без връзчици нищо не става, даже Орфей...

Тати пак въздъхна трагично и ме погледна със съжаление. Той като че предусещаше какво ме очаква през следващите седмици. Аз пък казах:

— Гладен съм. От сутринта съм ял само сливи и сурови яйца.

Тати поръча банички и точно в този момент влязоха Росица и майка й. Те също бяха гладни и понеже нямаше места, седнаха на нашата маса. Почнахме да ядем, но Лорелай нещо я глождеше и ужим между другото попита:

— Другарко Петрунова, вие май се познавате със сценариста Владилен Романов?

— Да, той е от нашия край.

— Разбира се... — изкриви мами многозначително устни. — Де да имахме и ние един такъв земяк.

Другарката Петрунова разбра, за какво намеква Лорелай и спокойно отговори:

— Много се лъжете, ако смятате, че тази наша връзка е играла някаква роля при подбора на Росито за филмите ѝ. Обратно — тя повече ѝ пречи. Впрочем не Романов определя кой какво ще играе във филма...

— А кой?

— Режисьорът, а в последна сметка художественият съвет.

— Тъй ли? — замислено зацъка Лорелай. — А я ми кажете, колко плащат за главна роля?

— На възрастните плащат доста добре, но на децата по-малко.

— Но това е несправедливо! — възмути се Лорелай. — Отденакъде по-малко? За равен труд — равна заплата! — така повелява нашата конституция, нали? Може ли един индискретен въпрос?... Какво сте направили с хонорарите, които Росица е получила за трите си филма?

— Какво ли? Една част внесохме в спестовната книжка на Росито, а с остатъка пратихме Росито на екскурзия в ГДР.

Всички тия разговори за пари не ми бяха интересни и аз започнах да зяпам захласнато Росито, както хрускаше банички и се усмихваше с трапчинките си, и дори забравих да я хипнотизирам. И по едно време усетих, че не аз нея хипнотизирам, а тя мене. Попитах я:

— Ей, Роси, ти май ще играеш Евридика, а?

— Нищо не се знае още — отговори тя.

— А коя е Евридика?

Тя много се учуди на моя въпрос:

— Не си ли слушал за Евридика? Че как тъй? Евридика е жената на Орфей. По едно време тя умира от змийско ухапване и Орфей отива в подземния ад да си я прибере, но като излиза от него той, въпреки забраната на боговете да не я поглежда, се обръща към нея и я поглежда, и тогава я загубва завинаги.

— Язык! — казах. — Значи за това се разказва във филма, а?

— Това хич не знам. Не съм чела сценария. А дали Орфей ще слиза в ада или не, ще разбере по-късно. Но сигурно няма да слиза,

защото в детството си Орфей не е бил още женен.

— Аз пък няма да се ожения никога! — заявих категорично.

Замалко да призная, че си имам приятелка, която се казва Милена, но ме спряха тия пусти трапчинки на бузите й.

— Че защо няма да се жениш? — попита ме тя.

— Защото нямам намерение да си губя времето с жени и деца, и защото скоро ставам комсомолец. Комсомолците имат по-важни задачи, отколкото да се женят.

— Аз пък си мисля, че децата са хубаво нещо. Аз например си имам братче. На три години е и е голям сладур. Същинска кукла и все аз го гледам.

Тогавя реших да покажа на Росито колко много неща знам и многозначително казах:

— А ти чела ли си книгата „Брак и семейство“?

— Не, не съм я чела. А ти?

— Аз също не, но я е чел Кики Бръмбазъка, моят най-добър приятел.

— Толкова ли е дребен, че е Бръмбазък?

— Ами! Много е едър дори, и скоро ще почне да се бръсне. Но като беше малък, беше същински бръмбазък и оттогава му остана прякорът Бръмбазък. Та той знае всичко, чел е и книгата „Брак и семейство“ и ми я е преразказвал със свои думи. Страхотна е.

— Тъй ли? Е, добре, като се върнем, ще поискам от майка да я вземе от библиотеката, за да я прочета.

— Ама майка ти разрешава ли ти да четеш такива книги? — учудих се аз извънредно много.

— А защо не? — отговори тя, без никак да се чуди. — Тя отдавна ми е обяснила тия тайни на природата.

— Моята майка никога не говори с мен по природни явления — казах аз тъжно.

Дълго мълчахме, мислейки за природните тайни, после Росица попита:

— Какъв ще станеш, като пораснеш?

Не отговорих веднага на този въпрос, а като отговорих, прошепнах:

— Виж какво, Росе, ще ти призная нещо, ама няма да го кажеш на никого. Приятели сме, нали?

— Ами, ако искаш.

— Искам — казах категорично.

— Добре — отговори тя, — приятели сме.

— Слушай тогава! Аз обичам да правя разни неща с ръцете си, например машини и така нататък. Учителят ни по трудово, казваме му Черния Компютър, твърди, че на мене всичко ми иде отръки и че ако продължавам така, може да стана световен изобретател. Сега с него конструираме една Машина за Перпетуум мобиле, така се казва на латински.

— Перпетуум мобиле ли? — повтори тя, сякаш не беше чула добре. — Машина за вечно движение?

— Точно така.

— Това не може! — отсече тя.

— Може!

— Не може!

— Отде пък знаеш, че не може?

— Знам. Аз имам шестак по физика. Съществува един закон за съхраняване на енергията, не сте ли го учили още? Та този закон не позволява да се направи вечен двигател.

— Човек може всичко! — казах аз не толкова категорично, защото бях слушал за този закон. — Скоро ще видиш.

— Добре — отстъпи тя. — Но като я изобретиш тая Машина, обади ми се. А киноартист нямаш ли намерение да ставаш?

— Не знам още — рекох аз тихо, за да не ме чуе Лорелай. — Не съм още решил окончателно.

— Че защо тогава си се явил на изпита? — попита тя.

Щях да кажа: „Какъв киноартист съм аз с тия щръкнали уши и кръгла глава като футболна топка“, но замълчах, не исках да ставам смешен и пред Росито. И затова отговорих:

— Заради мама. Тя иска да ме направи непременно кинозвезда.

— Е, и какво? Кинозвезда ли ще ставаш или изобретател?

— Ох! — въздъгнах сърцераздирателно. — Ако откажа да стана кинозвезда, мами ще ме скъса от бой.

— Ама бие ли те майка ти? — почти се уплаши Роси.

— Понякога — признах си аз чистосърдечно, защото не обичам да лъжа много. — Когато не си мия врата. Дърпа ме за ушите.

— Горкият! — прошепна Росито и изгледа ушите ми така жално, че ми стана топло на сърцето. — Слушай! — продължи тя. — Искаш ли да си пишем писма? Ти ще ми пишеш как върви твоята Машина за Перпетуум мобиле, а аз за книгите, които чета. Знаеш ли какво, аз съчинявам стихотворения за песни.

— Вярно ли? Какви?

— Всякакви. Даже любовни. Едно е вече печатано в „Септемврийче“. В него се разказва за любимото ми братче.

Тук отново се почувствувах жалък. Аз никога не съм съчинявал любовни стихове.

— Добре — казах, — да си пишем писма. Дай си адреса.

Така от този ден с Росито станахме първи приятели и даже нещо повече. Но затова ще разкажа, след като узнаете за ужасната драма, която се разигра между мене и Милена от третия чин, за войната с Женското царство, за Бинарната бомба и така нататък...

В този момент майката на Росито си допи чая и каза:

— Време е да вървим. Влакът ни тръгва след половин час.

— Не се безпокойте — успокои я тати като същински рицар. — Ще ви закарам с колата.

Лорелай веднага използва останалото свободно време и продължи да задава въпроси:

— Кажете ми, моля, познавате ли и останалите членове на изпитната комисия? Например тоя, малкия, със сандалите на бос крак?

— Мишо Маришки ли? — усмихна се Петрунова. — Та той е постановчикът на филма, режисьорът.

— Боже мой! — въздъхна мами. — Та той никак не прилича на режисьор, толкова е млад...

— А е един от надеждните ни кинематографисти — обясни Петрунова.

Лорелай едва не си глътна гръкляна от яд. Ако беше знаяла по-рано какъв е Мишо, кошницата щеше да я предаде на него. Но беше вече късно.

— Госпожо Петрунова — каза Лорелай, като се усмихна чаровно, — ние сме от дълбоката провинция, не познаваме никого в София, бихте ли ни помогнали да се свържем със сценариста?

— Защо не? — отговори Петрунова. — Ето телефона му. Кажете му, че се обаждате от мое име...

След като свършихме и тази работа, аз поисках още банички, но Лорелай категорично отмени поръчката.

— Стига! — прошепна тя в ухото ми. — Виж на какво кюфте си заприличал! А Орфей искаш да ми играеш... Орфей трябва да бъде елегантен и ефирен като Аполон, а не кюфте като Санчо Панса. — Дигна ме от стола и от това ужасно се засрамах пред Росица, защото аз не съм чак толкова кюфте. И Санчо Панса не е кюфте. Той е дори много симпатичен и по-умен от Дон Кихот, дето се бие с вятърни мелници...

Както и да е, откарахме Росито и майка ѝ до гарата. Преди да влезе във вагона, Росито ми се усмихна с кафявите си очи и последното нещо, което видях този ден, бяха веселите трапчинки на бузите ѝ.

После си тръгнахме за в къщи и въпреки жегата Лорелай ми завишията с шалче и забрани да отваряме прозореца на колата. Така се изпотих, че по пътя сигурно съм отслабнал с триста и двайсет грама.

8. ЛЮБОВ, РЕВНОСТ И КОНФЛИКТИ КАТО В ОПЕРАТА „КАРМЕН“

Пристигнахме в три и четирийсет и пет. Тати веднага хукна на мач, мами се залости до телефона и взе да звъни на всичките си приятелки, за да ги пита имат ли книги за Орфей; аз пък проверих дали билетите са под изтривалката. Нямаше ги. Значи — Кики...

Макар и да съм патрав, стигнах до кино „Република“ за дванайсет минути. Милена и Кики тъкмо се отправяха към входа.

— Чакайте! — извиках аз. — Чакайте!

Те се стреснаха от моя глас. По онова време той беше толкова мощен и висок, че достигаше горното „до“ при осемдесет децибела. И се ококориха: никога не бяха ме виждали с такава разбита устна.

— Кой те нашари така, бе? — започна да задава своите вечни въпроси Кики Бръмбазъка.

Замалко да им разкажа за всичките си софийски премеждия, но нали бяха тайна, замълчах. Само казах:

— Степах се с едни софийски хулигани.

— Натупа ли ги барем? — попита той.

— Уха! — отговорих и надух гърди като капитан Петко Войвода.

— Къде? — попита пак Кики.

Замалко да отговоря: в кенефа на Двореца на пионерите, но отново замълчах. Иначе трябваше да им разкрия и драмата в корема си.

— Тайна — казах.

Милена от третия чин веднага се намуси. Все така се муси.

— А, така значи, тайна! А ужким нищо не криеш от мен!

Аз наистина до снощи нищо не криех от нея. Всичко ѝ разправях, даже когато ми се смееше, че имам щръкнали уши. Но сега можех ли да ѝ призная, че съм участвувал в изпит за филм, без да съм я уведомил предварително? И как да ѝ разкрия, че в София съм се запознал с едно момиче, наречено Росица, и че ужасно много съм харесал нейните кадифени очи и трапчинки, и че сме си обещали да си пишем интересни писма, в които да описваме нашите душевни премеждия и така нататък?

Защото, не знам дали съм ви споменавал, но Милена от третия чин е адски ревнива. Иска всичко, което е около нея, да ѝ принадлежи. Даже аз. Кажете ли ми, ела да ме изпратиш до книжарницата, и аз отивам. Заповяда ли да ѝ реша задачите по математика, и аз ѝ ги решавам. И даже ѝ поправам скъсаната чанта, с която се бие с момчетата. Освен това тя е председател на отрядния съвет, усилено ни готви за Комсомола и по време на война командува Женското царство.

Знаете ли на кого прилича Милена от третия чин? На Кармен от онази опера. Видях я, когато Северина Доминьор ни заведе на представлението. В тази опера се разказва за една красива циганка от Испания, в която са влюбени едновременно двама мъже. Единият е войник, другият — бикоборец, но тя им е невярна и само се гевези с тях и им пее разни песни, за да ги разиграва. Накрая обаче, когато тореадорът победоносно промушва бика с шпагата си, войникът, луд от ревност, убива Кармен с кама и тя умира.

Та тогава седях на петия ред и можах да видя Кармен отблизо. Е, тя беше стара и дебела, но имаше същите като на Милена очи, същите буйни и черни коси, същите червени устни, но Милена от третия чин положително пее по-хубаво.

Та тъкмо заради всичко това не ѝ разкрих нищо от моите авантюри в София — де да знаеш какво може да измисли тя, толкова е щура. И само казах:

— Миленче, аз наистина не крия нищо от тебе, но днешните ми приключения са строго секретни.

Тя почти ме запали с огнените си очи:

— Добре тогава, щом не искаш, и аз не те искам. Кики, да вървим!

И го потегли към входа на киното. Веднага се провикнах:

— Ехе, къде така? Билетите са си мои. Цял лев и 60 стотинки съм дал за тях.

Кики ме изгледа умолително, но аз въпреки това не отстъпих:

— Дайте си ми билетите!

Милена сърдито тропна с крак и извика:

— И това ми било кавалери! Да изоставят така една беззащитна дама на произвола на съдбата без билет!

— Добре де — ядосах се аз, — щом като искаш, ела с мен.

— Не ти искам нито билетите, нито киното! — изръмжа тя като тигрица. — И да знаеш, всичко ще разкажа на Северина Доминьор, пък и на Женското царство ще разкажа всичко, и горко ти тогава!

И се обърна и си тръгна, като тропаше яростно с токчетата си, а черните ѝ като туш коси, които така хубаво миришат на сапун, се развяваха на раменете ѝ като конска грива.

Изтръпнах. Защото заплахите на Милена не бяха шега работа. Тя командува Женското царство!... Въпреки това казах на Кики:

— Хайде, Кики, да влезем. Филмът е хубав.

9. ЧЕРНИЯ КОМПЮТЪР И ФИЛОСОФИЯ НА ФИЗИКАТА

Филмът може да е бил хубав, но сега нищо не си спомням от него, толкова бях разсеян, като го гледах. Все си мислех за София и за изпита, за боя с хулиганите и за трапчинките на Росица, мислех си още за скарването с Милена и за онова, което можеше да ми се случи по-нататък. Едвам изтраях до края...

Навън беше още светло. В къщи не ми се прибираще — де да знаех какво ми готвеше и Лорелай...

— Кики — попитах, — ти предупреди ли Черния Компютър за мене?

— Не — отговори той, — нямах време.

— Хайде тогава да отидем при него.

Тръгнахме. Кики вървеше много бързо и едва го догонвах. Работата е там, че Кики има дълги крака. И изобщо Кики е много висок — с половин глава над мене. И е много красив. Има къдрава като перука коса, сини очи и прав нос, и прилича на ония скулптури на гръцки богове, дето ги имаме в градския музей. И е адски умен и културен, и от ден на ден става все по-умен, защото, както вече ви казах, много е любознателен и иска да знае всичко, което още не се знае. Той говори руски, учи английски и джудо и никой не смее да му излезе насреща. В къщи има купища книги по всевъзможни науки, фантастични романи и всички произведения за Шерлок Холмс. Момичетата си падат по него и той е голям любовник. След като е чел книгата „Брак и семейство“, той знае всичко за тях и ги целува безпощадно. Даже по устата... И понеже изглежда голям, той успява да влиза на филми, забранени за лица под 16 години. С една дума — световен е.

— И какво сега? — попита ме той, докато припках зад него. — Завинаги ли ще се разделиш с Милена?

— Не знам. Но ако е все така опърничава, може и да се разделя. Има и други момичета на този свят, не само в нашия клас...

— Всички са еднакви! — каза той като същински бог.

— Какви?

— Неверни! Лъжат, правят ти въртели: днес ужким отива на кино с тебе, а пък тръгва с мене, утре пък ще хукне с някой друг. Помниш ли операта „Кармен“, дето я гледахме през зимната ваканция?

— Помня — казах. — Но има момичета, дето никак не приличат на Кармен. И са много верни.

Кики ме изгледа изпитателно като Шерлок Холс.

— Хей — попита той, — да не би да си тръгнал с някоя друга, а? Аз се изчервих до края на ушите си.

— Ами, не... — отговорих аз. — Но се запознах с едно момиче... знаменито е... И е кинозвезда, ти си я виждал в разни филми.

— Коя е тя? — попита той по детективски.

— Засега не мога да ти кажа.

Той ми се изсмя презрително:

— Аз ще позная и без тебе.

Пристигнахме пред Бърлогата.

Черния Компютър живее зад блоковете на Модерната махала в западната част на града. Отпред има градинка с рози, а встрани се намира научната работилница, тоест Бърлогата. Това е една дълга и ниска стъклена постройка с чупки на покрива, която ми прилича на космическа станция.

Кой е Черния Компютър? Казах ви вече — преподавател по трудово. Според мен обаче той е най-световният инженер на земята, макар че е доста стар — на трийсет и пет години е вече. Няма си семейство, отдавна е болен от някаква ужасна болест и често отсъства от училище, и тогава сме адски натъжени, защото няма ученик в класа, който да не го обича.

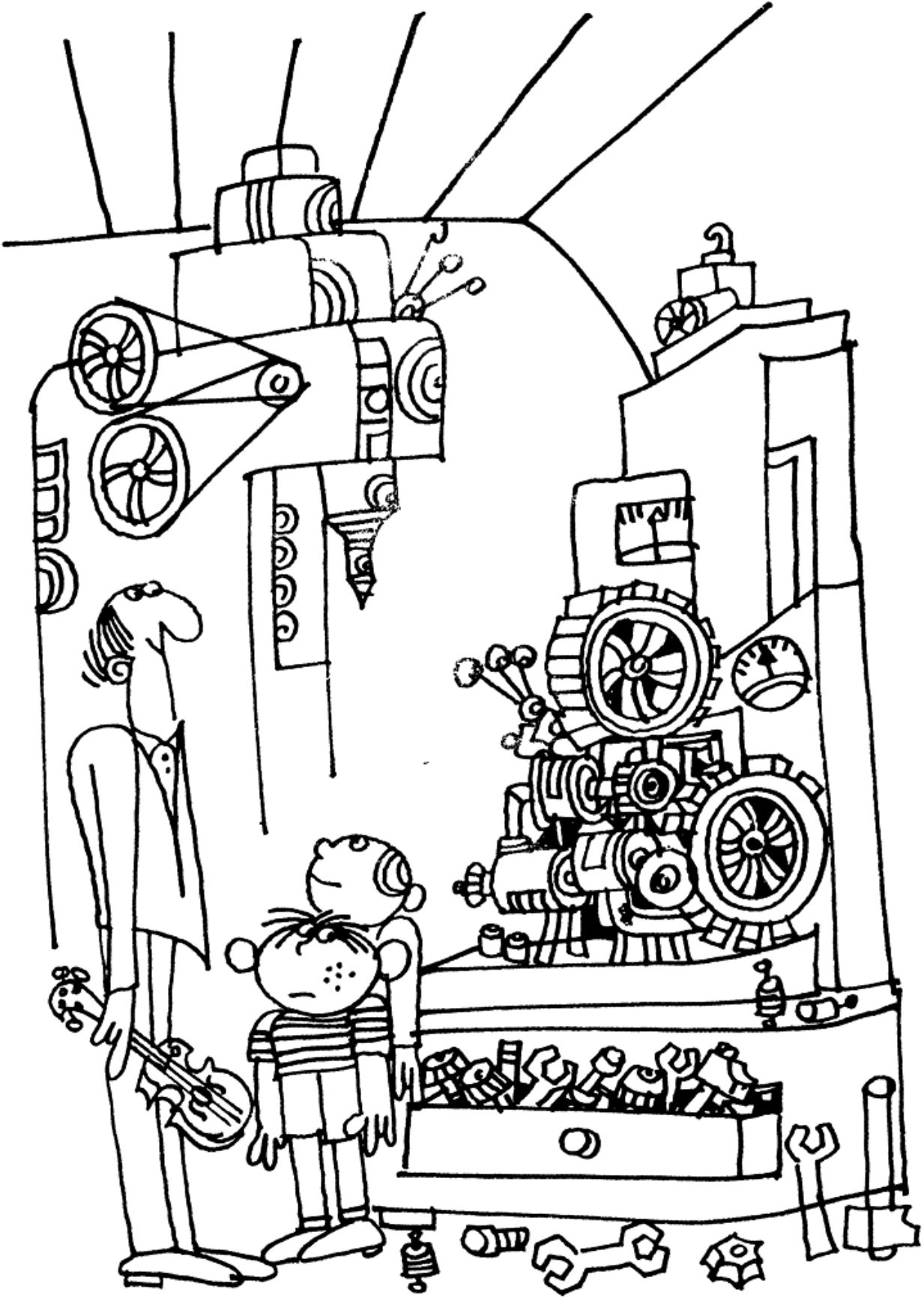
Най-много го обичам аз. След тати, Лорелай и дядо Енчо той е човекът, когото обичам най-много. Той е единственият човек на земята, който никога не ми се кара, не ме заплашва, не ми се подиграва, че имам щръкнали уши. Той е единственият човек, който разбира душевните ми преめждия и не ме принуждава да върша неща, които не ми се иска да върша. И тъй нататък...

Пред вратата на Бърлогата се спряхме. От вътре идваха звуци на цигулка. Така си свири Черния Компютър, когато се уморява от работа с машините. И най-вече свири той едно нещо, казва се „Лунна светлина“^[1]. Когато го слушам, направо се разтапям като калай при

232 градуса по Целзий. Тогава пред очите ми се появява едно красиво поле и една широка синя река, и една пълна, платинена луна, която пръска светлините си върху цялата планета. С две думи — адски чаровно!

Почукахме на вратата, влязохме.

И като пристъпих напред, сърцето ми се разтуптя. То винаги се разтуптява така, когато влизам в Бърлогата. Защото това е най-великолепното място на земята. В него има всичко, което желая да имам до края на живота си и даже по-нататък: всякакви металообработващи машини, струг и фреза, електрожен и кислород, бормашини, всевъзможни инструменти и уреди, радиочасти, транзистори и какви ли не щеш справочници по машинознание, металургия, електроника и така нататък. Освен това Бърлогата е претъпкана с каквито си искаш отпадъци — ръждясали парчетии от захвърлени трактори, непотребни зъбчати колела от всякакви мотори, разни тенекии, стари часовникови механизми, гвоздеи, телове...

Ще запитате: а защо е целия този боклук? Ще ви отговоря: целият този боклук в златните ръце на Черния Компютър се превръща в богатство. Черния Компютър е като ония магьосници учени-алхимици от Средните векове, които са правили например от оловото злато. И за да разберете напълно кой е Черния Компютър, ще ви кажа: няма училище в града, което да не притежава учебни пособия по физика и химия, конструирани от него; няма апека, което да не носи в Бърлогата помпи за поправка; няма завод, който да не го вика на помощ при повреда на някоя поточна линия. И всичко това той го върши през свободното си от училище време. Без заплащане. Само за кеф.

Но и това не е най-главното. Най-главното е, че в Бърлогата Черния Компютър прави най-великите експерименти в света и преди всичко Машината... С моя помощ, естествено.

И още нещо интересно: в Бърлогата на най-видно място стои един малък компютър с памет и така нататък. Но не затова му викаме Черния Компютър, а защото се казва Чернев и защото решава задачите почти като изчислителните машини — компютри. Иначе не е черен. Обратна — много е бял, блед и слаб, и дрехите му висят на тялото като на плашило, и носи очила с дебели рогови рамки, които го правят да прилича на Уди Алън, оня американец, дете е едновременно сценарист, кинорежисьор и кинозвезда, тоест според мами напълно хармонична личност.

Но хайде, стига съм правил описания, защото никой не ги чете.

И така значи, влязохме в Бърлогата. Черния Компютър ни посрещна на вратата и макар че беше по-блед от обикновено, целият се усмихваше.

— Ей, Енчо, къде се губиш? — попита ме той.

— Ами... — измънках аз, — бях в София.

— А Машината изостава! — Очите му блестяха като на трескав с 42 градуса по Целзий. — Донесе ли чертежите?

— Неее... — изблях аз пак.

— А, виж, това не е добре. Човек трябва да изпълнява задълженията си... — И тихо добави: — Още повече, че нямам много време...

Защо пък да няма време, си помислих аз. Та до края на учебната година имаме още сума дни.

Тук си спомних думите на Росица за вечния двигател и попитах:

— Другарю Чернев, а как ще конструираме Перпетуум мобиле, щом като не може да бъде конструиран?

— Защо мислиш тъй?

— Ами... заради Закона за съхраняване на енергията.

Той се засмя и се разкашля в шепата си, взе едно хапче от чекмеджето и го глътна:

— Виж какво, Енчо, въпреки този пусти закон, стотици учени са се стремили да конструират вечен двигател.

— И не са успели, нали?

— Никой не е успял. Аз също мисля, че не може да бъде направен вечен двигател.

— Но защо тогава се мъчим да го направим?

— Защото, Енчо, сега ще ти кажа нещо философско, и ме слушай добре. Съществува тъй наречения идеал, тоест красивата крайна цел. Но идеалът затова си е идеал, защото е непостижим. Колкото повече се приближаваме до него, толкова повече той се отдалечава от нас, но като магнит ни тегли напред. Стремейки се обаче неудържимо към него, ние водим битки по пътя и в тези битки се осъществяваме като пълноценни личности и творци, и главно — променяме света, в който живеем, правим го да заприличва все повече и повече на идеала. Разбираш ли?

— Разбирам — промърморих аз и си помислих за моя идеал — шестак по български. Значи никога няма да го постигна, но по пътя към него мога да извоювам някое и друго тромбе... Въздъгнах и казах: — Е, и ако не успеем да направим Машината, какво тогава?

— Ако не успеем да я направим, а в това съм уверен, в битката за нея ще открием сума ти други интересни неща. Кое то впрочем сме на път да осъществим. Увеличим ли само с няколко процента коефициента на полезно действие на нашата Машина, ние ще сме извършили голямо дело и ще сме се приближили до идеала. Ясно ли е?

Почесах се по тила, без да ме сърби, и погледнах Кики, който се мотаеше около струга и не ни слушаше. И в този момент нещо щракна в главата ми, нещо безвъзвратно и аз реших да наруша тайната:

— Другарю Чернев — прошепнах, — аз ще стана киноартист.

— Киноартист? — учуди се той.

— Да. Тъкмо затова бях в София. На изпит за един филм. Минах го добре и след един месец ще се явя пак... за главната роля.

— Я виж ти! Никога не съм допускал, че имаш и актьорски способности. Изглежда съм сляп за твоите художествени таланти.

— Да, и сега майка ще ме готви да играя драматично и лирично. Той поклати жалостиво глава и ме попита:

— А как ще я караме тук? Ще ти остава ли време за Машината?

Сведох очи — не знаех какво да му отговоря. Но му отговорих:

— Разбира се. Ще идвам както обикновено... всеки ден...

— Е, дано, дано... Но, Енчо, я ми кажи правичката: ти имаш ли желание да ставаш киноартист?

Не можех да лъжа Черния Компютър и затова отговорих:

— Ами... не съм много сигурен... Хем да, хем не... Интересно е да бъда киноартист, но не знам да играя драматично, нито лирично. И ме е страх да излизам пред публика...

— Е, защо не кажеш всичко това на родителите си?

— Ох, вие не познавате майка! Ако ѝ призная, че се колебая, тя ще умре от инфаркт.

— Хм... това е лошо... много лошо... — Той помълча и накрая попита: — А сега искаш ли да порботим?

Исках.

И пуснахме струга. И изведнъж забравих всичко: София, изпита, Орфей, трапчинките на Росица и даже трагичната раздяла с Милена. Около мен целият свят се смали и се събра в парчето метал, което пръскаше искрящи сребристи стружки пред очите ми.

Но лицето на Черния Компютър беше по-мрачно от обикновено и той се вираше в мен с трескавите си очи на болен с четирийсет и два градуса температура по Целзий. Беше тъжен.

Аз обаче бях щастлив.

Защото работех.

---

[1] От Клод Дебюси — Б.а. ↑

10. КРАЯТ НА ЕДИН ТРЕВОЖЕН ДЕН И КРАЙ НА ПЪРВА ЧАСТ НА МЕМОАРИТЕ

Като ме видя, Лорелай изписка панически:

— Защо закъсняваш? Не знаеш ли, че имаме работа с тебе?

Скрих ръцете си зад гърба — бяха черни от смазка, и отговорих:

— Ами, бях на кино.

— На кино в този час?

— Да, с Кики Бръмбазъка, и гледахме „Крамер срещу Крамер“
— излъгах аз наполовина.

— „Крамер срещу Крамер“ не е за деца! Освен това омръзна ми този твой Кики. Той ще те провали. Зарежи го ти него, нарежи всичките си другарчета, дето те отклоняват от голямата цел. Сега пред тебе стоят други важни неща и нямаш време за губене с неграмотни бръмбазъци.

— Той не е неграмотен, мами — казах смело. Не можех да позволя да обиждат моя пръв приятел.

Както виждате обаче, моята храброст спира до тук. Защото сигурно сте забелязали, че аз съм колеблив човек. Все се колебая. Тати твърди, че нямам нито сили, нито смелост да казвам „да“, когато трябва да се казва „да“, нито да казвам „не“, когато трябва да се казва „не“, особено когато насреща ми е мами. Тати е съвсем прав. Ако в този момент имах капка смелост, трябваше да се провикна:

— Мами, слушай ме добре! Аз не знам дали трябва да стана киноартист, защото не чувствавам в себе си способности за киноартист. Аз искам да стана конструктор на машини, защото знам, че способности за това имам. И ми е адски панически да играя пред публика с тия щръкнали уши, защото тогава стомахът ми се свива даже без сини сливи и сурови яйца, и ми се схваща езикът и почвам да пелтеча...

Но не произнесох тия достолепни думи, а само сърцераздирателно въздъхнах и отидох да си измия ръцете. И вече на мивката ми дойде фаталната мисъл, че не съм произнесъл тия думи не само защото съм безхарактерен плазмодий, а и защото все пак малко

ми се иска да стана киноартист, но не за да играя във филма, а за да мога да виждам Росица с трапчинките. Особено ако аз бъда Орфей, а тя Евридика...

Това е истината. Признавам си я чистосърдечно.

Седнах да вечерям. Мами се настани до мене и докато ме наблюдаваше как ям, за да не се тъпча много, заговори:

— Чувай, Енчо, моето момче! Удари нашият час. Пред нас има четири седмици. Те никак не са много, но като познавам себе си, уверена съм, че ще постигнем крайната цел.

— Идеала ли? — попитах, като си спомних думите на Черния Компютър за идеала и за битките по пътя.

— Точно така, идеала! — потвърди мами.

Тук се обади тати, който седеше пред телевизора и ужким гледаше, но в действителност слушаше нашия разговор:

— И какъв е той, този твой идеал, Лоре?

— Орфей! — отговори тя тържествено. — Идеалът ни е Орфей. Енчо трябва да бъде Орфей във филма.

— Абе какъв Орфей е нашият Енчо! — изсмя се жлъчно тати. — Лично ти си чула какви изисквания имат кинаджиите към кандидатите за ролята на Орфей.

— Е, та какво? — застреля го мами с поглед. — Да не би моят син да е Квазимодо?

Квазимодо е оня грозен гърбушко от книгата „Парижката света Богородица“, дето съм я чел три пъти. Адски е хубава.

Лорелай продължи да говори, като ме разглеждаше критично:

— Е, напоследък малко е понапълнял, но аз ще го оправя. Знам една диета за бързо отслабване, за десет дни — пет кила. А ти, Цветане, се поразрови в твоите складове и виж там няма ли някакво средство за ускорен растеж на децата.

— А бе, има някакви инжекции за акселерация, швейцарски са, по-точно те са за по-правилен обмен на веществата — промърмори тати, — но виж, лицето му не можеш да промениш. Нито пък ушите.

— Какво да се прави, като се е метнал на тебе! — засмя се *ехидно* Лорелай. — Въпреки това ще променя лицето му. Ако потрябва и на козметична операция ще го подложа. Всички киноартисти в Холивуд си правят такива операции. Я си изправят носа, ако е гърбав, я си разширяват очите, ако са малки, а ушите... дребна работа...

Обзе ме ужасна паника. По-лани, когато седнах на ръждясалия гвоздей и ми биха инжекция против тетанус, замалко не припаднах от страх. А сега... лицето! очите! ушите!... Оставих яденето и станах, но мами ме задържа и продължи да излага своя план за Орфей:

— И тъй, първо: Орфей трябва да умее да пее. Добре, Енчо пее не по-лошо от Робертино Лорети. Второ, Орфей трябва да умее да танцува. Ще науча Енчо да танцува. На времето, когато исках да вляза в Старозагорската опера, аз танцувах божествено.

Тати пак възрази:

— Но Енчо не знае да свири нито на китара, нито на арфа.

— Голямо чудо! Ще му взема учители и след месец не само на китара и арфа, но и на флейта ще свири. Той ми е генийче. На арфа ли е свирил Орфей?

— Не знам, не съм чел биографията на Орфей — каза тати. — Но на паметника му в Смолян той свири на нещо.

— Трябва някой ден да прескочим до Смолян и да се запознаем отблизо с физиономията на онзи Орфей. А за живота му, и за неговите връзки с Евридика ще прочетем в книгите... Още утре... — Обърна се към мене и строго произнесе: — И тъй, утре почваме! И ще покажем на света кой е Енчо Маринов и коя неговата майка! Хайде сега иди да спиш. Защото само след дванайсет часа пристъпваме към изпълнението на план-програмата „Орфей“.

Като си легнах, мами влезе в стаята ми и каза, чакай, сега ще направим една малка операцияка. И ми залепи ушите с лейкопласт, че да не стърчат поне през нощта.

Почаках, докато мами заспи, и се качих на тавана в моето Орлово гнездо. Нахраних и напоих Кока Мери и направих опит да я хипнотизирам, но този път тя не се поддаде на моите научни усилия за приспиване и взе да протестира, че я будя така ненадейно. Очевидно вътрешните ми душевни сили бяха изтощени от тежкия ден. Оставих Кока Мери на мира и си помислих дали да пусна позивни сигнали на МП-2, но и от това се отказах. Бях без воля.

И много самотен... Милена от третия чин ми беше сърдита; Кики Бръмбазъка се държеше с мене надменно, загдето не му разкрих своята тайна; Черния Компютър беше тъжен, защото чувствуваше, че го напускам, а Росица с трапчинките беше някъде далече и едва ли й минаваше през ума, че на този свят съществува някой си Енчо

Маринов, който в този момент си мисли за нея и драматично и нежно въздиша.

Върнах се в стаята и си легнах. И сънувах, че най-напред ми бият инжекция за по-бърза акселерация, и аз толкова светкавично се акселерирам (ех, че трудно произнасям тази пуста дума!), че ставам висок колкото телевизионната кула. После ми изправят носа, като го изпилват с пила брусовка, после ми разширяват очите, като ги разтягат с пружини, и накрая ми подрязват ушите с ножица, за да не стърчат чак толкова много...

— Помоощ! — запищях аз с всички сили.

Ала, уви, никой не ме чу и никой не ми се притече на помощ в тази трагична за мене нощ. Аз даже не можах да се чуя, защото ушите ми бяха залепени с лейкопласт...

ВТОРА ЧАСТ
ПЛАН-ПРОГРАМА „ОРФЕЙ“

1. ПЪРВИ СТЬПКИ И ПЪРВИ НЕПРИЯТНОСТИ

Когато на другата сутрин се събудих, Лорелай вече шеташе из къщи и пееше ария от „Славейт от Чатануга“, и стените се тресяха от нейния глас.

— Хайде, мързеливци, ставайте! — викаше тя. — Чака ни работа.

Мързеливците бяхме тати и аз. Както и да е, станахме, и когато седнахме да закусваме, Лорелай каза:

— Часът е седем. От тази минута аз обявявам тотална мобилизация на семейните сили и започваме изпълнението на план-програмата „Орфей“.

— Какво ще рече това? — попита тати, като си четеше вестника.

— Това ще рече, че най-напред ти и аз взимаме едномесечен отпуск.

— Ама нали си пазим отпуската за през лятото?

— Никакво лято! — категорично отсече Лорелай. — Сега, само сега. През лятото няма да сме вече нужни на Енчо... Тогава той ще снима...

В този момент косата ми, твърдата ми като четка коса, настръхна — ще ми пропадне лятото, това е! Лятото, дето всяка година си го прекарвам на село при дядо Енчо! Лятото, дето се катеря до върха на Зелената чука, къпя се във вира на реката, вдигам хвърчила над полето, ям до насита круши, ходим с дядо да напояваме бостана, колим дини, берем царевица и я печем на жар, и после спим под ореха и ако потрябва, отиваме да поправим трактора на текезесето, защото и на дядо Енчо всичко му иде отръки... Кеф!... А сега мами иска да ме лиши от всичко това! Мами, не! Моля ти се, недей!

Но, разбира се, аз не казах това, нали съм плазмодий. Само тати каза:

— Мене, Лоре, няма кой да ме пусне сега в отпуск. Шефът е със счупен крак и аз го замествам.

— В такъв случай ще се постарая да бъдеш на наше разположение през всяко време на деня и нощта. А когато шефът ти проходи, веднага се махаш от работа.

— А ти? — попита тати.

— Аз вече написах молбата си за неплатен отпуск.

— Неплатен отпуск? — разтревожи се тати. — Ама ти разбираш ли, че ще хлътнем финансово? Вноски за апартамента, вноски за нова кола, вноски за цветен телевизор...

— Стига! — каза величествено Лорелай. — Можем да минем и без нова кола, нашата си е добра. А цветен телевизор ще си купим, когато Енчо получи първия си хонорар.

— И с какво ще живеем до тогава? — питаше все по-тревожно тати.

— Ще изтеглиш парите си от спестовната каса. Ще ни трябват средства за учители, дрехи, пътувания до София и другаде...

— И да останем без пукнат грош, така ли? — Тати скочи от стола и тръгна да си върви. — Не, не и не! Парите в банката не пипам!

— Да, да и да! — отвърна мами. — Можеш да бъдеш напълно спокоен: само след два-три месеца ще си ги върнеш твоите мизерни стотинки с двойна лихва. Нямах ли доверие в своя син? И не си ли слушал как стават тия работи? Най-напред той играе Орфей и прави страхотно впечатление у нас и в чужбина. Друг режисьор го взима веднага за своя следващ филм. После го ангажира трети режисьор и накрая току-виж го зърнал някой холивудски продуцент, и тогава сбогом-довиждане немотия, пощенски гишета, аптечни складове... Видя ли Росица Петрунова, онази, малката с патешкия глас? В четвърти филм ще играе вече, има си собствени спестявания, по чужбина хойка, а е едно нищо и никакво кюфтенце в сравнение с нашия Енчо... Хайде, хайде, Цецо, вади спестовната книжка! А ти, сине, идваш с мен. Отиваме при директора ти да искаме да те освободят за две-три седмици.

Тук вече тати не издържа и избухна като атомна бомба:

— Ама ти с ума ли си? — завика той. — Как така да го освободят? Та той има да поправя двойки и тройки! Сега е краят на срока и не бива да губи нито ден.

Мами се засмя съвсем пренебрежително:

— Че коя кинозвезда ти гледа училището, бре Цецо? Хабер си нямат киноартистите колко прави две по две, а цял свят ги знае и добри пари печелят... Хайде, стига сме бърбили! Всяка минута е скъпа.

И ме грабна за ръка, и ме повлече навън.

Тати остана зад нас и тъжно подсмърчаше, като че ли ме водеха на заклание в кланицата.

Най-напред се отбихме в пощата, Лорелай влезе при началника и му даде заявлението си за отпуск, като му обясни, че ѝ предстои един много тежък месец, от който зависи бъдещето на семейството ѝ, и каза още, че в скоро време ще му се отплати с нещо много интересно, но не обясни с какво, а началникът каза, добре, тъй да е, с нетърпение ще

чакам благодарността ти. Така Лорелай получи един месец неплатен отпуск. А когато я запитах с какво ще се отплати на началника, тя промърмори нещо разсеяно, като че имаше нещо смешно на ум, но после обясни, че ще му даде безплатен билет за премиерата на моя филм.

Оттам отидохме в училище. Всички си бяха вече в клас и ние влязохме първо при директора. Мене изведнъж ме сви стомахът: той директор беше адски свиреп и особено много гонеше участниците във войната между момчетата и Женското царство. Мама обаче веднага го усмири със своята *чаровна* усмивка.

— Другарю директор, идваме при вас с една голяма молба — каза тя.

— И каква е тя? — попита той.

— Моят Енчо напоследък никак не е добре. През зимата той изкара силен бронхит и сега дробовете му не са в ред. Моля да му разрешите да отсъства три-четири седмици, за да го полекуваме в къщи.

— Имате ли медицинска бележка? — попита той и ме изгледа по детективски, също като Кики Бръмбазъка, когато иска да прочете нещо секретно в душата ми.

— Не, не... нали знаете... — започна Лорелай, но директорът я прекъсна.

— Без медицинска бележка не мога да освободя никого!

— Но моят Енчо е много-много болен! — завайка се Лорелай. — Погледнете разбитата му устна. Той нито може да се храни, нито да говори.

— Не ми изглежда чак толкова болен — намръщи се директорът. — А устната му е навярно ударена при бой в класа. Ще взема да разгоня аз тоя седми в клас, че до гуша ми е дошъл с тия вечни войни и побоища. Довиждане!

И се зачете в някакви тетрадки.

Тогава мама ме изведе навън и ядосано промърмори.

— Е, да, такива са съвременните педагози. Пет пари не дават за здравето на своите възпитаници. Само уроци, уроци, уроци, видиотяват децата с логаритми и формули, а после се чудим, че младото поколение линее.

И отидохме право в поликлиниката. Най-напред, като изпреварихме цяла опашка от баби и старци, се промъкнахме в кабинета „Уши-нос-гърло“ и мами обясни, че имам фаринголарингит. Лекарят ме прегледа с фенерче и заяви, че гърлото ми е напълно в ред и че дори рядко е виждал такива чисти гласни струни, а на разбитата ми устна залепи едно пластирче и готово. Мами беше доволна от похвалата, но понеже не получихме бележка, влязохме при „Вътрешни болести“:

Там докторът дълго ми натиска корема, кара ме да дишам и да не дишам, и накрая каза, че съм съвсем здрав, макар че има съмнение за слаби черва, и предписа на мами да ми готви повече варени храни и по-малко пържени. И пак не даде медицинска бележка.

И все така, като изпреварвахме опашките и си навличахме хокането на бабите, ние се шумугвахме в разни други докторски кабинети.

Очният лекар каза, че очите ми са в нормално състояние.

Кожният — че имам чиста и мека кожа като на бебе.

Зъболекарят — че нямам нито един развален зъб. И така нататък.

Влязохме и при хирурга, дето тогава ме лекува от ръждясалия гвоздей и ми би инжекцията против тетанус. Той ме прегледа и като ме тупна весело, каза, че всичко е в ред, че белег дори не е останал от операцията, и хайде, довиждане. И не ни даде бележка.

Лорелай побесня от яд. Взе да вика наляво и надясно в коридора на поликлиниката, че у нас няма никакво свястно медицинско обслужване, че ще се оплаче в Министерството на народното здраве, и се бутна в една телефонна кабина и завъртя номера на тати.

— Слушай! — извика тя. — Не искат да дадат бележка на сина ти.

— Ами, да — отговори тати. — Щом като си е здрав и читав...

— Дали е здрав и читав знам само аз! — продължи тя. — А ти по-добре позвъни на доцент Алексиев от градската болница.

— Не мога.

— Можеш, можеш! Колко пъти ти праща той хора за лекарства!

— Тия хора са наистина болни.

Тогавя Лорелай охна сърцераздирателно, като че болната беше тъкмо тя:

— Божичко, какъв мъж съм имала аз! Такава ли помощ ще оказваш на нашия Орфей?

— Слушай, Лоре...

— Лорелай! — поправи го тя.

— Добре, де, Лорелай! Виж какво, аз мисля, че сега най-добре е да пратиш детето на училище, а довечера ще си поприказваме по-обстойно по въпроса за Орфей — и затвори телефона.

Лорелай едва не разби кабината, толкова беше разярена. Сигурно повечето телефонни кабинки в нашия град и даже в София са разгромени от такива разгневени жени.

— Енчо, момчето ми — каза тя, — бягай сега на училище, а после ще оправим и тия твърдоглави доктори. И никакви приказки за филма!

— Да, мамо — казах послушно.

— И няма да тичаш, няма да се изпотяваш и гледай да се измъкнеш от физкултура.

— Да, мамо.

— И няма да лапаш щяло и нещяло! И няма да се влачиш с разни ми ти бръмбазъци! И никакво губене на време с оня заваян Черен Компютър, дето ти мъти мозъка.

— Да, мамо — отговорих аз послушно, но в себе си знаех, че за Черния Компютър няма да я послушам. Попитах: — А какво да правя със „Златните камбанки“? Днес имаме сбирка.

— Напускаш „Камбанките“ и точка!

— А записа, дето ще го правим в Балкантон? Нали пея соло?

— А, виж, за това не бях помислила. Хубаво е да имаме една готова плоча, когато се явим на втория изпит. Я виж там, разузнай, и тогава ще решим окончателно. — Тя ме целуна по челото. — А сега трябва да вървя, че ми предстои куп работа. Ще се видим в къщи. Не закъснявай! Чао!

И Лорелай хукна към градската библиотека.

Аз пък хукнах към училището. Но там петият час вече свършваше и аз не влязох. Срам ме беше.

2. ЛЮБОВНА СЦЕНА С ПЕПЕРУДИ И РАЗДЯЛА С КАМБАНКИТЕ

За да не умра от глад, си купих геврек и зачаках в парка срещу училището.

Сигурно знаете, че всеки понеделник от един часа Златните камбанки имат сбирка, на която другарката Северина Доминьор ни обяснява програмата за седмицата и ни раздава нови песни, за да се запознаем с тях в къщи. Обикновено на тия сбирки Милена и аз отиваме заедно и си приказваме разни обществени и интимни неща като например, че ни е писнало вече да бъдем пионери и да носим тия червени връзки, че е крайно време да станем комсомолци и че Милена от първия чин си слага понякога червило. Говорим си и за войната между момчетата и Женското царство, а аз ѝ разправам за Машината, дето я правим с Черния Компютър. Ето защо сега реших да я изчакам, макар че ми беше сърдита.

Скрит зад едно дърво, аз я забелязах да излиза заедно с Кики Бръмбазъка. Сърцето ми веднага се разтуптя като автоматичния чук в Бърлогата. Колко великолепни бяха двамата, особено Кики! Като порасне, ще заприлича на Васил Левски... Аз пък критично се погледнах отстрани и се видях с кръглата като футболна топка глава, щръкнали като стайна телевизионна антена уши и с дългите си като на маймуна-макак ръце и се почувствувах жалък, жалък... И тъкмо да се махна, Кики се раздели с Милена и се упъти към автобусната спирка, а тя продължи право към парка. Тогава аз изскочих иззад дървото, извиках „уху!“ и заставах пред нея. Тя ахна от изненада:

— Ей, Енчо, ти ли си? Защо те нямаше в клас? Географът Боянов пита за тебе, а всички си мислехме, да не ти се е случило нещо лошо. След снощи... — И млъкна многозначително.

— Че какво лошо може да ми се случи? — попитах аз.

— Ами, де да знам... След раздяла с любимите си хората изпадат в отчаяние и понякога слагат край на живота си.

На мене и през ума не ми беше минала мисълта да сложа край на живота си. Щом не съм направил това, значи не обичам достатъчно

Милена от третия чин особено след като се запознах с Росица.

— Не, не съм се самоубил — отговорих аз, като нарочно присвих устни, че по-добре да проличи героичното ми пластирче. — Бях зает.

Тя се понамуси — сигурно щеше да бъде по-доволна, ако се бях самоубил...

— Дай ми малко геврек! — заповяда ми тя повелително.

Дадох ѝ половин геврек и тя го захапа с големите си, бели зъби и от това ми стана адски приятно. Каквото и да прави Милена, все ми е приятно да я гледам. Може би в това се състои любовта?

Въобще напоследък много си мисля за любовта. Защото забелязвам, че от няколко месеца насам във всички романи, които чета, се разказва за любов; във всички песни, дето ги свирят, по радиото и телевизията, се пее за любов: „Прегърни ме, целуни ме!“, „Ох, любов, любов!“ „Боряно, либе ле...“, „Телефонна любов“ и така нататък. Във всички филми, дето ги дават по кината, се играе на любов. Един даже се казва „Всичко е любов“, но не можах да го гледам, защото беше забранен за лица под 16 години, но Кики го видя и ми го разказа със свои думи, световен е! И даже в детските приказки принцът се влюбва в Пепеляшка и се оженва за нея от любов... А сега Милена от третия чин само дъвчеше геврек и аз пак си мислех за любов...

В парка хора почти нямаше и всичко беше адски великолепно. Цветовете на салкъмите висяха като лампиони, шарени пеперуди летяха сред дърветата и майски бръмбари се носеха край храстите като изстребители-бомбардировачи, а над главите ни кръжаха мухи със златисти криле... На такива места в романите, дето Лорелай ми забранява да чета и ги крия в тавана, се разиграват разни любовни сцени. Сигурен бях, че и с нас двамата ще се разиграе любовна сцена. Само изчаквах Милена да си глътне залька, но вместо да произнесе нещо сърцераздирателно, тя заповяда:

— Дай ми още геврек.

Дадох ѝ остатъка от геврека и тя отново задъвка. Най-последно изяде всичко и каза:

— Енчо, снощи ти не пожела да ми разкриеш своите тайни от София. Ще ми ги разкриеш ли сега?

В отговор аз само въздъхнах. Защото разкрия ли ѝ своите софийски тайни и душевни преめждия, свършено е завинаги с нашата любов.

— Пак ли няма да ми ги кажеш? — попита тя за втори път и спря да крачи, приближи лицето си до моето и ми се усмихна *магнетично*. (Много е подходяща тази дума тук. В Бърлогата имаме един страхотен магнит, който може да изтегли половин кило железни стружки от два метра разстояние.)

— Миленче — отговорих аз, — разбери, не мога... не мога...

Тя допря глава до моята и очите ѝ загоряха.

— Енчо — прошепна тя нежно, — ти не ме ли обичаш вече?

На мен гърлото ми изведнъж така се сви, че не можах да изкарам и дума от устата си.

Тя пък хвана с кутрето си моето кутре и романтично го залюля. И меланхолично произнесе:

— Аз пък си мислех, че много ме обичаш.

От това трогателно изречение гърлото ми съвсем се превърна на сгърчена стоманена тръба, но въпреки това успях да измуча:

— Ама разбира се... само че...

— Защото, знаеш ли, едно друго момче ми каза, че също ме харесва.

Мина ми през ума, че това момче може да е Кики Бръмбазъка и че това не е съвсем другарско от негова страна, но се сетих, че му бях признал, че съм се запознал с едно друго световно момиче и затова той може би си мисли, че Милена е свободна и така нататък.

Аз пак въздъгнах. Какво да ѝ отговоря сега? Не е ли по-добре да изчакам най-напред писмото на Росица и тогава да реша какво да правя?

И докато се колебаех, Милена ме целуна по бузата.

Аз затворих очи, около мене целият свят изчезна, изчезнаха даже златистите мухи и черните бръмбари и аз започнах да потъвам, да потъвам някъде много надълбоко, почти към центъра на земята, и ароматът на косите ѝ ме обгръщаше като миризмата на бензина, когато правим опити с Машината. Беше почти като в Бърлогата. Само че по-хубаво. И тъкмо да умра от блаженство, чух страхотен шепот:

— Внимавай, не мърдай!

Замръзнах на място.

— Имаш пеперуда на ухото! — прошепна пак Милена, като се взираше в пеперудата, която беше кацнала на дясното ми ухо и ме гъделичкаше с крилцата си.

Посегна към пеперудата, но тя отлетя.

— Язык! — намуси се Милена. — Беше много красива. Такава си нямам в колекцията.

С това любовната сцена свърши и ме беше много яд, защото да умреш, когато те целува момичето, което обичаш, е адски прекрасно. Но Милена не усети това мое душевно премеждие, защото ме потегли напред с кутрето си, заподскача като козле по тревата и се развика:

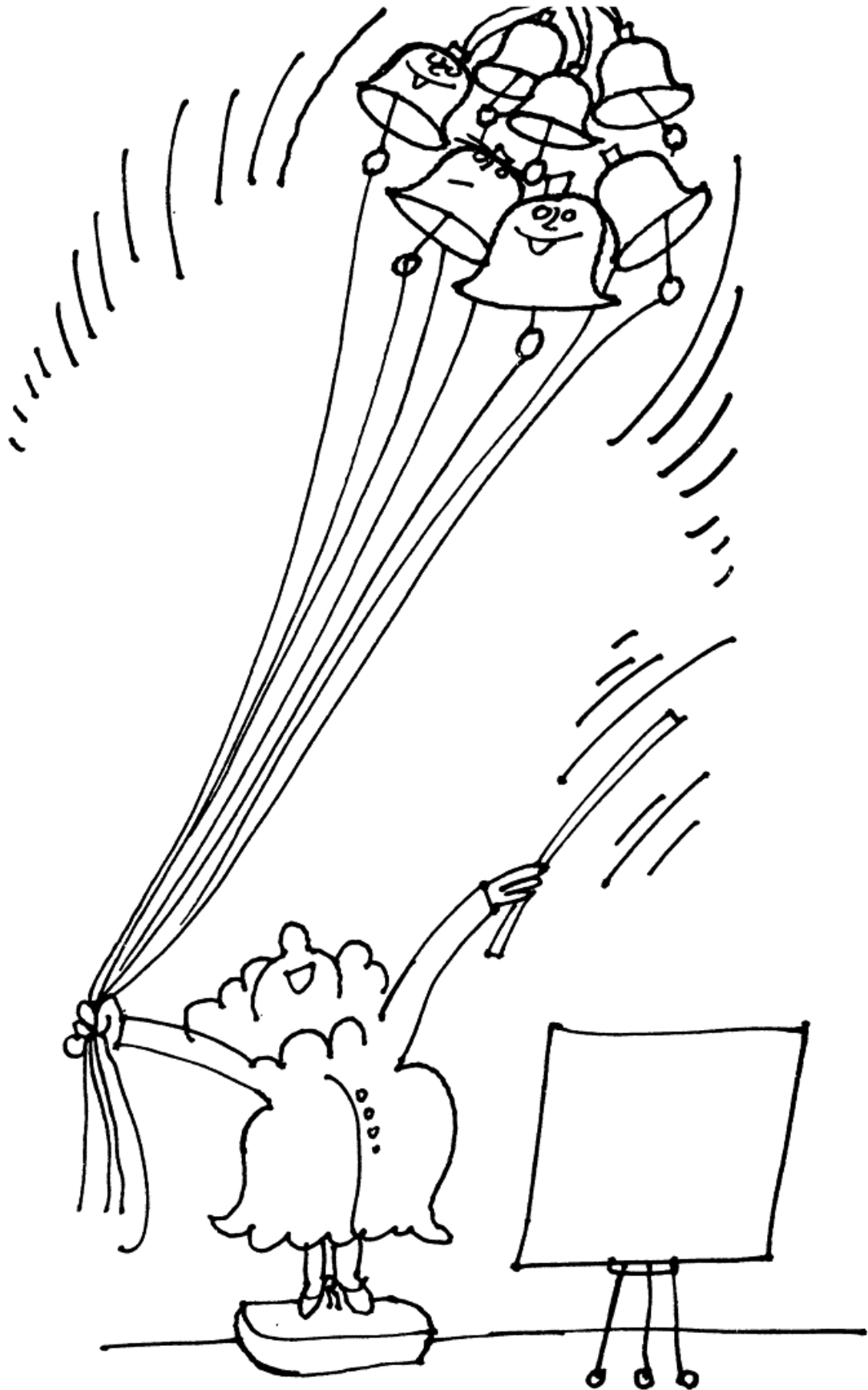
— Хайде да видим кой ще стигне пръв до онзи павилион!

И хукна. Разбира се, стигна първа.

За читалището обаче закъсняхме. Там бяха вече всички „Камбанки“. Там беше и другарката Северина Доминьор.

— А, ето ви най-последно и вас! — изписка тя с тъничкия си дискант.

Съобщих ви вече веднъж, че Северина Доминьор тежи 120 кило, висока е 1м и 55см, има лице на пълна месечина, ходи като патица, носи бели гуменки и копринена рокля на цветя и е много смешна, и никой не може да повярва, че е такава световна музикантка. Но когато се изправи пред нас и започне да дирижира, тя става съвсем друга. Никой вече не забелязва нейните 120 кило, а само тънките й, изящни ръце с дългите пръсти, които размахва като криле на чайка и изтръгва от нас „божествени звуци, които напомнят Моцарт“ — така писа веднъж във вестника един журналист, който присъствува на концерта ни в Двореца на културата в София.

Освен това Северина Доминьор свири на пиано, акордеон, цигулка и гъдулка, композира песни и събира по селата стари мелодии, които после преработва за Института по музика. „Накратко — както писа онзи журналист, — другарката Северина Миленкова е незаменим фактор за естетическото възпитание на младото поколение в този малък провинциален град“ и ни води нас, „Камбанките“ де, към широкия друм на голямото изкуство... А мене, както вече споменах, тя ме научи да пея, макар че малко заеквам и съм патрав.

— Защо не си бил вчера на репетиция? — попита ме тя. — Кики ми предаде, че си бил болен. Какво ти е?

Всички „Камбанки“ ме наобиколиха, гледайки с уважение пластирчето на устната ми. „Камбанките“ са 33 на брой, повечето са момичета, а половината от тях са от нашия 7^в клас. Солисти сме четирима, но Милена от третия чин пее най-великолепно от всички и е алт.

Като ги гледах как наблюдават със страхопочитание устната ми, цялата ми смелост изведнъж хвъркна. Как да им кажа сега, че няма да пея вече с тях? Ама аз наистина съм подлец, изменник, дезертьор. Идеше ми да се разрева, но в главата ми се появи Лорелай; освен това си спомних и Росица с трапчинките и тогава се реших окончателно и безвъзвратно. Казах:

— Другарко Миленкова, мога ли да поговоря с вас насаме?

— Толкова ли е секретно това, което имаш да ми кажеш? — засмя се тя. — Добре, ела.

Влязохме в канцеларията. Тя седна на столчето, което заскърца под нейните 120 кила.

— Е, какво има? — попита тя.

Устните ми бяха се вкоравили като чугунени струнки. Обади се и проклетият ми корем, дете е със слаби черва.

— Дру-у-у-гарко Ми-иленкова — взех да заеквам аз, — искам да ви кажа... мами ми заръча да ви предам... че напускам „Камкамбанките“.

— Какво? — изписка тъничко тя, сякаш не бе чула, а тя има страхотен слух, чува даже свръхзвуци. — Напускаш „Камбанките“?

— Да...

— Нищо не разбирам. Татко ти знае ли за това?

— Да.

— Ти съгласен ли си?

— Ами... нне... не ззнам... сигурно да...

— И защо, моля, искаш да ни напуснеш?

— Ами... защото съм много зает в училище. По български имам тройка, по история двойка... Освен това не съм добре със здравето. Днес цяла сутрин бях с майка в поликлиниката. Предписаха ми да ям телешко варено.

Тук Северина Доминьор се изправи и взе да крачи из канцеларията и от това цялата сграда се задруса като при земетресение.

— Енчо — попита тя, — това, което разправяш, вярно ли е?

— Вярно, е другарко! Честна дума, че имам тройка по български и че трябва да ям варени неща, защото червата ми са слаби.

— Но това е безобразие! — закреця тя изведнъж толкова силно, че „Камбанките“ дотичаха и занадничаха през стъклото на вратата. — Заради някакви си двойки и телешко варено да бягаш от ансамбъла! Не, така не може! Това е безотговорност! — И къщата се затресе още по-заплашително от нейното възмущение. — Още днес отивам в Градския комитет на Комсомола и ще дигна скандал...

— Другарко Миленкова — прошепнах аз адски паникьосан, че ако отиде в Комсомола, всичко ще се разкрие, — искам да ви кажа, че няма да ви напусна веднага. Майка смята най-напред да запишем плочата на Балкантон и тогава.

— Аа, тия да ги няма! — отговори тя и ме изгледа кръвнишки. — Или с „Камбанките“, или въвн от тях. Пазарлъци тук не правим. Незаменими хора на тоя свят няма. Ще минем и без тебе. Можеш да си вървиш! Веднага! И да не съм ти виждала повече ушите тук!

Беше се толкова зачервила, че се уплаших да не се спуска от напрежение.

Тогава си тръгнах. Зад вратата в коридора се бяха скупчили „Камбанките“. И ме гледаха. Гледаше ме и Милена. Гледаха ме трийсет и два чифта очи, гледаха ме като насочени срещу мене бормашини с 900 оборота в минута, готови да забръмчат и да ме направят на решето.

Закрачих надолу по стълбите. На петото стъпало се обърнах. Горестояща те бяха наобиколили Северина Доминьор като пилци квачката и мълчаха и продължаваха да ме пронизват с бормашините на очите си.

Не издържах повече и се понесох с четвърта скорост към дома. Преди да вляза в къщи обаче, се отбих в сладкарницата, поръчах си чаша боза, извадих тетрадката от чантата и написах следното писмо, което пуснах веднага в пощенската кутия:

„Мили дядо Енчо, здравей!

Пиша ти, за да знаеш, че ми е много криво на душата. Преди малко напуснах «Златните камбанки», знаеш ги, дето съм солист. Освен това изглежда, че това лято няма да те посетя на село и няма нито да се къпя в реката, нито пък да бера дини с тебе и да ги ядем на бостана. Защото, нека ти призная открито, макар че мами ми забранява да го казвам, защото било тайна, аз се готвя да стана киноартист, за да играя в един филм, казва се «Детството на Орфей». Филмът ще се снима през лятото, поради което няма да се видим с тебе и няма да поправяме заедно тракторите на текезесето. Искам да ти кажа още, че тъй като започвам да изпълнявам план-програма за подготовката ми за артист, няма да имам време и за Черния Компютър, с когото конструираме Машината за Перпетуум мобиле, макар че, както изглежда, такава машина не може да се конструира заради Закона за съхраняване на енергията, но какво от това? Важното е, както казва Черния Компютър, битката по пътя.

Е, мили дядо Енчо, стига толкова, защото бързам за в къщи, нали я знаеш мами, ако закъснея, може да получи инфаркт и след това да ми скъса ушите. Много поздрави на Зелената чука.

Твой верен внук, който много те обича:

Енчо Маринов“

3. ЕДИН НАТОВАРЕН СЛЕДОБЕД С ОБРАЗА НА ОРФЕЙ

Лорелай си беше в къщи. Стоеше край масата в хола и прелистваше купища книги. Имаше всякакви — дебели, тънки, с илюстрации, с кожени подвързии, нови, стари... Имаше и ноти.

— А, Енчо, ето те най-последно! — каза тя ентусиазирано. — Виж какво ти донесох.

— Какво, мами? — попитах унило, защото още ми беше кофти заради тъжното лице на Северина Доминьор и заради писмото, което пратих на дядо Енчо.

— Виж, това са все материали за Орфей — отговори тя. — Исторически изследвания, разкази, романи, легенди, какво ли не още. Имам даже няколко партитури на опери и оперети, в които Орфей е главна роля. На, погледни! — И запрелисти нотите. — Това е операта „Орфей и Евридика“ от Глук, а това оперетата „Орфей в ада“ на Офенбах. Това пък е една българска книга, „Орфей Прорицателя“, от нея можем да научим сума неща за нашия Орфей.

Като си помислих само, че трябва да прочета всички тия книги, четината ми настръхна. Мами като че отгатна моите душевни вълнения, защото вместо да ме накара да почна да чета веднага тези литератури, взе пет от тях, най-тежките, и ги сложи на главата ми.

— Хайде сега, момчето ми, тръгни да ходиш из стаята.

Отначало не разбрах какво иска от мен Лорелай и тя ми обясни, че актьорите трябва да умеят да стъпват грациозно и ефирно, а това се постига, като се упражняваш да крачиш с книги на главата.

Тръгнах, но още при първата стъпка книгите се търкулнаха на пода, а една, дето беше с кожена подвързия, направо стана на парчета. Лорелай не се разтревожи много от това, каза, не бой се, ще се оправим с библиотекарката, тя ми е позната, и отново постави книгите на главата ми и ме накара да крача напред-назад из хола, после из апартамента, а накрая и по стълбището — нагоре-надолу. Каталясах.

Това упражнение продължи цял час, докато книгите престанаха да падат и аз взех да се движа доста грациозно и ефирно, макар че патравите ми крака все ми пречеха. Тогава разказах на мами, че съм

напуснал „Камбанките“ и че Северина Доминьор ми се е заканила, че ще се оплаче в Градския комитет на Комсомола.

— Да върви да се оплаква и в Съвета за сигурност на ООН! — отвърна Лорелай *язвително*. (Тази дума я прочетох в „Клетниците“, много ми харесва, от сега нататък ще я употребявам по-често). — А с плочата какво стана?

— Ще пее друг. Северина Доминьор каза, че незаменими хора няма.

— Охооо! И още как ги има! — изсмя се *язвително* Лорелай. — Я замени например Гяуров с някой друг, а? Какво ще се получи? Магаре!... Ти не се бой. Скоро твоята Северина ще допълзи тук и на колене ще ни моли да изпееш солото за плочата, но няма го майстора тогава! А за Комсомола пет пари не давам. Там като научат, че ти ще играеш Орфей, ще рипат до небето, защото ще прославиш нашия град не само в България, но и по всички краища на Европа и света, и заслугата в последна сметка ще си присвоят те... Но нека! Ние не сме егоисти, важното е ти да си Орфей!... А сега виж какво пише в енциклопедията.

Тя отвори дебелия и направена на парчета книга на буквата „О“ и бавно зачете: „Орфей. Митически поет и певец на древна Тракия. Съгласно мита неговото пеене омагьосвало не само хората и животните, но даже растенията, камъните и реките. Орфей участвувал в похода на агронавтите за Златното руно, а по-късно се спуснал в подземния свят, за да изведе оттам своята жена Евридика. Според преданието Орфей е свирил на лира, инструмента, който станал основа на бъдещата арфа и китара. Орфей е синоним на голям музикант.“

— Значи затова „Златният Орфей“ на Слънчев бряг се казва Златен Орфей — забелязах аз.

— Точно така, момчето ми. Умен си ми ти, умен! — Лорелай ме целуна по челото. Работата е там, че във всички тия пусти книги почти нищо няма за детството на Орфей. А на нас ни трябва тъкмо това. Но нищо, ще открием и такава информация.

— Мамо, гладен съм — казах. Скрих за бозата.

— Ох, милият ми! В залисията забравих. Но нищо, ела!

Отидохме в кухнята, мами набързо затопли останалата от вчера яхния, но в чинията ми сипа само няколко лъжици. Обрах я светкавично и поисках още. Мами категорично отказа:

— Стига! Нали се разбрахме, какъв трябва да бъде Орфей! Елегантен, високичък, без издути бузи, коремче и щръкнали уши. От този момент ние с тебе почваме диета за отслабване. Да, да, майката на Орфей също не бива да бъде пълна, а на тебе ти забранявам да дъвчеш каквито и да било други боклуци в училище или на улицата. Никакви гевреци, бози, сладоледи, никакви шоколади. Разбрано? Разрешавам ти само дъвка.

— Да, мамо — въздъгнах аз сърцераздирателно и си помислих за геврека, дето ми го изяде Милена от третия чин.

— Толкова по този въпрос. А сега да преминем към нещо много по-интересно. — Отиде в спалнята и се върна с един продълговат пакет. — Виж какво съм ти купила!

Развърза пакета: беше една новичка, лъскава китара.

— Това е за тебе — каза Лорелай. — Лира не е, в нашия музикален магазин не продават такива старомодни инструменти. Но и китарата е нещо като модерна лира, така пише в енциклопедията. Вземи я!

Завъртях китарата в ръцете си — беше ми съвсем чужда и даже ме беше страх да я пипам. Аз съм свикнал да работя на струг и с разни металически прибори, а не с нежни, чупливи китари.

— Но аз не знам да свиря, мамо — казах. В отговор Лорелай се засмя *чаровно* и погледна часовника:

— Само след минута ще почнеш да знаеш — отвърна тя.

И действително точно след една минута се звънна и мами изтича да отвори.

Влезе възрастен мъж, когото виждах за първи път. Имаше съвсем бяла коса, която падаше като хипи над раменете му, дълъг гърбав нос, който почти опираше до устните, и черни панталони, които висяха на тиранти, но въпреки това се влачеха по пода. И носеше китара в найлонов калъф.

— Енчо — каза мами, това е Маестрото, три пъти лауреат на градската награда по свирене на китара. От днес той е твой учител. Маестро, това е вашият ученик. Надявам се да се разбирате добре.

Маестрото ми подаде десница. Пръстите му бяха корави и сухи като трески. И миришеше на кръчма.

— Е, добре, Енчо — каза той пресипнало, — можем да почнем, защото времето ни е ограничено.

— Да — потвърди Лорелай, — Енчо трябва да усвои изкуството на китарата най-късно до един месец. Нали, Маестро?

— Ще го науча! — каза Маестро и още повече замириша на кръчма. — Какви ли не са минавали през ръцете ми!

— Отлично! — каза мами. — Оставям ви да работите. Сега е четири часа, ще се върна в шест, тъкмо ще сте свършили. Чао!

И си излезе. Аз изведнъж се сетих, че съм забравил, че точно в четири трябва да бъда при Черния Компютър, за да продължим монтажа на Машината. Представих си как ме чака той, загледан с трескавите си очи във вратата, и ми се прииска да захвърля всичко — китара, Маестро, енциклопедии, и да изтичам до Бърлогата... Ала не направих нито крачка. Защото съм плазмодий.

Маестро промърмори под дългия си, крив нос:

— Е, Енчо, нека най-напред се почерпим по случай началото на нашето творческо сътрудничество. — Извади от задния си джоб една плоска металическа бутилчица, отвори капачето, каза „Наздраве“ и пи. И се оригна. После прибра бутилчицата. — А сега да се запознаем с китарата. В наши дни китарата е най-разпространеният инструмент...

Аз едва го слушах и ми идеше да рева от яд.

Така минаха цели два часа. (После разбрах, че мами му плаща по четири левчета на час и татко ужасно ѝ се разсърди и викна, че на тоя дърт пияница и трийсет стотинки са много.) Маестрото говореше, подрънкваше на китарата, караше и мене да подрънквам, казваше не така, момче, натисни по-силно струните с лявата ръка, дръпни по-силно с дясната, ха, така, още по-силно, вадеше бутилчицата от задния джоб и попейваше, и накрая на втория час аз вече не разбирах нито какво бръщолеви, нито какво да подрънквам, толкова бях каталясал, и когато мами се прибра, на пръстите ми бяха изскочили мехурчета, които адски ме боляха.

Маестрото си отиде, мрачен като дявола от операта „Фауст“, дето го игра по телевизията самият Гяуров, но преди това каза, че утре точно в четири ще дойде за втория урок, и че аз трябва да науча наизуст зададеното домашно упражнение за акорди в до мажор, ла мажор, фа мажор и така нататък и други подобни. Мами отговори, разбира се, Маестро, бъдете спокоен, всичко ще е наред.

Бях гладен. Но вместо да ми даде да ям, Лорелай ме накара да походя с книгите на главата си,

после да правя вокализии: ааа-ооо-еее-ууу-ооо-иии...

после да прочета текста на операта „Орфей и Евридика“, дето Орфей слиза в подземния свят, за да си прибере жената,

после да посвирия на китарата научените днес акорди, и мехурчетата на пръстите ми се пукнаха и даже се разкървавиха,

после тя ми направи масаж на бузите, за да спаднат,

после... после... после... вече не помня какво стана после, защото главата ми се виеше като пумпал, а стомахът ми пицеше от глад...

И когато вече исках да си легна, макар че беше още рано, дойде татко и Лорелай му се скара, че не е донесъл инжекциите за бърза акселерация и че не е говорил с доцент Алексиев от Градската болница, а татко взе да вика, че не иска и да чуе такива приказки, и решително се противопостави на намерението на мами да викаме учител по дикция чак от Старозагорския театър.

Аз не знаех какво е дикция, но адски се уплаших от тази дума, като си мислех, че може би е по-неприятна от носенето на книги на главата. И тъкмо да заспя, звънна телефонът.

— За тебе е, Енчо — повика ме мами. — Сигурно е оня, Черния ти Компютър. Внимавай какво ще говориш с него. Дал си клетва.

Наистина беше Черния Компютър. Аз едва дишах от изтощение, но все пак прошепнах:

— Аз съм.

— Енчо — попита той, — защо не дойде днес на работа?

Исках да кажа истината и само истината, както в съдилищата, но Лорелай стоеше до мен и внимателно слухтеше, и затова отговорих:

— Болен съм, другарю Чернев. Нараних си пръстите... — Не казах цялата истина, ама не излъгах много.

— Пръстите ли? — разтревожи се той. — Внимавай! Ръката е най-скъпоценният инструмент на човека. Взemi мерки! Ще те чакам утре, имам новини за тебе, да, във връзка с Машината. Лека ноц!

И тъкмо да си легна, телефонът пак звънна:

— Някакви кокошки! — изсмя се язвително Лорелай. — На, говори, но не искам никакви хахо-хихо през този месец! Ясно?

Взех слушалката почти полуприпаднал от паника, попитах:

— Кой е?

Отсреща дойде един нисък, отвратителен женски глас:

— Няма живот за предателите в нашето общество!

И затвори. И повече нищо.

Този път окончателно си легнах и нямах сили нито да се кача на тавана, за да нахраня Кока Мери, нито пък да се обадя по МП за редовна връзка с Кики Бръмбазъка.

Мами обаче не забрави да ми залепи ушите с лейкопласт. След което ме целуна по челото.

4. ЕКСПЛОЗИЯ В 7^В КЛАС

Звънецът вече звънеше за първия час, когато бързо отворих вратата и се втурнах в клас.

И нещо ме фрасна по лицето. Нещо меко и лигаво, което експлодира като снаряд между очите ми. За малко да загубя съзнание и даже усетих в устата си вкуса на снаряда и неговата миризма, макар че в първия миг не можах да отгатна какъв е той по състав. Обикновено използваме скапани ябълки и миризливи яйца, но този път не беше нито ябълка, нито яйце.

И заедно с удара избухна ужасен всеобщ рев на женски триумф.

Когато отворих очи, видях как цялото Женско царство се кикоти. Кикотеше се и Милена от третия чин и черните ѝ очи на Кармен изхвърляха гневни пламъци, които замалко не ме опожариха.

Сокът от лигавия снаряд се смъкна върху устните и брадата ми. Лизнах го: беше отвратителен гнил домати. Той се стече надолу към бялата ми риза и още по-надолу към панталоните и оттам на пода.

Момчетата продължават да се кискат. Момчетата — не. Те даже гледаха смъртоносно Женското царство, а Кики Бръмбазъка изтича към мен и като най-верен приятел забърса лицето ми. Тогава момчетата заскандираха:

— До-лу Ен-чо! До-лу Ен-чо! До-лу пре-да-те-ля!

Една тежка чанта се стовари върху Милена, тя пък отправи към последния чин на момчетата торбичката си със сандвичи. Оттам ѝ отговориха със залп от книжни фунийки с бойни глави от дъвка. Момчетата отвърнаха с картеч от моливи и химикалки, и след пет секунди целият клас закипя. Във въздуха хвърчаха кутии за пергели, тетрадки, гуми и даже кифли и гевреци, дето си ги купуваме от бюфета за закуска.

Аз стоях пред вратата, бършех лицето си от гадния домати и идиотски наблюдавах схватката, защото няха никакво оръжие под ръка. Пък и бях адски изненадан от неочакваното нападение.

В този момент влезе Черния Компютър. Като ме видя целия облян от червен, вонящ доматиен сок, той се спря като закован. В същия

момент битката замря, но на пода останаха да се търкалят чанти, моливи, кифли, фунийки и други подобни мунициии.

Дълго-дълго той стоя неподвижен, разглеждаше ме, разглеждаше момчетата и момичетата, снарядите на пода и клатеше тъжно глава, като че бяхме не ученици, а глупави прасета, дето се върдалят в кални локви... После пристъпи напред, подритна една чанта и каза:

— А пък аз мислех, че сте се вразумили. Пак ли трябва да идва директорът и да прави размествания в класа?

В отговор Женското царство се разписка:

— Той е виновен! Енчо!... Той!... Той е предател!

Само Милена от третия чин не пискаше. Седеше мирно и кротко, като че беше истинска светица от иконите на Рилския манастир. Но аз много добре знаех, че главен организатор на днешното нападение на Женското царство е само Милена: тя ми отмъщаваше заради вчерашния конфликт с „Камбанките“.

Черния Компютър въздъхна и рече:

— А сега приберете тази смет! Ти, Енчо, иди да се измиеш.

Измих се в тоалетната, но червените петна по ризата останаха.

Като се върнах, всичко беше прибрано, мърсотията от доматения снаряд разчистена, момичетата и момчетата седяха мирно и чакаха Черния Компютър да почне да ни мъмри. Но той не ни мъмри. Той никога не ни мъмри. Само тъжно попита:

— Е, сега, ще ми обясните ли какво точно се е случило, че сте превърнали класа във Ватерлоо?

Всички мълчахме. Той подхвана:

— Впрочем — какво е Ватерлоо и къде се намира то? Струва ми се, че този въпрос го изучавате тъкмо тази година. Който ми отговори, ще получи шест за срока по трудово, макар че той няма пряка връзка с нашия предмет.

Аз си глътнах гръкляна: забравил бях окончателно какво е Ватерлоо — по история имам цафе. Но много ръце се вдигнаха, най-високо ръката на Кики Бръмбазъка. И без да чака покана той бързо отговори:

— Ватерлоо е една местност в Белгия, дето френският император Наполеон I е бил разгромен от англичаните. Оттогава Наполеон престанал да бъде император и бил заточен на остров Света Елена до края на живота си.

Знам, че Кики всеки ден чете дебели енциклопедии и знае по азбучен ред всички велики хора от историята. Аз обаче си слагам енциклопедиите на главата, за да тренирам да крача ефирно...

— Отлично, Кириле! — похвали го Черния Компютър. — Нека се надяваме, че и днешната ви битка ще е последна, за да не става нужда да заточаваме някой тукашен Наполеон извън училището. Е, сега, все пак, ще ми обясните ли на какво се дължи битката?

Тогава се изправи Милена от първия чин, онази, дребната, със сините очи, която тайно си черви устните, и категорично заяви:

— Наказахме Енчо Маринов, задето е предател. А момчетата го защитиха, без да имат право да го защитят.

— И кого е предал Енчо Маринов? — попита той.

Никой не отговори на този детективски въпрос, но всички погледи се отправиха към Милена от третия чин. И тя се изчерви като домата, с който ме обстрелваха.

— Добре — каза Черния Компютър, — виждам, че никой не желае да ми обясни, кого е предал Енчо Маринов. Може би самият той ще ми го каже. Енчо, ела след часа в учителската стая.

И той започна урока, но този път не чух почти нищичко от него, макар че Черния Компютър разказа за историята на труда, дето е превърнал маймунската лапа в човешка ръка, а човешката ръка от своя страна е спомогнала да се създаде всемогъщият човешки мозък.

След часа тръгнах към учителската стая. Когато минавах покрай третия чин, Милена свирепно изсъска:

— И да не си посмял да ме издадеш!

Разговорът с Черния Компютър беше кратък. Най-напред той поиска да му покажа пръстите на ръцете си.

— Какво значи това? — попита той, като видя раничките. — Какво се е случило с божествената човешка ръка, която способствува за създаването на мозъка на Хомо Сапиенс^[1]?

Мълчах. Никак не исках да му призная за китарата и за Маестро. Пък навярно и мозъкът ми бе пострадал от раничките на ръцете...

— И кого си предал? — попита ме пак той.

Пак мълчах. И пак сумтях като повреден струг. Защото, макар завчера да му бях признал разни мои тайни, не можех сега да му разкрия, че в София съм се запознал с едно момиче, наречено Росица, че то има кафяви кадифени очи, че оттогава все за нея мисля и че

навярно и заради нея съм напуснал „Камбанките“, защото искам да бъда с нея във филма.

Тогава Черния Компютър тихо прошепна и очите му съвсем не горяха с температура от 42 градуса по Целзий, а обратно — бяха студени и мрачни:

— Енчо, аз нямам намерение да те насилвам, за да ми кажеш истината. Не зная дали си предал някого. Но ако наистина съществува предателство, ще бъда безкрайно нещастен. Защото, набий си това добре в главата, Машината се прави с чисти ръце. Шмекеруването не води до никъде, особено пък ако гониш Идеала на Перпетуум Мобиле... Същото е и в изкуството. Творецът трябва да има чисти ръце, иначе на сцената, на екрана, в книгата се получава непоносим фалш. Почтеност към себе си, почтеност към другите — това е изискване номер едно при всяка професия... — Помълча и пак добави: — Защо не ми кажеш какво точно те мъчи?

И вече щях да му разкрия моите душевни премеждия, когато внезапно той се разтрепера и взе да гълта своите хапове. Поисках да му помогна, но той ми даде знак да си вървя.

Отидох си. Без дори да кажа довиждане.

Беше ми адски криво. И си мислех за чистите ръце.

---

[1] Разумният човек (лат.) — Б.а. ↑

5. ВТОРИ ПОДГОТВИТЕЛЕН СЛЕДОБЕД С РОМЕО И ЖУЛИЕТА

Когато се прибрах в къщи, мами ме посрещна с такъв ентузиазъм, че дори не забеляза доматеното петно на ризата ми. Веднага ме претегли на една медицинска теглилка, която беше домъкнала от склада на тати. Бях 52 кила и осемстотин грама. Тежичък за моя ръст... Мами отвори една тетрадка и записа: „28 април. Орфей — 52.800“.

— Отсега нататък ще водим дневник — обясни тя. — Ще отбелязваме цялото развитие на нашата творческа и техническа подготовка, та ако е нужно да правим корекции.

И като начало на корекциите ме накара да скоча петдесет пъти на въже и, легнал по гръб на пода, да вдигам крака до челото си двайсет пъти. Сетне постави енциклопедиите на главата ми и ме прати до партера и обратно, и портиерката, като ме видя, си помисли, че откачам...

Когато най-последна седнах да обядвам, чувствувах такъв адски апетит, че можех да изям цяло агне, стига да се намирах на село при дядо Енчо. Вместо агне обаче Лорелай ми сервира парченце варен кервиз с извара и половин филия хляб. Аз жално изстенах...

— Не бива да се тъпчеш! — отвърна тя на стенанието ми. — С пълен стомах не може да се усвоява актьорското майсторство.

— Актьорско майсторство ли? — учудих се аз.

— Да — усмихна се тя многозначително. — Потрай и ще видиш.

Скоро видях. В два часа се звънна. Лорелай плясна с ръце, каза, ах, това е той, изтича до вратата и въведе един господин.

Трябва да ви кажа, че рядко съм срещал човек с такъв огромен корем и червени бузи. Приличаше ми на бъчва. Още като влезе, той така адски ме тупна по гръба, че ми се пресече дъхът.

— Аа, това ли с въпросното генийче? — засмя се той гръмогласно като контрабас. — Отлично!... Е, сега да се запознаем. Аз съм Иван Иванов Иванов, но всички ми викат Фалстаф, ха-ха, заради големия корем и защото Фалстаф е най-хубавата ми роля. Още ме

помнят в София, когато преди двайсет и осем години гостувах на Работническия театър. Знаеш ли кой е Фалстаф? Фалстаф е най-симпатичният образ на Шекспир, а Шекспир е най-великият драматург на всички времена...

Той щеше да говори още, но мами го прекъсна:

— Енчо — каза тя, като се усмихна чаровно, — да знаеш, че другарят Фалстаф е заслужил артист и че той нарочно ще идва от Стара Загора три пъти седмично само заради тебе. Бъди послушен и внимателен. Той не се хваща с когото и да е.

— Ха-ха! — засмя се пак контрабасово той. — Само с генийчета, да, само с генийчета.

Лорелай беше много поласкана, че съм генийче, каза „чао“ и си отиде, като ме предупреди, че в четири часа, веднага след урока по актьорско майсторство, ще дойде Маестро. Казах, добре, мами, и многозначително въздъхнах. (Тук „многозначително“ върви добре, защото хич не ми се искаше да имам урок по китара днес.)

Новият учител се тупна по корема, който забумтя като празна бъчва, и пак заговори гръмогласно:

— Е, Енчо, ще ставаме ли артисти или не? Знай, че по-хубава професия от актьорската няма. Излизаш на сцената, отсреща в мрака на салона седят хиляда човека и те зяпат като омагьосани, а ти играеш и им взимаш акъла...

— А как е с киноактьорите? — попитах аз уж между другото.

— Киноактьорите ли? — адски се възмути той от тази дума. — Нищо! Киното е нищо! Нищо и половина! Разбираш ли? Нищо!... Сенки, които се движат върху един бял чаршаф и които изчезват, когато токът прекъсне. Няма ги хилядите зрители срещу тебе, няма го тяхното дихание, няма ги възторжените ръкопляскания и ти не можеш да се поклониш и приемеш цветята, които дамите хвърлят пред краката ти... Филмът минава и заминава, и след месец-два никой не си спомня за него, освен киноманиаците... Кажи ми ти, например колко киноактьори си спомняш от преди пет, десет, петнайсет години, а? Един Чаплин и толкова! Но Чаплин е гений, а освен това и той е играл на сцена като пеленаче...

Аз обаче си спомних посрещането на хан Аспарух в нашия град и как след филма му хвърляха цветя, а ученичките от горните класове

тичаха подир него и въздишаха, но това не го казах на Фалстаф, за да не се обиди. А той продължаваше да говори:

— Знай, момчето ми, киното е празна работа, търговия, шумотевица, реклама, и пари, пари... Истинският артист обаче не живее за пари. Веднъж, само веднъж, преди петнайсет години ме повикаха в софийския киноцентър да играя някаква мизерна роличка. Заставах пред камерата, наоколо никаква публика, само снимачите, а аз трябва да изричам реплики пред един черен микрофон и един студен обектив, който блести насреща ти като око на слепец. Обзе ме възмущение. Казах си, аз актьор ли съм, или манекен, отказах ролята и оттогава не стъпвам в кино...

Добре, че Лорелай не присъствуваше на този разговор, иначе сигурно щеше да изгони Фалстаф. И си помислих за трите хиляди кандидати за Орфей, дето се бяхме събрали в Пионерския дворец, и реших все пак да поприказвам по този сложен въпрос с Черния Компютър.

Фалстаф изглежда отгатна за какво си мисля, защото каза:

— Енчо, стига сме си губили времето с приказки за киното, хайде да пристъпим към сериозна работа. Я най-напред ми прочети нещичко, за да разбера до къде достига твоята гениалност, а? Имате ли Шекспир в къщи?

Поразрових книгите, дето Лорелай беше донесла вчера, и намерих един том, на който пишеше: „Уилям Шекспир — Трагедии, превод на В. Петров“

— Отлично! — каза Фалстаф. — Я да изберем нещичко тук... — Попрелисти книгата и се спря на страница 176. — А, ето! „Ромео и Жулиета“! Най-дивното нещо, което някога човек е писал за любовта.

Като каза „любовта“, аз си помислих за Росица и сърцето ми се разтуптя. А Фалстаф седна до мене и посочи страницата:

— Хайде сега, Енчо, да четем заедно. Сцената е такава: двор в дома на Капулети, нощ, луна, звезди, аромати на цветя, далечен звук на китара. Жулиета стои на балконския прозорец на стаята си, а Ромео отдолу я гледа и иска да влезе при нея... Аз ще съм Жулиета, ти — Ромео. Почваме! — И пръв зачете:

ФАЛСТАФ-ЖУЛИЕТА (басово)

*Кажу: защо и как си дошел ти тука?
Висока е градинската стена
и ако нашите те сварят в двора,
за тебе това място ще е смърт!*

*АЗ-РОМЕО (сопраново)
Върху криле любовни тук политнах.
Не спират зидовете любовта.
Когато нещо е възможно, тя
не се поколебава да го стори!*

*ФАЛСТАФ-ЖУЛИЕТА (басово)
Ако те сварят тук, тук ще те убият...*

*АЗ-РОМЕО (пелтеча, понеже съм много
развълнуван)*

*Очи-чите ти са мно-о-ого по-опасни
от двеста техни шпа-паги! Усмхни се
и аз ще съм неу-у-язвим за тях!*

*ФАЛСТАФ-ЖУЛИЕТА (басово)
Не искам да те видят тук! Върви си!
АЗ-РОМЕО (Пак леко пелтеча)
Но-ощта ме крие в плаща си. Да зная,
че любиш ме, пък нека ме убият!
По-скоро смърт от тяхната ненавист,
отколкото живот без твойта обич!*

Млъкнах, защото не можах да чета повече — толкова бях душевно покъртен от тия сърцераздирателни думи за любовта. Аз също съм готов да умра за любовта, само че не знам още за кого — за Милена или за Росица... Фалстаф се тупна по корема и забумтя:

— Абе няма ли тука нещо за хапване? Не можах да обядвам във влака. Къде ви е кухнята?

И без да чака да му я покажа, той влезе в кухнята, отвори хладилника и измъкна от там бутилка бира и печеното пиле, дето

Лорелай ги беше запазила за вечеря за тати. Върна се и взе да лапа и пие, а на мене заръча да чета по-нататък от пиесата. Но както бях гладен и разтърсен от душевните премеждия на Ромео и Жулиета, аз взех да заеквам още по-силно и Фалстаф ме прекъсна:

— Достатъчно! Всичко е ясно... — И като омете цялото пиле и погълна бирата, оригна се силно и продължи вече по-спокойно:

— Е, чак гений не си, но ти от това не се тревожи, генийчетата се раждат веднъж на сто години... Тебе трябва да те науча поне да не пелтечиш и да четеш логично. Я остави книгата! Ще ти покажа няколко упражнения по дикция. Отвори уста широко и речì бавно: бла-бла-бла...

Отворих широко уста и бавно изрекох: бла-бла-бла...

— А сега: бле-бле-бле...

Заблях: бле-бле-бле... После: бли-бли-бли, бло-бло-бло... И така нататък, докато изблях цялата азбука и накрая ме заболя ченето.

— Е, стига за днеска, че ще изпусна влака — каза Фалстаф. — Ще се видим отново в четвъртък. Дотогава искам да повториш всички упражнения по дикция поне по трийсет пъти и да прочетеш цялата трагедия „Ромео и Жулиета“. Ще те изпитам по нея, да знаеш.

И си отиде, като се оригваше контрабасово и се тупаше по корема, който кълтеше като празна бъчва.

Часът беше три и половина. Веднага се нахвърлих върху книгата на Шекспир. Трябваше да я свърша, докато се върне мами, защото сигурно „Ромео и Жулиета“ е от забранените книги.

Изчетох я светкавично, като прескачах дългите описания. Световна е. В нея се разправя за любов и омраза, за дуели и отрови, за убийства и самоубийства и за някои други неща, които не разбрах добре, но когато пак дойде Фалстаф, ще поискам да ми ги обясни. Иначе войната между родителите на Ромео и родителите на Жулиета прилича много на войната в нашия клас между Женското царство и момчетата...

Толкова се увлякох от книгата, че забравих да хапна нещо и когато се сетих за това, навън се звънна. Отидох да отворя.

На прага обаче стоеше не Маестро, а Боби от ВИГ „Олимп“. Носеше китара и се хилеше.

— Здравсти, мой човек, ти си Енчо, нали? — попита той. И като не дочака да му отговоря, каза: — Аз съм Боби Китариста. — Избута

ме навътре и влезе. — Изпраца ме Маестро, тия дни ще го замествам, о кей? Той се е натряскал и лежи като пън. Не му мърдат пет дни ваканция.

Кики Бръмбазъка, който знае всичко, твърди, че Боби Китариста е най-добрият естраден музикант в града. Лани завърши гимназия, пусна си дълги, увиснали надолу прабългарски мустаци, основа вокално-инструменталната група „Олимп“ и свири по всички дискотечери и весели утра. Мацките от горните класове си падат по него.

— Е, Енчо, с какво ще се занимаем днеска? — попита той, като взе да настройва китарата си.

— Не знам — рекох, — защото на пръстите ми излязоха мехурчета.

Той погледна раничките на пръстите ми и се намръщи:

— Охо! Така не бива да се свири! Давам ти три дни ваканция.

— Майка каза да не се тревожите, часовете ще ви ги платим.

Той се засмя *великодушно*:

— На мене хич не ми пука за пари, Енчо, това да го знаеш веднъж завинаги. Но щом съм вече тука, дай да ти покажа някои секретни хватки на китарата. О'кей?

И засвири. Отначало тихичко, после се увлече, сетне затананика като затвори очи, и беше адски приятно. Неусетно запях и аз. Така пяхме сума ти време и когато млъкнахме, стана пет часа.

— Ти не пееш лошо — каза той. — Никак даже. Имаш слух, чувство за ритъм... Е, да, щом си „Камбанка“... За музикант ли се гласиш?

Смотолевих нещо неясно, защото не можех да призная, че ме гласят за киноартист.

— Маестро ми каза, че ще взимаш уроци само един месец. Вярно ли е? — попита той.

— Ами... така е...

Той сърдито дръпна надолу прабългарските си мустаци:

— Това е пълен идиотизъм! За един месец няма да научиш нищо, само ще си разкървавиш още повече пръстите. Виж какво, аз лично започнах да свиря на девет години, сега съм на двайсет и все още продължавам да уча... Ако не си настойчив, по-добре се откажи, дордето е време. Китарата иска всеотдайност, любов...

Ах, тази всеотдайност, дето я иска за Машината и Черния Компютър!

Ах, тази любов!

Боби се изправи:

— Аз няма какво да правя повече тука. Отивам си. — Но като забеляза, че се омърлуших, се засмя и тогава заприлича на ученик със залепени прабългарски мустаци. — Хайде, хайде, горе главата! Никъде не пише, че непременно трябва да станеш китарист-виртуоз. Има и други занаяти. — Нещо се сети и възкликна: — Чувай, искаш ли да дойдеш с мен? Отивам на един дискокупон, при едно почитателче на нашата група. Ще има мадами, музика и уиски. Там настроението ти непременно ще се оправи. О'кей?

Послушно го последвах. Какво да се прави, като съм плазмодий и нямам воля сам да взимам решения? Защото ако не бях отишъл с него, моята историческа биография щеше да се развие съвсем иначе...

Докато вървахме, аз не можах да отпъдя от главата си пиесата, дето я четох преди малко, и особено края, когато Ромео се отравя и Жулиета го целува, за да изсмуче от устните му страшната отрова. Силно впечатление ми направи и дуелът, в който Ромео промушва със сабята си брата на Жулиета... Ще мога ли и аз някой ден да обичам така адски силно като Ромео и да промушвам враговете си със сабя?

6. ДИСКОКУПОН С ДУЕЛИ

Музиката я чухме още на стълбището — толкова силно гърмеше тя. Беше песен на АББА, дето непрекъснато я изпълняват по телевизията. А като ни отвориха вратата на апартамента, едва не оглуших: музиката гърмеше с най-малко сто и двацет децибела.

— Хайде бе, Боби, много си закъснял! — завикаха наоколо.

Влязохме в един дълъг хол с камина, мраморна колона и барче с шишета. Всичко беше ужасно шикозно: и мебелите, и картините по стените, и полилеят от кована мед, и стереомагнетофонът в ъгъла.

Като идвахме насам, Боби Китариста ми обясни, че това е домът на една Важна Клечка, дето е сега в Женева, и неговият син го използва за приятни дискокупони.

Боби ме представи кой съм, но никой не ми обърна внимание, защото бях най-малък от всички. Другите бяха ученици и ученички от горните класове и някои ми бяха познати. Имаше и няколко продавачки от универсалния магазин и една келнерка от сладкарницата на Балкантурист. Всички бяха облечени в толкова тесни джинси и дънки, че се чудех как не се разпарят отзад. На келнерката лицето беше червено като варен рак и потно до ушите. Беше голяма тъпканица, всички танцуваха, като се подрусваха на място, от време на време дръпваха завесите, ставаше тъмно и оставаше да свети само една червена лампичка, и беше много романтично, почти като в двора на Жулиета. Само че нямаше луна и звезди, а пушек от цигарите.

Боби веднага си проби път до бара и си наля една голяма чаша от една висока бутилка, като ми намигаше да ида при него. Отидох.

— Ще запалиш ли една? — викна той, за да надвие музиката, и ми подаде кутия цигари.

— Не пуша! — извиках по-силно аз, за да ме чуе.

— Всички мъже пушат! — викна той още по-силно. — Но както искаш. Ще се чукнем обаче, нали? — И ми наля половин чаша.

— Какво е това? — извиках аз.

— Уиски! — извика той съвсем силно.

Никога през живота си не бях пил уиски, и даже обикновена ракия не бях вкусвал. В къщи тати употребява само бира и червено вино, от онова, което занесохме в София на Черномустакатия и дето ни го праща от село дядо Енчо.

— Не бой се, не е отрова — засмя се Боби. — Всички артисти се поят с него и нищо им няма. Чин-чин! — И се чукна с мен и обърна чашата си в устата.

Реших да опитам. Пък и защо не? Всички тия тук смучат уиски и са весели, и танцуват, и наистина нищо им няма, само аз стоя като шушумига, а ужким ще ставам кинозвезда... Сръбнах една глътка.

И замалко не умрях.

Като че бях глътнал разтопено олово, от онова, дето си го варим експериментално в Бърлогата. То мина през гърлото ми, изгори го, слезе надолу и запали всичките ми карантии. Сигурно така опустошава атомната бомба.

Боби видя страдалческото ми лице и се ухили:

— Уискито не се сърба, мой човек! — викна той. — Това не ти е турско кафе. Уискито се пие на глътки, като водица. Виж! — И той глътна наведнъж цялата половин чаша. Не се запали. — Опитай пак, о'кей?

Опитах. Този път глътнах цели три глътки. Наистина сега не беше чак толкова ужасно. И дори ми стана приятно, само че краката ми се подкосиха, както когато ме ритат секирджийски на мач.

Изведнъж огладнях още повече: на обяд бях ял варен кервиз и извара, а в бара имаше само бутилки и ледени бучки. Без да ме пита Боби отново ми напълни чашата и извика „Чин-чин!“, което на английски значи „наздраве“, и пак глътнах три големи глътки и усетих как цялото ми тяло се изпълва с неизпитано дотогава адско блаженство. (Тази дума я има на всяка страница в „Ромео и Жулиета“.) Ето значи, защо артистите пият уиски.

— Искам още! — извиках аз.

— Кротко! — засмя се Боби. — Алкохолът е опасен. За първи път ти стига. По-добре иди да танцуваш. — И сам отиде да танцува с една ученичка от десети клас.

Издебнах, че го няма и си налях от една друга бутилка, на която пишеше „Коняк Наполеон“. После от друга бутилка, на която пишеше „Узо“ и така нататък. Защото колкото повече пиех, толкова повече страхотна сила изпълваше гърдите ми, ставах грамаден като Крали Марко и смел като Ромео. И тогава изведнъж се сетих, че трябва да намеря някоя Жулиета, после да се дуелирам с всички останали кавалери тук и да ги промуша, после да изпия отрова и умра, а Жулиета ще ме целуне и изсмуче отровата от устните ми и ще умре и тя скоростижно. Глътнах цялата чаша с оня Наполеон и отидох при келнерката, дето беше с червено като варен рак лице и пушеше цигара.

— Жулиетке, хайде да танцуваме! — извиках храбро.

Мацката ми се усмихна *чаровно*, макар че беше потна до ушите.

— Я гледай какъв шармантен Ромео се извъдил! — засмя се дрезгаво тя. — Дадено! Да танцуваме!

И понеже бях безстрашен като Ромео, веднага я сграбчих през кръста и започнахме да се подрусваме на място.

Ние, значи, танцувахме, АББА оглушително пееха, димът се виеше под тавана, краката ми се подгъваха, стаята се въртеше като панаирджийска въртележка, червената лампичка светкаше, Жулиета пушеше и издухваше дима в лицето ми, сърцето ми биеше като парен чук...

И както танцувахме, изведнъж Жулиета долепи буза до моята буза. Стана ми адски горещо, сърцето ми забарабани още по-силно и понеже бях смел Ромео, взех че я целунах по устата, за да ми изпие отровата, но тя се дръпна назад, като че съм я клъвнал по змийски, и запищя колкото й глас държи: „Гледай го ти, мръсника!“ и изневиделица се появи едно нисичко момче с ковбойски колан, хвана ме за предницата на ризата и изръмжа в лицето ми като разстроен високоговорител:

— Хей, какви са тия циркаджийски номера, а?

Значи, беше настъпила секундата на дуела. Светкавично го бутнах. Той се блъсна в танцуващите, които веднага престанаха да се

друсат и ни наобиколиха: сигурно искаха да видят кой кого ще промуши най-напред.

Трябва да ви кажа, че Кики Бръмбазъка ми беше показал някои хватки по джудо и сега бях готов да замлатя противника и да го убия. Но ковбойчето хич и не искаше да се дуелира с мен, защото хвана Жулиета за ръка и я дръпна настрана. А на мене изкрещя:

— Хайде, чупка от тук! За пияндета няма място в моя дом!

— Кой е пиянде, бе? — изревах аз героично. — Аз ли?

— Ти, ами, пубер н'един! — изсмя се ехидно ковбоят и пак дръпна Жулиета. — Муци, иди оттатък!

— Стой! — изревах аз още по-героично. — Никъде няма да я водиш! Тя не е Муци, тя ми е моята Жулиета! И не съм пубер, а Ромео!

Той язвително прецеди през зъби:

— Посерко си ти, а не Ромео!

Аз съм ужасно чувствителен, когато ме обиждат на стомах. Ето защо, адски оскърбен, се нахвърлих върху него и с една смъртоносна хватка го пернах по лицето, само че не го улучих, и той ми отвърна с юмрук по зъбите. Краката ми се подкосиха, пред очите ми притъмня, паднах на пода в нокдаун, а в устата си усетих парче зъб.

Тогава като през мъгла видях как Боби Китариста притича, сграбчи ковбоя за ковбойския му колан и го повдигна пред прабългарските си мустаци:

— Слушай, Жорж, долу лапите от него! Той ми е приятел!

— Знаеш колко ми пука! — отговори нафукано Жорж. И ме ритна под опашката, от което адски ме заболя. Жално изстенах.

Тогава Боби Китариста се показа истински приятел и фрасна на Жорж едно дясно кроше. Ковбоят падна до мене в пълен нокаут.

Какво стана по-нататък, не знам точно. Помня само, че започна голям тупаник, но истински, а не като в клас — с банички и фунийки. Млатеха се с юмруци, цапардосваха се по зъбите, ритаха се под коленете, търкаляха се на пода. Мацките пицяха като тенджери под налягане, но много-много не се чуваха, защото АББА продължаваха да си пеят със сила сто и двайсет децибела, и всички шумове заедно достигаха сто и осемдесет децибела, достатъчни да убият няколко опитни мишки.

По едно време изпраща огледалото над бара; колонките на стереото изхвърчаха нанякъде; изпукаха крушките на полилея; плочата

на грамофона задра и настъпи тъмнина. Само аз лазех на пода между краката на воюващите и се мъчех да се докопам до изхода.

Някой ме повдигна за яката, някой отвори вратата и ме измъкна навън към улицата. Беше Боби.

Тук обаче нямах повече сили да се държа на крака. Нещо адски горчиво и люто се надигна от стомаха към устата ми и като водопад изригна върху тротоара. Повръщах, повръщах, повръщах цели сто години и се задушавях. Боби ме придържаше под гърдите и като свърших да повръщам, ме заведе до чешмата в градинката и ми изми лицето. Стана ми малко по-леко, макар че главата ми се люлееше като балон, пълен със смрадливи сероводородни газове (с формула HS_2), а левият кучешки зъб като че го нямаше.

Седнахме на една скамейка. Боби каза:

— По-добре ли ти е? Чудесно... Сега ще се прибереш в къщи, ще вземеш един душ, ще глътнеш два аскофена, ще си легнеш и утре няма да ти има нищо. Ще се видим други ден. На урока. О'кей?

Каза „о'кей“, ама изглеждаше много уплашен. Сигурно си мислеше, че ако не глътна два аскофена, може да загина скоропостижно и вината ще носи той, защото тъкмо той ми даде да пия уискито.

— Колко е часът? — попитах аз ни жив, ни умрял.

— Седем и половина.

Обзе ме хладен ужас от минус 50 градуса по Целзий. Седем и половина! А аз нито съм бил при Черния Компютър, за да монтираме Машината, нито съм си написал проклетото домашно по български, нито съм упражнил дадените ми от мами вокализаци и други подобни. Пък и как ще се явя пред Лорелей и татко с тази нова разкъравена устна и счупен зъб?

— Хайде — каза Боби, — ставай!

Едвам се изправих. Боби ме подкрепяше под мишница. От време на време се спирахме, за да си поема дъх и потисна бълвоча, който все още се надигаше от стомаха и който вонеше на уиски, „Наполеон“ и „Узо“. Минувачите се обръщаха да ме гледат с ужасно презрение, някои си говореха: „Ей това е младото поколение! От майчиното мляко направо преминава към ракията. Срам и позор! Няма ли кой да вразуми тия хулигани!“

Спряхме под нашата кооперация.

— Ще можеш ли да се качиш сам? — попита Боби.

— Да — казах, макар че не бях много сигурен.

— О'кей! Аз... нали разбираш... не мога да те изпратя до вас...

Е, да, ако татко узнае какво се е случило, ще му счупи главата, а Лорелай ще го прати право в затвора.

— Дръж се! — каза той. — Впрочем, не е толкова страшно, нали? Рано или късно всяко момче преминава през този праг, особено когато му предстои да се превърне в мъж... Само че ти попрекали. Аз те предупреждавах... — Той се усмихна гузно зад мустаците си. — Иначе си юнак! Добре се справи с оня калпав ковбой... Лошото е, че няма вече да можем да стъпим в неговата хижичка... особено пък ако разкаже на дъртия си за земетресението... Е, хайде, гуд бай!

Тръгнах нагоре по стълбите. Едва стигнах до втория етаж, после третия... четвъртия... Слава богу, не срещнах никого, дори портиерката. Накрая събрах всичките си сили, отминах петия етаж и влязох в тавана. Тук се спрях, за да си поема дъх, и отключих Орловото гнездо.

Обикновено, когато влизам тук, Кока Мери ме посреща шумно. Този път нищо — беше се сгушила в ъгъла зад масичката и дори не ме погледна. Цели два дни не бях се занимавал с нея! Не бях й дал нито храна, нито вода. Права беше да ме презира.

— Ей, Мери! — прошепнах аз. — Какво ти е, бе?

Тя ми обърна гръб. Какво да й предложи сега, като не смея да сляза до нас и й взема храна? Пък и ми беше зле, зле, почти кофти.

Тогава се реших. Включих МП-1 и пуснах позивните сигнали. Кики отговори веднага — като че ме е очаквал да се обадя:

— МП-2 слуша!

Нямах време за много приказки, защото можех да загубя съзнание, затова само казах:

— Ес О Ес! Опасност първа степен!

— Какво има? — попита той. — Пак ли те отвличат?

Ясно, той не вярваше вече на моите искрени призови за помощ.

— Кики — рекох изтерзано (Ей че хубава дума е тази дума „изтерзано!“). — Донеси ми нещо за ядене, а и аскофен и лейкопласт за рани. Веднага!

— Защо бе? — зададе той както винаги въпрос. — Да не си ранен нещо?

— Да, ранен съм жестоко и побързай, докато не е станало късно!
— И изключих апарата.

Строполих се без сили до Кока Мери и се опитах да мисля. Така ми препоръчва винаги Черния Компютър: изпаднеш ли в беда, не бързай да действуваш. Най-напред мисли! Анализирай обстановката, огледай се и пак мисли. И чак тогава вземи решение! Но аз не бях в състояние да мисля сега, нито да анализирам обстановката, нито да се огледам наоколо, толкова мозъкът ми се беше разкашкарал като туткал на огън. И главата ми продължаваше да се вие някъде високо сред облаците като смрадлив балон, и избитият зъб да пробива челюстта ми като свредел.

Толкова се унесох в полудрямка, че не усетих, когато влезе Кики.

— Ей, кой те е изрисувал така, бе? — уплаши се той адски — Женското царство ли?

Остави на масичката хляб, кюфтета, шише вода и пликче с аскофен. Без да му обяснявам каквото и да е, нахвърлих се върху кюфтетата и хляба, но още при първата хапка ми догадя.

Кики взе да души във въздуха:

— Защо вони на кръчма тук? — попита той.

Пак не му отговорих, взех два аскофена и ги глътнах с вода. После надробих хляб за Кока Мери и налях водичка в паничката ѝ. Отначало тя се гевезеше и не искаше да яде, толкова ми беше обидена, но после отстъпи, изгледа ме презрително и взе да кълве трохите.

— Е, няма ли да ми кажеш какво ти се е случило? — попита Кики, не по-малко обиден от Кока Мери.

— Кики — отговорих аз, — ти наистина си верен приятел, но сега не мога да ти разкажа нищо. Адски ми е кофти... Върви си и утре ще ти обясня всичко. Честна комсомолска.

— Ти не си още комсомолец.

— Скоро ще стана, защото вече ставам истински мъж.

Той ме изгледа *многозначително* и даже се почеса по бухналата си къдрава коса, но не ме попита нищо повече. Ако ме беше попитал, щях да го промуша. Не го промуших и той си отиде.

Останах сам. С Кока Мери. След като се нахрани, тя се сви в ъгъла и заспа. Аз се опитах пак да хапна, напразно. Стомахът ми се надигаше към гърлото, а главата ми се виеше, виеше като вретено.

И както седях така до масичката, облегнах гръб на стената.

И потънах в един дълбок, дълбок кладенец, в дъното на който сияеше небето — синьо и безкрайно.

И там съзрях Жулиета. Беше огромна като космоса и отначало приличаше на онази мацка, с която танцувах и на която червеното лице беше потно до ушите. После лицето ѝ се разтвори сред звездите и на негово място изплува образът на Милена от третия чин, но и той потъна в безпределния простор и от далечината на съзвездията долетя Росица. Тя имаше кафяви очи и весели трапчинки и аз я прегърнах и целунах по устните, за да изсмуча отровата от устата ѝ. Тогава и тя изчезна и остана само Жулиета — по-красива от всички момичета на света. И ми стана топло и адски приятно.

7. ВАКАНЦИЯ С ПУБЕРТЕТНИ ИЗНЕНАДИ

Събудих се в леглото си. Над мене се бяха надвесили мами, тати и доктор Алексиев, но ги виждах като през мътно и разкривено стъкло — мами беше още по-широка, тати — смачкан, а доктор Алексиев приличаше на кукумявка с очила. Болеше ме главата, устата ми беше суха и грапава като шкурка № 8, а пръстите на ръцете ми се бяха извили като куки. Доктор Алексиев опипа челото ми, мига, мига и каза:

— Е, прескочи. — И ме попита: — Как е, Енчо?

Нещо измучах и пак склопих очи. Не ми се гледаше кукумявченото лице, което се явяваше винаги, когато бивах много болен. Значи сега бях много болен.

— Той заспа — прошепна мами. Думите ѝ дойдоха до мен като през захарен памук, дето го продават край цирка.

— Нека спи — каза докторът. — За него това сега е най-доброто лекарство.

И излязоха в хола, като оставиха вратата полуотворена, та можах да чуя и по-нататък какво си шептят. Така например тати попита:

— Но какво точно има Енчо?

— Алкохолно отравяне. Опасно, особено за невръстни — отговори доктор Алексиев. — Къде е пил?

— Нямам понятие. Снощи неговият приятел Кики дотича при нас разтреперан и ни уведоми, че Енчо лежи на тавана и толкова. Намерихме го в безсъзнание. Беше повърнал някаква зеленикава слуз, а от устата му течеше кръв.

— Слава богу, че е повърнал — обясни докторът. — Това го е спасило. А раната в устната е дребна работа. Зъбът също. Ще го оправим. Някой го е ударил.

— Божичко, какъв побойник се е извъдил нашият Енчо! — въздъхна Лорелай. — А тоя счупен зъб съвсем му загрозява усмивката.

— Не е зле да поразберете какво и колко е пил и да ме уведомите. Алкохолите са различни, много от тях съдържат метилов

спирт, чиста отрова. Прави ми обаче впечатление, че Енчо е доста отслабнал.

— О, но това е чудесно! — възкликна Лорелай, като сигурно си мислеше за диетата за отслабване, и че сега вече мога да бъда елегантен и ефирен като Орфей.

— Никак не е добре това внезапно отслабване на тази възраст — продължи да обяснява доктор Алексиев. — Енчо е в пубертет, това е един деликатен период в живота на човека и устойчивото здраве играе важна роля за неговото нормално протичане.

Тук раз-два се събудих окончателно и наострих още повече щръкналите си уши. Защото Кики Бръмбазъка много ми е разправял за пубертета, за това как момичетата се превръщат в девойки и си червят устните, момчетата се превръщат в мъже и се бръснат, и аз отдавна очаквам да стане това и тайно съм си купил самобръсначка с петдесет ножчета жилет, които пазя на тавана заедно със забранените любовни книги, и всяка сутрин се гледам в огледалото дали не ми е поникнала брада, дали не са се появили косъмчета, но все нищо и нищо — гладък съм като пластмасова кукла... А ето сега сам доктор Алексиев, който е доцент в Градската болница и разбира от деликатните периоди в живота на човеците, разправя, че почвам да имам пубертет. Още днес трябва да го кажа на Кики Бръмбазъка.

Оттатък в хола докторът продължаваше да дава инструкции на мами и тати:

— Позахранете го по-усилено, повече пресни зеленчуци, плодове и чист въздух и физкултура...

— Но и много дебел да стане не е хубаво, нали, докторе? — обади се мами, като пак си мислеше за Орфей.

— Енчо си е достатъчно хубав — каза докторът. — След някой и друг месец, когато възмъжее, тялото му ще получи напълно хармонични пропорции и ще стане красавец, висок, строен, гъвкав... (Еха!)

— А по-рано това не може ли да се постигне? — попита мами.

— Колко по-рано?

— Ами... до месец.

— Не може.

— Даже с инжекции за акселерация?

— Даже с инжекции за акселерация. Природата си има своите неумолими закони. Но защо бързате толкова? Детството си е хубаво нещо... Не го отнемайте от Енчо... Е, аз да си вървя, че ме чакат моите болни. Ето тук ви давам рецепта за витамини и един сироп, които ще го вдигнат на крака много скоро. Но след това трябва да внимавате: никакъв алкохол! Нито капка!

— Няма, няма! — бързо отговори Лорелай. — Но не може ли да ни дадете малко повече болнични дни? — И сигурно се усмихна много *чаровно* и *многозначително*. — Хем ще си бъде в къщи, докато се съвземе напълно, хем ще бдим да не пие никак.

Докторът малко се колеба, но накрая отстъпи:

— Добре. Ще уредя нещо. Обадете ми се в болницата.

И си отиде. Тати веднага ядосано извика на Лорелай:

— Ей, Лоре, страшна си! Защо е нужно Енчо да остава толкова дълго в къщи?

— Заради подготовката, затова! — отговори му тя троснато. — Дето се вика: всяко зло за добро! За десетина свободни дни ще направим колкото другите правят за година.

— Ех, Лоре, Лоре! — въздъхна тати трагично. — Ако тази твоя енергия я приложеше не за разни ми ти филмови щуротии, а за нещо полезно, днес да сме вече на друго дередже.

Тя обаче не му остана длъжна и му отговори:

— Ще видиш ти дали са щуротии, когато твоят Енчо стане кинозвезда! А сега да вървим в аптеката! — И излязоха и те.

Аз отново задремах, но в главата ми, която все ме болеше, се въртяха думите на доктор Алексиев, че имам пубертет. Искях да се изправа и напиша писмо на Росица, но нямах никакви сили да седна и тогава окончателно заспах.

Събуди ме Кики Бръмбазъка.

— Жив ли си, бе Енчо? — побутна ме той, за да се увери, че наистина съм жив.

— Да — отговорих аз, — жив съм.

— Знаеш ли какво, снощи като те видях на тавана, помислих си, че умираш. Очите ти бяха едни кръвясали и изцъклени като на мъртъв котарак. В класа всички са изкоркани от уплаха, най-много Женското царство. Мислят, че си получил мозъчно сътресение от вчерашния домат. Милена особено цялата трепери, нали е организатор на

нападението. Но сега тя ни предложи примирие за неопределено време, поне докато оздравееш.

— Не ща им мира! — извиках, но веднага млъкнах, защото болката прониза главата ми, и отново заговорих тихичко: — Нека само оздравея и ще ги разпердушия всички. Горещ имам една Бинарна бомба.

— Каква? — попита веднага Кики по детективски.

— Адска. Бинарна. Освен това аз съм вече пубертетен.

— Вярно ли? — попита Кики възхитен.

— Вярно. Сам доктор Алексиев го установи.

— Е, хайде, честито! С каква самобръсначка ще се бръснееш?

— Засега с обикновена — отговорих, — но скоро ще си купя електрическа от Кореком.

— Откъде толкова пари, бе?

— От един хонорар... — отговорих загадъчно.

— А? — зина той като Тошко Баламата от нашия клас. — Хонорар ли? Откъде?

— То си е моя тайна.

В този момент влезе Лорелай. Носеше лекарствата. Като видя Кики, лицето ѝ стана много мистериозно.

— Кириле — каза тя, — искам да поговоря с тебе по един важен въпрос. Ела!

Изведе го в хола и там взе да му шушне, но аз пак можах да чуя всичко. Ето какво си говориха те:

Тя: — Искам да разбереш къде е бил и къде се е напил.

Той: — Следствие ли да правя? Като Шерлок Холмс?

Тя: — Все ми е едно като какъв. Важното е да стигнеш до истината. А ти ги умееш тия работи.

Той: — Добре тогава. Аз ще ви задавам въпроси, вие ще ми отговаряте. Какво е правил Енчо в София миналата седмица?

Тя: — А, виж, това не мога да ти кажа. То си е наша работа.

Той: — Защо Енчо не ходи вече при Черния Компютър?

Тя: — Ама ти какво, всички наши семейни работи ли искаш да ти разкрива?

Той: — Нали искате да узная истината?

Тя: — Хайде, хайде, Кики, не си завирай носа, дете не ти е работа! Я по-добре дай на Енчо домашните и върви да правиш

следствие другаде.

— Къде? — попита Кики.

— Детективът си ти, не аз! — отговори троснато Лорелай.

Двамата отново влязоха при мен, уж ни лук яли, ни лук мирисали. Кики ми предаде домашните, въздъхна секретно и си отиде, без дори да ми каже довиждане.

8. СЪНИЩА И ИНФОРМАЦИИ ЗА ЖУЛИЕТА

Така минаха сума ти дни, не помня колко. Аз лежах и спях, спях и лежах, ядях телешко варено и пиех сокове от моркови, гълтах витамини и сиропи, от време на време Лорелай ми четеше откъси от книгите за Орфей, но не ме караше да се разхождам с енциклопедиите на главата, а само ми лепеше ушите с лейкопласт. Понякога ме подпитваше къде съм бил в оня фатален ден, какво съм пил и с кого съм се пердашил, но аз мълчах свръхсекретно. Нямах намерение да натопявам Боби Китариста, а най-вече не исках да натопявам оня нафукан ковбой Жорж, дете ми разкървави устата и ми счупи зъба, и на когото разбихме апартамента и стереото. Можеше да научи милицията, а освен това баща му, Важната Клечка де, скоро щеше да се върне и тогава неговият син щеше да загази, задето устройва дискокупони с уиски. Аз може да съм безхарактерен пелтек и плазмодий, но доносчик не съм.

През тия дни всеки десет минути се гледах в огледалцето, дете го криех под възглавницата, за да видя не се ли показват най-последно косъмчета на лицето ми. Но освен лепенките на ушите, нямаше нищичко, само един лекичък мъх под носа, но това не е белег на мъжественост, такъв мъх има и Северина Доминьор.

През това време телефонът звъня сума пъти. Разбирах, че търсят мене, защото мами и тати отговаряха — болен е, лежи и такива подобни. Мисля даже, че е звънил и Черния Компютър. Познах по начина, по който Лорелай трясваше слушалката, и на мене ми беше адски криво от това.

Нямах понятие докъде е стигнала работата около монтажа на Машината и нощем, когато заспивах, ми се присънваше Черния Компютър. Беше висок и слаб като телевизионна кула, гълташе хапове и ми се заканваше с пръст, че съм го забравил. Събуждах се в плач и се заричах още на другия ден да отида при него, но не отивах, защото нямаш сили да се изправа. Пък и нали съм си мухльо... И оставах да лежа и да цивря.

Сънувах и много други неща, например „Камбанките“. Виждах ги на сцената, аз с тях, пред нас стои Северина Доминьор в шарената си рокля на цветя и белите си гуменки, и дирижира, и всички пеят, само аз

не мога да отворя уста, мъча се да изтръгна някаква нота от гърлото, но вместо ноти излиза дъх, който смърди на уиски и „Наполеон“. И се събуждах с разтуптяно сърце и пак жално скимтях.

И домата го виждах на сън. Той летеше от космоса към мене като същинска комета, плъосваше се в челото ми, разбиваше ми черепа, проникваше в мозъка ми, а отсреща Милена се озъбваше страховтно и викаше: „Няма пощада за предателите!“ и аз напразно се мъчех да изчистя лигавия доматен сок от бялата си риза...

Най-често обаче виждах насън изпита за Орфей. Аз стоях пред комисията, наоколо сто хиляди орфеевци се вслушваха във всеки мой отговор и когато отговорът биваше неверен, свиркаха оглушително като сто хиляди заводски сирени и от това устата ми се сковаваше като бързосъхнещ цимент №350. А когато комисията поискваше от мен да изиграя как слизам в подземния свят, за да си прибера Евридика, и почвах да декламирам: „Върху крилете любовни тук политнах...“, всички сто хиляди орфеевци се кискаха като маймуни макак, а Черномустакатия строго казваше: „Кандидат номер 12, това не е от «Орфей», това е от «Ромео и Жулиета». На нас Ромео не ни трябва. Върви си и никога повече да не те видим тук! И няма да те приемем в Комсомола!“

И аз си тръгнах, а наоколо всички ревяха, и само Росица тъжно подсмърчаше, и тогава се събуждах целия в пот и решавах никога да не се явявам на изпит за Орфей.

Да ви призная и още нещо адски срамно: през тия дни нито веднъж не помислих за Кока Мери. Добре, че бях оставил вода и хляб в паничката, та тя не предаде богу дух.

Един ден, като разбра, че не ме боли вече нищо, Лорелай ми даде китарата, за да поупражня акорди, и излезе. И точно тогава дойде пощенският раздавач и ми донесе едно препоръчано писмо. Беше от дядо Енчо. За мене лично. В него пишеше така:

„Енчо, чедо, здравей!

Получих писъмцето ти и не разбрах много от това, което ми пишеш. Не си щял да идваш тук това лято, напуснал си бил «Камбанките», щял си да ставаш киноартист. И даже си бил зарязал Машината заради някакъв си Закон за съхраняване на енергията. Кой го е

измислил този пуст закон? Па и да го има наистина, знай, чедо, че нужда закон изменя. И още нещо: законът е като паяжина: мухата се оплита в нея, осата я разваля. Така че не бъди муха, а оса, разкъсай тоя щурав закон и пак си конструирай Машината за вечно движение, така го речи и на твоя приятел Черен Компютър.

А дето си щял да ставаш киноартист — не знам какво да ти кажа. То, хубаво е да си артист, ама трябва да си те бива за тая работа. Завчера гледахме в читалището един филм, в него се разказва за Георги Димитров. Та артистът, който игра ролята на Димитров, беше същински Димитров: и мустаците му мустаци, и косата му — коса, и гласът му — глас, и осанката му — осанка, и както тогава в Лайпциг направи на бъзе и коприва ония бандити хитлеристите. Да бъдеш такъв артист не е лошо. Но ти си малък още, пък и по-добре да си гледаш училището и Машината.

Така че постарай се все пак да отскочиш насам, макар и само за две-три седмици. Тук всичко пращи от плод: череша бол, ягоди също, дините и пъпешите се надуват, чакат само тебе да им теглиш ножа. И царевица тази година ще има много, а Груйчо и Пройчо, прасетата де, пораснаха, цели биволи станаха.

За тебе имам и една изненада: тук си правя сам от един стар мотоциклетен мотор минитракторче, джобно, дето им викат, и към него малка платформа. Така че няма вече да влачим дините и царевиците с чували, а ще ги возим с тракторчето. Не е лошо да дойдеш по-раничко и ми помогнеш да го натаманим това тракторче както трябва.

Е, хайде, стига толкова. И не забравяй да ми пишеш за всичко, което става при тебе, и най-вече за Машината.

Баба ти те целува, аз също.

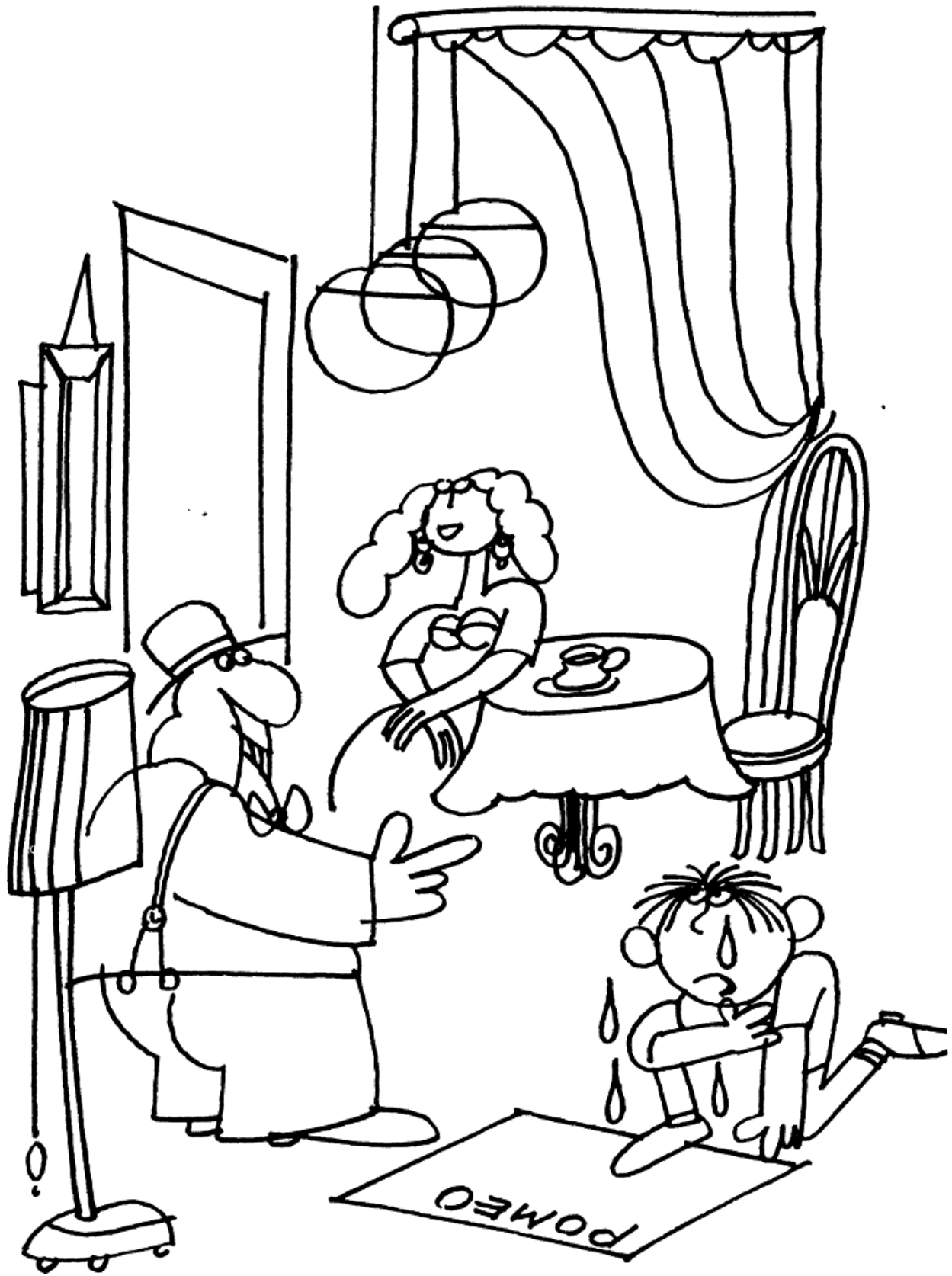
Твой дядо Енчо Маринов“

Прочетох писмото два пъти и на третия път заплаках: защо не съм на село сега, че да помогна на дядо Енчо да натаманим джобното тракторче, па и да си отям на ягоди!... Дълго обаче не можах да мисля за този идеал, защото Лорелай се върна, като доведе със себе си и

другаря Фалстаф. Той влезе с корема напред като борец от свръхтежка категория и загърмя със своя бас:

— Ааа, момчето ми, така не бива! Артистът никога не боледува през работно време. Дори да умира, артистът се явява на представлението и играе. Умира само по пиеса или след като се спусне завесата.

Лорелай ни пожела приятна работа и пак излезе да търси някакви важни бои. Фалстаф пък веднага направи рейс до кухнята и се върна с бутилка бира и половин суджук.

— Е, Енчо — каза той, като захапа суджука, — хайде да видим какво си научил през тия дни. Прочете ли „Ромео и Жулиета“? Да? Е, какво ще ми кажеш за нея?

— Ами... — почнах аз, — в тази пиеса се разказва за една сърцераздирателна любов между един младеж и една девойка и за безпощадни дуели между два враждуващи лагера, които накрая се сдобряват пред труповете на техните любими деца Ромео и Жулиета.

— Bravo! — похвали ме той и сръбна бира. — Шестица по литература.

Ех, де да беше така! И защо в клас не учим за „Ромео и Жулиета“?

Въпреки това, окуражен от шестицата, аз реших да задам един свръхделикатен въпрос:

— Другарю Фалстаф, на колко години е Ромео?

— На седемнайсет-осемнайсет.

— А Жулиета?

— На тринайсет-четиринайсет.

Едва не си глътнах гръкляна от изненада.

— На тринайсет? Толкова малка ли е тя? — И си помислих за Милена от третия чин, дето в края на срока ще стане на тринайсет, а също и за Росица, която пък е минала тринайсет.

— Е, не е съвсем малка — обясни Фалстаф. — На юг, Енчо, в Италия, Гърция, па и у нас, хората съзряват по-рано.

— Стават пубертетни, така ли?

— Точно така, Енчо! — Другарят Фалстаф изпи на един дъх цялата бира и се оригна. — Учудват ме твоите знания, момчето ми! В училище ли ги учите тия неща? Защото в мое време пубертетните проблеми ни ги преподаваше улицата и това хич не беше добре...

Аз не му отговорих, само мигах, а Фалстаф дъвчеше суджука и ме гледаше хитро с веселите си очички.

— Какво, Енчо? — попита ме той по едно време. — Да не си срещнал и ти някоя Жулиетка, а?

Аз се изчервих до щръкналите си уши и се разкашлях, а той взе да се хили, да се тупа по корема и да вика:

— Е, време ти е, време ти е!... Но, хайде, стига сме се занимавали с любов, да работим. Научи ли упражненията по дикция? Я да чуя! Но най-напред свали тия идиотски лепенки от ушите, че с тях ми мязаш на скалпиран кретен от роман на Майн Рид.

Бързо отлепих лейкопластчетата и заблях:

— Бла-бла, бле-бле, бли-бли... — И така цялата азбука.

— Е, да кажем че не е чак толкова лошо — промърмори той не чак толкова доволен. — Да видим сега друго. Майка ти настоява да правим актьорски етюди. Да направим. Например този. Сцената е следната: гробище, мрак и зловеща тишина. Жулиета лежи бездиханна, макар че не е умряла, спомняш си, нали? Тя е изпила една билкова отвара, от която само се заспива. В този момент влиза Ромео и я вижда. Отчаян, че я е загубил завинаги, той гълта отрова, но истинска, и умира. Тогава пък Жулиета се събужда. Като съзира на пода мъртвия Ромео, тя изпада в отчаяние, целува го по устата, за да изсмуче отровата от нея, после се пробужда с кинжала и също умира, този пък истински. Разбра ли?

— Разбрах — казах. Тази сцена я знаех почти наизуст. Чел я бях тъкмо деветнайсет пъти.

— Е, хайде тогава, да я изиграем! — избуча Фалстаф. — Но без думи, само с движение, с мимика, като етюд. Аз съм Жулиета, ти Ромео. Ето, аз лягам бездиханен в гробницата.

И той се изтегна на пода, направи се на бездиханен и каза:

— Ти идваш отвън, виждаш ме и почваш да се вайкаш. Хайде!

Отидох в хола и се върнах и почнах да се вайкам, но като видях Жулиета да лежи на пода с корема нагоре, ме напуши адски смях.

— Хайде де! — обади се той. — Вайкай се и изпий отровата.

— Нямам отрова — казах и се закисках.

— Глупак! — извика пак той и се изправи, като едвам си повдигна корема. — Наужким, разбираш ли? Ей така! — И вдигна шишето с бира и глътна последните капки. — Артистът трябва да има въображение и като пие бира, да си представи, че е отрова и обратно. И да плаче, когато си поиска, и да се смее, когато му кефне. Разбра ли?

— Ра-а-азбрах — заекнах аз.

— Е, да видим какво си разбрал. Засмей се! Засмей се силно!

Като ми каза това, аз изведнъж се гипсирах.

— Хайде де! — викна той. — Какво си ме зяпнал така!

Но аз пак не се засмях. Тогава той се озъби и ме дръпна за дясното ухо и то щръкна още повече. Сега вече никак не ми беше смешно.

— Щом не можеш да се смееш — каза той още по-ядосано, — да опитаме с плач. Заплачи! Спомни си нещо тъжно и заплачи!

Нищо тъжно не можах да си спомня, освен оня гнил домати по лицето, но вместо сълзи доматиът предизвика в мен само смях.

Фалстаф беше отчаян.

— Слушай — заповяда той, — помислили за смъртта на някой свой приятел, а?

Помислих си, но всички мои приятели си бяха живи и здрави, и никак не можех да си представя, че Кики например или Милена, или даже Росица могат някой ден да умрат.

И както си мислех за смъртта, изведнъж видях наум Черния Компютър как се свива и гълта хапчета. И ми стана адски криво. Да, наистина, ако някой ден инженер Чернев умре, какво ще правя аз?

От очите ми потекоха сълзи.

— Е, браво! — каза възторжено Фалстаф. — Ето, това се казва сценичен плач... — Но като се взря в лицето ми, се ококори: — Ама, какво бе, Енчо, ти действително ли плачеш? Аа, така не бива! Ако на всяка репетиция плачеш с истински сълзи, няма да ти стигне очна течност за премиерата и ще се сгромолясаш на второто представление. Трябва да се плаче наужким! Хайде, хайде, стига си ревал!

В този момент влезе Лорелай. Като видя сълзите ми, тя се уплаши:

— Божичко, какво става тук? — провикна се тя. — Биха ли те, момчето ми?

— Моля, госпожо — обясни достопочтено Фалстаф, — как можете да допуснете такова нещо? Ние просто репетираме различни емоционални състояния на душата. Сега си поплакваме, после ще се посмеем, ще се поядосаме, ще се чудим, ще припадаме и прочие, и прочие...

— Аха, значи правите етюди! Е, това може! — успокои се Лорелай. — А етюда с чашата вода направихте ли го? Дето се плисва с вода изпитната комисия?

— Бъдете спокойна, госпожо, ще направим и този етюд идния път. Сега бързам за влака.

Двамата излязоха в хола и се разприказваха, но аз както винаги чувах всичко. Лорелай зашептя:

— Е, другарю Фалстаф, как върви Енчо? Ще става ли артист?

Фалстаф се окашля дебело и отговори:

— Госпожо, рано е още да се установи окончателно дали Енчо ще става актьор, но ако трябва да бъда откровен, ще ви призная, че не виждам подчертани артистични данни у него. Освен това той заеква.

— Какво говорите? — разсърди се Лорелай. — Аз като майка мога по-добре да преценя дали синът ми има артистични данни или не. А заекването е малък дефект, който може да се превърне в ефект, нали? Чела съм това в биографията на великия български актьор Сарафов.

— Е, да, но той беше Кръстю Сарафов!

Лорелай не го остави да довърши и бързо продължи:

— Другарю Фалстаф, от вас искам само едно — да го подготвите за приемния изпит... — И млъкна, защото усети, че се е изпуснала.

— Но вие не ми изяснихте за какъв приемен изпит трябва да го подготвя — каза озадачено Фалстаф.

Тук настъпи дълго мълчание. Лорелай сигурно се колебаеше дали да разкрие всичко на Фалстаф, или не. Най-после зашептя:

— Добре, ще ви кажа, но моля, никому нито думица!

— Бъдете спокойна, за чуждите тайни аз съм гроб.

— Тогава, чуйте! Енчо ще се яви на прослушване за голяма роля в един филм.

— Филм? — изписка като дърворезачна машина Фалстаф. — Филм за кино?

— Да, филм за кино. Голям филм. С музика и танци. И Енчо трябва да играе ролята на Орфей. Главната роля. Първото прослушване е преминало блестящо. Остава сега второто.

Тук пак имаше дълго мълчание и в него чувах тежкото бучене в гърдите на Фалстаф. В края на краищата той каза, но този път не дърворезачно, а като параходна сирена:

— Госпожо, много съжалявам, но аз не гиздя кокони за киното, аз създавам *артисти*, тоест жреци за храма на Мелпомена. Аз се стремя да дам на учениците си естетическо възпитание, а не евтина техника за начина, по който да скачат от автомобил в движение и да се търкалят като фарфалаци под лавините.

— Но аз искам от вас тъкмо такова естетическо възпитание — замоли се Лорелай. — Не искам да го учите да скача от автомобил и да се търкаля под лавините... Моля ви се, не ми отказвайте!

— Не, не и не! — загърмя Фалстаф. — За всичко друго да, но не и за кино! Фалстаф е Фалстаф, а не клоунът Коко от цирка! Довиждане! Дължите ми за досегашните уроци...

Чух мами да бърка в портмонето си, да вади пари и трагично да въздиша, после да казва:

— Другарю Фалстаф, че какъв клоун сте вие! Вие сте най-големият заслужил артист в окръга! Простете ми, ако съм ви обидила с някоя моя излишна дума... А сега бихте ли ме придружили до аптечния склад при мъжа ми? Днес той е получил интересни задгранични стоки.

— Какви? — попита Фалстаф гордо.

— Ами... един нов английски препарат за подмладяване, казва се „Антигерон“. Много е ефикасен.

— Тъй ли? — избоботи изведнъж меко-меко Фалстаф. — Я да го видим този „Антигерон“. Макар че много бързам за влака...

Външната врата се затвори.

9. ПЪРВО БЯГСТВО И ЛЮБОВНИ МЕЧТИ

Две минути след като Фалстаф и мами излязоха и докато размишлявах върху писмото на дядо Енчо, че нужда закон изменя и че следователно можем да изменим и Закона за съхраняване на енергията, навън се звънна много тревожно. Изтичах. На прага стоеше Кики, толкова развълнуван, че едвам си поемаше дъх, а бухналата къдрава коса стърчеше на главата му като перуката на онази прочута негърка Анджела Дейвис.

— Черния Компютър!!! — едва изрече той.

Нещо ме срязва през кръста. Изведнъж си спомних онази сцена със смъртта на Черния Компютър, която одева ми беше дошла в ума и ме беше накарала да заплача пред Фалстаф.

— Какво Черния Компютър????

— Умира!!!!

— А! — извиках аз.

— Да. Днес сутринта му прилоша и го заведоха в болницата, но той не искаше да остане там и се върна в къщи, и сега е сам, и няма кой да го гледа.

Без да питам повече, светкавично се облякох и макар че още ми трепереха коленете, хукнах навън. Долу се сетих, че не съм взел чертежите на Машината, но не се спрях. Какъв е смисълът да правя Машината, когато Черния Компютър го няма? И от очите ми потекоха сълзи, ама истински, а не като сълзите, дето ги иска Фалстаф.

Понеже Черния Компютър живее далече от нас, скочихме в един автобус, но се возихме без билет, тъй като и аз, и Кики нямахме стотинки. Добре, че не дойде контролата.

Когато пристигнахме пред Бърлогата, вече се мръкваше. Дворчето пред работилницата беше пусто, цветята оклюмали — нямаше кой да ги полива; за тях се грижех аз... Самата Бърлога също беше тъмна, не се чуваха звуците на цигулката, нито стърженето на струга, нито ударите на автоматичния чук. Беше адски меланхолично.

Квартирата на Черния Компютър се намираще зад Бърлогата в една много дълга мансарда с полегат покрив. В нея имаше едно легло,

една масичка, четири стола и книги, много книги, толкова много, че покриваха всички стени. Само над леглото висеше една картина: Прометей, както открадва огъня от боговете на Олимп и го дава на хората. Черния Компютър считаше Прометей за най-великия благодетел на всички времена, защото без огъня човекът щеше да си остане първобитна маймуна и нямаше да може да си пече хляба, нито пък да изобрети електричеството, ракетите, атомната енергия и другите подобни.

Като приближихме вратата, сърцето ми се разгуптя. Как ще погледна сега обичния си Учител в очите, особено ако е на смъртно легло? Как ще му разкажа за уискито и за боя с ковбойчето Жорж и за всеобщия пердах в апартамента с камината? А ако е вече умрял?

Почуках лекичко и предпазливо отворих.

И се вкамених като статуята на Незнайния войн, дето е на площада, само че тя държи пушка в ръка.

Мансардата беше пълна с народ. Точно така! — с целия 7^в клас.

Всички бяха тук: Женското царство и момчетата, беше даже и Тошко Баламата, дето майка му си го прибира всеки ден от училище, за да не се мотае по улиците. Тук, разбира се, беше и Милена от третия чин. Нали е председателка...

Бяха наобиколили кревата, на който лежеше Черния Компютър, и когато влязохме с Кики, всички погледи се впиха в мене. Без да искам, се усухах на възел — сигурно сега ще полети някой домат към лицето ми. Но никакъв домат нямаше, само погледи, погледи, като ония, дето ме пробиваха като бургии, когато напуснах „Златните камбанки“. Най-заплашително отново ме гледаше Милена... А ужким ми била простила и била обявила примирие...

— Аха, Енчо! — изрече Черния Компютър.

Говореше едвам-едвам. Лицето му беше съвсем бледо, очите още по-хлътнаха навътре, бузите — изпити. Приличаше малко на мумията, дето веднъж я видяхме в Софийския музей. Минах напред, той ми подаде ръка, аз я стиснах. Ръката също беше като на скелет — суха и кокалеста.

— Енчо, как си? — попита той. — Чух че си бил болен.

— Да-а... — изпелтечих аз.

— Какво ти беше?

— Ами... — Замалко да кажа „препих уиски“, но като видях погледите на целия клас, казах само: — Отрових се с ядене.

Първа се изкиска Милена. После всички момичета. После момчетата. Вече знаеха. И сигурно им беше казал Кики. Не се изкиска само Черния Компютър:

— Но сега си вече добре, нали? — прошепна той.

— Д-да... — изпелтечих аз пак.

— Зает ли си още с други задачи?

„Другите задачи“ бяха китарата, актьорското майсторство, Орфей, но той не ги произнесе гласно — нали бе дал обещание да мълчи. Сълзите отново нахлуха в очите ми.

— Ма-а-малко — поизлъгах аз.

— Е, тогава може би ще пореботим върху Машината, а?

— Д-да... — за четвърти път изпелтечих аз.

— Чудесно!... Аз също, както виждаш, позагазих, но скоро ще се изправа на крака и ще мога да се присъединя към тебе. На първо време ще ти помага Кики.

— Даа-да... — за пети път изпелтечих аз, но сега по-силно, защото това „да“ беше нагла лъжа, макар че хич не обичам да лъжа. Че как ще идвам да работя в Бърлогата, ако по цял ден трябва да съм си в къщи и да бляя „бла-бла-бла, бле-бле-бле“ и тъй нататък?

— Чудесно тогава. Нека направим следната програма: утре е събота, училище нямаш. Ще можеш да дойдеш тук в десет. Много сме изостанали. А в неделя ще продължим... Докато днес лежах и пъшках, ми хрумна една интересна идея за нов начин за пристягане на клапана. Утре ще я опитаме. Бива ли?

— Бива — казах аз. И се помъчих да си представя как утре ще се чупя от къщи, за да дойда тук в десет:

Ще изтичам ужким до будката да си купя вестник „Народна младеж“;

ще се промъкна през кухненския балкон към съседския балкон и оттам по стълбището надолу;

или ще се спусна по водосточната тръба като в цирка;

или най-добре — ще се кача през таванското прозорче на покрива и оттам ще скоча към отсрещния покрив, както го прави самолично Жан-Пол Белмондо във филма „Професионалист“. Малко е опасно, но какво от това? Нали трябва да бъда в десет тук?

Всичко си представих, всичко, само не Лорелай. Тя е по-опасна даже от скачането над покриви. Какво ли не може да измисли тя, за да ме задържи в къщи!

— Е, деца — каза Черния Компютър, — време е да си вървите. Благодаря ви за милото посещение. То ми дава сили по-бързо да оздравея.

— А, не! — развикахме се всички. — Ще останем тук да ви помагаме! Ще почистим, ще ви купим лекарства.

Без повече приказки се запретнахме и за нула време момчетата поляхме розите на двора, обрахме камънаците от лехите, пооправихме пътеката към изхода, а момичетата се заеха с домакинството. После Кики и аз отидохме да купим лекарства от аптеката. И докато вървахме, той набързо ми разказа за своите детективски прежеждия.

Веднага след като почнал да разследва задачата, която Лорелай му беше възложила, той дочул чрез момичетата от десетите класове, които редовно ходят на дискокупони, какво се е случило в дома на Важната Клечка. За беда скоро след скандала Важната Клечка се върнал и като заварил жилището си като след бомбардировка, се хванал за главата и се закарнал да изпонакаже не само Жорж, но и всички други, които са участвували в дискокупона, и най-вече мене. Нали аз бях главният виновник за *инцидента* (това е много изразителна дума и върви със *скандал*, например „скандален инцидент“ или „инцидентен скандал“). А за мене Клечката казал, че само да му падна в ръцете, ще ме накара да върна парите за всички материални щети и ще ми скъса ушите.

Само това ми липсва! Добре, че не знае кой съм. Поне засега.

— Много ли е голяма тази Важна Клечка? — попитах.

— Много. Той е началник на просветата в градския съвет.

Тогава взех категорично решение никога да не се мяркам пред очите му. Но, уви...

— Кики — казах, — нали няма да разкриеш всичко това на мами?

— Няма — отговори той. — Но и ти трябва да побързаш да ми разкриеш собствените си секретни тайни за пътуването ти до София.

Върнахме се в Бърлогата и ахнахме от изненада: мансардата блестеше от чистота. Тогава се уверих, че момичетата от Женското царство са отлични домакини.

Милена вареше супа от пиле. Аз много обичам пилешка супа... И тогава за малко позабравих Росица с трапчинките...

Когато свършихме, 7^в си отиде. Останахме само Милена, която приготвяше вечерята за Черния Компютър, и аз, който бях най-добрият му приятел и възнамерявах да прекарам тук цялата нощ. Той обаче, след като се нахрани и глътна всичките си лекарства, почти ме изгони, като каза, че навярно родителите ми ще се безпокоят и че освен това съм длъжен като кавалер да изпратя Милена до дома ѝ.

И така, след като обещах още веднъж да дойда на другия ден в десет, Милена и аз си отидохме.

10. ЛЮБОВНА СЦЕНА ПОД БАЛКОНА И ГОЛЯМА ИЗНЕНАДА В КЪЩИ

Беше месец май, наоколо всичко беше доста тъмно и адски романтично, миришеше на пържен лук и цъфнала липа. И докато вървахме по улицата с Милена, мислех си, че пак ще има любовна сцена, но изведнъж заваля силно. Понамокрихме се и побягнахме под един балкон.

Там стояхме сума време, защото дъждът валеше ли, валеше.

— Студено ми е! — каза изведнъж Милена със своя нисък и плътен глас и ме погледна с горещите си като локомотивни фарове очи.

Не знаех какво да правя, за да я стопля. Тя обаче знаеше и веднага се сгуши до гърдите ми. По този начин аз също се постоплих, стана ми адски приятно и взех, че помирисах косата ѝ. Сега обаче тя не дъхаше на сапун, а на пилешка супа и риба. Това е защото бройлерите ги хранят с рибено брашно.

И както бяхме под балкона, неочаквано се сетих за онази сцена от „Ромео и Жулиета“, дето я изучаваме с Фалстаф, и дето Жулиета е на балкона, а Ромео долу на двора, и си приказват разни интимни неща за любовта.

— Миленче — попитах, — ти знаеш ли коя е Жулиета?

— Знам — отговори тя. — Мадамчето на Ромео. Гледах филма по телевизията. Колко много плаках само, когато двамата умряха!

— Добре тогава — казах, — знаеш ли, че Жулиета е била само на четиринайсет години, когато се е отровила от любов към Ромео?

— Значи е била почти колкото мене, така ли? Леле, колко интересно! Ама не може да бъде!

— Може, може! У нас, както на юг, в Италия и Гърция хората узряват по-бързо. Аз също... Докторът ми го каза. И скоро ще почна да се бръсна. Виж!

Хванах ръката ѝ и я прокарах по бузите си.

— Усещаш ли?

— Не — каза тя.

Адски разочарован, че нищо не усеща, решително я попитах:

— Миленче, а ти би ли се отровила за мене?

— Сега още не — каза тя делово, както когато чете доклади по председателски.

— Защо бе?

— Защо ли? Ще ти кажа защо. Първо: ти криеш тайни от мене. Второ: ти напусна „Камбанките“ и стана дезертър. Трето: аз съм в класна война срещу тебе и останалите момчета. И четвърто: ти ходиш на дискокупони и пиеш уиски без мене.

Тия четири обвинения бяха много страшни и за да не дам обяснения, драматично произнесох:

— Аз пък съм готов да се отровя заради тебе! И даже да се оженя за тебе, когато порасна.

— Е, това си е твоя работа — отговори тя и *снизходително* се усмихна. — Само че преди това най-напред ще изпълниш три условия: ще разкриеш тайните си пред мене, ще се върнеш при „Камбанките“ и на дискокупони ще ходиш, само с мен.

— Съгласен съм — казах. В този момент толкова много обичах Милена, че бях решен не само да изпълня трите ѝ условия, но даже да се откажа от Орфей и други подобни.

— Закълни ми се! — каза тя.

Тъкмо да се закълна и дъждът спря. Хората изпод балконите хукнаха към автобуса. Хукна и Милена. Така че не можах да се закълна.

След пет минути бяхме пред дома ѝ. От дърветата се стичаха струйки дъждовна вода. Милена миришеше страхотно на пилешка супа и риба. А бях гладен, гладен...

— Значи утре ще се видим на репетиция при Северина Доминьор, нали? — каза тя и белите ѝ зъби бляснаха в мрака.

— Да — отговорих.

— Е, хайде тогава, лека нощ! — изрече тя и неочаквано ме целуна по устата, и пъргаво се понесе нагоре по осветеното стълбище.

Останах като треснат. Завалях отново, но аз не усещах нищичко, освен края на устните си, там дето ме беше целунала Милена, точно на мястото, където ме беше фраснал най-напред онзи софийски хулиган, а после и Жорж ковбоа.

Без да съзнавам какво правя, аз се втурнах в тъмнината на мократа улица през площици и градини, и краката ме носеха като

криле, движени от Машината за вечно движение, на латински Перпетуум мобиле.

През къде съм минал, в какви гьолища съм джапал, не помня. И чак когато пристигнах пред нас, забелязах, че целият съм в кал. Но хич не ми пукаше от това. И хич не ме беше страх от Лорелай. Бях преизпълнен с решимост да бъда смел, да бъда Мъж с характер. И да извикам на всички и главно на Лорелай:

„Мами, чуй ме добре. Твоят син е вече пубертетен и той иска да бъде Мъж с голямо М. Той се отказва от Орфей, отказва се от всякакви главни и други роли във филми за деца, юноши и възрастни. Утре той се връща при Черния Компютър, за да прави Машината, напук на Закона за съхраняване на енергията; след това отива при «Камбанките», за да пее със Северина Доминьор; после сключва мир с Женското царство, влиза в Комсомола и след някоя и друга година се оженва за Милена. И точка!“

И като почаках да се успокои сърцето ми, смело тръгнах нагоре. Пред нашия вход се спрях; бях забравил ключовете си в другите панталони. Тогава, събрал всичките си сили в показалеца на дясната си ръка, звъннах. И замалко да припадна от паника.

Не припаднах.

Защото вратата се отвори и се показа една усмивка.

Беше Лорелай. В нова рокля, с най-красивия си гердан, дето го има от прабаба, и с обувките с високи токчета, с които едвам ходи.

— Ааа, ето го и наш Енчо! — възкликна тя приветливо. — Къде изчезна така ненадейно, моето момче? Ела, ела да видиш кой ни е дошъл на гости! И какви хубави новини ни е донесъл! Само че най-напред си свали обувките.

Събух се в антрето, тя ме хвана за ръка и ме въведе в хола. И първия човек, когото мернах беше — познайте де! — Черномустакатия! Да, оня шофьор от София, дето го взехме за продуцент. Носеше синия си костюм и вратовръзка на червени точки.

Той седеше край траpezата до татко, наливаше се с виното на дядо Енчо и се тъпчеше с неговите наденици на скара. Картината беше *нелепа*. (Еха, тази дума е адски изразителна. Сега ще я употребявам често, защото нелепи картини се срещат навсякъде.) Мръсникът му н'един, сега ли е намерил да дойде, когато съм преизпълнен с решимост да бъда Мъж?

А той разтвори ръце, ужким да ме прегърне по бащински, и каза:
— Нашето генийче ли е това? Здравей, Енчо, здравей! Къде се губиш! Два часа те чакам вече тука! — И продължи да лапа.

Аз пък стоях прав и от панталоните ми към килима шуртеше кашеста кал, която образуваше красива локвичка. Мами не се разсърди. Обратно: тя застана като гвардеец до мене, извади от джоба си едно листче и важно произнесе:

— Енчо, трябва да благодариш на другаря Крачунов, който пожертвува свободните си часове, за да долети с колата си от София специално да ни предаде лично това важно съобщение. Чуй! — И зачете:

„Филмова продукция «Детството на Орфей». До другаря Енчо Маринов. Уведомяваме ви, че вторият кръг от прослушването на кандидатите за актьори и епизодици за филма ни ще се състои на 15 май, 10 часа, в салона на читалище «Възраждане», площад «Рила». С поздрав, директор на продукцията Джаров“.

И като прочете това, Лорелай се обърна към черномустикалия Крачунов и *чаровно* му се усмихна.

— Е, Енчо — каза тя, — няма ли да благодариш на другаря?

— Бла-бла-годаря — изблях аз с дикция, като разбрах изведнъж, че няма да мога да изпълня трите условия на Милена.

— Дребна работа — отговори Черномустикалия. — За младите таланти сме готови и на повече. Апропо, другарко Маринова, в София ми бяхте загатнали, че във вашия град се намират дефицитни лекарства...

— Да, да — отговори Лорелай и стрелна с поглед тати, който нещо изръмжа. — Какво лекарство търсите?

— Ами... за стария ми баща... „Антигерон“. За подмладяване.

— Цветане — обърна се Лорелай към татко, — имаш ли още от „Антигерона“? Да? Отлично! Другарю Крачунов, отбийте се утре при мъжа ми, той ще уреди всичко... Наздраве! — Чукна се с него и подхвана: — Другарю Крачунов, кажете ми, моля, какво е

съдържанието на сценария? Искаме да знаем как най-добре да се подготвим за ролята на Орфей!

— А, виж, това не знам — отговори Черномустакатия. — Аз сценарии не чета. Чета само „Автомото“. Но щом като заглавието на сценария е „Детството на Орфей“, сигурно в него ще се разказва за детството на Орфей, нали? За оня Орфей, дете си има паметник в Смолян.

Тия думи накараха Лорелай да се замисли много дълбоко. И като свърши да мисли, тя изрече:

— Цветане, пригответи колата! Утре тръгваме за Смолян! Да се запознаем най-после лично с Орфей! А, ти, Енчо, иди се измий и сядай да вечеряш!

Влязох в банята, измих се, преоблякох се и започнах да размишлявам усилено върху новото положение, което създаде идването на тоя идиот Крачунов. Защото ако утре тръгнем за Смолян, няма да мога да отида в десет при Черния Компютър, няма да се видя с Милена и всичко пропада! Пропада и моето „М“ на думата Мъж.

Трябваше да предприема нещо. Нещо решително.

Тихичко се измъкнах навън, качих се на тавана, за да се опитам да се свържа с Кики. Отворих вратата на Орловото гнездо, светнах.

И видях Кока Мери. Лежеше свита на кълбо, неподвижна.

— Ей, Кока! — побутнах я аз. — Кока Мери, какво става с тебе, бе? — Тя мълчеше. Беше съвсем бездиханна.

Повдигнах я, опрях ухо на сърцето ѝ. Не биеше.

Кока Мери беше мъртва! Мъртва от глад и жажда! И убиецът бях аз! Колко дни вече я бях оставил сама-самичка без храна и вода! Да, убиецът бях аз!

Не плаках. Така реших — да не плача. Мъжете с голямо „М“ не плачат. Те стискат зъби и действуват. Почнах да действувам.

Стъпих на масичката, отворих капандурата, погледнах навън. Беше адски светла нощ. След дъжда небето беше като изпрано и звездите блещукаха като електронното табло за управление на завода „Запад“. Имаше даже едно парче луна с дъга от 150 градуса и тя лижеше покривите и ги правеше да изглеждат призрашки. Градът спеше и не подозираше дори, че Енчо Маринов е решил да се чупи от къщи, за да изпълни трите условия на Милена... Промъкнах се горе, прилазих върху керемидите и оттам слязох на терасата.

Навсякъде около мен стърчаха телевизионни антени. Погледнах надолу: улицата беше пуста и кофите за боклук приличаха на бебешки гърнета. Зави ми се свят и ме сви коремът. Да се скочи долу беше доста опасно.

Да се спусна по улука също беше трудничко, защото скобите на тръбата се бяха разхлабили. Оставаше последната възможност: да скоча над улицата към отсрещния покрив, който се намираше на около десет метра. Такъв дълъг скок не бях правил — по лека атлетика съм кофти. Но и Жан-Пол Белмондо едва ли може да скочи десет метра върху покрив. И то нощем!

Е, и какво сега? — попитах се аз с *горест*. — Да изчакам до утре и се опитам да се измъкна на светло или да се подчиня на Лорелай и да се върна при нея, като по този начин стана още веднъж предател?

Внезапно обаче им дойде на ум, че няма защо да прескачам покриви, защото мога да изляза през долната врата.

Хързулнах се на конче по парапета на стълбището и за дванайсет секунди бях при входа. Бутнах вратата — беше отворена.

Но не излязох. Една мисъл ме парализира, както се парализираше бедната Кока Мери, когато я хипнотизирвах: къде ще бягам?

При Черния Компютър ли? Ами той няма да ме приеме, а ако ме приеме, Лорелай ще го обвини, че отвлича малолетни.

При дядо Енчо на село? Много е далече, пък и нямам стотинки за влак.

В мазето при Кики Бръмбазъка? Там има цяла бъчва с кисело зеле и буркани с компоти и мога да издържа в нелегалност сума време, въпреки слабите ми черва... Но ако през това време ме търсят с милиция и тати и мами получат инфаркт? На мене хич не ми се искаше те да получат инфаркт.

И както се колебаех, пъхнах по навик пръст в пощенската кутия. И напипах нещо. Отключих, извадих нещото. Беше плик с много красив почерк и още по-красиви марки. Натиснах бутона на осветлението и прочетох името на подателя: Росица Петрунова.

Росито!

С разтреперани ръце извадих писмото и се зачетох. Тя пишеше:

„Драги приятелю Енчо, днес като получих от киностудията съобщението да се явя на второ прослушване, се сетих и за тебе и се зарадвах, че пак ще се видим в София и ще си поприказваме за книги и машини, както миналия път, а също и за твоя приятел Кики Бръмбазъка.

Откакто се срещнахме с тебе, аз свърших много работа. В училище си оправих четворката по пеене, сега имам петак. Поправих и цафето по трудово — стана на тромбе, но това ми стига, защото, нали знаеш, аз съм къпава в ръцете и никак не ме бива да правя мотори и машини, най-много мога да плета ръкавици на братчето си.

Какво стана с твоята Машина за Перпетуум мобиле? И успя ли да преодолееш Закона за съхраняване на енергията? Нашият физик все още твърди, че този закон не може да бъде преодолян, освен с някое гениално откритие, като онова на Айнщайн. Аз мисля, че ти би могъл да го направиш това откритие и да преодолееш този пусти закон, който не позволява да се прави двигател за вечно движение. Аз вярвам в тебе. Защото още като те видях си казах, че си много умен и симпатичен, и страшно много разбираш от наука и техника.

Трябва да ти кажа, че през свободното си време, а то ми е много малко, защото трябва да се грижа и за братчето си, което непрекъснато прави бели, аз се подготвям за второто прослушване. Научих една нова песен, а също така и една басня на Стоян Михайловски.

И още нещо: успях да прочета книгата «Брак и семейство», дето ми я препоръча ти. Много е интересна. Като се видим, ще си поприказваме и за нея. И за Орфей ще си поприказваме, и за Евридика от филма. Защото си мисля, че ако ти станеш Орфей, а аз Евридика, ще се забавляваме страхотно. Научих от чичо Влади, познаваш го, сценариста, че филмът ще се снима през лятото край язовир Искър. Ти умееш ли да плуваш? Аз — не. Решила съм обаче, ако стана Евридика, да се науча да плувам.

Може би ще ми помогнеш ти?... Е, стига съм писала,
защото отгатък братчето ми реве.

До скоро виждане! Твоя вярна приятелка Росица.

П.П. Готвиш ли се за прослушването?

Същата“

Докато четях, осветлението на стълбището угасна два пъти и два пъти натисках бутона на автомата. И колкото повече четях, толкова по-силно блъскаше сърцето в гърдите ми.

Прочетох писмото още веднъж.

И още веднъж.

И всеки път осветлението гаснеше и всеки път отново натисках бутона.

Накрая, когато научих писмото наизуст, препрочетох още няколко пъти ония редове, в които Росито пишеше, че съм умен и симпатичен и че страшно много разбирам от наука и техника и че мога да направя гениално откритие, което да преодолее онзи пуст Закон за съхраняване на енергията. Дядо Енчо също мисли така!

Препрочетох и ония редове, че като играем заедно във филма, ще се забавляваме страховтно по време на снимките и че аз ще я уча да плува в язовира.

И какво мислите, че направих тогава, а?

Че избягах в Бърлогата при Черния Компютър?

При дядо Енчо на село?

Или в мазето с киселото зеле на Кики?

Грешите!

Аз чисто и просто сгънах писмото, сложих го в плика, плика пъхнах до гърдите си, в лявата страна, там, гдето се намира сърцето, и бавно-бавно се качих до петия етаж.

Там спокойно влязох в хола, където Черномустакатия продължаваше да пирува с дядовото червено вино, послушно седнах до него и започнах да вечерям. Бях гладен.

Преди да си легна, Лорелай ме напои с витамини, накара ме да изпея вокализите отдолу нагоре и отгоре надолу пет пъти и накрая ми залепи ушите с лейкопласт.

На другия ден заминахме с колата за Смолян.

Бях много послушен.
Защото бях мухльо.

ТРЕТА ЧАСТ
БИТКИ ПО ПЪТЯ

1. КЪМ ВТОРОТО ПРОСЛУШВАНЕ

Летяхме с москвича към София със сто километра в час.

Беше адски топло, но както миналия път Лорелай не разрешаваше да се отварят прозорците, за да не се простудя. Освен това не ми позволяваше да се облягам назад, за да не си разваля фризура, и непрекъснато ми даваше съвети как да се държа пред изпитната комисия, как да пея най-възхитително, как да се усмихвам най-чаровно, и от време на време ми пробутваше по някоя и друга сушена слива.

Татко мрачно мълчеше. На него хич не му се отиваше днес в София, защото в нашия град почваха полуфиналите по волейбол, а освен това беше разстроен и от непрекъснатите кавги, които имаше с мами през последните дни.

Аз също мълчах. И при равномерното бумтене на двигателя при четвърта скорост се унасях и задремвах с отворени очи, и тогава започвах да сънувам... Не, това не бяха сънища, бяха адски кошмари, (това също е изразителна дума, трябва да я употребявам по-често), кошмари за миналите дни. Да ви ги опиша така, както съм ги сънувал, не мога. Но ще ви разкажа накратко за онова, което ми се случи след идването на Черномустакатия и след получаването на писмото от Росица.

Случи се това, че още на другата сутрин Лорелай обяви семейна тревога трета степен, тоест най-голямата. Каза, че до 15 май всички сили се посвещават единствено на моята подготовка; накара татко да се обади на своя началник, че заминава на село при тежко болния дядо Енчо (нищо му нямаше на дядо!), и когато свърши и това, поведе ни към москвича, като взе със себе си фотоапарата и пет касети лента.

Тръгнахме за Смолян.

А аз? Какво си мислите, че съм правил аз? Аз се оставих да вършат с мен каквото си искат. Бях плазмодий. Бях чучело, на което други движат ръцете и краката с канапчета. И вече не мислех нито за Черния Компютър, нито за „Камбанките“ и Милена, нито за Машината дори. Мислех само за срещата си с Росица на 15 май и за след това как

ще я уча да плува в язовира, как една вълна ще я обърне и как аз ще се гмурна безстрашно към дъното и ще я измъкна на брега, и за награда тя ще ме целуне... И въздишах, и беше хубаво. Само че не знам да плувам...

До Смолян пътувахме цели пет часа без спиране и пристигнахме каталясали. Мами веднага се осведоми къде се намира паметникът на Орфей и сума време се въртяхме около него. Паметникът никак, ама никак не приличаше на оня Орфей, за когото Лорелай толкова ми беше разказвала. Оня Орфей беше красив като бог и свиреше на лира. Този Орфей тук също свиреше на лира, но беше един дълъг и кльощав като телен, и беше съвсем без коса.

— Че това ли ти е Орфей, бе? — изсмя се Лорелай *саркастично* (също интересна дума!). — Не Орфей, а концлагерист от Освиенцим е тоя тук. Язък дето бихме толкова път.

Въпреки това тя направи сума снимки на паметника, за „документация“, каза, като че той щеше да играе във филма.

Тръгнахме си обратно, без да обядваме дори. В Пловдив се отбихме в музея, за да проверим дали в него няма нещо за Орфей. Имаше. Една много красива и стара ваза от времето, когато траките са живели по тия места. Върху нея беше изрисуван Орфей. Седеше на едно парче скала, адски хубав и елегантен. Облечен беше в гръцка туника, свиреше на лира, имаше черна, къдрава коса и венче от горски цветя.

— Е, те това е Орфей! — рече удовлетворена Лорелай. И взе че изтрака на вазата цяла касета лента.

В къщи си бяхме чак привечер.

Първото нещо, което Лорелай направи, бе да заключи външната врата и да прибере ключа в джоба си, след което прибра и моя.

— Внимание! — викна тя. — До 15 май ни остават само девет дни. Това е най-важният период от нашия живот. През тия девет дни Енчо остава в къщи. Никакво мърдане на никъде. Само Цветан ще излиза на работа и на пазар и нищо повече! Този път не можем да позволим на враговете ни да нарушават мирния процес на нашата подготовка.

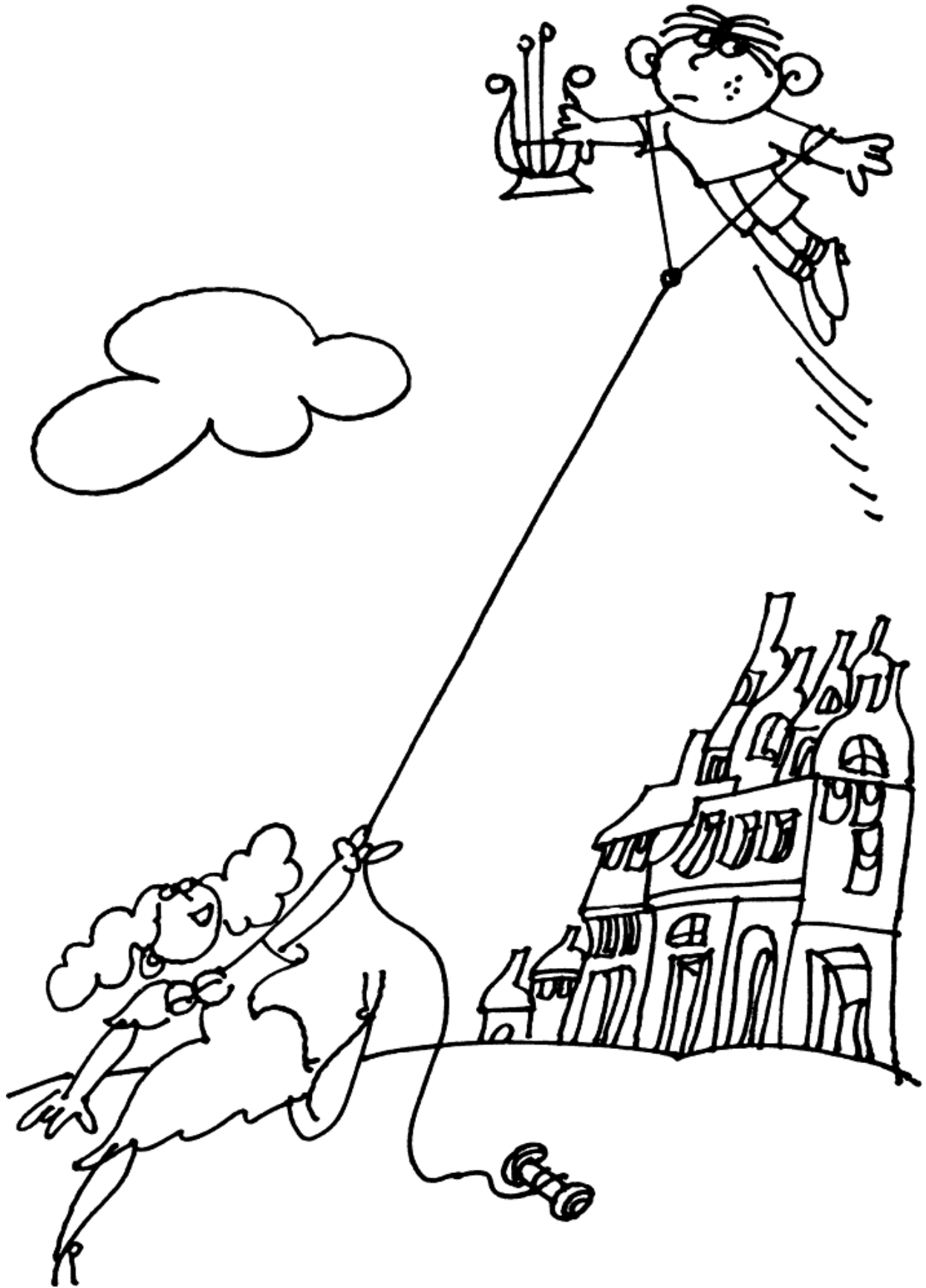
— А училище? — попита тати.

— Никакво училище! Енчо още не се е оправил от алкохолното отравяне. Вече съм уредила всичко с доцент Алексиев.

И така, значи, девет дни аз не мръднах от къщи. С изключение на един-единствен път, но за това ще разкажа по-късно. Това бяха адски дни, най-адските в моя живот, честна дума.

Лорелай ме будеше в шест сутринта, караше ме да правя физкултура като рипам на място по петдесет пъти с вдигнати ръце и се повдигам на лоста за тупане на черги по петнайсет пъти (за акселерация на растежа!). Сетне крачех с енциклопедии на главата, танцувах под звуците на грамофона валс, макар че мами не знаеше дали Орфей е танцувал валс, и чак после закусвахме.

Закусвах по мамината диета: лъжица извара, три листа марула и половин филийка препечен хляб... Умирах от глад, но нали трябваше да стана елегантен и ефирен като Орфей от вазата!... Аз обаче ставах дръглив като теления Орфей от Смолян. И тежах вече 47 кила!

След закуска свирех на китара, а в десет идваше Маестро, оня с тирантите на свлечените панталони. (Боби Китариста не се вестяваше, страхуваше се да не го погне татко заради онази работа с уискито.) Маестро отпиваше от алуминиевата бутилчица, дето я държеше в задния си джоб, притискаше разранените ми пръсти върху струните на китарата и повтаряше: „Още! Още! Още!“ и аз дрънках още и още...

В дванайсет Лорелай ме изкарваше на балкона с лице към слънцето, за да получа необходимия мургав цвят като на Орфей от вазата. И получавах аления цвят на светодиодите от компютъра в Бърлогата.

В дванайсет и половина почвахме вокализите: ааа-ооо-еее и така нататък. Усъвършенствувахме арията на Славея от Чатануга и песента на партизаните от „Пролетен вятър“. Докато пресипвах...

В един сядях да обядвам. Лорелай ми сервираше варен кервиз, две сурови чушки и половин чаша кисело мляко, след което лежах един час неподвижен, за да дам възможност на тялото да се акселерира. И хич не я беше грижа, че трябва да се храня усилено, както беше препоръчал доктор Алексиев, защото съм пубер... „След филма — казваше тя, — след филма.“ Имаше желязна воля.

В три идваше другарят Фалстаф. Както виждате, той не се отказа да ме направи артист, макар че все ругаеше лигавите кинозвезди. И за да взема акъла на изпитната комисия, започна да ме обучава да играя онази сцена от „Ромео и Жулиета“, в която Ромео заварва Жулиета бездиханна, и сам се отравя, сцената от която по-рано ме напушваше смях, защото дебелият Фалстаф хич не приличаше на четиринайсетгодишно девойче... Сега вече не се смеех. Влизах в гробницата, виждах Жулиета да лежи неподвижна, мятах се от горест, целувах я ужим по устата, после вадох от джоба си шишенцето с отровата, изпивах я и приплаквах:

*За тебе, Любов!
О, честни аптекарю,*

*лекарствата ти действуват както трябва!
Целувайки, умирам!*

И падах до Жулиета напълно мъртъв.

Та този етюд го репетирахме по десет пъти на час, десет пъти се мятах от мъка, десет пъти падах мъртъв, но Фалстаф не беше доволен, все викаше: „Не така, не така! Ти камък ли си бе, човек? Потрогателно! Трябва да разплачеш комисията, да я скъсаш от мъка и емоции. Още веднъж!“

Правех го още веднъж и още веднъж, ама на седмия път почвах да заеквам и вместо „За тебе, Любов“ казвах „За те-бе-бе лю-лю-лю...“. И не можех да свърша и пелтечех „бо-бо-бов...“. Фалстаф се ядосваше, тропаше с крака и изтичваше до кухнята да си вземе бира и суджук.

И за да разберете по-добре моите по-нататъшни злополучни прекеждия, нека ви предупредя, че увлечени по „Ромео и Жулиета“, на нас не ни остана време да разучим етюда с чашата вода. Кое то беше фатално...

След като Фалстаф си отиваше, Лорелай ми четеше откъси от оперетата „Орфей в ада“ и от операта „Орфей и Евридика“ и дори изигравахме как извеждам Евридика от ада, как я поглеждам въпреки забраната на боговете и как тя умира. Мама играеше ролята на Евридика.

Когато свършвахме и тази част от подготовката, изгризвах един морков, за да се подкрепя, и почвах да преглеждам книгите, в които имаше разни сведения за Орфей. Да си кажа правичката, сега знам за Орфей почти толкова много, колкото за Машината... И за какво?...

В пет и половина репетирахме усмивката на Орфей — *чаровната* усмивка, с която е омагьосвал зверовете и растенията. Само че моята усмивка не беше чак толкова чаровна, защото веднага личеше счупения ми от удара на Жорж ковбоа зъб. Въпреки това Лорелай ме караше да разтягам устни в усмивка и да ги отпускам, да ги разтягам и отпускам, докато ме заболяваха бърните. Оттогава, когато срещна важен човек или се запознавам с някого, устните ми автоматично се усмихват *чаровно* и се отпускат *нечаровно*.

В шест часа, когато тати се връщаше от работа, мами го питаше защо още не е донесъл от ония инжекции за акселерация. Тати отговаряше, че няма намерение да прави експерименти със сина си, и тогава започваше кавгата. Лорелай викаше, че тати не ме обича, тати отговаряше, че тази нейна майчина любов към мен е гибелна, че тя ме превръща в идиотска марионетка, негодна да живее в сложния живот, който ни обкръжава, и други такива. Мами пък му крясваше, че животът, който ни обкръжава, е за ахмаците, нека те бачкат във фабриките и заводите, силните създават свой собствен живот, който стои над другия, и че аз, Енчо де, съм от силните, и че аз трябва да бъда подкрепен от родителите си, за да пробия своя път към звездните висини...

И така нататък, и така нататък...

Въпреки всички тия *конфликти* (тая дума я има по десет пъти във всяка вестникарска статия за империализма), тати не носеше инжекциите и, нека това ви го кажа под строга тайна, когато вечер си лягах адски уморен и гладен и със залепени уши, той идваше при мен и ми пробутваше в леглото я баничка, я геврек, я парче суджук, даже млечен шоколад с бадеми. Така че ако не съм умрял от глад, и още съм пубертетен да се благодаря на него... Лорелай се учудваше защо не слабея толкова светкавично, колкото се полага по нейната диета, и още повече намаляваше порциите ми...

Тоя режим го прилагам всеки ден. Да излизам, не можех, да се обаждам по телефона — също, защото мами беше заключила апарата в спалнята. Нямах понятие какво става с Черния Компютър, с Милена, с Кики. Понякога даже, когато нощем лежах капнал от умора, те ми се струваха неистински, като че никога не са съществували. Даже Росица ми се струваше недействителна.

На осмия ден бях готов — така поне твърдеше Лорелай. И тъкмо в този ден излязохме от къщи. За първи и последен път. Съвсем конспиративно, за да не ме види някой, ме закараха с колата до зъболекаря. Цял час той ми оправя счупения зъб, пробива го, пили го, пълни го, глади го. Бяха адски мъки. Накрая обаче зъбът беше като нов и вече можех свободно да се усмихвам напълно *чаровно*.

От зъболекаря отидохме право в магазин „Младежка мода“. Там Лорелай се рови половин час в закачалките с дрехи и накрая ми избра един бял панталон и една дълга, бяла риза, но с толкова тънка талия, че

едва я закопчавах. Лорелай каза, че щом като в България не произвеждат туники, ще се задоволим с имитация на туника.

Прибрахме се в къщи, и мами, като взе стойката на гвардеец, ясно изрече:

— Е, сега можем вече да кажем, че основното е извършено. Остават ни още няколко дреболии. Енчо, ела с мен!

Вкара ме в банята, където бе вече приготвен един леген с някаква тъмна течност.

— Хайде, моето момче, дай си главата!

И ми боядиса косата, и от пепеляворуса тя стана черна като туш. После мами я суши със сушоара и накрая взе електрическата машина за фризиране марка „Сименс“, 220 волта, 22 вата, дето татко ѝ я подари за рождения ден, и така ми накъдри косата, че ми се образуваха букли навсякъде, чак над ушите и врата, и главата ми стана по-интересна от главата на Кики, която така много прилича на главата на Анджеला Дейвис, негърката де.

Като ме видя фризиран, мургав, със здрав кучешки зъб и облечен в бялата полутуника, дето не можеше да се закопчава, Лорелай постави на главата ми едно венче, изплетено от пластмасови цветя. Сетне извади снимките, дето ги беше правила на Орфей в пловдивския музей и взе да ме сравнява критично с тях. Трябва да ви кажа, че си приличахме, само дето не бях облечен в истинска гръцка туника. Това беше голям успех на Лорелай в преобразуването на моята личност, както се изрази тя по философски.

— Готови сме! — каза тя. — Енчо е цял-целеничък Орфей и утре можем да се явим спокойно на изпита. Не вярвам друг кандидат да е постигнал такъв блестящ резултат. Остава ни последното нещо: името.

— Името? — попита татко, като се намръщи подозрително.

— Да, името на Енчо — отговори тя. — Трябва да го сменим.

— Че какво му е лошото на това име, бе Лоре?

— А какво му е хубавото, а? Енчо Маринов! Най-банално българско име. В него няма нищо артистично. Трябва да му измислим ново, възвишено име, та като се чуе само веднъж — да се запомни завинаги.

— Глупости на търкалета — изсмя се тати.

— Никакви глупости не са това! Ти да не мислиш, че Елин Пелин е истинско име? Псевдоним е това. А Яворов! А София Лорен?

А Пол Нюман? А Павел Вежинов?

— Слушай, жена! — каза строго тати. — Не името прави човека, а човекът — името. Знаеш го Джузепе Верди, нали, великия италиански композитор, дето е написал „Травиата“ и „Аида“. Е, добре, какво значи на италиански Джузепе Верди? Йосиф Зеления! Какво ще кажеш? *Йосиф Зеления!* И това хич не му пречи да бъде пръв измежду първите. А Айнщайн значи Един Камък... Е?

— Да, да, да! — възрази веднага Лорелай, — но това е в културна Европа и Америка. А у нас? Я си представи един афиш и на него да пише: „Премиера на филма «Детството на Орфей». В главната роля Енчо Маринов!“ Как ти се вижда? Че кой ще се спре да прочете такъв афиш? Аз много разсъждавах върху този важен въпрос и смятам, че трябва да измислим на Енчо псевдоним.

Тати мълчеше и яростно си гризеше ноктите. Още малко и ще експлодира като водородна бомба от 500 килотона и ще превърне всичко в радиоактивни пепелища.

Аз също мълчах. Защото на мене моето си ми име много ми харесва — хем късо, хем звучно, и може да се чуе отдалече. Особено много ми харесва, когато нежно го произнася Милена от третия чин. Или Росица. Освен това Енчо се казва и дядо от село.

— Измислих! — извика Лорелай така силно, че ни стресна.

— Е? — попита тати гробовно мрачно.

— Измислих едно име, дето няма да промени много сегашното Енчо Маринов, и хем ще бъде артистично и възвишено, и хем ще звучи по американски. Чуйте: РЕНЧ МАРИНЪР, с ударение на МА... Ренч Маринър! Как ви се струва, а? Ренч Маринър, с ударение на Ма!

Тук вече тати не издържа и експлодира.

— Не, не и не! — завика той пискливо. — Не! Той си е Енчо Маринов и Енчо Маринов ще си остане! Така се казва баща ми, така се е казвал прадядо ми, че и пра-пра-прадядо ми, и никакви Ренчове и Маринери!

Мами така се уплаши от експлозията на тати, че не посмя да възрази. А аз само вдигах рамене. Вече ми беше все едно как ще се казвам — Енчо или Ренчо! Искях само да ям и да спя, да спя и да ям.

Конфликтът приключи без повече разпавии, макар че от този ден за маме аз станях Ренч Маринър с ударението на Ма — мургав, чернокос и къдрав кандидат номер 12 за ролята на младия Орфей, 47

килограмов, ефирен и елегантен, годен да пренесе на главата си пет енциклопедии от мазето до тавана за две минути, което прави за един час 150 кила или за един работен ден от осем часа тон и двеста...

Преди да си легна, Лорелай ми залепи ушите с лейкопласт, нави ми косата в металическите ролки, с които спях, но не спях, а само се пазех да не се въртя много-много върху възглавницата.

На сутринта тя ме вдигна в шест, свали ми лепенките и ролките, облече ми новите панталони и бялата полутуника, даде ми една суха слива и потеглихме за София.

Пристигнахме в девет. Отидохме право в читалище „Възраждане“, като си мислехме пак, че ще бъдем първи.

Бяхме последни. Пред нас от партера до втория етаж на салона, където щеше да се състои прослушването, коридорите и стълбището бяха задръстени с другите кандидати и техните придружители.

Като видях тази навалица, тати веднага се чупи, като каза, че отива при един познат, за да гледа по телевизията полуфиналите по волейбол, дето се играят в нашия град. Мами и аз се наредихме на опашката.

И тогава я видях. Стоеше встрани само през двама души.

Росица!

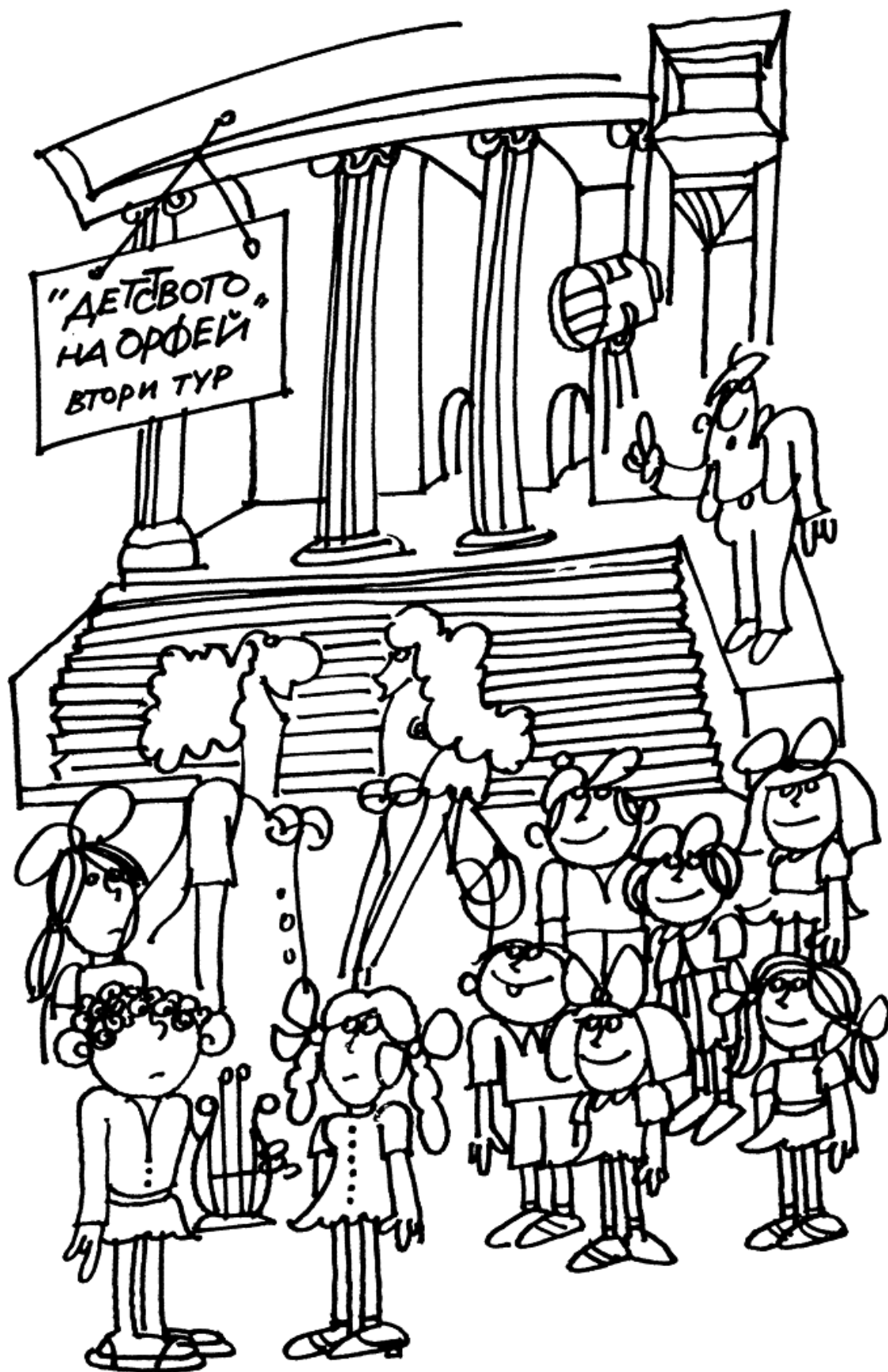

2. ДУШЕВНИ ПРЕМЕЖДИЯ ПРЕДИ ВТОРИЯ КРЪГ

Познах я веднага, макар че косата ѝ беше станала по-дълга и трапчинките на бузите — по-дълбоки. До нея стоеше майка ѝ. Не ме забелязаха.

Въпреки че отдавна не бях правил опити с хипноза — нали Кока Мери беше починала скоропостижно и нямаше с кого да се упражнявам — реших да хипнотизирам отдалече Росица и ѝ внуша да се обърне към мен. Отправих очи към нея, събрах цялата си воля в тях и започнах да си повтарям на ум: „Росе, обърни се към мен! Росе, обърни се!“

Представете си — сполучих! Росето престана да говори, взе да мърда неспокойно, като че я сърбеше тилът от моя поглед, и накрая се обърна към мен с учудените си кафяви кадифени очи. И ме погледна.

Погледна ме, но не ме позна. Гледа ме, гледа ме, гледа ме цяла минута, като че ме виждаше за първи път в живота си, после побутна майка си за лакътя, посочи ме с глава и взе да се подхилва. Отначало помислих, че се хили на някого зад мен, но не, хилеше се на мен! Като че бях някакъв палячо. Майка ѝ също се поусмихна, като ме разглеждаше от къдравата глава до белите ми обувки. Изведнъж обаче тя забеляза мами и се провикна:

— Я виж кой е тук! Другарката Маринова! Здравейте, другарко Маринова! Как сте!

Лорелай тутакси се усмихна *чаровно* и отговори:

— Благодаря, добре, другарко Петрунова. А вие как сте?... Ааа, ето и Росица! Колко е пораснала! Браво, браво! Е, готови ли сте за втория кръг? — И мина към тях, като ме дръпна подире си.

— А къде е вашият Енчо? — попита другарката Петрунова.

— Енчо ли? — засмя се Лорелай артистично. — Права сте, няма го вече старият Енчо... Сега тук има само Ренч! Ренч Маринър! Запознайте се!

И ме посочи, и аз подадох ръка, и като автомат разтегнах устни в *чаровна* усмивка, така както бях репетирал безброй пъти.

Росица прихна като камбанка в горно ре!

— Ама, Енчо, ти ли си бе? Леле, не можах да те позная! Защо си се гримирал така?

Добре че и без това бях пурпурен като светодиод, та не можах да видят червенината на лицето ми. Вместо мен отговори Лорелай:

— Какво говориш, Росице! Гримирали сме го били! Та не можеш ли да познаеш на кого прилича сега моят Енчо?

— Не мога, другарко Маринова.

— На Орфей, на кого друг!

Другарката Петрунова се ококори:

— На Орфей?... Хм... Да, има нещо такова... Но защо трябваше?

— Как защо? За изпита. Да види комисията с очите си, че Енчо е най-подходящият кандидат за ролята на Орфей. И ако вашата прелестна Росица я вземат за Евридика, няма да има по-чудесна двойка от тях.

Другарката Петрунова не отговори нищо, но така изгледа мен и мами, като че бяхме марсианци, кацнали току-що на планетата Земя.

Лорелай беше адски доволна. Сигурно си мислеше, че щом като сме шашнали така другарката Петрунова, още по-силно ще шашнем комисията.

През това време на стълбището стана много горещо и бабите почнаха да се вайкат, че няма въздух за дишане и никакви столове за сядане, и тогава на първия етаж се появи Маришки, оня, режисьорът. Пак си беше по фланелката с изрисувания Орфей и носеше сандалите си на бос крак. Май не беше се преобличал от деня на първия изпит.

— Моля, тишина! — провикна се той. — Приятели! Вторият кръг на прослушването ще продължи доста дълго, навярно цял ден. Предлагам ви да излезете да чакате в отсрещната градина. Ние ще имаме грижата да ви повикаме, когато дойде вашият ред. В списъка фигурират 73 кандидати. До обяд смятаме да прослушаем първите 40, другите остават за следобяд. За резултатите ще ви уведомим писмено.

Някои баби почнаха да протестираат, че техните номера са последни и че ще трябва да чакат до вечерта. Лорелай не протестира, защото аз бях №12, а Росица №13.

— Хубави са нашите номера — каза тя. — Тъкмо комисията ще се разгрее, че да ни обърне повече внимание. Сега тя все още дреме... — Премълча, че №13 е фатално число.

На площадката на първия етаж Маришки продължаваше да говори:

— А сега да влезнат първите седем номера!

Три момчета и четири момичета си пробиха път напред, последвани от придружителите си.

— Не! Само кандидатите! — каза Маришки. — Родителите остават навън. Моля, другарко, излезте! Вие също...

— Ама как така, бе? — викна съвсем панически Лорелай. — Ние няма ли да присъствуваме на изпита?

— Не, другарко — отговори Маришки. — Присъствието на родителите е нежелателно. То може да смути децата.

Тогава хората почнаха да излизат, като мърмореха недоволно. Най-силно мърмореше Лорелай и всички я чуваха наоколо:

— Що за безобразие е това! Та нали, останали сами, децата ни ще загубят ума и дума?

Възрази й другарката Петрунова:

— Та тъкмо и в това се състои изпитът: да се установи каква е степента на самоконтрол у детето, изправено само пред комисията. Нали по-късно то ще трябва да играе пред камери, микрофони, осветление и целия снимачен екип? Но не се безпокойте, Мишо Маришки и чичо Владо умеят да предразполагат децата и да ги освободят от всякакво притеснение. Сега тук е и редакторката Гълъбница Русалиева, тя също знае как да се държи с децата.

— Не! — викаше мами. — Не съм съгласна с това...

През това време Росица ме гледаше като шашардисана, като че не бях Енчо, нейният добър приятел, а кой знае какъв чужденец.

В градинката бабите заеха скамейките и почнаха да плетат пуловери и ръкавици, а кандидатите се юрнаха да се премият по тревата, да прескачат оградите и да се боричкат.

— Хайде и ние да се поразходим — проговори най-после Росица, защото сигурно не знаеше какво друго да ми каже.

— А, не! — викна Лорелай. — Ренчо, никъде няма да мърдаш! Къде ще те гоня после да ти оправям фризура?

Тогава аз и Росица също седнахме на една съседна скамейка и потънахме в задълбочен интимен разговор.

— Енчо — попита ме тя, — получи ли писмото ми?

— Да, получих го.

— И защо не ми отговори?

Ами сега? Какво да ѝ кажа? Че девет дни съм бил заключен като граф Монте Кристо в неразбиваемо подземие и че съм нямал никаква възможност да пратя каквото и да е писмо навън?

— Бях бо-бо-болен! — И както винаги, когато лъжа, заекнах. — О-о-отрових се...

— Отровил си се? С гъби ли?

— С уиски — не излъгах аз този път и не заекнах.

— Ей че интересно! Я ми разкажи!

Да ѝ разкажа ли или не? Та нали ако ѝ разкажа за онзи дискокупон, на който ми счупиха зъба, ще стана за резил пред нея и тя никога повече няма да иска да се среща с мен, няма да ми пише писма и няма да ме моли да я уча да плувам...

Въпреки това ѝ разказах — не можах да устоя на кадифените ѝ очи. Освен това цели девет дни бях арестант, през това време бях

срещнал само четирима души, и сега просто горях от желание да отворя душата си пред някой приятел и да говоря, да говоря...

Разказах ѝ всичко: за Боби Китариста и за уискито и оня „Наполеон“, за напиването, за пердаха, за доктор Алексиев и даже за злочестата кончина на Кока Мери. Росица слушаше със зинала уста, а в очите ѝ четях такова сърцераздирателно съчувствие, че не спирах да говоря като магнетофон с повреден „стоп“. Не скрих от нея и бягството си от къщи и посещението ми при Черния Компютър, и за свой срам и позор признах, че не съм устоял на обещанието си да го посетя на другия ден...

— Ето, това е — рекох аз, като свърших.

И тогава, ако искате вярвайте, ако искате не, Росица не ми се изсмя, не ми се подигра, не се отдръпна от мен като от шугав. Обратно — тя ме погали по ръката и трагично въздъхна:

— Горкият Енчо!

Не каза Ренчо.

В този момент от читалището се показаха ония първи седем кандидатата. Бяха ужасно смешни. Три от момичетата скимтяха, трите момчета бяха потни до косите и ходеха като отровени с уиски. Майките и бабите веднага се втурнаха към тях:

— Какво стана? — разписукаха се те. — Мина ли добре?

Лорелай също изтича към тях и почна да ги разпитва. Като се върна, тя обясни какво се е случило:

— Комисията е зверски строга. На шест от кандидатите не дали възможност да продължат. Прекъснали ги още в началото и им казали благодаря, пожелаваме ви добър успех в училище, свободни сте, и само на хей онова момиче разрешили да изпълни репертоара си до край. Дори я потупали по рамото и ѝ съобщили, че я оставят за третия кръг.

— Да, така става обикновено — забеляза майката на Росито. — От първите две хиляди кандидати остават стотина, сетне от стотината — дващестина, и накрая, за главните роли — трима-четирима.

— Какво пък — рече Лорелай, — такъв е неумолимият закон на живота: оцеляват най-силните. Не всеки може да бъде Орфей и Евридика, нали?

Като каза „закон на живота“, аз си спомних писмото на дядо Енчо, в което пишеше, че законът е като паяжината: мухата се заплита

в нея, а осата я разкъсва. Оставаше значи аз да не бъда муха, а оса и да разкъсам закона. Не знам обаче дали това важи и за Закона за съхраняване на енергията... Освен ако не стана един ден като Айнщайн (на български Един Камък!) и разкъсам и този закон...

Докато размишлявах върху тия проблеми, появи се Черномустакатия и силно извика:

— Номерата от 8 до 14 на прослушване!

Лорелай веднага се лепна за него:

— Аа, другарю Крачунов — усмихна му се тя най-чаровно. — Радвам се да ви видя! Е, как, действа ли „Антигеронът“?

Отначало той се направи, че не я познава, ама после се ухили криво:

— Здравейте, другарко Маринова. За „Антигерона“ ли питате? Дали подмладява? Е, още няма резултат, рано е, но се надявам, че ще дойде... Надеждата крепи човека... ха-ха...

Мами прошепна в ухото му:

— В ред ли е всичко?... Там с комисията?

— А, да, да! Бъдете спокойна! — каза той важно, без да я гледа в очите. — Лично с Маришки и Романов съм говорил. Но, хайде, вървете, че горе ви чакат.

Предоволна, мами ме хвана за ръка и ме поведе по стълбището на читалището. Последваха ни Росица и останалите шест номера. Преди да пристъпя в салона, Лорелай ме целуна по бузата, каза ми: „Дръж се, Ренчо! Знай, че сега се решава съдбата ти за цял живот! В тебе ли е отровата? Да? Добре. И не забравяй да се усмихваш чаровно!“

Бутна ми една суха слива в устата и ми направи кръстен знак върху лицето.

Влязох.

3. ВТОРИ КРЪГ НА ПРОСЛУШВАНЕТО

Първото нещо, което видях вътре, беше портретът на Прометей, оня бог, дето откраднал огъня и го дал на хората. Висеше на стената и беше същият, дето го имаше над леглото на Черния Компютър.

Аз не съм суеверен, защото съм привърженик на науката и изобретателството. Не обръщам внимание на черните котки, когато пресичат пътя ми на тринайсето число на месец февруари, но сега, като съзрях Прометей, сливата внезапно се влещи в гърлото ми и замалко да ме задуши. И ме сви стомахът... Прометей не свалеше погледа си от мен, като че казваше: „Човече, ти не устоя на думата си. Не отиде при Черния Компютър, който лежи болен, и сега аз ще те накажа за това, ще те накажа така, както само боговете на Олимп знаят да наказват“.

— Деца, елате насам! — чух един глас като през мъгла.

Едва сега свалих очи от Прометей и погледнах наоколо.

Намирахме се в един малък салон. Столовете бяха прибрани встрани, в средата имаше една продълговата маса, покрита с листове, писалки и дебели папки, сигурно сценарии. На масата имаше още и една кана вода с няколко чаши. Зад масата седеше комисията.

Веднага познах сценариста Владилен Романов и режисьора Мишо Маришки. Познах също и Юлиан Петров-Каменов, композитора, дето щеше да пише музиката на филма, виждал съм го по телевизията да дирижира детски песни. Не познавах само жената — беше висока, имаше брадавичка на бузата и носеше дебела, плетена вълнена рокля, макар че беше адски горещо. После разбрах, че тъкмо тя е редакторката Гълъбица Русалиева. На скута ѝ лежеше огромна найлонова торба, пълна с прежда, с която си плетеше нова рокля. Като ни видя, тя престана да плете, дойде към нас и ни обгърна с дългите си, мекички ръце:

— Добре дошли, деца! — каза тя и ни се усмихна чаровно, ама наистина чаровно, и от тази усмивка на мене стомахът ми малко се поотпусна. — Готови ли сте?

— Готови сме, готови сме! — отговориха другите кандидати. Само аз не казах нищо: гърлото ми беше задръстено от сливата.

Ами сега, помислих си панически. Какво ще правя без глас, особено ако поискат веднага да изпълня репертоара си?

Другарката Гълъбица ни поведе към масата и ни накара да седнем. Забелязах как сценаристът се усмихна дружелюбно и тайно на Росица и как в отговор тя му кимна също така тайно. Значи работата помежду им беше наред. Тя нямаше нужда от Черномустакатия...

Гълъбицата се почеса по брадавичката и пак рече като добра майка: „Деца, не бива да се смущавате. Отпуснете се, припомнете си всичко, което сте научили и отговаряйте точно на нашите въпроси“. И с бързо движение, като фокусника мистър Сенко, измъкна изпод масата една кутия шоколадови бонбони „Тракия“ и ни я поднесе. Всички си взеха по един-два бонбона, само аз не. Къде ти можех да гълтам шоколад, когато сливата все още си стоеше бетонирана в гърлото ми!

Юлиан Петров-Каменов се засмя силно и попита:

— А да пеете, умеете ли?

Той беше напълно плешив, също като теления Орфей от Смолян, а освен това предните му зъби бяха свирепо изпъкнали напред, като че бяха готови да ти прегризят гърлото.

— Умеем, умеем! — отговориха всички кандидати. Мълчах само аз.

— А ти, момче? — обърна се той към мен.

Поисках да отговоря, но от устата ми излезе само едно „хък“

— Какво си се уплашил толкова? — обади се Гълъбицата — Ние тук ядем бебета само на закуска. На, пийни си водица, ще те отпусне.

Наля от каната чаша вода и ми я подаде. Пих. Усетих как сливата този път окончателно се спусна в стомаха. Оставих чашата и чак сега успях да проговоря:

— Да, аз също умея да пея. — И се усмигнах *чаровно*. През това време сценаристът и режисьорът ме разглеждаха озадачено и нещо си шушукаха.

— Момче — попита ме Романов, — нещо не мога да те позная. Кой номер си?

— Дванайсети — отговорих и се усмигнах *чаровно*.

Той порови в една кутия пълна със снимки и извади няколко. Вгледа се в тях, после в мен, после пак в снимките и пак в мен. И се

чудеше и маеше.

— Ти ли си въпросният Енчо Маринов? — попита той.

— Да — отговорих аз.

— Оня с щръкналите уши?

— Да — усмихнах се аз чаровно. — Само че сега ушите ми не са много щръкнали, защото ги корегирахме с лейкопласт, и вече не се казвам само Енчо Маринов, а Ренч Маринър с ударението на Ма.

— Какво? Какво? — скочи той от стола си като боцнат с шило. — Ренч Маринър?

— Да. Това ми е новото артистично име. Така реши майка. — И се усмихнах *чаровно*.

— Аха... почвам да разбирам — каза Романов, стана и се завъртя около мен, като най-напред поопипа къдравата ми коса и после прокара пръсти по ушите ми, дето вече не стърчаха толкова много. — Честно слово, по-рано беше къде-къде по-интересен... — промърмори той. — Но защо си се префасонирал така?

Нямаше я Лорелай да дава обяснения, затова реших на въпросите да отговарям самолично и смело аз:

— За да приличам на Орфей — казах.

— Какъв Орфей?

— Ами, онзи, дето омагьосва с песните си зверовете и растенията и дето влиза в ада, за да си прибере Евридика.

— А ти отде знаеш, че филмът ни разказва тъкмо за оня Орфей?

— Ами... така е в книгите — и се усмихнах *чаровно*.

Цялата комисия се спогледа в очите, а Мишо Маришки поклати състрадателно глава, като че казваше „Горкият!“.

— Значи за такъв Орфей си се готвил цял месец, а? — попита той.

— Да. Ние даже ходихме в Смолян да го видим и майка ми прочете съдържанието на операта „Орфей и Евридика“ от Глук. — И се усмихнах *чаровно*.

Тук композиторът Юлиан Петров-Каменов не се сдържа и извика, като свирепо показа изпъкналите си предни зъби:

— Фантастично! Това е уникален случай! Трябва да го използвам в някоя детска оперета. Е, Енчо, или Ренчо, я ми кажи ти, щом си изучил толкова издълбоко Орфей и неговата история, можеш ли да ми изпееш арията на Орфей от операта на Глук?

- Мога. С или без китара?
- Свириш ли на китара?
- Да. Само че опери още не.
- Нищо, ще свиря аз.

Взе една китара, която висеше на закачалката, настрои я набързо, даде един акорд в ла мажор и започна.

Запях. Арията беше толкова великолепна и толкова пъти я бяхме репетирали с мами, че я изпях без да мигна отначало до край. Освен това до мен стоеше и Росица, и затова я изпълних още по-великолепно. Само веднъж на най-високата нота си-бемол нещо задраци в гласните ми струни, като че бях охрипавял, но бързо мина. Този музикален инцидент като че усети само Юлиан Петров-Каменов, защото видях как на това място се понамръщи кисело.

Настана мълчание. Всички бяха отправили погледи към композитора.

— Добре е — промърмори той. — Добре е... Хубав глас и доста школуван... Но какво ти стана при горното си-бемол?

— Не знам — казах. — За първи път ми се случва.

— Хм... на колко си години, Енчо?

— На тринайсет.

— Е, да — изръмжа той. — Така е... Кой те е учил да пееш?

— Другарката Северина Миленкова — И се усмигнах *чаровно*.

— От „Златните камбанки“ ли? — учуди се той много.

— Да, тя... Аз... аз съм „Златна камбанка“ — послъгах аз.

— А защо не остана да се явиш с тях на специалното прослушване на ансамблите? — все повече и повече се чудеше той.

Понеже до мен все още стоеше Росица и ме гледаше с кадифените си очи, не можах да излъжа и казах:

— Другарю композитор, аз напуснах „Камбанките“.

— Тъй ли? Че защо? Та те са едва ли не национални първенци.

— Ами аз... майка реши да се готвя самостоятелно. Тя не иска да бъда масовка. Иска да бъда главна роля — казах аз усмихнат *чаровно*.

Комисията отново се спогледа и многозначително поклати глава.

— Е, добре — рече тогава Мишо Маришки, — щом си се готвил за главна роля, да видим какво си научил. Стихотворение, разказ, етюд?

Росица ме зяпаше също както Жулиета зяпа Ромео, и аз се престаших и казах:

— „Ромео и Жулиета“.

— А? — изписка сопраново Романов. Замалко да се задави.

— Да — отговорих. — Ще ви изиграя един етюд от трагедията „Ромео и Жулиета“ от Уилям Шекспир, английски писател, живял от 1564 до 1616 година. Написал е още „Хамлет“, „Сън в лятна нощ“, „Отело“, „Макбет“ и други пиеси, като например „Веселите уиндзорки“ с другаря Фалстаф в главната роля...

— Отлично! — прекъсна ме Романов. — Виждам, че добре познаваш Шекспир. А сега ни изиграй етюда.

— Добре — казах, — само че кой ще бъде Жулиета?

Неговият поглед се спря върху Росица.

— Роси, ще помогнеш ли на Енчо в неговия етюд?

— Добре — отговори тя, — само че какво трябва да правя?

— Нищо — обясних аз, — само ще лежиш на земята бездиханна, а после... — замалко да кажа: „После ти трябва да се събудиш, да ме видиш отровен, да се ужасиш от скръб, да ме целунеш и накрая да се прободеш с кинжала“, но навреме се сдържах и казах само: — После ще се изправиш, и готово.

— Е, да почнем тогава! — рече Романов, облегна се на стола и се втренчи в мен, като че се готвеше да ме хипнотизира.

4. ВТОРИ КРЪГ С ПРОДЪЛЖЕНИЕ И ЕТЮДИ

И както ме гледаше така, изведнъж си спомних уроците на другаря Фалстаф. Спомних си как по десет пъти повтаряхме етюда в гробницата, как той лягаше на пода като Жулиета и аз влизах при него и умирах, и затова обясних на комисията, като посочих празното място между столовете:

— Това е гробница. Преди малко Жулиета е пристигнала тук, видяла е, че ме няма, изпила е една отрова, която обаче не е истинска отрова, а само билка за приспиване, и е паднала на земята бездиханна. След малко влизам аз и я намирам, че лежи и почвам. Хайде, Роси, лягай долу!

Мишо Маришки простря един шлифер на пода, а аз излязох за малко. Там се намусих героично като Ромео, отворих вратата и пристъпих в гробницата.

Росица лежеше върху шлифера и беше така истински мъртва, че внезапно ми стана адски скръбно. Взех да се мятам около нея, да вия от мъка, да разкъсвам бялата си полутуника, да скубя косата си. После приклеках до нея и ужким да я целуна, но не я целунах, защото видях, че тя ме гледа през полуотворените си клепачи и тихичко се хили. Това изведнъж ме перна по стомаха и ме разстрои. Усетих как ми се схваща езикът. Въпреки това извадих от джоба си готовото шишенце с „отрова“, изпих го до дъно и приплаках, но като приплаках, изпелтечих:

*За тебе, Лю-лю-бов!
О, честни ап-ап-аптекарю,
Ле-ле-лекарствата ти действуват както трябва!
Це-це-целувайки, умирам!*

И се строполих мъртъв до Росица. Тя не мръдна, защото не знаеше, че трябва вече да се събуди и да ме целуне по устата.

Но се кискаше...

Отворих очи.

Кискаха се всички, даже добрата другарка Гълъбица.

Изправих се. Та тъкмо сега ли трябваше да пелтеча? Ето че всичко пропадна и сега ще кажат: „Номер 12, благодарим ви, свободен сте!“ И като разкажа всичко на мами, тя ще получи инфаркт.

Никой обаче не каза „Благодарим ви, свободен сте!“ Обратно, докато всички се кискаха, сценаристът Романов взе да се тупа по коляното и да вика: „Знаменито, знаменито! Ето, това се казва етюд!“ Чак очите му се насълзиха. Аз се покуражих и даже *благосклонно* (това е нова, хубава дума!) погледнах към Росито, която също се смееше.

— Е, какво ще кажете? — едва изрече Романов, като продължаваше да се тупа по коляното. — Мисля, че сме направили истинско откритие. За Тоби, разбира се.

— Не съм много сигурен — каза Мишо Маришки, който се смееше по-малко от другите. — Работата е там, че всичко това той го е направил не съвсем съзнателно. С такива се работи много трудно.

— Напълно те разбирам — отговори Романов. — Но ако успееш да го овладееш, ще имаш един първокласен комик. Естествено, ще трябва да му махнеш всички тия заврънкулки от главата и да му върнеш старите уши.

Мишо Маришки мълчеше и размишляваше, като ме гледаше свръхкритично. Попита ме:

— Енчо, кой те е готвил да играеш така?

— Заслужилият артист другарят Фалстаф — отговорих аз.

— Фалстаф от Стара Загора ли? — опули се той.

— Да.

— Всичко е ясно... — И като се приближи до Романов, му прошепна: — Фалстаф е прякорът на един вече откачен аркашка с бирен корем... — Пак се обърна към мен. — А ти, Енчо, подготвил ли си друг етюд? Искам да кажа — без Фалстаф? Не? Много добре. Сега пък аз ще ти задам една етюдна задача и ти ще я изпълниш, бива ли? Ето какво: ти си ни ужасно сърдит, че ти се смеем, и се чудиш как да ни накажеш. Изведнъж забелязваш тази кана тук. И решаваш. Напълваш една чаша с вода и гневно я плисваш по лицата ни. После разхвърляш всички тия книжа във въздуха и ги накъсваш и тъпчеш с крака. Разбра ли?

— Разбрах — казах. И се усмигнах *чаровно*.

— Стига си се хилил като кретенски манекен! — извика Мишо Маришки ядосан.

— Да — казах аз и се усмигнах без да искам наистина като кретенски манекен: малко ли бях я тренирал тая усмивка!

— Хайде, тогава, почни!

Комисията не се кискаше вече, но Росица и другите кандидати до номер 14 продължаваха да се кикотят тихичко. И това наистина ме ядоса. И както ми даде задачата Мишо Маришки, закрепях:

— Защо се гаврите с мене, бе? Какво съм ви направил? Стига! — И грабнах каната и напълних чашата до горе и яростно плиснах водата в лицата им. Тя намокри главите им и потече надолу към ризите и вратовръзките, а на другарката Гълъбица напои предницата на дебелия вълнена рокля и я направи на къдрави възелчета.

Комисията седеше и не мърдаше, облещена като Тошко Баламата от 7^в, сякаш я бях залял не с вода, а с бързосъхнещ цимент №350.

Аз, разбира се, не спрях дотук. Приблжих се до масата, грабнах всичките им там книжа, бележки, сценарии и моливи, и започнах да ги разхвърлям нагоре и надолу и да ги тъпча под петите си, като не спирах да крещя:

— Вие сте лоши хора! Вие сте идиоти! Аз ви мразя! Ще ви убия! Ще ви промуша със своята шпага!...

И така — докато изпотъпках всичко. Накрая спрях. Бях много задъхан и дори пресипнал.

Комисията продължаваше да се кокори като хипнотизирана Кока Мери. Другарката Гълъбица попиваше водата от деколтето си с кърпичка. Юлиан Петров-Каменов бършеше голия си череп и се зъбеше напред и не разбирах — доволен ли е или не от моя етюд.

И когато вече си мислех, че съм направил голям гаф, Мишо Маришки се изправи, прегърна ме през рамо и тържествено заяви:

— Енчо, момчето ми, ти беше чудесен. Етюдът ти беше съвсем реалистичен. Да ти кажа правичката, не знам още какво ще играеш във филма, но ти обещавам, че непременно ще те взема в него. Такъв екземпляр не съм още срещал в живота си... Орфей обаче няма да бъдеш, знай го още от сега! И за да нямаме повече недоразумения, деца, нека ви изясня следното...

Седна на ъгъла на масата и продължи:

— ... Нашият филм, макар и озаглавен „Детството на Орфей“, не разказва за митологичния Орфей от тракийската древност. Той няма нищо общо с онова далечно време, нито с Евридика и с нейното отвлечане от ада. Тази тема е вече третирана в много и много произведения — пиеси, опери, романи, оперети... Нашият филм има за сюжет една весела музикална история, която се разгръща по време на асамблеята „Знаме на мира“ в София в наши дни...

Той стана от масата и взе да се разхожда между столовете.

— ... С две думи историята е следната: по време на асамблеята в София пристига един провинциален детски състав за песни и танци, наречен „Кристалните звънчета“. Солист в този ансамбъл е едно талантиво и красиво момче, наречено Орфей заради голямата му музикалност, хубав глас и очарование. По същото време в София гостува и един детски ансамбъл от Гърция. Там пък солистка е едно

красиво мургаво момиче, наречено от автора Евридика. Отначало те са съперници в музикалното съревнование и се борят за първото място, и от това произтичат редица весели перипетии, които прерастват в малка война. Но приятелчето на Орфей, забавният и хитър Тоби, успява да установи мир. И между Орфей и Евридика се поражда нежна дружба. Те заедно печелят първата награда и накрая заедно пеят на заключителния концерт. Не щеш ли обаче, вечерта след концерта Евридика изчезва. Може би е отвлечена от лоши хора? Настъпва тревога. Разгръща се голяма спасителна акция. Орфей, подпомогнат от Тоби, повежда всички детски ансамбли из града и прониква във всички възможни кътчета, където една малка чужденка може да попадне, и навсякъде пеят песните си, за да ги чуе тя... Разбира се, накрая Евридика е открита. Къде и по какъв начин става това, няма да ви кажа, защото ако ви го кажа, филмът няма да ви е интересен. Във всеки случай има изненади... Е, харесва ли ви?

Всички завикаха: „Да, харесва ни!“, само аз мълчах.

Че как да викам, че ми харесва, когато Лорелай ме е готвила за съвсем друг филм? Ние с нея все си мислехме, че действието на нашия филм ще се развива в Родопите, сред горите, скалите и върховете, където бродят нимфи и самодиви, че ще има добри и зли богове, че там ще пеят дори животните, и ще омагьосвам растенията, и ще срещна Евридика и ще я залюбя, но ще я ухапе змия и тя ще умре, и ще попадне в ада, и така нататък и така нататък... Как да разкажа сега на Лорелай новото съдържание на филма? Нали може да получи инфаркт?... И да ѝ разкрия ли предупреждението на Мишо Маришки, че аз в никакъв случай няма да играя Орфей, а нещо друго, както изглежда ролята на смешника Тоби?... Е, тогава тя може би ще получи по-лек инфаркт, като оня дето удари чичо Дано преди три години, но после получи още един и още един, и накрая умря скоростижно.

След като размислих, реших да не ѝ казвам нищо. Нали и без това ще ни пратят писмено съобщение за резултата от втория кръг? Нека поне до тогава мами бъде жива и здрава.

Докато мислех върху тия драматични неща, Мишо Маришки подхвана:

— Ето, деца, за това трябва да се готвите за третия кръг. Впрочем до тогава ще бъдат готови екземплярите на сценария и ще имате възможност да го прочетете и да добиете съвсем ясна представа за

него. И да знаете — третият кръг ще е с костюми и грим, пред камера и микрофон... А сега да чуем кандидат номер осем.

Напред мина едно фъстъче. Без да чака да го подканят, то започна да декламира стихотворението „Аз съм българче“, но така го измърмори, че никой нищо не разбра, и Мишо Маришки го прекъсна по средата и му каза: „Благодаря ти, свободен си!“, и момчето се отдръпна, като заподсмърча под носа си.

После минаха номерата девет, десет, единайсет. Всички бяха зян. Деветият номер направо се гипсира и не можа да изкара и една дума от устата си. Десетият се разрева по средата на песента си, а единайсетият — беше един дангалак — говореше ту с женски, ту с попски глас. Аз почти не слушах, защото все си мислех за моята злочеста съдба и за това, че като няма да бъда Орфей, няма да съм с Росица и няма да я уча да плува на язовир Искър. И затова, когато дойде нейният ред — № 13! — аз с всички сили си пожелах и тя да пропадне и да не бъде Евридика. Тогава може пак да си останем приятели, а и аз ще си се върна в Бърлогата при Черния Компютър и ще си правя Машината.

И тогава реших да я хипнотизирам отдалече и да ѝ внуша да забрави целия си репертоар и да се гипсира като №9. Отправих своя магнетичен поглед към нея, концентрирах в него цялата си мощна енергия и започнах да ѝ изпращам мозъчни сигнали: „Роси, ти нищо не знаеш! Ти си забравила всичко! Ти имаш фатална цифра 13! Гипсирай се! Гипсирай се!“

Тя обаче като че беше бронирана за моята психическа енергия, (а кой знае — може да е действувал Законът за съхраняване на енергията; като се върна ще го проуча разностранно), защото спокойно започна, като издекламира най-напред баснята „Паун и Лястовичка“ от Стоян Михайловски:

Паун попитал лястовичка:

— Какво приказват за мене между небесното крилато население?

— За тебе — възразила мъничката птичка, — откак се щурам аз из сините простори, едно и също се говори!

— Че съм най-драголичен хубавец, нали?

— Че си богато пременен глупец!

Ей че хубаво го каза Росито! Колко пъти съм чел и слушал тази басня и едва сега я разбрах до край. И като я декламираше, Роси от време на време се поусмиваше, но не като мене по манекенски, а по човешки, и трапчинките ѝ трептяха на бузите, и тя беше адски прекрасна. Толкова беше прекрасна, че по едно време психическата ми енергия съвсем се стопи — навярно се е съхранила в мен, съгласно Закона.

Изведнъж обаче в главата ме удари една жестока мисъл: какво иска да каже Стоян Михайловски, па и Росица, с тази басня? Че аз съм един глупав паун, фризиран, боядисан, облечен в полутуника, разперил шарена опашка, за да се хареса на лястовичките и на останалото небесно крилато население ли? И че лястовичката е Росица, която ми се усмивва така присмехулно?... Паун ли съм?...

Нямах време да мисля по този паунски въпрос, защото Росито започна да пее. Изпълни „Пролетен вятър“, същата онази песен, която бях научил и аз. Но я изпълни къде-къде по-великолепно от мене, макар че тя има малко патешки глас. Хич не се превземаше и докато пееше, правеше много грациозни танцови стъпки, като че яздеше конче и завиваше с него ту наляво, ту надясно. Дали и Росица е носила енциклопедии на главата си?

Всички ѝ ръкопляскаха. Ръкоплясках и аз, окончателно забравил хипнотичните си опити: Росица не беше Кока Мери. Само аз бях паун...

— Росе — каза Романов, — ти не си забравила нито да пееш, нито да танцуваш. Браво!

Но Мишо Маришки не каза „браво!“. Той разглеждаше Роси критично.

— Роси — попита той, — на колко години си вече?

— На четиринайсет.

— Бързо растеш ти, моето момиче — каза той почти недоволено, като че тя беше виновна, загдето расте толкова бързо.

И зашушука нещо в ухото на Романов, но аз със своя свръхостър слух чух всичко. Той шушукаше:

— До два-три месеца тя ще бъде съвсем девойка. Виж ѝ бюста! Представи си, че тъкмо по време на снимките тя стане съвсем неподходяща. Друга ли да търся?

— И все пак, не взимай още окончателно решение. Нека я видим и на третия кръг — изшушука в отговор Романов.

Мишо Маришки недоволно въздъхна:

— Тъй да бъде, да почакаме още десетина дни. Но аз ще продължа да търся Евридика... А, вие, деца — викна той към нас, — вие сте свободни и можете да се приберете. Довиждане! И поканете третата група от номер 14 до номер 20!

Преди да излезем другарката Гълъбица ни почерпи с нова порция шоколадови бонбони; Юлиан Петров-Каменов ни се озъби свирепо с изпъкналите си предни зъби — сигурно ни се усмихваше дружелюбно; сценаристът Романов ни махна с ръка и извика: „За третия кръг ви искам готови!“, а Мишо Маришки извади от джоба си едно гребенче и ми го подаде:

— На, Енчо, да си посрешиш косата. Да ти кажа ли нещо, тия твои къдрици хич не ми харесват. И престани да се хилиш под път и над път. Не си манекен, нито... нито паун, нали?... И вземи това! — И пъкна в ръката ми един свитък нотни листове. — На, това е серенадата, която ще изпълниш за Евридика. За третия кръг искам да я знаеш наизуст! Хайде, довиждане!

— Довиждане! — казах и, напълно автоматично, като робот, командуван от далечен компютър, се усмихнах *чаровно*.

От стената ме гледаше Прометей. Не се усмихваше.

5. СЛЕД ВТОРИЯ КРЪГ

На стълбището ме чакаше Лорелай. Беше морава като патладжан, очите ѝ гледаха неподвижно, устните ѝ бяха побелели. За такова състояние доктор Алексиев казва, че е „прединфарктно“.

— Е? — изписка тя като мишле.

Аз ѝ се усмихнах малко жално:

— Изкарах, мами...

Тя не ме остави да свърша, хвърли се върху мене, запрегръща ме, зацелува ме и завика:

— Знаех си, знаех си аз! Още от първата минута си знаех, че ще успеем! — И ме задърпа към градинката, като не преставаше да вика: — Изкарахме! Изкарахме! Ще бъдем Орфей!... Ела, ела да ми разкажеш всичко! Хем ще дочакаме баща ти, който кой знае къде се е запилял и не може да чуе новината.

Седна на една скамейка, прегърна ме и се разплака, като гледаше към небето с бялото на очите си:

— Ох, божичко! Знаех си! — Изкара от пазвата си златното кръстче с верижка и го целуна. — Благодаря ти! Благодаря ти, Исусе!

Както вече знаете, аз не съм суеверен и не вярвам нито на икони, нито на кръстчета с верижки. И сега тия думи на Лорелай бяха още едно доказателство, че само науката и изобретателството са истински. Защото нито кръстчето, нито божичкото на мами ми помогнаха в изпита. Но как да го призная това сега? А инфаркта?

— Е, разказвай, разказвай! — подкани ме тя, като скри кръстчето под блузата си. — Как мина?

— Ами... добре... — отговорих аз. — Най-напред им изиграх „Ромео и Жулиета“, после им изпях арията на Орфей от операта...

— И?

— Харесаха ме. Даже композиторът с изпъкналите зъби ме попита кой ме е подготвил така добре да пея. После им направих етюда с водата. Беше много наистински. Режисьорът каза, че съм бил съвсем реалистичен.

— Браво, браво, момчето ми! И накрая?

— Накрая... накрая режисьорът ми обеща, че непременно ще ме вземе във филма.

— Ама, разбира се! Как иначе!

— ... И че ще получа писмено съобщение за трета и последна костюмирана проба с грим пред камера и микрофон. А това тук е една серенада за Евридика, която трябва да науча дотогава.

— Чудесно! Ще я научим като нищо. А до тогава тъкмо ще имаме време да ти дооправим главата и да станеш съвсем Орфей.

Напипах гребенчето на Мишо Маришки в джоба и се сетих за баснята за пауна. Въздъгнах драматично. И дори затворих очи, като си представих какво ще се случи, когато мами узнае, че не съм вече Орфей.

На съседната скамейка седнаха Росито и майка ѝ. Лорелай ги стрелна саркастично с поглед и тихичко ме попита:

— А как изкара тази патка със своето квакане?

— Ами... не знам... Тя декламира една басня за глупавия паун... Само че режисьорът мисли, че тя е вече много пораснала за ролята на Евридика, и ще търси друга кандидатка.

— Естествено, щом като е с номер 13! Пък и каква ти Евридика е тя с тези дебели крака!

Краката на Росица не са дебели, но Лорелай винаги преувеличава. На мене Росица ми харесва такава, каквато си е. И все още не съм загубил надежда, че ще плуваме някъде заедно... Само че дотогава трябва да се науча да плувам.

— Другарко Петрунова! — викна Лорелай по театрално весело. — Чухте ли за моя Ренчо? Той ще играе във филма. Имаме тържествено обещание.

— Да, разбрах — отговори другарката Петрунова. — Поздравявам ви. Това е хубав успех за вашия син.

— Ние не се съмнявахме в този успех. А как е при вас?

— Ще се наложи да изчакаме третия кръг... Но ако не приемат Росито, няма да правим трагедии... както някои други, които смятат, че са най-добрите артисти в света. Винаги има и по-добри.

— Няма ли да учи във ВИТИЗ? — попита Лорелай. — Или в консерваторията? При такъв глас...

— Това ще реши самата тя, когато порасне. Засега клони към медицината. Може да стане лекарка, хирург, или най-малко

медицинска сестра.

— Боже! — въздъхна Лорелай, като че припадеше. — Медицинска сестра! Цял ден сред кървища, бинтове и трупове! Не!

Това „не“ се отнасяше до мене, макар че аз никога не съм искал да ставам медицинска сестра. Мене по ме интересува Машината.

— Другарко Маринова — каза Петрунова и се премести при нас, — нима мислите, че актьорската професия е по-лека? Огледайте се наоколо: колко млади умират артистите!... Спомнете си Карамитев, Спас Джонев, Йордан Матов... А Жерар Филип? А Елвис Пресли? А Мерилин Монро? Мога да ви изброя десетки още... Театралната сцена и екранът са хубаво нещо, но те съсипват сърцата и нервите.

— Моят Ренч има здраво сърце и железни нерви.

— Дано, дано... Въпреки това позволете ми да ви дам един съвет: не принуждавайте сина си да става актьор.

Тук Лорелай се поядоса и попита *язвително*:

— А вие откъде знаете какви са актьорите?

Другарката Петрунова се поусмихна малко горчиво и отговори:

— Аз, госпожо Маринова, съм актриса в нашия театър... Но, кажете ми, кой ви изплете тази прекрасна якичка на блузата?

И започнаха да си говорят за дантели и плетива, и тогава Росито ме хвана за ръката и ме заведе да си купим сладолед.

— Роси — попитах аз, — защо ми се изсмя, когато играех Ромео?

— Защото беше много смешен, затова — отговори тя. — С тия накъдрени коси и с тая тясна риза... И как се пулеше само и пелтечеше: „Це-це-целувайки, умирам!“ Ти можеш да станеш голям комик.

Въздъгнах сърцераздирателно:

— Мама няма да разреши. Тя не дава да ми се смеят. Тя иска да съм Орфей, а после Ромео, и даже Хамлет. Роси, майка ти много голяма артистка ли е?

— Да, разбира се, и е страшно талантлива. Само че откакто завърши ВИТИЗ с отличие, все ѝ дават малки роли. Веднъж игра Жулиета, беше прекрасна, вестниците даже писаха за нея, но там в театъра има една старуха, народна артистка е, и е на четирийсет години, и тя заграбва всички роли на млади любовници, и не дава на

другите да се проявят. Затова майка ми хич няма да съжалява, ако не стана актриса.

— Язък! — казах аз.

— Защо?

— Защото няма да плуваме заедно в язовира.

— Още не се знае — отговори Росито. — Дори и да не играя Евридика, ще бъда епизодичка и пак ще се виждаме. Искаш ли?

— Искам — казах и си изядохме сладоледа и си купихме по още един, и усетих как гърлото ми изстива, но нищо.

Росито ме попита:

— Бръснеш ли се вече?

— Почти — излъгах аз.

— Защото момчетата от нашия клас вече всички се бръснат, макар че нямат никакви свестни косми на лицата. Само се превземат, че са станали мъже. В книгата „Брак и семейство“ пише, че признаците на съзряването на момчетата са много повече, не само брадата, а и гласът, и характерът... Знаеш ли, нашите момчета са станали невъзможни, нападат ни непрекъснато, организират войни срещу момичетата, хулиганствуват...

— Ама и вие ли водите войни?

— То се знае. Трябва да се отбраняваме, иначе момчетата ще ни изпотрепят. А какво прави твоят приятел Кики Бръмбазъка?

Ето че пак се интересува от Кики! И хем не се е запознала още с него. А ако някой ден го види? Какъвто е победоносен и сладкодумен, веднага ще я превземе от мен и тогава сбогом-довиждане плуване в сините води на язовир Искър!

— Добре е — отговорих, — само че не съм го виждал сума време. Сигурно работи над Машината.

Като казах „Машината“, сърцето ми така се сви, че не можах повече да говоря. Машината! Какво ли прави сега тя? И Черния Компютър?

В този момент дойде тати. Беше много омърлушен, нашият отбор загубил на полуфинала. Той ни качи на колата и тръгнахме, като отново заведохме Росица и майка ѝ до гарата. Преди да се разделим, ние с Росито си обещахме да се видим отново на третия кръг и ако има някакви извънредни прекеждия, да си пишем.

6. БУРЯ В ГРАДА И НЕГОВИТЕ ОКОЛНОСТИ

Докато пътувахме към дома, Лорелай ме накара да опиша още веднъж втория кръг, за да го знае и тати. Описах го. Но без ония неща за смешника Тоби и че аз в никакъв случай няма да играя Орфей. Смело разказах обаче, че филмът няма да е за оня Орфей от Родопите, а за друг Орфей от един провинциален детски състав, който се запознава по време на асамблеята с Евридика — момиче от един гръцки музикален ансамбъл, и че Евридика ще изчезне из потайностите на София, и че Орфей ще я търси и накрая ще я намери, и двамата ще живеят щастливо до последния си дъх и ще имат деца, внуци и правнуци.

— Я гледай! — намръщи се Лорелай. — Че защо я правят тази промяна?

— Такъв е сценарият, мамо.

— Та това не е позволено! — развика се тя. — Това е гавра с нашето национално минало, подигравка е и с Офенбах и с Глук, които са написали такива прекрасни творби за Орфей!

— Лоре, кротко! — обади се тати. — Че току-виж съм се нахендрил в някоя канавка.

Мами се замисли и накрая каза:

— В последна сметка тоя нов сюжет не е толкова лош... Хем съвременен, хем музикален, тъкмо за нас. Важното е, че ние сме в него като главна роля. Сега през тия десетина дни, които ни предстоят до третия кръг, ще трябва да позабравим класическата музика, да се поупражним на естрада и джаз, и преди всичко да научим серенадата за Евридика. Де да беше сега тук Николай Гяуров, че да ни даде няколко урока!... Но ние можем и сами!... Я да я видим тая серенада?

Изкара нотните листове и затананика:

*Евридика, Евридика,
в тази тиха нощ
Орфей те страстно вика
със любовна мощ:*

*Евридика, Евридика,
ти си моят блян,
покажи си лика
и ела, ела при мен...*

— Че тя била хубава тая серенада! — каза тя. — Хем простичка, хем мелодична. И какъв чудесен текст има само: „Евридика, Евридика, ти си моят блян“... Хайде, Ренчо, повтаряй след мен.

И запя. Запях и аз. И за двайсет и три минути Серенадата беше готова и сега вече я помня за цял живот, макар че е адски тъпа.

Като свършихме, Лорелай каза:

— Сега вече няма нужда да пазим тайната за нашето участие във филма. Сега вече всички могат да научат за нашия успех. И нека враговете се пукнат от завист.

И за да узнаят всички нашата тайна и се пукнат от завист враговете ни, веднага след като се върнахме в къщи, Лорелай набързо си свари една кана кафе, изтегна се на креслото до телефона, отвори указателя и започна да говори, да говори и да сърба кафе, да сърба кафе и да говори. Изпи цялата кана кафе, като говори два часа и половина и забрави да стопли обяда.

В седем, когато тати поиска да вечеря, тя все още звънеше по всички посоки на града и селищната система, и той се ядоса адски:

— Стига бе, Лоре! Ще проглушиш света с твоя Тренчо! Нека го видим първо на екрана, па тогава се перчи! Три часа дрънкаш вече, ще стопиш жиците в телефонната централа.

Едва сега мами остави слушалката. Беше цялата зачервена, но не като пред инфаркт, а като пред премиерата на „Славейт от Чатануга“.

— Нека! — извика тя. — Нека знаят навсякъде какво става в този дом. Присмяха ми се, когато не ме приеха в Старозагорската опера, подиграха ми се, когато играх в „Славейт от Чатануга“... А сега нека им приседне! — Обърна се към мен: — Ренчо, какво бъркаш там в хладилника? Никакво извънредно ядене! Сега повече от всякога сме длъжни да спазваме диетата.

И ми сервира половин прозрачна филийка хляб, 50 грама сирене и един домати с диаметър 6 сантиметра. Тати яде телешко задушено и на мене ми потекоха лигите.

Още по-силно ми потекоха те, когато заприиждаха гостите. Най-напред дойдоха лелите и вуйните, после касиерките от пощата. Дойдоха и бриджърките, с които Лорелай играе карти три пъти седмично. Дойдоха и много други, с които мами не беше говорила по телефона, но които бяха узнали голямата новина от лелите, вуйните, касиерките и бриджърките.

Още от вратата те почваха да кудкудякат:

— О, Лоре, хайде, честито! Желаям на Енчо все такива успехи!

— Да ви се връща! — кудкудякаше и мами, и цуни-муни, цуни-муни. — Да ви се връща! И да знаете, не е вече Енчо той, а Ренч, Ренч Маринър, с ударение на Ма.

После мами вадеше шоколадовия кекс и те лапаха и пиеха швепс, пиеха швепс и лапаха кекс, а аз виждах звезди от глад.

Нямаше как да се измъкна и да се кача на тавана, за да се свържа с МП-2 и разбера каква е обстановката по света и у нас, защото Лорелай бдеше над мене като орлица над своето орле и ме караше да разказвам как съм тръснал на земята останалите 2 999 кандидати, и какъв ще бъде сюжетът на новия филм, и какво ще изпълнявам аз в него. И всеки път мами все добавяше по нещичко отгоре, така че аз вече не знаех какво е истина в моите думи и какво не.

А през цялото време телефонът звънеше ли, звънеше. И все: „Лорелай, поздравления за големия успех!“ И Лорелай отвръщаше: „Да ви се връща, да ви се връща!“

Късно вечерта пристигна Маестро. Беше адски пиан и смърдеше на кръчма. Той ме прегърна по бащински и мами мигновено му поднесе от домашното ни вино. След него довтаса Боби Китариста. Лорелай се понамръщи и сигурно щеше да го изгони, но когато Боби каза: „Дойдох да ви честитя, мадам, големия удар на вашия син“ и ѝ целуна галантно ръка, тя омекна, усмихна му се чаровно и го покани да влезе.

Всички познаваха Боби, и кокошките отново закудкудакаха и го помолиха да свири и пее, но той каза — само с победителя от София, и всички завикаха: „Ренчо! Да пее! Да пее Ренчо!“

На мене ми куркаха червата от глад, и хич не ми се пееше, но какво да се прави: другарят Фалстаф ме учеше, че артистът е покорен слуга на публиката и е длъжен да ѝ служи, даже когато го боли зъб или умира от глад. Изкарах им тъпата Серенада на Евридика:

*Евридика, Евридика
в тази тиха нощ...*

Акомпанираха на китара Маестро и Боби и беше хубаво. Само че пак на горното „си“ гласът ми задра и двамата се понамръщиха, също както се беше намръщил в София и оня композитор. Другите не забелязаха нищо, нали в ушите си имат бетон! — и ръкопляскаха и викаха „Браво, Ренчо, браво! Да си ни жив и здрав! Ти ще прославиш нашия край по целия свят, както Гяуров прослави своите Родопи!“

Телефонът пак звънна и мами пак вдигна слушалката:

— Ало?... Кой?... — Тя изведнъж побеля, после позеленя, после почервеня, после посиня. И одрезгавя като мене на горното „си“, но успя да продължи: — Другарят Грънчаров? Ох!... Извинете, не ви познах веднага... толкова съм развълнувана... Благодаря ви, благодаря! Ще се постареем да оправдаем вашето доверие. Нали знаете, ние сме готови да дадем за развитието на нашия край и най-милото си... Да, да, ще ви посетим в най-близко време. Непременно ще ви посетим! Но ще ми направите голяма чест, ако и вие ни удостоите с ваша визита...

Остави слушалката и сто години не можа да си поеме дъх от щастие. Накрая не издържа и се разциври. Сълзите потекоха откъм чернилото на очите ѝ и направиха мръсни вадички по лицето.

Боби Китариста ми пошушна в ухото:

— Знаеш ли кой е тоя Грънчаров? Оня, Важната Клечка, бащата на Жорж ковбоа. Той май още не знае, че ти си му разбил апартамента.

След като се съвзе от вълнението и доби отново своя розов цвят, Лорелей гръмогласно оповести:

— Приятели мои! Щастливата новина се знае вече и на най-високо място в града. Утре ще се разчуе в цяла България, а в не много далечно бъдеще и по всички кътчета на нашата мирна планета.

— Ура! — извика Маестро и се оригна и пак засмърдя на кръчма.

— Урааааааа! — завикаха всички останали.

Само тати мълчеше. Той се почесваше по тила и клатеше жалостиво глава.

И както викаха ура, дойде раздавачът и донесе телеграма. Ужасно щастлива, мами го покани да влезе, почерпи го с кекс и каймак, разказа му накратко сюжета на моя филм, и когато той си отиде, мами отвори телеграмата и я прочете. И чаровната усмивка замръзна на лицето ѝ.

— Какво има? — попита тати неспокойно.

— Нищо, нищо — промърмори тя. — От дядо Енчо...

— Хей, че кога е стигнала новината и до село? — изкудкудякаха кокошките и взеха да се разотиват, като отново ме галеха по къдриците и ме цункаха по бузите: „Господи, какъв сладур!“

Паун бях аз, а не сладур! Богато пременен глупец!

Когато всички си отидоха, аз си легнах. И чух как мами и тати си шушукат отгатък:

Мами: — Твоят старец на село е съвсем изкуфял!

Тати — Защо? Какво е писал в телеграмата?

Мами: — Какво ли? Чуй! „Какви са тия щуротии там при вас? Ще ми осакатите внука! И не пипайте името ми, че като ви дойда! Дядо Енчо Маринов.“ Заплашва!... Заплашва мене, която съм дала младостта си и съм готова да отдам и живота си за неговия внук! Ох, боожичко!

И се разплака отново и аз си представях как черните ѝ сълзи текат на мръсни вадички по бузите.

Малко преди да заспя, тати влезе при мене по чорапи и ми донесе един дебел сандвич с масло и двоен резен шунка. Бях капнал от умора, спеше ми се адски и умирах от глад. Изядох сандвича за двайсет и две секунди — нов световен рекорд по ядене на сандвичи. Тати ме гледаше мълчаливо как дъвча и клатеше меланхолично глава. Попита ме:

— Сине, щастлив ли си?

— Не знам, тати — отговорих аз. — Само че не искам да бъда паун.

Той въздъхна като автомобилна гума, когато ѝ извадят вентила.

— И аз не искам да бъдеш паун, сине... Дядо ти Енчо също... — Помълча и добави: — Нищо, сине, нищо... Всяка буря рано или късно отминава и пак настава хубаво време. Само малко търпение.

И си отиде. На пръсти и по чорапи.

Когато вече заспивах, ми дойде мисълта, че макар и да са ме поздравили толкова много хора и е телефонирали самолично Важната Клечка Грънчаров, моите приятели не са се сетили за мен. Не ми се обади нито Кики Бръмбазъка, нито Милена от третия чин, нито Черния Компютър.

Черния Компютър!... Какво ли прави той в този момент? Жив ли е, мъртъв ли е? А Машината?... И внезапно се сетих за Закона за съхраняване на енергията... Дявол да го вземе, трябваше най-после да разбера тънкостите на този Закон! Станах, извадих от библиотеката една дебела енциклопедия, от ония, дето си ги слагам на главата за елегантно ходене, и я отворих на буквата Е — Енергия. Законът беше там и се казваше „Закон за съхраняване и превръщане на енергията“, и е тъкмо четири страници дълъг. Това ме разсъни и аз се зачетох в него. Беше пълен с формули, имена, исторически неща и почти нищо не разбрах от него — беше същинска паяжина и се заплетох в нея като безпомощна мушичка... И все пак в края на краищата разбрах нещо много важно:

Енергията не може да възниква от нищо и не може да изчезва безследно, поради което Машина за перпетуум мобиле не може да работи вечно, защото няма как да се движи без нищо, тоест, без да взима енергия отнякъде и без тази енергия да се похабява. И като разбрах тази проста истина, разбрах още, че този Закон не можеш да го

измениш, както например осата разкъсва паяжината... Освен ако един ден не стана Айнщайн (Един Камък).

И след като установих тази истина, седнах и написах писмо до дядо Енчо. Ето го:

„Мили дядо Енчо,

Ти не се безпокой, аз съм жив и здрав, макар че ще ставам киноартист. Е, няма да играя ролята на Георги Димитров, а само на веселяка Тоби, но нищо. И името си няма да сменям, макар че мами ми вика Ренчо Маринър с ударение на Ма. Аз оставам верен на тебе и на всички Енчовци по света.

А сега за Закона за съхраняване на енергията. Да знаеш, че този закон не може да се наруши, защото е природен. Можеш ли да развалиш редуването на деня и нощта? Или да спреш превръщането на детето в мъж или жена? Не можеш. Той не е като човешките закони, за които се казва, че нужда закон отменя. Е, вярно, сега например в къщи мами е законът и не мога да не му се подчинявам и съм наистина като муха в паяжина. Но ако стане нужда, ще го отменя. Обещавам ти!

Ох, дядо, как ми се иска да съм при тебе, че хем да ти помогна да конструираш минитракторчето (джобното, де), хем да полеем бостана, хем да си поиграя с Груйчо и Пройчо, дете пишеш, че са станали като биволи, и хем да си потичам до насита около Зелената чука. Но няма как, сега съм като граф Монте Кристо в подземията на зандана, по оня роман на Александър Дюма-баща. (Даваха го и на кино. Световен беше!) Целуни баба и знай, че много мисля за тебе!

Твой любящ те внук Енчо Маринов.“

И като написах писмото, дълго не можах да мигна, толкова бях развълнуван, защото една мисъл не ми даваше мира: е, добре, обещавам на дядо, че ако стане нужда, ще отменя закона на мами. А ако не удържа на това обещание?

7. ЗАТИШИЕ СЛЕД БУРЯТА

На другата сутрин спях до късно. Събуди ме Лорелай, която отгатък говореше по телефона:

— Но, докторе, трябва да ме разберете: следващите седем-осем дни са решаващи за нас. Би било гибелно, ако сега го пратим на училище. Какво му има ли? Безпокои ме неговият глас. Нещо е попресипнал във височините, а тъкмо сега гласът му ни е нужен най-много. Моля ви, докторе, прескочете насам!

Затвори слушалката и замърмори:

— Ух, аман от тия лекари! Все за медицинска етика дрънкат, а на най-близките си приятели състрадателна ръка не искат да подадат.

Влезе при мене и дръпна одеялото от леглото:

— Хайде, ставай! Няма време за мързел. В десет ще дойде Боби Китариста за урок, после пристига и Фалстаф от Стара Загора.

Накара ме да се изкъпя, като сложи на главата ми едно найлоново шапче, за да не ми се развали фризура.

Докато се обличах, погледнах в огледалото лицето си. Нищо! Пустите му косми, кога най-после ще се покажат и ще стана окончателно мъж! Сигурно затова съм и толкова безхарактерен паун и се оставям да правят с мен каквото си искат, защото все още си нямам брада, освен оня глупав мъх под носа.

Закусих извара с чай и както си останах гладен, дойде раздавачът и донесе седем поздравителни телеграми, и мами отново го почерпи с кекс, а аз пък тайно му дадох писмото до дядо, да го пусне в пощата. Телеграмите бяха от разни роднини, на които Лорелай се беше обадила вчера, а сега те ми пожелаваха нови творчески успехи в областта на кинематографията, театъра, телевизията и радиото. Само от приятелите ми нямаше нищо...

— Виждаш ли, Ренчо, виждаш ли? — каза мами много доволна. — Расте славата ни.

Дойде Боби Китариста. Той целуна ръка на мами и заяви галантно:

— Мадам, щастлив съм да ви съобщя, че вестта за вашата победа се знае вече от целия град. Културната ни общественост ликува. Най-после, най-после и ние ще дадем нещо на света! Нашият любим вестник „Зов“ е решил да помести голям очерк за вас. Днес ще ви посети редакторът, за да вземе интервю.

— Е, не е нужно — каза скромно Лорелай. — А в София дали се знае новината? Защото, нали, в нашия свят на електронни средства за масова информация...

— Сигурно, сигурно, мадам — каза той и започнахме урока.

Беше голям кеф: никакви оперни арии, никакви вокализи. За десет минути минахме серенадата на Евридика, после само рок, поп и диско, и даже потанцувахме малко, и когато Лорелай влезе да ни инспектира, ние се бяхме изпотили, и тя ме посъветва да не се изпотявам, защото гласът ми нещо не е в ред и трябва да се пазя. Боби я успокои, като я увери, че съвременните джазови гласове са общо взето дрезгави, като например гласът на негърския певец Луис Армстронг.

Докато говорехме по тия музикални въпроси, на вратата се звънна.

— Ах! — възкликна Лорелай, като плесна с ръце като малко момиче. — Това е сигурно редакторът на вестник „Зов“.

Върна се съвсем омърлушена: зад нея крачеше не кой да е, а нашият класен другарят Боян Боянов, географът.

Най-напред той видя Боби Китариста.

— Борисе? — учуди се той много. — Какво правиш тук?

— Ами че преподавам уроци по музика — отговори Боби.

— Гледай ти, вече си станал и даскал!... Бурна е твоята кариера... Можеш ли да ни оставиш за малко насаме с Енчо?

— Аз и без това си отивам — промърмори Боби, прибра си китарата и излезе.

Мами обаче не си отиде — обратно: застана до мен, готова да ме защити от другаря Боянов, който изглеждаше адски настървен.

— Другарко Маринова — заговори той, — дойдох да разбера какво става с вашия син. Седмици вече го няма в училище, пращате ми някакви медицински бележки, из града се носят всевъзможни слухове за ангажименти на Енчо в Кинематографията...

И едва сега ме погледна по-отблизо. И се ококори.

— Извинете, но това Енчо ли е?

— Аа-аз съм, другарю Боянов — изпелтечих аз.

Лорелай побърза да обясни:

— Такъв е новият му образ отсега нататък, образът на младия Орфей.

— Шегувате ли се? — попита той.

— Никак даже. Ние отрано го подготвяме, за да свикне с ролята. Не сте ли чели във „Филмови новини“, че Марлон Брандо, преди да почне да играе във филма „Кръстникът“, сума време е ходил с изкуствено чене и преоблечен като гангстер, за да влезе напълно в кожата на мафиот. Така и Енчо...

— Но действително ли Енчо ще играе главната роля във филма?

— Разбира се! — отговаря тя. — Той излезе пръв на конкурса и тръшна на земята 2999 конкурента. Така ли е, Ренч?

— Та-та-така е — заекнах аз, макар че ми се искаше да кажа: „Не е така, другарю Боянов“, но не гъкнах, защото до мене стоеше Законът, величествен и безпощаден.

— Е, тогава приемете и моите поздравления — каза той. — Но всичко това не отменя задължението Енчо да посещава училище. Както го виждам тук да танцува, той си е напълно здрав и още утре трябва да се върне в клас. Иначе ще изостане още повече, и то тъкмо в края на учебната година, когато освен това предстои да бъде приет в Комсомола.

— Извинете, другарю Боянов! — отговори Лорелай *безапелационно* (хубава нова дума, много е изразителна), — но утре не мога да го пратя на училище. Нито вдругиден, нито до девет дни, когато ще се състои костюмираната проба на Енчо. А след това... след това ще видим!...

— Дотогава той ще бъде изключен от училище.

— Изключен? — развика се тя. — Хайде де! А какво правят другите деца-кинозвезди, когато играят във филми?

— Те получават специално разрешение от съответните ведомства.

— Ще получим и ние такова разрешение. Кой го дава тук?

— Другарят Грънчаров от отдел „Просвета“ — обясни той.

Лорелай се усмихна *енигматично* (не знам дали съм употребил тази дума досега, ама е много интересна; звучи съвсем тайнствено). Та

тя се усмихна енигматично и каза:

— Бъдете спокоен, другарю Боянов. До един-два дни ще имате и това разрешение. А сега да ви почерпя по случай нашия празник.

И отиде в кухнята, където взе да приготвя нещо. През това време другарят Боянов ме попита:

— И все пак, Енчо, какво става с тебе? Никакъв те няма не само в училище, но и с другарите ти. Не пееш с „Камбанките“, не риташ футбол, чувам, не ходиш дори и при инженер Чернев...

Въздъгнах драматично и попитах:

— Другарю Боянов, а как е той?

— Чернев ли? — Той се усмихна малко тъжно. — Посъвзе се. Имаше силна криза, но и този път изплува.

— Инфаркт ли?

— Нещо такова. Не е зле да го посетиш. Ти знаеш колко много държи той на тебе.

Тогава изведнъж като че ли някой пусна електрически ток в мотора ми и забърборих бързо:

— Другарю Боянов, искам да дойда при вас, за да ви разкажа всичко, което се случи с мен тук и в София, и за това как съм зает по цели дни и взимам уроци по пеене, актьорско майсторство и китара, и вече не знам какво да правя, наистина много ми се ходи при инженер Чернев, но на, не мога, защото майка не ме пуска да излизам, цял ден стои край мене и ми лепи ушите с лейкопласт...

— Виж какво, Енчо — каза той, — щом като не можеш лично да дойдеш и ми разкажеш тия неща, вземи, че ми ги напиши. И ми ги прати по пощата... или по Боби например...

Това беше разкошна идея!

— Добре — отговорих аз, — ще ви напиша всичко.

И от този ден започнах като писател да описвам своите душевни преめждия и филмови и любовни приключения. Всяка вечер преди да заспя след като Лорелай ми залепи ушите и тати ми контрабандира от кухнята сандвича с двойна шунка, аз взимам тетрадката и като си светя с фенерчето, за да не ме зърнат отвън, пиша всичко, което сте прочели дотук и което ще ми се случи по-нататък до самия ми трагичен и щастлив край. Да пратя обаче тетрадките на другаря Боянов по пощата или по Боби не можах, защото, както ще видите в следващите страници, не ми позволиха обстоятелствата.

Сега обаче Лорелай се върна с кафе и кекс с каймак и почерпи другаря Боянов, който, като си отиде, ме изгледа *многозначително* и *съучастнически*, тоест — ние си знаем конспирацията, нали?

8. ВЛИЗАТ В ДЕЙСТВИЕ СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Добре, че другарят Боянов си отиде навреме, защото минута след него довтаса другарят Фалстаф.

— Е, Енчо, тресна ли ги ония хаховци от кинематографията? — изгърмя той контрабасово, като ме целуна по бузата.

— Да — отговори вместо мене Лорелай, — и още 2 999 кандидата!

— С учител като мене не може иначе — отсече той и мами веднага го почерпи с кекс, а след това със суджук и бира, и той остана много доволен. — Енчо, каза ли на кинаджиите кой те е научил на актьорско майсторство? Да? А те?

— Те казаха: а, знаем си го ние Фалстаф от Стара Загора.

— Отлично! — развесели се той. — Нека сега поне им дойде акълът и ме поканят да им изиграя няколко роли в калпавите им филми, че да се оправи най-после тази пуста кинематография... Е, какво ще репетираме днес?

Тогава Лорелай му изясни, че сюжетът на филма не е за стария Орфей от Родопите, а за един млад Орфей от провинцията, дето търси своята загубена атинска Евридика по време на асамблеята в София.

Той слуша, слуша със смръщени вежди, после скочи:

— Чакайте бе, та този филм съм го гледал някъде!... Да, да! Спомням си: преди двацетина години. Беше един от последните, които съм гледал, защото от тогава не ходя на кино. Беше май бразилски и се казваше „Черният Орфей“. Там също един млад певец търси в навалищата на карнавала своята Евридика... Гледай ги ти тия кинаджии! Крадат като пладнешки айдуци. Още днес ще пратя статия във вестник „Зов“ и ще ги разоблича...

Мами побеля от паника. Сграбчи ръцете на Фалстаф и се завайка:

— О, другарю Фалстаф, моля ви се, недейте! Та с това може да спрете филма и да провалите участието на Енчо в него. И тогава... тогава вие като професор по актьорско майсторство ще сте ненужен...

— Да бе, да... — промърмори той. — Може би сте права... Защото като нищо мога да спра филма... Е, добре, нека и ние направим един български „Орфей!“ — разреши той великодушно, глътна бирата и добави: — Госпожо, прекланям се пред вашата любов към изкуството...

Той понятие си нямаше колко голяма е любовта на Лорелай към изкуството! А тя като се успокои, каза:

— Другарю Фалстаф, имаме само осем дни. Дотогава трябва още повече да изфините моя Ренчо, че да няма никакви проблеми с режисьора и сценариста...

Не можа да завърши, защото навън се звънна — тия дни все така беше, звънеше се през десет-петнайсет минути.

Влезе един човек, който съвсем, ама съвсем приличаше на пеликан: същата дълга и тънка шия, същото малко и тясно лице, същите изпъкнали очички. И гледаше втренчено напред, без да мига.

— Аз съм редакторът от вестник „Зов“ — каза той с птичи глас.

— Ах, колко ми е приятно! — ахна Лорелай. — Заповядайте, заповядайте! Ние сме вече готови.

Той седна и тя веднага му сервира кекс с каймак. Тя беше направила цяла планина от кекс с каймак и сега се чудеше на кого да го пробута. Фалстаф се намърда до масата и взе да нагъва каймака. Редакторът не му обърна внимание и като се втренчи с изпъкналите си очички в мен, заговори:

— Ти си Енчо Маринов, нали? Добре, Енчо, сега ще направим с тебе едно интервю. Ще ти задам няколко въпроса, а ти ще ми отговориш откровено и кратко. С това интервю аз трябва да оповестя на целия град какъв талант се е появил в нашия любим край и да очертая неговия физически, духовен и артистичен облик, който, няма съмнение, отразява особеностите на нашия изключителен град. И тъй, започвам с първия въпрос: Кой сте вие, Енчо Маринов?

— Аз съм си Енчо — отговорих му аз, учуден от идиотския въпрос (такива въпроси задават понякога и във „Всяка неделя“).

— Да, разбира се — каза той, — вие сте Енчо Маринов, но иначе кой сте?

Кой съм иначе, не знаех, и затова мълчах. Мами обаче знаеше по-добре от мене кой съм иначе, защото веднага отговори:

— Той е Ренч Маринър с ударението на Ма. На тринайсет години е, произхожда от прогресивно семейство на потомствени артисти и певци. Още дядо ми по майчина линия е пял по мегданите, а баба също по майчина линия е играла в много пиеси, като например „Многострадалната Геновева“. Имаме сведения, че працядо по майчина линия е познавал Левски и го е укривал в мазето си, а прабаба по майчина линия е извезала знамето на четата на Милен Хайдутина...

И така тя говори, говори цял час. Говори за себе си, че е пяла в операта, че аз ще запиша плоча в Балкантон, че след филма навярно ще отскоча до Париж и Москва, докато се уреди въпросът с Холивуд, че по-нататък ще се опитам в режисурата и сценарното поприще, за да стана многостранно развита личност, и така нататък, и така нататък... Редакторът слушаше и записваше всичко в бележника си, и накрая каза:

— Бихте ли написали нещо в този бележник? Някаква ваша мисъл, максима, пожелание?

Мами грабна бележника и написа нещо, като ми го даде аз да го подпиша. Редакторът го прочете гласно:

„От всички изкуства за нас най-важно е киното.“

После си прибра бележника и стана:

— Благодаря ви за кекса — каза той, — беше много вкусен. А сега трябва да бързам, защото вестникът излиза утре. Но ние ще имаме още много случаи да се виждаме в бъдеще. Научих, че след няколко дни ще имате костюмирана проба. Ще ви помоля веднага след завръщането си да ми позвъните, за да направим един по-голям материал със снимки.

— Непременно! — каза маме. — Ние уважаваме средствата за масова информация. — И се усмихна *чаровно*.

Аз не се усмигнах. Нито чаровно, нито обикновено.

Затова пък Фалстаф мрачно избоботи:

— А за мене няма ли да пишете? В края на краищата аз съм подготвил Енчо за конкурса.

Но редакторът пак не му обърна внимание и си тръгна, като подскачаше на тънките си пеликански крака.

9. ДРАМАТИЧНА СРЕЩА С ЖОРЖ КОВБОЯ

На другия ден вестник „Зов“ излезе с очерка за мен. Заглавието беше: „Детето-чудо — слава за нашия любим край“, само че в него на всички въпроси отговаряше не Лорелай, а самолично аз. Беше напечатан с тлъсти букви на първа страница и накрая пишеше, че ще има и продължение с илюстрации от моята роля във филма „Детството на Орфей“.

Мами изпрати тати рано-рано по всички околни будки да закупи двеста броя от вестника, като сто скъта в една папка за архив, а останалите сто експедира по пощата на свои приятели и роднини из цяла България.

През следващите дни тя беше толкова щастлива, че дори вместо марули на закуска ми даваше кекс с каймак, а аз най-после се надумках, макар че до края на живота си няма да мога да гледам вече кекс с каймак.

И ужким взимах уроци от Боби Китариста и Фалстаф, но идваха толкова много гости, че не ми оставаше време нито за серенадата за Евридика, нито за „Ромео и Жулиета“. Защото след като очеркът за мен излезе във вестника, аз се прочух още повече. Сега вече телефонът ни звънеше всеки три минути. Обаждаха се какви ли не хора — познати и непознати, а на гости ни идваха братовчеди, лели, чичовци, баджанаци, кумове и техните първи, втори и трети братовчеди и други подобни. Изредиха се всички колеги и колежки на мамии — цялата телеграфо-телефоно-пощенска станция начело с началника, който ѝ разреши още петнайсет дни отпуск, все в името на любовта към нашия знаменит край. И докато те лапаха кекс с каймак, аз им пеех:

*Евридика, Евридика,
Орфей те страстно вика:
О, ела, ела!...*

И ме галеха, и цункаха, а някои даже ми носеха шоколад „Тоблероне“ от Кореком, а тогава се напрасквах още повече и скоро нададох до 50 кила и повече.

На третия ден следобед потокът от гости понамаля и Лорелай ме остави да подремна, макар че пак не ме пусна да изляза нито навън, нито до тавана. Използувах това време, за да напиша малко от тия мемоари. Напълних вече две тетрадки. Ако така върви, ще свърша бързо. Целият въпрос е как да пратя тия тетрадки на другаря Боянов.

Мина ми през ума да ги пъкна в една пластмасова бутилка, която да хвърля през прозореца, така както постъпват корабокрушенците, изпаднали в беда. Де да знаеш обаче кой ще ги намери и какво ще прави с тях! А аз, както сами виждате, тук си отварям сърцето и не крия моите любовни колебания между Милена и Росица. Затова реших да изчакам по-благоприятен момент, а изписаните тетрадки завих в найлонова торбичка и ги спуснах в комина с канап. Сега си имаме парно и комина не използваме.

Към шест вечерта чух мами и тати да разговарят в хола. Не се караха. Мами беше много мила и му разказваше за гостите. Тати сумтеше, мърмореше нещо като „Не избързваш ли бе, Лоре? Тази вестникарска шумотевица не ми харесва. Да бяхме изчакали до третия кръг; рибата е още в морето, а ти вече слагаш тигана на огъня“. На което мами отговаряше: „Желязото, Цветане, трябва да се кове, докато е горещо“. И тати млъкна, победен от тези железни аргументи на Закона.

После обаче взеха да спорят за бележката, която трябва да се вземе от началника на отдел „Просвета“ другаря Грънчаров.

— Виж, това не бива — казваше тати. — Енчо не бива да напуска училище точно сега. Това може да му струва скъпо и да повтори класа. И за какво ти е един полуграмотен син? Ами нали утре ще искаш да го пратиш в университета?

— Не в университета, а във ВИТИЗ! — възрази Лорелай. — Или дори във филмовия институт в Париж. В тия учебни заведения не искат нито математика, нито физика, искат само *талант*! А талант у Енчо колкото щеш! Хайде, хайде, Цветане, иди утре при тоя Грънчаров. След нашия завчерашен разговор той е готов на всичко. В края на краищата нашите успехи са и негови успехи, те са негов

служебен актив. Току-виж благодарение на нас той станал и окръжен началник!

В този фатален момент стана нещо като чудо, защото звънна телефонът и мами вдигна слушалката:

— Ало?... Кой?... Другарят Грънчаров?... Ох, колко любезно!... Какво? Дали сме готови да ви приемем? Но, моля ви се, иска ли питане! Домът ни е винаги отворен за вас... След час? Заповядайте, чакаме Ви!

Остави слушалката и се разфуча:

— Чу ли, Цветане? Виждаш ли каква чест ти оказват първенците на града? Трябва да го приемем както подобава на семейство на кинозвезда. Ох, божичко, в какво състояние ми е косата, същински караконджо съм! Я бързо разтреби, а аз през това време хем ще опека нов кекс, хем ще си пооправя косата.

Тя се втурна при мене:

— Енчо, момчето ми! (Забрави, че се казвам Ренч!) — Енчо, пристига един важен човек, от когото зависят много неща. Измий се, посреши се, но не си разваляй фризура. И облечи туниката! Нека те видят така, както си се представил на конкурса. И не забравяй чаровната си усмивка!

И заснова между банята и кухнята, като ту си оправяше косата, ту печеше кекса. Тати пък изтича до гастронома да купи уиски, само че от японското, дето е по-евтино.

Аз пък, да си кажа правичката, бях адски паникьосан. Какво ще правя, като дойде Важната Клечка? Ако узнае, че аз съм в оная работа, свършено е с мене!... Ох, дано не узнае!...

И си посресах фризура, облякох туниката и отново заприличах на паун. Добре, че не е тук дядо Енчо да ме види с разперена шарена опашка.

Точно след час, когато цялата къща миришеше на кекс, гостът дойде. Мами припна да отвори, а аз и тати останахме правостоящи в хола да чакаме почитателно.

Но, като видях кой влиза, стомахът ми светкавично се сви и гърлото ми се превърна в телен възел: отпред стояха двама души и единият от тях беше Жорж ковбоя!!

— Заповядайте, заповядайте! — говореше Лорелай и буташе към тях креслата. — Колко ми е драго, наистина...

Те седнаха. Жорж ковбоя не ми обърна никакво внимание, а зяпаше само нашия магнетофон. Значи не ме позна! А другият, който беше самата Важна Клечка, се окашля в шепата си и важно каза:

— Е, ето че най-после и ние решихме да се запознаем с нашето генийче! Прочетохме във вестника за неговите победи, целият град само за него говори, а началството ми вика, иди, другарю Грънчаров, иди да се запознаеш с него и ни докладвай: наистина ли той е голямата ни надежда, и ако да, да му окажем всестранно съдействие...

Важната Клечка наистина изглеждаше много важен: беше грамаден като борец от категория над сто килограма, имаше дебели мустаци и носеше колосана яка, макар че беше адски горещо. А гласът му един мазен, мазен, като на поп.

Тати веднага извади уискито, мами — кекса с каймака.

— Другарю Грънчаров — каза тя и се усмихна *сврѣхчаровно*, — вие като че имате рентген в очите си и прочетохте моите съкровени мисли и желания. Ние наистина имаме нужда от вашето съдействие.

Тати напълни чашите, даде една и на Жорж ковбоя. На мене не.

— Е, хайде, добре сте ни дошли! — каза той и вдигна чашката си.

Жорж ковбоя също вдигна своята, но Важната Клечка го спря:

— Не, Жорж, не! Без алкохол, моля ти се!

Жорж остави чашата и се намуси. А баща му обясни:

— Младите не бива да пият. Знаете ли, неотдавна, докато бях в чужбина, в дома ми се случи неприятност. Приятелчета на Жорж се понапили и се сбили, в резултат на което апартаментът ми стана бербат. Не се цупи, Жорж, не се цупи! По-добре вземи пример от този млад момък, който така целеустремено е тръгнал по своя светъл творчески път. Наздраве за талантите, които нашият хубав край ражда и ще ражда! — И изпи уискито си до дъно.

Жорж ковбоя пак ме погледна, както му препоръча бащата, за да вземе пример от младия талант.

Стомахът ми се сви още повече: ще ме познае ли?

Пак не ме позна. И взе да нагъва кекса, като на всяка хапка добавяше по три лъжици каймак.

— Другарко Маринова — попита мазно Важната Клечка, — какво ви тревожи толкова, че се нуждаете от моята скромна помощ?

Лорелай погледна смирено надолу и отговори:

— Видите ли, другарю Грънчаров, моят Енчо е много, много претрупан. По цял ден уроци по пеене, по актьорско майсторство, по китара. А след някой и друг ден, когато започнат и снимките на филма, той ще бъде съвсем обременен от творчески задачи. И естествено за училищни занятия не остава никакво време.

— Това не е добре — каза Важната Клечка. — Училището си е училище и трябва да се посещава редовно.

— О, естествено, ние нямаме никакво намерение да изоставаме. Ще взимаме частни уроци, ще наваксаме пропуснатото...

— И какво собствено искате от мен?

— Дреболия, другарю Грънчаров, дреболия. Ние се обръщаме към вас с молба да ни дадете една бележчица, с която да освободим Енчо от училищни занятия поне за двайсетина дни. След това така и така идва ваканцията... Научихме, че такива бележки се издават за учениците-кинозвезди, когато участвуват във филми.

Важната Клечка захапа важно дебелиите си мустаци:

— Хм... Такъв случай не съм имал в досегашната си практика. Вашият Енчо е първата кинозвезда в нашия окръг. Оставете ме да си помисля минутка.

И взе да мисли, като непрекъснато обръщаше чашките с уиски.

И тъкмо това мислене развали всичко.

Защото Лорелай се усмихна *чаровно* и се обърна към мен:

— Енчо, момчето ми, хайде, покажи на нашите скъпи гости какво знаеш! Изпей им серенадата на Евридика!

Не мръднах. Отсреща Жорж ковбоя ме зяпаше без да мига.

— Хайде де, Енчо! Какво, стесняваш ли се? — подкани ме пак мами. — Ти във филм ще играеш, а тук се срамуваш! — И ме избута напред.

Оня продължаваше да ме дълбае с поглед.

Тогава запях. Запях, макар че никак, ама никак не ми се пееше!

*Евридика, Евридика,
в тази тиха нощ
Орфей те страстно вика...*

Отначало помислих, че от гърлото ми, свито на телен възел, няма да излезе нищо свястно, но излезе — излезе един бистър сопран, за който Северина Доминьор казва, че може да го познае от сто километра.

Разбира се, позна го и Жорж ковбоа!

Отначало той смръщи лице, като се мъчеше да си спомни нещо. После се ококори. И скочи. И изкрещя пискливо:

— Той е! Той е, папа! Той ни строши стереото и полилея!

И се нахвърли върху мен и ми фрасна един прав под диафрагмата, който ме накара да се свия на питанка, после ми лупна един в устата, който ме изправи като чуденка. Усетих соления вкус на кръвта и парче зъб.

Добре, че тати веднага го сграбчи през кръста, иначе щях да загина скоропостижно. Важната Клечка пък взе да вика ах и ох!, какво става тук, Жорж, какво те е прихванало, и други подобни, а мами, като видя нацепената ми устна, се развайка: „Какво правите, божичко! Разбихте му устата! И пак му счупихте счупения зъб! Как ще се яви сега на костюмираната проба? Ох, боже!“

Изплюх парчето бял порцелан, който падна от поправения зъб, и последвах мами в банята, където тя ми проми раничката и я покри с пластирче... да, да, все на същото място, за трети път откакто станях кинозвезда. Ясно, това е цената на славата! Добре, че не ме очистиха, както застреляха оня Джон Ленън от Битълсите. Наистина, изкуството иска жертви.

Като се върнахме в хола, Жорж седеше мирно на стола, а Важната Клечка ме измерваше свръхвраждебно от главата до петите.

— Е? — попита той вече не по попски, а като милиционер, който вдига пияници от тротоара. — Вярно ли е?

Аз мълчах като телевизор без говорител. Адски ме болеше устната.

— Енчо, вярно ли е? — обади се татко.

Питаше не като милиционер, а като баща. И затова му отговорих като син.

— Вярно е.

— Тогава ли? Когато се трови с алкохол?

— Тогава.

Мами не се сдържа и ме защити:

— Но те първи те нападнаха, нали?

— Мълчи, жено! — сгълча я тати свирепо. За първи път го виждах така разярен. Очите му хвърляха искри като резеца на струг, устните му трепваха, гласът му гърмеше. — Сега говоря аз. Чуваш ли? АЗ! — Обърна се към Важната Клечка: — Другарю Грънчаров, както виждате страстите сега са се понажежили и не е моментът да обсъждаме случилото се във вашия дом. Мога само да ви кажа, че тогава синът ми лежа, повален от опасно алкохолно отравяне. Във всеки случай искам да ви уверя, че ако наистина той носи вина за пакостите, които са ви нанесени, аз съм насреща. Ще ви изплатя всичко.

— Стереото беше от Кореком! — изписка Жорж ковбоя. — Купихме го с долари.

— Затвори си устата, Жорж! — сгълча го Важната Клечка. — Добре, другарю Маринов, виждам, че сте разумен човек и, надявам се, ще се разберам като мъже. Що се отнася до невъздържаната постъпка на моя син, извинете, той ще си получи заслуженото. Да вървим!

Бутна Жорж пред себе си и се упъти към изхода. Лорелай го спря с тъничък, нещастен гласец:

— Но, другарю Грънчаров, вие не ми казахте нищо за бележката.

— Бележката ли? — учуди се той, като че за първи път чуваше тази дума. — Ах, да, бележката... Е, добре, ще ви дам бележка, за да се уверите, че не съм някакъв отмъстителен тиранин, който заради едно счупено огледало е готов да спре развитието на един талант. Ще ви я дам, но след като ми представите и вие удостоверение от Кинематографията, че синът ви ще играе във филма. И да бъде удостоверението както се полага — с подпис, печат и изходящ номер.

— Но... но ние нямаме още такова удостоверение — промълви мами съвсем съкрушена. — Чакаме го всеки момент.

— Ще почакам и аз. А до тогава Енчо ще трябва да посещава училище, иначе го изключваме. Довиждане!... Жорж, не се втелявай и върви пред мен, че като те почна!...

10. ВЛИЗА В ДЕЙСТВИЕ БИНАРНАТА БОМБА

През нощта спях лошо. Все ми се присънваше Важната Клечка, който ме инквизираще с нажежено желязо по гърдите и искаше да му призная всичко, което се бе случило в апартамента му, но аз героично мълчах и само охках: „Не, няма да ви кажа нищо, защото вие сте мръсен фашист, а фашистите аз ги ненавиждам!“ И плисках уиски в лицето му.

Събудих се кисел като новия ябълков оцет, дето го продават отскоро, болеше ме адски глава. Мама се опита да срещне буклите ми, но те се държаха здраво, защото бяха направени с машина марка „Сименс“, а като се погледнах в огледалото се паникьосах: горната част на фризура ми беше черна от боята, долната пък, там където расте, беше пепеляворуса от моята си оригинална коса. А къдриците ми висяха над ушите като мръсна овча козина.

— Няма как — въздъхна Лорелай като капитулирал генерал, — днес ще трябва да отидем на училище, иначе ще ни изключат. Но аз няма да оставя тази работа така, ще се оплача чак в София!

Тя понамаза раничката на устната с мехлем и сложи нова лепенка. После ми даде закуска — кекс с чай, но на мене хич не ми се ядеше кекс, и тръгнахме. Така и не можах да извадя от комина изписаните тетрадки с моите мемоари, за да ги предам на другаря Боянов.

Лорелай ме придружи чак до училище и ме предупреди, че на излизане ще ме чака, за да не се шляя нагоре-надолу с гаменчетата, защото подготовката си е подготовка и че макар и със счупен зъб и разбита устна аз трябва да се явя на костюмираната проба.

Когато се качвах по стълбите, звънецът за първия час беше вече бил и учениците си бяха в клас. Побързах. На втория етаж обаче се спрях като замразен: точно отсреща бях аз, нарисуван като карикатура. На таблото, там дето обикновено виси стенвестникът с добрите и лошите прояви на учениците, сега беше залепен вестник „Зов“ с очерка за мен, и до него една голяма смешна рисунка на самия мен, само че какъвто си бях по-рано: с плоска коса, щръкнали уши и малко

дръпнати очи. Отдолу беше напечатано: „Да живее нашето дете-чудо!“ Някой обаче беше зачеркнал тия думи с флумастер и бе изписал върху тях: „Долу предателите и подмазвачите!“

Ядосах се от дън душа и накъсах карикатурата на парчета. И решително тръгнах към класната стая.

Отворих вратата.

Всички ученици си бяха вътре и както винаги преди да дойде учителят, момчетата се гонеха между чиновете, а момичетата пискаха до небесата. Дежурният ме видя и извика:

— Ей, я го вижте тоя!

Всички се обърнаха към мен и ме зяпнаха, като че бях НЛО, сиреч Неидентифициран Летящ Обект.

— Кой е тоя, бе? — попита Кики Бръмбазъка.

Никой не му отговори, защото никой не ме позна. А аз се отправих към моето си място до Тошко Баламата на четвъртия чин зад Милена. Седнах, извадих тетрадката и химикалката и се приготвих да бъда прилежен. И не гледах много-много другите в очите.

Чак тогава някой нададе страхотен крясък:

— Ама това не е ли Енчо, бе?

— Енчо ли? — завикаха отвсякъде. — Детето-чудо? Дето ще отива в Париж и Москва?

Милена се обърна и ме загледа, а Тошко Баламата, който стоеше само на 27 см от мене, също взе да ме мери с кравешките си очи.

— Да бе, това е Енчо! — изблея той по агнешки.

Тогава всички наскачаха и се трупнаха около мен. Кики дори опипа къдриците ми, за да се увери, че са истински.

— Това не е Енчо Маринов — каза той. — Това е Ренч Маринър. Тоя не е от нашия клас. Тоя е американски паун, на латински Паво Кристатус, и живее в зоологическата градина на Холивуд. Хайде, къш от тук!

Не мръднах. Не очаквах такова отношение от страна на най-добрия си приятел.

— Махай се, ти казвам! — повтори той силно. — Не ти е тук мястото. Иди си при другите пернати събратя!

Пак не мръднах.

— Ама тоя паун не знае български! — каза той и се изсмя ехидно. — Трябва да му го преведем на американски. — И извика: —

Ей, пикок Тренчо Маринейшън, чупинг оттук! — И ме бутна по рамото.

Аз едва по-късно научих, че пикок на английски значи паун, но тогава, вярвайте ми, пред очите ми изведнъж стана кървавочервено и нажежено като железата, с които ме беше инквизирал през нощта Важната Клечка. В мозъка ми нещо се скъса, аз изревах като пробит парен котел и с всички сили пернах Кики по носа. Той изохка и едва не падна върху съседния чин. Женското царство се разписка и побягна, а аз не преставах да рева, да се въртя на 360 градуса около оста си и да бия и блъскам с ръце, с крака, с колене, с рамене... Не, не исках да съм паун! Исках да бъда Мъж! И ревах, и блъсках, и с бой се оттеглях стратегически към вратата, а през това време към мен летяха чанти, книги, линии, тетрадки... И разбрах, че този път с мен воюва не само Женското царство, а обединените сили на целия 7^в клас.

Измъкнах се навън и побягнах по празния коридор към стълбата и оттам надолу. И вече не ревах, а плачех, и сълзите ми се стичаха до устата и аз ги гълтах, и пак плачех, плачех... Ах, как ги мразех всички тия съученици, дето ми правеха карикатури, наричаха ме предател и паун, и ме гонеха от клас, като че бях фашист. Мразех ги и не мислех дори, че аз съм си виновен за всичко, и така нататък.

Стигнах до дома за двайсет и една минути. За още половин минута се качих до тавана и понеже ключ нямах за Орловото гнездо, изкъртих с рамо дървената врата и влязох.

Бомбата беше в ъгъла, отдавна готова да влезе във военните действия. Бях я конструирал саморъчно още преди два месеца на съвършено нов принцип, без часовников механизъм, като използвах метода на самоизпразваща се батерия. Не бях я показвал на Черния Компютър, защото той не ми позволяваше да изобретявам бойни средства за масово поразяване. Черния компютър ненавижда войната.

Досега не бях използвал Бомбата, защото щадях Женското царство. Сега обаче нямаше прошка за никого! Дори за Милена!... А на Кики, дето ме нарече паун, ще му смачкам фасона докрай!

Пъхнах бомбата под ризата и побягнах назад.

Пристигнах в междучасието. Учениците бяха на двора. Промъкнах се през задния вход откъм трапезарията и се качих в клас. Никой не ме забеляза. Огледах се, за да намеря най-подходящото място за Бомбата. В средата, да, в средата! Там тя ще избухне най-

симетрично и ще удари и най-далечните краища на стаята. Само че трябва да побързам, докато не е бил звънецът.

Седнах на пода, извадих Бомбата, проверих двигателния механизъм, опипах изхвърлящия катапулт, отворих контейнерите и помирирах химическия бинарен елемент. Да, всичко беше в ред. Без да се бавя, свързах отделните части, като си представях какво ще стане, когато бомбата експлодира.

Не щеш ли обаче, винтчето, което пристягаше проводника към анода на батерията, заяде. Въртях напред, въртях назад — напразно. Друго винтче няхах, та трябваше на място да измислям някакъв заместител. В чантата си винаги имам всевъзможни запасни части като жици, гайки, лепила, полупроводници, кибрит, барут и други подобни неща, които ми помагат при изобретяването на изобретения. Затършувах в нея — да, ето едно парче кабел, това ще свърши работа. Оголих края на кабела...

И тъкмо в този момент заби звънецът. Край на междучасието!

Чух виковете на учениците, които тичаха по стълбите...

Още двама секунди и те ще бъдат тук и ще ме заварят приклепнал в средата на стаята до Бомбата, а аз още не съм успял да пусна механизма на самоизпразващата се батерия. Пръстите ми затрепераха и хич не искаха да пхнат края на кабела под винта.

... Още десет секунди... Още три... Те са вече горе и тичат по коридора насам...

Ето ги на вратата... Още една секунда!

Треперещият ми палец докосна катода и даде контакт. Бомбата изсъска. Отскочиха назад, но тя ме изпревари и експлодира, като изхвърли нагоре и по всички азимути, точно както бях изчислил, бинарния химически състав. Подобно на гейзер той полетя към лампата, над чиновете, към прозорците и стените, и най-вече срещу мен. Плисна ме по лицето и гърдите, изхвърли ме назад, толкова силна беше струята, и дори проникна в устата ми и ме задави.

За две секунди всичко наоколо стана зелено, зелено като ливада след дъжд през месец май. Засмърдя на сероводород и меркаптан.

Отвън долетяха уплашени викове. Пред вратата се бяха струпали ученици и учители и се дивяха, и запушваха нос.

Скоро обаче Бомбата престана да пъшка, гейзерът секна, но аз продължавах да лежа на пода, и кашлях и кихах...

Пръв към мен изтича другарят Боянов. А също и Милена. Значи още ме обича!... Повдигнаха ме, издърпаха ме навън. Отнякъде изникна училищната докторица и като ме видя зелен като майска ливада, ахна и също си запуши носа.

— Това е Енчо! — обади се някой.

— Вярно бе, това е Енчо! — завикаха други. — Кинозвездата!

Пред класа се събираха все повече и повече учители. И всички се мръщеа и запушваха, нос и питаха, каква е тази смрад, пак ли 7^в се стреля с развалени яйца?

И изведнъж видях Черния Компютър.

Колко беше отслабнал! Приличаше на скелета от кабинета по анатомия. Той си проби път към вратата, погледна ме, погледна към зелената стая и не си запуши носа. Обратно — взе да души наоколо, сякаш искаше да установи какъв химикал съм използвал за оръжието си. После влезе и мина сред чиновете, където лежеше останката от Бомбата. Наведе се, взе я, повъртя я пред очите си, позамисли се. И се усмихна. Да, усмихна се. След това извади от джоба си голяма носна кърпа и зави с нея моето отмъстително бойно средство.

— Нищо страшно — каза той, като излезе. — Зелена боя и комбинация от HS_2 и RSH .

— А това какво е? — попита, все още уплашен, другарят Боянов, като сочеше Бомбата в кърпата. Той си нямаше понятие, горкият, от химическа война.

— Това ли? — усмихна се пак съвсем добродушно Черния Компютър. — Това е нещо много любопитно от техническа гледна точка. Трябва да го попроуча по-отблизо. А, ти, Енчо, иди си в къщи и се изкъпи. После мини към мене да си поприказваме. Много е важно. Но този път непременно, нали?

— Да... — измънках аз.

Обади се другарят Боянов, много ядосан:

— А къде ще учи сега 7^в? Имаме час по география... — Обърна се към мен и изръмжа: — Енчо, този път няма да ти се разминем. Директорът отдавна ти е хвърлил око, макар че си дете-чудо и слава на нашия край. Върви си!

Тръгнах към стълбата, зелен като ливада и вонящ като каца с гнило зеле. И докато слизах, всички се спираха да ме зяпат, като си запушваха носовете, а някои едва не повръщаха.

Едвам се дотърсих до вкъщи. Звъннах. Вратата се отвори, показа се Лорелай. Беше ухилена до ушите — сигурно чакаше някой друг. Но като ме видя, се стресна:

— Ренчо, ти ли си? Защо си такъв зелен? И защо воняш? Пак ли си воювал?

В отговор аз се разревах, но тя плесна с ръце като момиченце и извика:

— Не се тревожи, моето момче! Всички неприятности са вече зад гърба ни. Виж какво получих днес. — Извади от джоба си една телеграма и зачете: „Другарю Енчо Маринов, уведомяваме ви, че пробните снимки за филма «Детството на Орфей» ще се проведат в четвъртък, 9 часа, в Киноцентъра. Възможно е да се наложи да останете в София два или три дни. Настоящето може да ви послужи пред просветните органи за освобождаването ви от училищни занятия.“

Прибра телеграмата и ме погали по оливаденото ми лице:

— Е, сега вече оня дървеняк Грънчаров няма да се опъва повече и ще ни даде разрешението. Пригответи се, утре рано тръгваме за София, а аз ще отскоча да взема бележката. И никакво мърдане оттук!

Излезе и заключи отвън. Поради което аз пак не можах да отида при Черния Компютър.

Изкъпах се, но не успях да измия докрай зелената боя. Бях я изобретил от най-доброкачествени химикали. И вонята не можах да отстраня, та си смърдых на сероводород и меркаптан още няколко дни, чак докато се чупих...

После се прибрах в стаята си, измъкнах от комина тетрадките и записах всичко, което се случи през днешния драматичен за мене ден.

Вечерта мами отново ми боядиса косата в черно и я фризира с машата „Сименс“, и пак лежах със залепени уши и с ролки на главата.

Тази нощ не сънувах нищо. Защото не спях.

11. ОРФЕЙ, ЕВРИДИКА И СМЕШНИКЪТ ТОБИ

Киноцентъра виждах за първи път.

Когато спряхме с таксито пред сводовете му, шофьорът се изсмя:

— Тука ли се снасят нашите филмчета. По ми мяза на манастир. Не е като Холивуд.

— Много знаеш ти какво е Холивуд! — тросна му се веднага мами. — Хайде да вървим, че става късно.

— Мога ли да дойда с вас да погледам? — попита той.

— Може! — разреши великодушно мами, като че тя беше директор на киноцентъра.

Работата е там, че този път тати на никаква цена не искаше да дойде с нашата кола. „Не мога — каза той, — да отсъствам цели три дни. И без това ставам за посмешище пред колегите. Баща на детечудо! На наследник на велик майчин род, и други подобни дивотии! Идете без мен. И с влак!“

Лорелай обаче не пожела да пътува с влак и нае такси: за три дни по шейсет левчета на ден, плюс километраж. Тати каза, че парите от спестовната книжка са се стопили. На което мами отговори да потрае още няколко дни, защото веднага след костюмираната проба ще сключим договор с Кинематографията и парите ще се върнат десетократно. Въпреки това той не дойде. Изобщо откакто завчера се скара с Лорелай и ѝ кресна да си държи устата затворена, тати става все повече и повече Мъж. Само аз още не...

И тъй шофьорът остана с нас. Искаше да види с очите си как артистите се млатят с боксове, без да си счупят един зъб дори, както се случи например с мене, и сега не се усмихвах нито чаровно, нито обикновено. Освен това имах лепенка на устната и си смърдых малко, но мами каза „бог е с нас“ и целуна златното кръстче.

В студията ми замириса най-напред на кафе, после на туткал и на пот. По коридорите се щураха хора в дънки и крещяха колкото им глас държи. Ковбои с карабини през рамо четяха „Народен спорт“, прабългари с копия играеха на зарчета, марсианци с антени на главите

пиеха швепс. Видях даже цар Борис I, който преглеждаше едно списание с рисунки от филма „Междузвездните войни“.

Стомахът ми веднага се сви: какво търсех тук? И както при първия и втория кръг прииска ми се да се махна, но Лорелай крачеше до мен като гвардеец. Беше Законът!

Освен това исках да видя Росица с трапчинките.

Казаха ни, че пробните снимки за „Детството на Орфей“ ще се правят в павилион № 2. Влязохме в този павилион, това беше едно грамадно помещение, по-грамадно от нашата спортна палата, дето ѝ се фукат, че е най-грамадната в провинцията. Беше задръстен с разни постройки от шперплат и картон като например училищни стаи, пещера със сталактити и сталагмити, стрелбище за разстрелване на хора и други подобни. Над тях висяха прожектори, около които се мотаеха електриджии и крещяха: „Дай насам! Не така бе, галош! Повисоко! А така!“ И прочие.

Зад пещерата имаше малка затворническа килия, в която двама есесовци биеха с камшици един арестант, ама така го млатеха, че горкият пищеше до бога и се мяташе по пода като смазан гуцер. „Добре — каза един встрани, сигурно режисьорът, — достатъчно!“ Тогава есесовците престанаха да бият, арестантът се изправи, ухили се, съблече затворническата дреха и си свали от гърдите и гърба една картонена ризница... След което поиска бутилка швепс, защото му било горещо.

Шофьорът постоя, постоя, па рече:

— Така, значи, всичко е картон и шперплат. А ние, баламите, плащаме левчета, за да гледаме тия менти.

Мами пък шептеше:

— Боже, какви чудесии! Виждаш ли, Ренчо, това тук е твоето бъдеще.

— Какво ти чудесии, бе другарке! — смееше се шофьорът. — Всичко е мижи да те лажем! Кинементография!

Улицата видяхме едва накрая. Беше къса и тясна, също като истинска, само че беше също от шперплат. В нея имаше една вестникарска будка, окичена със списания, един електрически стълб със счупени лампи и една врата с фирмичка „Клуб на гръцките емигранти“.

Сред улицата сновеше Мишо Маришки, пак със сандали на бос крак, и крещеше до пресипване, че кой идиот е построил тази невзрачна будка, че ще разкатае фамилията на реквизиторите, които още не са донесли китарите, и че трябва да се свали тази фирма и да се сложи друга с надпис „Гръцко землячество“, за да не се бъркаме в политиката.

Пред Улицата операторите гласяха камерата върху една количка, други бърникаха един пулт за звукозапис. Тия работи поне ги разбирам и стомахът ми се малко поотпусна. Камерата е видео и снимките могат да се възпроизвеждат веднага. Някой ден ще поприказвам с Черния Компютър, дали не можем да си конструираме и ние такава снимачна машина.

Мишо Маришки ни забеляза и изтича към нас:

— А, ето ви и вас най-после! Позакъсняхте — взе да души наоколо. — Какво вонят тук? — Погледна ме и кисело присви лице: — Пак ли тоя маскарад? Нали ти казах, Енчо, да си махнеш тази отвратителна фризура и да си покажеш ушите! И защо ти е зелен вратът?... И каква е тази лепенка на устната? Истинска? Е, добре, остави я! — И понеже си поотворих устата, за да се усмихна *чаровно*, той видя счупения ми зъб. — Това също не е лошо... — После се обърна към редакторката с бенката, която си плетеше нова вълнена рокля: — Моля ти се, Гълъбичке, заведи Енчо в гримьорната, да му измият чернилото от косата, да махнат тия къдрици, да го облекат като Тоби. И му дай епизод 17 да го попрегледа. Ще снимаме серенадата за Евридика пред гръцкия клуб.

Лорелай не можа да загрее за какво говори той и попита:

— Но, другарю режисьор, как така Тоби? Нали Енчо си е Орфей? Цял месец вече се готвим за Орфей.

— Другарко — прекъсна я Мишо Маришки, — ако продължавате да се бъркате в работите ми, ще бъда принуден да ви помоля да напуснете студията.

— Добре, добре! — отговори тя уплашено. — Ще мълча.

Тръгнахме подир Гълъбицата, която сега носеше друга плетена вълнена рокля, макар че беше по жегата от втория кръг. Шофьорът използва залисията, за да си върви.

Влязохме в гримьорната. Мама също. Кой може да я спре?

Пред едно дълго огледало седяха едно момиче и едно момче, и две жени ги гримираха: рисуваха им вежди, правеха им зелени сенки на клепачите, червяха им устните. Бяха облечени карнавално. Момчето беше нещо като принц, носеше бяла копринена риза с бухнали ръкави и беше божествено красиво.

Девоичето беше съвсем мургаво, на челото си имаше червена лента, на шията — гердан от крокодилски зъби. То също беше красиво като богиня и адски приличаше на Милена от третия чин. То ме погледна откъм огледалото, но не каза нищо.

— Петра — рече Гълъбицата на една от гримьорките, — този Енчо е за смешника Тоби. Мишо нареди да му върнеш естественото състояние на косата и да му оставиш лепенката на устата, той и без това се бие с пияниците.

Пак пердах, значи! Откакто почнах този филм, само бой ям.

Петра ме заведе в съседната стая. Тук на закачалки висяха какви ли не дрехи. Имаше доспехи от средните векове, имаше турски шалвари, руски униформи, рицарски шлемове, американски кепета, селски калпаци, а също всякакви обувки, ботуши и цървули. Петра изкара едни вехтории:

— Опитай това!

Облякох ги. Бяха едни тесни чорапогащи и блуза с пискюли на яката. Шапката беше като кръгла вафла, от която висяха звънчета. Обувките приличаха на челиците на Чарли Чаплин, а на върховете им стърчаха топчета.

Когато се върнах в гримьорната и се мернах в огледалото, щях да се скъсам от смях: бях същински палячо.

Другите също се захилиха. Богинчето с червената лента на челото се усмихваше. Само Лорелай не можеше да изкара звук от устата си, толкова беше шашната от моя нов фасон.

Но Петра продължаваше да ме прави на Тоби: наведе ме над мивката и ми изпра главата, от което косата ми пак стана пепеляворуса, права и твърда като слама. И, разбира се, ушите ми веднага изскочиха напред.

Лорелай ме наблюдаваше като инфарктизирана, ужасена, че унищожават всичките й похвални усилия да ме направи Орфей.

— Абе, Енчо — попита Петра, като взе да ме души като куче, — ти ли вонииш така? Да не си се къпал в гнило кисело зеле, а?

И ме обля с половин шише одеколон.

Сетне ми тегли едни черти край очите, от които те станаха още по-монголски; начерви ми устните на кръгчета, от което мутрата ми заприлича на прасешка зурличка; и накрая ми изрисува нови вежди, от което добих съвсем глупашка физиономия.

И когато пак се погледнах в огледалото, разбрах, че вече съм Тоби — весел, подвижен, хитър смешник, който знае всичко, може всичко и прави всичко, и помага на Орфей при търсенето на Евридика из потайностите на София.

Отново всички се засмяха. А мами изпъшка и се хвана за сърцето. Уплаших се да не я е ударил истински инфаркт, но Петра бързо я оправи с чаша студена вода.

Едвам сега мургавото богинче се изправи и каза с патешки глас:

— Здравсти, Енчо!

— Роси! — извиках. — Ти ли си, бе?

— Не — отговори тя. — Сега съм Евридика от Атина, солистка в детски музикален ансамбъл. — И се усмихна, и въпреки изрисуваното ѝ лице трапчинките веднага я превърнаха в старата ми приятелка Росица.

Така ѝ се зарадвах, че едва не я прегърнах, макар че ми изглеждаше много стара — почти на 15 години.

— Роси — казах, — значи все пак ще играем, заедно, а?

— Е, още не се знае — отговори тя. — Да мине и днес, тогава ще разберем всичко. — Обърна се към момчето с бухналите ръкави: — Ей, Орфей, готов ли си? В десет трябва да бъдем в павилиона. Хайде!

Тръгнахме: Евридика-Росица, красива като богиня; Орфей, красив като бог, и аз, смешникът Тоби с шарените чорапогаци и пискюлите на блузата...

Последна се тътреше Лорелай, държеше се за сърцето и пъшкеше.

Инфаркт обаче нямаше.

12. ПРОБНИ СНИМКИ И ИЗНЕНАДА С ДРАМАТИЧНИ ПОСЛЕДИЦИ

Инфаркт можеше да получи Мишо Маришки, толкова беше побеснял. Тичаше сред Улицата, скубеше си косите и виеше:

— Вече е десет, а нищо още не е готово! Къде е новата фирма на гръцкия клуб? Къде са актьорите? — Като ни видя, взе да ни разглежда критично. — Хм... — каза той, — Орфей ми е прекалено сладникав с тия копринени ръкави. Облечете му нещо по-семпло. А ти, Тоби, ти си великолепен. Точно такъв си го представях моя смешник. Само ти, Евридика, ох, Роси, момичето ми, много грижи ми създаваш ти! Жулиета трябва да играеш вече, а не момичето Евридика... Но, както и да е, ще видим... — И пак закрещя: — Ей, готови ли сте за снимка?

Не бяха готови.

Гълъбицата ме дръпна настрана и извади от сценария един лист:

— Енчо, нека докато чакаме, да попрочетем сцената, в която ще играеш сега.

На листа беше напечатано ето какво:

ЕПИЗОД 17

Декор: уличката пред гръцкия клуб.

Реквизит: две китари.

Участвуват:

Актьори: Орфей, Евридика и Тоби

Епизодици: Ансамбъл за гръцки песни и танци

Статисти: 20 минувачи

Ноц. В кадъра влизат Орфей и Тоби. Двамата са облечени в карнавални дрехи и носят китари. Те се оглеждат наоколо и викат:

Евридика! Евридика, къде си?

Откъм гръцкия клуб долита тиха гръцка песен.

Орфей и Тоби се ослушват и се приближават до вратата. Песента продължава да звучи. Орфей пита:

На какъв език пеят?

Тоби поглежда към фирмата над вратата и отговаря:

На гръцки. Евридика може да е тука. Нали си е гъркиня.

Орфей пак вика:

Евридика! Евридика!

Вътре обаче никой не ги чува, защото когато пеят, гърците не чуват нищо. Тоби се ухилва с дръпнатите си очи и се почесва по цръкналите уши. Казва:

Чакай, Орфейчо! Знаем един номер как да я измъкнем от вътре! Стига да е тук...

Дава няколко акорда на китарата и запява серенадата:

*Евридика, Евридика,
в тази тиха нощ
Орфей те страстно вика
с любовна мощ...*

Орфей го пита тихичко:

Ей, Тоби, много ти е хубава серенадата. Кой я е съчинил?

Тоби:

Ами че аз! И текста даже съм измислил лично аз.

И подхваща:

*Евридика, Евридика!
Орфей те страстно вика,
О, ела, ела!*

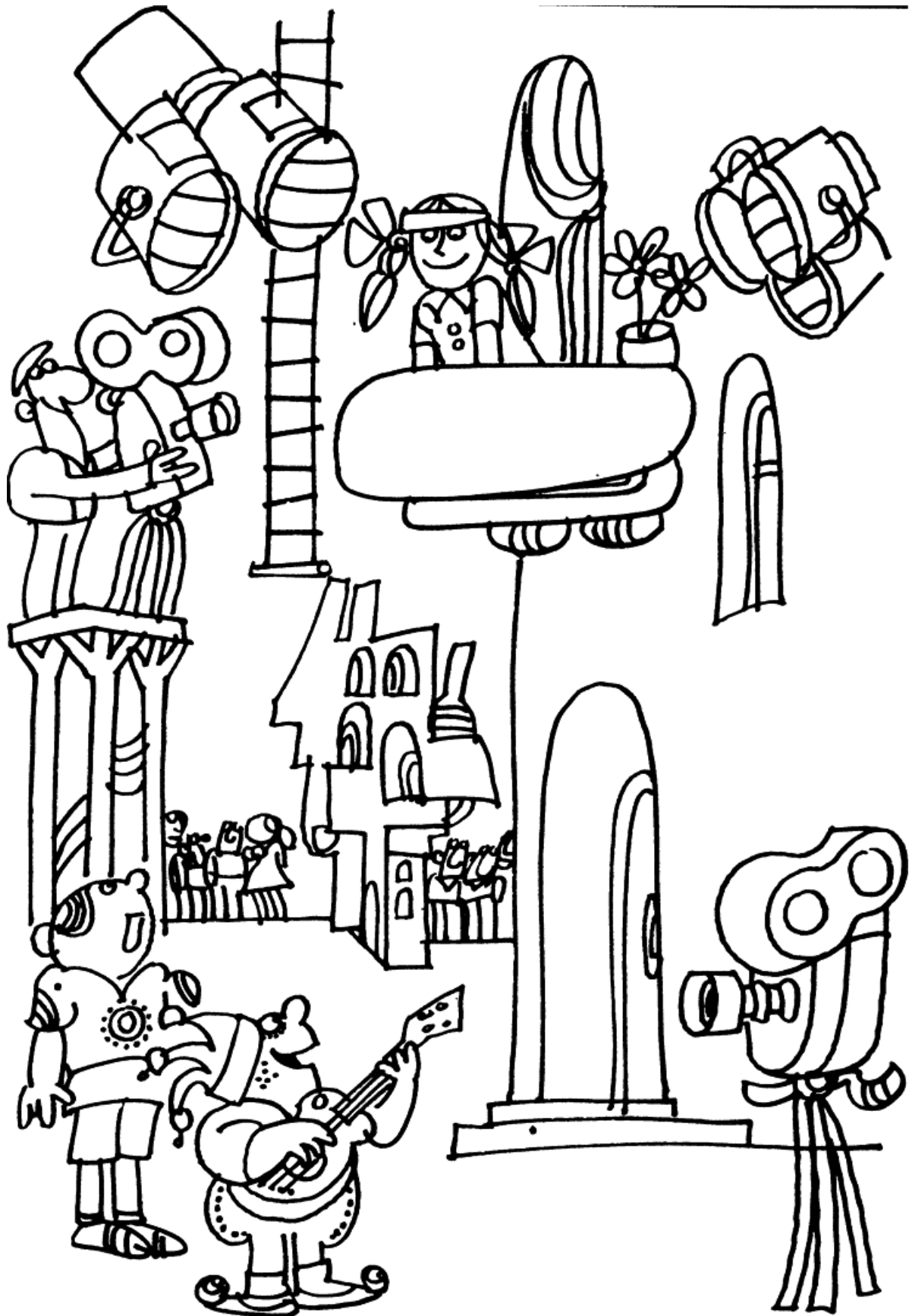

Фасадата на клуба. Песента вътре постепенно утихва. Отварят се прозорци, показват се глави на мъже и жени. Те се ослушват в шеговитата серенада на Тоби и я подхващат и те. Камерата се приближава към балкона, където се появява Евридика, облечена също карнавално. И когато накрая Тоби млъква, тя запява бурна гръцка песен — сиртаки.

Вратата на клуба се отваря, хората един по един излизат и почват да танцуват сиртаки, като правят кръг около вестникарската будка. Минувачи се спират и гледат. Танцува Евридика, танцува Тоби, танцува цялата улица.

Само Орфей стои настрана и наблюдава.

СЛЕДВА СЦЕНАТА НА БОЯ МЕЖДУ ПИЯНИТЕ ХУЛИГАНИ И ТОБИ.

Като свърших да чета, Гълъбицата ме попита:

— Разбра ли всичко?

— Да — казах, — разбрах. Най-напред заедно с Орфей ще търсим Евридика, после ще изпея серенадата, после ще танцуваме заедно с другите, а после ще се бия с хулиганите.

— Точно така, Енчо. А серенадата знаеш ли я добре?

— Уха! Пял съм я най-малко сто пъти пред разни гости.

— Запомни ли репликите си?

— Запомних ги... Фасулски лесни са. Аз помня по цели страници математически уравнения и машинни чертежи...

Откъм Улицата се чу гласът на Мишо Маришки:

— Готови ли сме?

— Готови сме! — отговориха отвсякъде и откъм прожекторите.

— Хайде тогава на репетиция! Орфей, Евридика, Тоби — при мене!

Влязох в Улицата. И още докато крачех, ми се появи познатото сгърчване на стомаха, макар че този път мами не ми даде нито сурови яйца, нито сини сливи. И устата ми засъхна като шкурка номер 8.

— Деца — каза Мишо Маришки, — ха да видим сега какво можете. Евридика, качи се горе на балкона! Ще се покажеш, когато Тоби изпее последните думи на серенадата: „О, ела, ела...“ Загриваш ли?

— Загривам — отговори Росито.

— А вие двамата, Орфей и Тоби, влизате в улицата отсам и непрекъснато зовете: „Евридика, Евридика!“. Започвате диалога пред вратата на гръцкия клуб. Загривате ли?

— Да — отговорихме ние, — загриваме.

— Отлично! Вземете китарите!... Внимание! Репетиция! Тишина! Готови! Орфей и Тоби, тръгвайте!

Тръгнахме, влязохме в Уличката и завикахме „Евридика, Евридика!“ На мене обаче гърлото ми беше така свито, че гласът ми излизаше съвсем пресипнал. Едвам изрекох моя си диалог и после вдигнах китарата и дадох първите акорди на серенадата. Мишо Маришки извика „Стоп!“ Беше много недоволен.

— Момчета, защо сте така сковани, бе? Като че играете дървеното човече Пинокио. Не се плашете от камерата, вървете

свободно и викайте, без да се сдържате! А ти, Тоби, какви са тия дрезгавини в гласа ти? Хей, дайте му нещо да си накваси гърлото!

Изневиделица се появи мами и ми поднесе термоса с чай. Мишо Маришки веднага я изгони:

— Другарко, колко пъти ще повтарям, стойте настрана!

Мами избяга в тъмното зад камерата, а гримьорката Петра ми даде да пийна чаша хладка вода. Въпреки това гърлото ми не се отпусна и червата ми закуркаха много застрашително.

— Още веднъж! — заповяда Мишо Маришки. — Репетиция!... Тишина! Момчета, започвайте!

И пак тръгнахме, и пак направихме същите стъпки, и пак зовяхме Евридика, и пак Мишо Маришки беше недоволен, и тия кадри ги повторихме тъкмо шест пъти, и всеки път на мене коремът ми куркаше още по-гръмогласно и май приближаваше съдбоносният край...

На седмия път Мишо Маришки каза:

— Сега вече снимаме. Готови ли сме?

— Готови сме! — отговориха операторите, тонмайсторите, асистентите, помощниците, гримьорките, осветителите и всички останали, които зяпаха отстрани.

— Светлина — заповяда Мишо Маришки.

И тогава като че пламна целият павилион. Отвсякъде — отгоре, отстрани, отзад, отпред загоряха прожекторите и хвърлиха върху Улицата най-малко сто киловата осветление. Замижах. Стана ми топло. Краката ми се разтрепераха, червата ми лудо заиграха и закуркаха, а устата ми се заграпави почти до номер 0.

— Тишина! — извика Мишо Маришки. — Магнетофон! Камера! Почни!

Тръгнах, но сега вече крачех като същински робот, дето се командува от телепулт. Не съзнавах къде ходя, какво правя, как викам „Евридика!“ как изричам диалога. Без да мисля, абсолютно механично, дадох двата акорда на китарата и запях:

*Евридика, Евридика,
в тази тиха нощ
Орфей те страстно вика*

с любовна мощ...

И нататък.

Нищо не чувах. Усетих обаче как в горния ла-диез засекох.

Не чувах какво ми говори Орфей, и дори не видях как Евридика се появи на балкона и запя и тя своето сиртаки.

И когато Мишо Маришки извика „Стоп!“ и прожекторите угаснаха и около мене настъпи почти пълен мрак, аз едва не загубих съзнание. Без да питам никого, изтичах към коридора, видях къде пише „За мъже“ и влязох...

Когато се върнах, Мишо Маришки, Гълъбицата и Лорелай разговаряха оживено. Лепнах се зад тях и се послушах. Мишо Маришки казваше:

— И от кога Енчо има тия чупки и дрезгавини в гласа?

— Ама, моля ви се! — отговори мами. — Никакви чупки и дрезгавини няма той. Това беше случайно. Хрип някакъв.

— Не е случайно — каза Гълъбицата. — Миналия път беше същото. Това не е хрип, не е и простуда, това е органично.

— И, бих казал, фатално! — добави Мишо Маришки.

— Какво значи това? — попита Лорелай, съвсем паникьосана.

— Това значи, че за голямо мое съжаление, вашият син няма да може да получи ролята на Тоби. Във филма Тоби играе, шуми, пее, той е нещо като Фигаро... А с този глас!... Пък и сама видяхте как неестествено се държи Енчо пред камерата.

Тук Лорелай взе да хленчи:

— Ама как тъй, бе другари, няма да получи ролята! Вие му обещахте, че ще му я дадете. А сега най-напред му вземете Орфей, после Тоби. Това не е честно! Това е подигравка, това е гавра, това е... това е покушение!

— Другарко, моля, не викайте! — смърри я Мишо Маришки. — И да се разберем: никога не съм поемал ангажимент да дам на Енчо ролята на Орфей, нито каквато и да било друга голяма роля. Ние все още сме във фазата на търсенето. И ако съм обещал да взема Енчо във филма, ще изпълня обещанието си. Ще го взема като епизодик, приятелче на Орфей... стига, разбира се, да съумее да се държи пред камерата като жив човек. Рисковани експерименти във филма си не

мога да правя. Твърде много залагам на него. Той ми струва един милион.

— Милиони, милиони! — завика вече без да мисли Лорелай. — А взимате това недоносче за Орфей и тази патка за Евридика.

— Ако това ви успокоява, мога да ви съобщя, че това момче няма да е Орфей. Той също не ми харесва, твърде сладникав е. А Росица... И Росица няма да е Евридика. Тя е добра актриса и има чудесен глас, но... но тя е вече твърде възрастна за малката Евридика. Очевидно ще се наложи да потърсим други за тези две роли... пък и за Тоби!... Довиждане, уважаема другарко, и прощавайте, ако съм ви обидил.

Мами постоя, постоя, па изведнъж направи кръгом и тръгна към изхода.

Навън ни чакаше колата.

13. ЕНЧО СТАВА МЪЖ С ГОЛЯМО М

До дома Лорелай не произнесе нито дума. Седеше изправена като паметник, гледаше напред почти без да мига и само от време на време бъркаше в пазвата си, вадеше златното кръстче и го стискаше в дланта си. Проговори чак в къщи. Сложи на масата бели листове и химикалка, застана до мен и каза:

— Енчо, седни и пиши!

Седнах и почнах да пиша това, което тя ми диктуваше:

„Другарю министър,

Обръщам се към Вас, възмутена до дън душа от една долнопробна постъпка, извършена от колектива на филма «Детството на Орфей», и по-специално от режисьора Мишо Маришки. Касае, се за следното:

Миналия месец Българска телевизия излъчи съобщението, че...“

И в продължение на девет страници мами разказа за всичко, което се случи с мен след съобщението на телевизията, за това как успешно съм минал първия кръг, как блестящо съм се явил на втория, как ми е било обещано да играя Орфей, как съм се готвил ден и нощ за тази роля, как несправедливо са ми я отнели, как после са ми дали Тоби и дори са ме облекли и гримирали като Тоби, и как накрая са ме отстранили и от Тоби и с това са извършили морално покушение над едно дете-чудо, слава на нашия край, надежда на българското изкуство. Накрая тя продиктува:

„Уважаеми другарю Министър, уверена, че рано или късно правдата ще възтържествува, аз ви призовавам да се намесите и изправите една вопиюща несправедливост, като

в същото време вземете мерки тя да не се повтори никога вече.

Със социалистически поздрав, искрено Ваша
Лорелай Маринова, майка на Енчо Маринов

П.С. Прилагам отзивите на местния печат за способностите на моя син:“

Взе изписаните листове, пъкна ги в един голям плик, сложи вътре и изрезките от вестник „Зов“ с моето интервю и веднага изтича до куриерската служба, за да го прати до София експресно.

Докато тя отсъствуваше, аз извадих тетрадките от комина и набързо записах последните си премеждия. А малко след това дойде пощаджията и ми донесе препоръчано писмо от дядо Енчо. Изглежда дядо е много загрижен за мене, щом като е почнал да пише толкова често, и то препоръчано. Ето какво имаше в днешното писмо:

„Енчо, чедо мое, здравей!

До мене достигнаха какви ли не вести за бъркотията, която е настъпила в твоя живот. Най-напред ми телефонира леля ти Зоя, че си спечелил някакъв конкурс в софийската Кинематография, сетне ми писа братовчедът Коста, дето е бил на гости у вас, и ми разказа как си пял разни песни за Орфей; сетне получих твоето писмо, в което ми пишеш за Закона за съхраняването на енергията, а накрая довтаса и вестник «Зов», който е напечатал такива врели-некипели за тебе и твоето семейство, че сега ме е срам да си покажа сурата пред хората. Ама наистина, какво става там при вас, бе? Полудели ли сте, или е от слънцето, за което разправят, че избухвало и че лъчите му поразявали мозъците на хората?

Ти кажи на оня вестникар, дето е написал статията, че никакви артисти не е имало в семейството на майчината ти баба, а само добри земеделци, и че прадыдо ти по майчина линия не е познавал Левски... Но виж, дядо ти, тоест аз, Енчо Маринов, по време на войната срещу

фашистите саморъчно си е направил от подръчни материали малка печатница, на която другарите печатаха нелегални позиви... Така че, Енчо, сине, не се срамувай от името си...

Що се отнася до Закона за съхраняване на енергията, дето викаш, че бил природен и не могъл да бъде изменен, както например не могло да бъде спряно превръщането на детето в мъж или жена, знай, че нищо невъзможно няма за човека. В едно списание четох, че един учен успял да развъди бебета в епруветки! Какво ще кажеш? Така че не бързай да вземаш окончателно решение по въпроса за Закона.

Знам, дядовото, знам, че много ти се иска да дойдеш тук и да ми помогнеш за конструирането на джобното минитракторче, но какво да се прави — не мога оттук да озаптя майка ти. Затова пък някой ден ще взема аз сам да отскоча до вас, па да видите тогава какво ще става!

Зелената чука е станала още по-зелена и те чака! Много поздравя от баба. А тебе те прегръща
твоят дядо Енчо Маринов.“

Прииска ми се да отговоря веднага на дядо и да му съобщя, да не се тревожи вече толкова много, защото ясно е, че няма да съм Орфей. Няма да съм и Тоби! Няма да се мотая под горещите прожектори и да се петлявя сред шперплатови улици! И Роси няма да играе във филма и ще си продължим приятелството в някой лагер край Черно море! Ура!

Тъкмо прибрах тетрадките в комина и се канех да драсна няколко реда на дядо, върна се мами, придружена от доктор Алексиев. В този момент бях в банята и с памук триех лицето си от грима, с който ме бяха наплескали в киноцентъра.

И тогава стана най-великото събитие в моя досегашен жизнен път: мернах на бузите си шест косъмчета!!! Тъкмо шест!!!!!! Бяха късички, но истински. Веднага си свалих ризата и погледнах гърдите си: там също имаше четири косъмчета.

Ура, ура, ура, сто пъти ура! Аз станах Мъж! Мъж! Истински Мъж с главно М. И нека вече не ми се фукат другите от класа. И в

Комсомола ще вляза като истински МЪЖ!

Дълго-дълго се любувах на новите си мъжки атрибути (тази дума я чух после от доктор Алексиев) и не обръщах внимание на Лорелай, която ме зовеше отвън. Най-после, като се насладих достатъчно на мъжеството си, излязох.

В хола чакаше доктор Алексиев. Беше недоволен, че са го откъснали от работа посред бял ден, но все пак ме попита:

— Енчо, какво те боли?

— Нищо не ме боли, другарю Алексиев. — Не му казах за косъмчетата.

— Майка ти твърди, че си се простудил. Я да те чуя!

Дълго ми слуша гърдите, гърба, сърцето, попипа корема ми, слабините и други подобни. Накрая каза:

— Той е напълно здрав.

— И все пак — възрази Лорелай, — този дрезгав глас? Знаем един случай в Софийската опера, когато един прочут тенор получи рак в гласните струни и трябваше да го оперират, и от тогава той не може и да говори, само шепти безгласно: хък... хък... хък...

Докторът *скептически* поклати глава:

— Добре, я да видим тия пусти гласни струни, дето така безпокоят майка ти.

Зинах. Той светна в гърлото ми с фенерче, гледа, гледа, пъха лъжичка дълбоко в ларинкса ми, та щях да повърна, кара ме да викам „Ааа“, и когато свърши, ме изпрати в другата стая. Ясно: искаше да говори с мами интимно. Но аз залепих ухо на ключалката и разбрах всичко, което си шептяха.

Докторът: — Нищо обезпокоително. Най-нормална мутация. Ако си спомняте, още миналия път ви обърнах внимание, че Енчо е в пубертет. Не забелязахте ли на гърдите му първите косъмчета? Това са неизбежните атрибути на възмъжаването. Заедно с тях обаче има и един друг белег: гласът. Той също се променя — от детски се превръща в мъжки.

Лорелай (панически): — И какво? Ще загуби ли той своя божествен сопран?

Докторът: — Неизбежно. Сопранът ще се превърне в тенор, баритон или бас.

Лорелай: — А няма ли начин да се запази сопранът? Поне за още две-три години?

Докторът (смее се): — Има. Има един начин, но не е за препоръчване. Прилагали са го през седемнайсети и осемнайсети век в католическа Европа, когато не е било разрешено на жени да пеят в църковните хорове и да играят в опери, и женските партии са се изпълнявали от мъже.

Лорелай: — Не ви разбирам. Как така мъже ще изпълняват женски роли?

Докторът: — Те са пеели сопрано... или по-скоро алтино, каквото е бил гласът им през детските години.

Лорелай: — И как са постигнали това?

Докторът: — Нима не знаете? Странно!... Това се постигнало чрез една операция, която е прекъсвала развитието на мъжкото начало у детето. Операцията се наричала кастриране, а въпросните певци са се казвали кастрати. Те естествено са били рядкост и затова били много богати и уважавани. Такива певци са участвували например в оперите на Моцарт.

Мами дълго мълча. А през това време аз се превърнах в бучка лед с температура минус 273 градуса по Целзий, сиреч абсолютната нула.

Какво ще реши Лорелай? И то тъкмо сега, когато станах Мъж?

Тя продължаваше да мълчи.

А аз се замислих. Мислех по-бързо от компютър: не искам да ме оперират, нито пък да ми бият инжекции за акселериране. Не искам пари, не искам слава! Не искам да съм кинозвезда! И точка!

Значи настъпило е време да докажа, че не съм плазмодий, кокона и паун. Настъпил е часът за изпълнението на обещанието, което дадох на дядо Енчо. Настъпил е звездният миг, в който да разкрия на целия свят, че съм Мъж с главно М!

И тогава, без да се колебая повече, измъкнах от комина тетрадките, пъхнах ги под ризата до косматите си мъжки гърди и се понесох към тавана. Вратата беше разбита, така както я бях оставил, когато взех Бинарната бомба. Поогледах се наоколо: тук бях прекарал много радостни дни с МП-1, с Кока Мери, със забранените книги. Кока Мери я нямаше вече, забранените книги не ме интересуваха, но какво да правя с МП-1, конструиран със собствените ми ръце, така както

нелегалната печатница на село е била конструирана от златните ръце на дядо?

Грабнах един железен прът и с два удара разбих апарата.

Накрая си взех самобръсначката и ножчетата жилет от скривалището. Сега вече щяха да ми потрябват.

После се измъкнах през капандурата към покрива, като внимавах да не се хързулна по керемидите и да полетя към улицата. Приседнах до един комин с телевизионна антена и зачаках, докато се стъмни. А като се стъмни, пропълзях до терасата. Също като Жан-Пол Белмондо... Наоколо градът мигаше като електронно табло, един самолет Ту-104 прелетя, долу се мержелееха кофите за боклук, но аз не се плаших, никак даже. Защото бях Мъж.

На терасата беше вече лесно. С лакът счупих стъклото на вратата към стълбището, пъхнах ръка вътре, отворих и се втурнах надолу.

Излязох на улицата. Тетрадките бяха под ризата ми. Не тичах, за да не разберат хората, че съм беглец, и затова стигнах до дома на другаря Боянов доста късно. Във входа седнах под лампата и набързо надрасках последните редове на тия мемоари.

... След малко ще звънна на вратата му. Ще ми отвори той. Няма да бъде много изненадан. Ще му предам тетрадките, ще му обясня някои неща и ще си отида.

Няма да му кажа, че бягам. Но бягам.

Защото съм мъж!

Подпис: Енчо Маринов,
ученик от 7^В клас на II ЕСПУ

ПОСЛЕПИС ОТ БОЯН БОЯНОВ

С това последно категорично заявление свършваше ръкописът на Енчо Маринов. По-нататък не получих нито ред повече. Но тъй като исках на всяка цена да узная как са се развили събитията през следващите дни и как се е разрешил конфликтът между Енчо и неговата не много милостива съдба, аз реших да се вгледам по-отблизо в по-нататъшните „душежни премеждия“ и да попроуча всички перипетии, през които е преминал, докато стане кинозвезда.

Разговарях с родителите му, с неговите приятели, със „Златните камбанки“. Поразпитах Северина Миленкова и кинодейците, които посетиха нашия град, срещнах се с инженер Чернев — с една дума анкетирах всички лица, които повече или по-малко бяха свързани с „премеждията“. Нещо повече — за да бъде напълно документален, аз минах по всички пътища и пътечки, които отведоха Енчо до логичния край: от тавана с разбития МП-1 до последното му убежище.

Ето защо, онова което лично аз ще напиша в следващите страници, е чистата истина, макар някои глави да ви се сторят малко измислени. Но нима животът не е по-сложен и по-невероятен от всякакви измислици?

Подпис: Боян Боянов,
учител по география във Второ единно средно политехническо
училище

**ЧЕТВЪРТА ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ,
НАПИСАНА ОТ БОЯН БОЯНОВ
КИНОЗВЕЗДИТЕ**

1. КАКВО СЕ СЛУЧИ СЛЕД БЯГСТВОТО

Както ви съобщих още в предговора на тази книга, аз прочетох ръкописа на Енчо едва на другия ден след посещениято му, поради което узнах за неговото бягство доста късно.

Дълго се колебах, докато реша какво да предприема. Изповедта, която Енчо правеше в изцапаните със сажди тетрадки, ме разтревожи. Особено много ме смути последната глава, изпълнена с яростна воля за действие. Къде е тръгнал да действа Енчо? В града, на село, в София?... Все въпроси без отговор. Той бе сам, без храна, без пари, без приятелска поддръжка, при това силно зареден с увереността, че е станал Мъж с главно „М“. При такова състояние всеки човек, дори възрастен и опитен, може да извърши съдбоносни грешки.

Въпреки това обаче, не знам защо, дълбоко в себе си не изпитвах особен страх за неговото здраве или неговия живот.

Най-напред телефонирах в дома му. Никой не се обаждаше на настойчивите ми звънения: Маринови навярно бяха хукнали да го търсят.

Позвъних в училище. Отговориха ми, че от няколко дни, след инцидента със смрадливо-зелената Бинарна бомба, никой не е виждал Енчо. Потърсих го при Боби Китариста, при Маестро, при Фалстаф в Стара Загора — всички те бяха единомисленици, че техният скъпоценен ученик по музика и актьорско майсторство се намира в Киноцентъра в София за последни пробни снимки...

Последното място, където звъннах, беше в Бърлогата на инженер Чернев (Черния Компютър), макар и да знаех, че колегата ми е в болницата. Естествено, повикването ми остана без отговор.

И вече се готвех да излизам, когато при мен се втурна Лора Маринова, или както ѝ викат още — Лорелай. Беше бледожълта, чорлава, със сенки под очите: очевидно не бе спала цяла нощ.

— Тук ли е Енчо? — беше първият ѝ въпрос.

Казах ѝ истината: Енчо е бил при мен предната вечер. Скрих обаче историята с ръкописа и добавих, че Енчо е дошъл при мен, за да се запознае с новите уроци.

— Вчера той изчезна от къщи — обясни Лорелай. — Тъкмо се бяхме върнали от София. Той се изкъпа и излезе, без да ни се обади. Отначало аз и Цветан, моят мъж де, не се обезпокоихме, тъй като Енчо често закъснява, отива на кино, а като се връща, си ляга тихо, за да не ни събуди. Ето защо установихме отсъствието му едва днес сутринта. Търсим го навсякъде. Бях на гарата, в автостанцията, в градската болница, никъде го няма. И дойдох при вас! Боожичко!...

Тя се разплака. С истински сълзи. Може би най-последно съзнаваше, че носи вина за необяснимото изчезване на нейния син? Или и това бе проява на нейната необикновено-егоистична майчина любов?

Не я разпитах. Информациите, които бях получил от ръкописа на Енчо, бяха достатъчно изчерпателни и точни...

— Ох! — хлипаше тя. — Много ме е страх да не предприеме нещо непоправимо... Знаете ли, другарю Боянов, вчера в София над него бе извършена една вопиюща несправедливост от страна на безотговорни културтрегери. Моят Енчо е свръхчувствителен и тази несправедливост може така силно да го е уязвила, че той да... да посегне на живота си. Ох!

Едва скрих усмивката си: „несправедливата постъпка на софийските културтрегери“ не само че не бе уязвила Енчо, но бе пробудила в него волята да живее и действа като Мъж. Уверен бях, че той не лежи нито в моргата с разрязани вени, нито отровен на дъното на близкия язовир.

— Не ми се вярва Енчо да е посегнал на себе си — казах. — Той е достатъчно разумен и силен.

— Така мисли и Цветан — изсумтя тя.

— Според мен — продължих аз, — той се е скрил някъде, за да... хм... премисли живота си... Той, знаете, напоследък беше в конфликт с „Камбанките“, с училището, с приятелите си, едва ли не с цялото общество. Бомбата, която взриви в клас...

— Бомба ли? Каква бомба? — стресна се Лорелай.

— Не знаете ли? Детинска работа. Миризлива и цветна... Но тя издълба още по-дълбока пропаст между Енчо и училището. Мисля, че не бива да алармирате милицията... поне за сега...

— Така мисли и Цветан.

— И не шумете из града за изчезването на вашия син. Това може да стигне до него и да го озлоби. Уверен съм, че рано или късно, в най-

близки дни, той сам ще се обади.

— Така мисли и Цветан.

Това трето по ред позоваване на мнението на Цветан ме поозадачи. Нима Лорелай е почнала да се вслушва в думите на мъжа си?

— Потърсихте ли го на село, при дядо му? — попитах.

— Да, пратихме телеграма. Нямаме още отговор.

Тя попрестана да хленчи и очевидно под въздействието на някакви филмови реминисценции попита:

— А може Енчо да е отвлечен, а?

— От кого?

— Как от кого! Малко ли лоши хора има на този свят? Не гледате ли телевизия? Бандити отвлечат деца от видни родители и искат от тях откуп от един милион долара.

— Доколкото ми е известно, такъв случай у нас няма. Пък и един милион долара в България не притежава никой, освен Народната банка.

Този аргумент я накара да се позамисли, но не и да се успокои. И пак, подтикната от ново филмово клише, попита:

— А може би Енчо е заминал за София, за да отмъсти на кинаджиите, които са извършили вопиющата несправедливост спрямо него?

Тук вече не можах да сдържа скептичната си усмивка. И Лорелай побърза да доуточни:

— Е, да, и Цветан не приема тази хипотеза, защото старият пищов на дядо Енчо, дето го държим в гардероба, е от времето на турското робство и не стреля.

— Аз също мисля така — казах.

— Значи, да изчакаме, така ли?

— Да, изчакайте. Най-напред отговора на дядото от село. Енчо може да е там... И позволете ми да ви кажа нещо напълно откровено. Имам чувството, че Енчо е избягал, прогонен от някои не съвсем благоприятни обстоятелства в дома ви...

Лорелай отново заподсмърча:

— Така казва и Цветан. Той твърди, че аз съм била направила живота на Енчо невъзможен. Но това не е вярно! Не! Боожичко! Как

мога аз да направя живота на сина си невъзможен? Аз, която съм готова да дам очите си за него, която...

Прекъснах я доста грубо:

— Извинете, но трябва да вървя, имам час в училище...

С това посещенията на Лора Маринова приключи.

Не приключиха обаче нейните тревоги. Два дни и две нощи тя обикаляше града и околностите, завираше се къде ли не, в градинки и дворове, в мазета и тавани, в болници и поликлиники, та чак в моргата. Енчо го нямаше никъде и тя все повече и повече изпадаше в отчаяние и беше готова вече да се обърне към милицията, и мъжът ѝ едва успяваше да я сдържи.

Защото, и това ми се стори доста странно, Цветан Маринов като че не се безпокоеше особено много за своя син. Наистина, от време на време той ме уведомяваше, че търси тук и там, но особена стръв не полагаше при своите обиколки. Той споделяше моята увереност, че рано или късно Енчо ще изскочи на бял сват.

През този първи ден все още никой в училище не знаеше за изчезването на Енчо. Всички отдаваха неговото отсъствие на изпита му в Киноцентъра, оповестен така шумно от вестник „Зов“. Учениците и учителите, разговаряха често за него с една смесица от насмешка и завист: все пак Енчо бе „дете-чудо и слава на нашия край!“.

Най-много, естествено, се говореше за тия неща в 7^В. Бинарната бомба често биваше предмет на завистливи коментарии. Защото очевидно единствен Енчо бе в състояние да конструира такова ефикасно оръжие във войната срещу Женското царство, а фактът, че Черния Компютър бе прибрал останките на Бомбата, за да ги попроучи по-отблизо, бе многозначителен. Той говореше в полза на детето-чудо, но не на дете-чудо в областта на киноизкуството, а на науката.

През втория ден из училището плъзнаха първите слухове. Това бе неизбежно: мнозина бяха видели Лорелай да броди като призрак из града, да разпитва минувачи — не са ли срещали едно русоляво момче с щръкнали уши, което да отговаря на името Енчо или Ренч...

В края на третия час при мен в учителската стая се явиха Кики Бръмбазъка и Милена, която седи на третия чин. Колко красиви деца са те! Винаги съм се възхищавал от класически хармоничния лик на Кики, от неговата мека и очарователна усмивка, от стройната му

фигура. И колко умно и добро момче е той!... А Милена? С нейните „огнени очи на Кармен“?

— Другарю Боянов — започна Кики направо, — вярно ли е, че Енчо Маринов е изчезнал безследно?

— Има такова нещо... макар че някакви следи все пак е оставил.

— И къде може да е сега? — попита Милена, много развълнувана.

— Там е работата, че никой не знае.

— Но нали казахте, че е оставил някакви следи? — забеляза Кики.

— Да, само че те са от литературен, а не от криминален характер — отговорих аз, знаейки наклонностите на Кики към тайнствените случаи.

Чудесните очи на Милена се наляха с бистри сълзи:

— А може би е сложил край на живота си? — попита тя.

— Не — казах, — момчета като Енчо не се самоубиват. Той е мъжко момче. Дори Мъж с главно М.

Милена обаче пак се натъжи:

— Но ако случайно Енчо се е самоубил, да знаете, другарю Боянов, аз ще съм виновна.

— Защо?

— Защото... защото, когато той стана дете-чудо и се върна в клас, ние от Женското царство на два пъти го нападнахме. Веднъж с гнили домати, после с чанти. И му викахме Паун и Кокона!... Наистина, после той контраатакува със своята Бомба, но имаше право, защото ние първи започнахме.

Тия детински приказки, изречени от едно девойче пред прага на своето моминство, ме развеселиха. Впрочем винаги ме е удивлявала тази смесица от детинщина и зрелост, която така неочаквано се изявява, и която особено ярко проличава в тетрадките на Енчо.

— Е, и какво сега? — попитах.

— Какво ли? — отговори с въпрос Кики. — Трябва да го намерим и толкова. Целия град ще обърнем и пак ще го открием. Аз знам как стават тия работи. Аз съм...

— Шерлок Холмс, знам... Добре, съгласен съм, но без да шумите.

— Бъдете спокоен, другарю Боянов. Почваме веднага.

— И ако откриете някаква следа, обадете ми се. Ходихте ли в болницата при инженер Чернев?

— Бяхме. Вчера.

— Надявам се, че не сте му казали за Енчо.

— А, не, не! — извикаха едновременно двамата и това ме накара да се поусъмня в истиността на отговора.

— Не бива да му се казва — рекох. — Това може да го разстрои още повече. Нали знаете как държи той на Енчо!

— Знаем, знаем — отговориха те пак хорово.

Така, с тия няколко думи започна акцията за търсенето на Енчо Маринов. За нея ще разкажа по-нататък. Защото на другата сутрин в града пристигнаха кинематографистите — режисьорът Мишо Маришки, сценаристът Владилен Романов, композиторът Юлиан Петров-Каменов и редакторката, която Енчо наричаше Гълъбицата. Шофираше колата им черномустакатият Крачунов.

С това събитията получиха нов драматичен обрат.

2. ЕДНА „ВОПИЮЩА НЕСПРАВЕДЛИВОСТ“, ЗА КОЯТО СЕ ИСКА СМЕТКА

Още с пристигането си кинодейците посетили началника на отдел „Просвета“ Грънчаров и заявили, че идат с две важни задачи, за изпълнението на които искат съдействие. Първата е: във връзка с продукцията „Детството на Орфей“ те желаят да прослушат и видят ансамбъла „Златните камбанки“.

— Готово! — отговорил Грънчаров, много поласкан от посещението на такива видни кинодеатели. — Веднага ще организирам прослушването.

Свързал се със Северина Доминьор:

— Ало, Северина, говори Грънчаров. Тук при мен е една делегация от Кинематографията. Дошла е специално да чуе „Камбанките“. Да, да, за филма... Енчо ли? Остави го ти него! Ти си гледай сега „Камбанките“! Можеш ли да ги събереш до следобяд? Великолепно!... — Оставил слушалката: — Е, другари, готово! Днес в четири в читалището... Миче, донеси пет кафета, каймаклии!... И каква е втората ви задача?

— Втората задача — отговорила Гълъбицата, като извадила от найлоновата торба, където държала вълненото си плетиво, големия плик с изложението на Лорелай, — е следната: от вашата съгражданка Лора Маринова, майка на Енчо Маринов, който кандидатствува за роля в нашия филм, е получено оплакване, за, както тя пише, „една вопиюща несправедливост“, извършена спрямо нейния син от наша страна. Тя твърди, че сме били обещали да дадем на Енчо ролята на Орфей и че въпреки този едва ли не договорен ангажимент, ние сме го били отстранили в последния момент, позовавайки се на неверни причини. Маринова ни обвинява, че истинските мотиви били съвсем други и по-точно нашето намерение да дадем главната роля на дете на наши близки. Началството иска от нас обяснение и сега ние сме тук, за да изясним случая окончателно.

— Ох — въздъхнал Грънчаров, като отметнал назад перчема на челото си. — Пак тази Лорелай! Знаете ли колко неприятности ми

създаде досега тази другарка? Нейният син Енчо, един рядък хулиган, в пияно състояние ми изпочупи полилея и стереомагнетофона, вносна стока... Но това не е толкова важно. По-важно е друго: носят се упорити слухове, че Енчо Маринов е изчезнал от дома си.

— Какво? — трепнал Мишо Маришки. — Изчезнал?

— Да. И че дори бил посегнал на живота си, защото не бил приет във филма. Поне така разпространява майка му из целия град.

— Такъв развой на нещата не съм очаквал — казал Маришки неспокойно.

— Аз те предупреждавах — забелязал сценаристът. — Цялата тази шумотевица по телевизията, събирането на стотици деца за прослушване, създаването на напразни надежди, подклаждани от болните амбиции на някои родители, всичко това не можеше да не избие в опасна посока.

— Но нали трябваше да търсим подходящи актьори — промърморил Мишо Маришки. — На плещите ми тежи един милион лева.

— Пет пари не струва този милион, ако не дай боже се е случило нещо непоправимо с Енчо Маринов.

— При това — намесила се в разговора Гълъбицата, — ние все още нямаме нито Орфей, нито Евридика.

Грънчаров, който тъкмо сърбал кафето си, едва не се задавил:

— Какво казахте? Нямате още Орфей?

— Не, нямаме — отвърнал Мишо Маришки. — Всички кандидати пропаднаха.

Грънчаров се усмихнал, както би казал Енчо, чаровно.

— Другари — произнесъл той с меден глас, — знаете ли, аз имам син, Жорж, много е талантлив. Защо не го опитате? Искате ли да се запознаете с него? Ей сега ще го повикам.

— На колко е години? — попитал Маришки.

— На шестнайсет.

— Не става. На нас ни е нужно тринайсетгодишно момче с особена характеристика. А за Евридика ни трябва красиво, чернооко момиче. Ох, кой ме биеше по главата да се залавям с детски филм! Снимай с професионални актьори и шапка на тояга! А тук: избереш прекрасно момче и докато почнеш снимки, то се превърнало в господинчо с басов глас и мустаци.

— Не можете ли да му дадете друга роля? — попитал Грънчаров.
— Искам да кажа — на моя Жорж? Той е много подходящ за ковбой.

— Не правим ковбойски филми — отвърнал с досада Маришки.
— Въпросът е, какво да отговорим сега на това отвратително изложение, щом като Енчо Маринов го няма. И ако е направил някоя бяля, свършено е с мене. Ще ме изритат от кинематографията като мръсно коте, ще ме пратят да ръководя кино клуба в село Дивотино. Обърнахте ли се към милицията?

— Не зная. Това не е моя работа — отвърнал Грънчаров. — По-добре запознат с цялата история е неговият класен ръководител, учителят по география Боян Боянов. Искате ли да ви свържа с него?

... Когато ми позвъниха, аз си бях в учителската стая. Любопитствувах да се срещна с кинематографистите. Както знаете, аз съм скромнен провинциален учител и филмовият свят е бил винаги далече от мен. Наистина, имах представа за нашите гости от мемоарите на Енчо, но едно е да четеш за тях, друго да ги видиш до себе си от плът и кръв.

Когато влязоха, познах ги веднага, толкова живо Енчо ги бе обрисувал: Мишо Маришки с външността си на хлапак, сценариста Романов с вечното си кожено яке, което му придаваше вид на железничар, Гълъбицата във вълнена рокля и с бенка на лицето, композитора Юлиан Петров-Каменов с изпъкналите си предни, свирепи зъби... Черномустакатия бе останал долу при колата.

Почерпих ги с швепс, но те не пиха — бяха много възбудени. Особено развълнуван беше режисьорът Маришки.

— Какво става с Енчо Маринов? — попита ме той без предисловия.

— Избягал е от къщи — отговорих и аз без дълги обяснения.

— И защо е избягал? — продължи той с чисто филмова динамика.

— Причини много.

— От какво естество?

— От филмово, музикално, семейно и дори от физиологично.

— Физиологично? Не ви разбирам.

— Ще ви обясня. Енчо е в остра пубертетна фаза на развитие. От яйцето се излюпва орле, което иска да лети свободно навсякъде из хубавия божи свят без драстичен майчин контрол, без режисьорска намеса, без ослепителните лъчи на филмовите прожектори.

— Означава ли това, че няма основание да се тревожим за това орле? Че то няма да се заплете в някакъв гъст клонак, че няма да го клъвне лешояд, че няма да го простреля браконьер?

— Уверен съм в това.

— От къде тази увереност?

В отговор на въпроса аз, макар че бях обещал на Енчо да не показвам ръкописа му на чужди хора, извадих от чекмеджето осемте тетрадки и ги сложих на масата пред сценариста.

— От тук.

— Какво е това?

— Мемоарите на Енчо Маринов.

— А? — зина той, както бях зинал и аз, когато Енчо ми направи същото съобщение. — Мемоари?

— Да. Разказ за неговите патила. Това е нещо като изповед, включваща редица интимни и дори сърдечни преживявания, твърде характерни за преходната възраст, в която се намира Енчо сега.

— Интересно — промъбри Романов, като прелисти тетрадките. — Може ли да ги попрегледам?

— Може — казах. — Но тук. И със задължението, че няма да оповестявате съдържанието им, докато не разреши сам Енчо.

Съгласиха се. В кабинета освен нас нямаше никой друг. Четиримата се настаниха удобно пред бюрата и потънаха в ръкописа на Енчо. Тънките тетрадки се предаваха от ръка на ръка и скоро бяха прочетени. През това време чувах само възклицания, смях, ръмжене; виждах уплашени погледи, кисели усмивки, почесвания по тила... Когато накрая дочете последната тетрадка, сценаристът замислено изрече:

— Интересен човешки документ.

— И какъв филм става от него! — добави носталгично режисьорът.

— Ама моите зъби толкова ли са свирепи? — попита композиторът, като закри уста с длан.

Редакторката Гълъбица, която, докато четеше, изплете два вълнени ръкава за новата си рокля, прибра плетивото в торбата и заяви.

— Уф! Наистина много е топло в тази рокля... Освен това в ръкописа има много граматични и стилистични грешки.

— И музикални грешки има — каза композиторът.

— И филмови — каза режисьорът.

Побързах да отговоря на тия зловни забележки:

— Ще се опитам да ги отстраня, макар че особени познания по музика и киноизкуство нямам. Независимо от тия грешки обаче не считате ли, че картината е ясна?

— Безусловно — отвърна Мишо Маришки. — Тия тетрадки могат да послужат като изчерпателен отговор на изложението на Лорелай Маринова. Но, уви, те не дават никакво указание за мястото, където Енчо може да е отишъл. Проверихте ли при Черния Компютър?

— Той е в болница — казах.

Те се замислиха, търсейки очевидно какво да предприемат по-нататък. Аз прибрах тетрадките в чекмеджето и станах:

— А сега, извинете ме, но имам час.

— В 7^в ли? — попита Маришки. — Може ли да му хвърлим един поглед.

Казах, че може. Пошетахме из коридорите, за да се запознаят с нашето ултрамодерно училище, надникнахме в кабинетите по физика, химия и математика, където между другото имаме тъкмо дванайсет компютъра за обучение на децата, видяхме библиотеката, постояхме в безлюдната сега работилница по трудово, господар на която беше Чернев, и накрая влязохме в 7^в.

Като ни видяха, децата се поразтревожиха: учениците не обичат непознати и неочаквани посетители. Успокоих ги, представих им гостите и те веднага свързаха посещението с подвизите на „детето-чудо-слава-на-нашия-край.“

Тук обаче стана нещо любопитно, нещо, което имаше решаващи последици за по-нататъшното развитие на тази история.

Мишо Маришки плъзна поглед върху учениците — поглед, свикнал да преценява хората по външния им вид. Той се спря най-напред на Милена от третия чин и дълго се взира в нея. Накрая каза:

— Ти си Милена, нали?

— Да — отговори Милена, — аз съм Милена.

Към нея се приближи и Романов и също се взря в лицето ѝ.

После двамата минаха при Кики Бръмбазька — него също го познаха: та кой не би забелязал веднага най-обаятелното момче в целия град? Помолиха го да се изправи, заговориха го. Мишо Маришки му каза нещо смешно, от което Кики се усмихна с ослепителната си, всепокоряваща усмивка. Запитаха го какво работят родителите му.

— Татко е зидар, майка — тютюноработничка в цигарената фабрика — отговори той със своя грубичък и дрезгав глас.

Попитаха го дали свири на някакъв инструмент.

— Да — отговори той, — на устна хармоника.

Попитаха го дали знае да танцува.

— Да — отговори той, — хоро, ръченица и разни диско.

Попитаха го дали знае наизуст някое стихотворение.

— Да — отговори той, — „Обесването на Васил Левски“.

— Хайде ни го кажи!

Не бях слушал досега Кики да рецитира и затова очаквах някоя посредствена, чисто ученическа декламация. За мое изумление обаче той не „декламира“ стихотворението, той почти го разказа, като леко акцентираше на ритъма и римите, но с такова вътрешно вълнение и поетично чувство, че сълзи овлажниха очите ми.

*„О, майко моя, родино мила,/
защо тъй жално, тъй
милно плачеш?“*

*Гарване и ти, птицо проклета,/ на чий гроб тъй
грозно грачиш?...“*

Погледнах другите: те също слушаха напълно покорени от искреността на изпълнението. Кики изкара поемата докрай, без да бъде прекъсван нито веднъж. Когато свърши, Мишо Маришки го попита кой го е научил да рецитира стихотворението по този необичаен начин.

— Никой — отговори Кики, — аз сам. Много обичам да чета поезия.

Сценаристът и режисьорът си размениха многозначителни погледи.

На излизане Мишо Маришки се обърна към мен:

— Другарю Боянов, днес в четири имаме среща със „Златните Камбанки“ в читалището. Бихте ли пратили Милена и Кики на тази среща?

— Те и без това ще са там — обясних аз. — Милена е „Камбанка“, а Кики организира следобяд голяма акция за търсенето на Енчо.

— Чудесно!... А сега да вървим при тъй наречената Лорелай.

— Идвам с вас — казах и за велика радост на 7^в дадох свободен час.

3. СТРАННИ ЯВЛЕНИЯ В СЕМЕЙСТВО МАРИНОВИ

Натиснах бутона на звънеца с известно свиване на сърцето — все пак опасно или не, бягството на Енчо бе предизвикало смут в този дом.

Вратата се отвори, показа се Лорелай.

Едва я познах, толкова се беше променила тя от последната ни среща. Беше много отслабнала, лицето ѝ се беше удължило, очите, които по-рано блестяха от творчески ентузиазъм, сега бяха мътни и безизразни.

— Какво обичате? — попита тя. Не ни позна.

— Не ни ли помните? — каза Маришки. — От Кинематографията.

Тя думи като че я пробудиха. Тя се поизправи, очите ѝ се разшириха:

— Махайте се! — истерично изкрещя тя. — Не искам да ви виждам! Вие сте измамници! Вие сте вероломни лицемери!...

И трясна вратата под носа ми. Звъних пак, чуках, виках — напразно. Тогава слязох до близката телефонна кабина и завъртях номера. Лорелай се обади веднага: тя очакваше вести от сина си. Обясних ѝ, че искаме да поприказваме с нея по повод изчезването на Енчо. Едва тогава тя се съгласи да ни приеме.

Мълчаливо ни въведе в хола, като не преставаше тихичко да хлипа. Не ни покани да седнем, само ни гледаше накриво, като особено убийствени погледи хвърляше върху Мишо Маришки, който, горкият, се свиваше под тях като под картечни откоси.

— Е? — попита тя. — Какво имате да ми кажете? При вас ли е Енчо?

— При нас ли? — учуди се Маришки. — Защо при нас?

— За да ви унищожим, затова! — яростно изсъска тя. — Защото вие сте виновни за неговите гибелни травми. Вас, вас трябва да тикнат в затвора, да ви обесят, да ви гилотинират, да ви... — И тъй като не намери думи за по-нататъшните екзекуции на кинодейците, се разрида.

— Другарко Маринова — казах, — успокойте се! Енчо ще се намери. След малко група ученици предприемат голяма акция из целия

град...

— Ох! — изхълца тя. — Аз не можах да го открия, та децата ли! — Извади от джоба си един посмачкан лист от тетрадка. — Вижте какво намерихме днес сутринта в пощенската кутия. — И прочете: „Аз съм жив и здрав. Не ме търсете!!! Не искам да ставам кинозвезда!!!! Не искам да бъда кастрат!!!! Енчо.“

Лорелай отново се разплака, а мене ме напуши смях: спомних си ужаса на Енчо от операциите и инжекциите.

В този момент откъм антрето дойде някакъв подозрителен шум.

— Кой е? — извика Лорелай уплашено.

Шумът заглъхна.

— Кой е? — провикна се тя пак, и тъй като отговор не дойде, изтича навън, последвана от мен.

В антрето, скован в неестествената поза на хванат на местопрестъплението крадец, стоеше бащата на Енчо. Държеше една лилава пазарска мрежа, пълна със суджуци и бутилки с вино и швепс. На устата му бе замръзнала виновна усмивка.

— Цецо? — учуди се Лорелай. — Какво правиш тук по това време? Нали уж търсиш Енчо?

— Аа-аа-ми д-да... — заекна той също като сина си, когато е в затруднено положение. — А-аз го търся... непрекъснато го търся... хем заедно с колегите ми... но се поуморихме, пък и поогладняхме... и дойдох да взема нещичко да се подкрепим.

— Боожичко! — изхленчи тя. — Нашият син гние на дъното на язовира, а баща му се налива с червено вино! Не те ли е срам?

— Ех, Лоре — направи много тъжно лице бащата, чийто син, може би лежеше на дъното на язовира, — ако не почерпя колегите, те ще се разотидат. Нали знаеш как става? Не гаврътнат ли бояджиите шише сливова, не се залавят за четката... — Обърна се към мен, като че едва сега ме виждаше: — Аа, другарю Боянов, вие ли сте? Какво ви носи насам?

Явно искаше да отклони разговора от деликатната тема на виното. Казах:

— Дойдох с тия другари от Кинематографията. Искат да поприказват с вас по повод на вашия Енчо.

— Сега не мога — бързо отвърна той, като че уплашен от нас. — Там ме чакат... Те... искам да кажа, моите колеги от аптеките, от

сутринта не са сложили троха хляб в устата си...

— Хайде, Цецо! — сгълча го смирено Лорелай. — Няма да умрат от глад твоите колеги. Сядай и слушай какво искат другарите.

Волю-неволю съпругът се подчини. Остави лилавата мрежа и седна на крайчеца на стола, сякаш бе подсъдим, готов да приеме безропотно най-тежката присъда. Много подозрителен ми се струваше...

— Другарю Маринов — попита Романов, — има ли някакви нови вести от Енчо?

Цветан така се разкашля, че дълго не можа да пророни дума. Най-после изрече, като избягваше да ни гледа в очите:

— Никакви... освен бележката, която получихме отзарана. Къде ли не го търсим! Цялото аптечно предприятие е на крак. Само че не разбирам какво иска да каже Енчо, че не желае да бъде кастрат. Никой няма намерение да го кастрира, смешна работа! На мене ми трябва не син-кастрат, а син-мъж, та като остарея да си имам куп внуци.

Отново едва сдържах смеха си: той щеше да разбере истинския смисъл на Енчовата бележка едва след като прочете мемоарите.

— А на село проверихте ли? — попитах. — При дядото?

— Там го няма — отвърна припряно Цветан, без да се замисли дори. — Проверих по телефона.

— При Черния Компютър? — продължи Романов.

Цветан ни изгледа някак си много изпитателно, сякаш се мъчеше да отгатне какво всъщност се крие зад нашите най-обикновени въпроси.

— Дали е при Черния Компютър ли? Не, не е там. Проверих. Бърлогата... знаете ли какво е Бърлогата? — работилницата на Черния Компютър... та Бърлогата е заключена с два катинара и е тиха и тъмна като тунел. Обикновено тя е много шумна и свети през всичките си стъклени стени, а освен това и самият Черен Компютър свири на цигулка... Но, аз, другари, вярвайте ми, продължавам да търся... А сега мога ли да зная, за какво точно сте дошли чак от София?

Маришки обясни:

— Вашата съпруга е пратила до началството ни изложение, в което протестира срещу решението ни да не приемем сина ви във филма, който ще снимаме.

— Слава богу! — възкликна Цветан някак си радостно и съвсем не на място.

— Тоест — как така „слава богу“? — попита Маришки.

— Тъй де... аз също мисля, че Енчо не е за кино. Скъсайте това изложение и толкова! И кажете на началството, че сме го оттеглили самите ние. Можем да ви дадем и писмено удостоверение, ако желаете.

Лорелай скочи и се развика:

— Ама как така — да го скъсат? Нищо не оттеглям! Нищо! Те, ТЕ ТРЯБВА да дадат обяснение за вопиющата несправедливост, която са извършили спрямо Енчо. Те, ТЕ са виновни за бягството на моето момче, като безчовечно са унищожили цялата му артистична кариера!

— А не мислиш ли, че той е избягал заради ТЕБЕ? — изрева внезапно като след дълго сдържан гняв Цветан. — Другари, вие сте напълно прави. Енчо няма талант за киноартист. Той пелтечи, патрав е и ушите му стърчат като на младо магаре. Но той има страхотен талант за други неща... много по-интересни и полезни за хората... — Поусмихна се, сякаш мислеше за нещо много приятно, и добави: — И още какъв талант!

Лорелай го гледаше ужасена, като че той бълваше гуцери и жаби:

— Бооже! — изхълца тя. — Колко е страшно, когато и бащата не вярва в способностите на своя син!

— Охо, и още как вярвам! — извика той ентусиазирано. — И никому няма да позволя да ги затрие с безотговорни действия!

— Другарко Маринова — обади се Гълъбицата, която отново, почти несъзнателно, бе извадила преждата от торбата и бе почнала да плете. — Та самият Енчо смята, че неговото поприще не е в киното, а другаде.

— Вие пък отде знаете това? — попита Лорелай троснато.

— Знаем... — отговори загадъчно Гълъбицата и взе бързо-бързо да върти иглите. — Той не е за артист, той е изобретател на машини и... и на Бинарни бомби.

— Точно така! — провикна се радостно бащата. — Точно така! Браво, другарко, вие най-точно формулирахте моите мисли.

Лорелай отново се натъжи:

— Е, да, за вас е лесно да говорите така. Вие сте си вече в лоното на кинематографията и хич не ви е еня за другите, които така страстно

се стремят към филмовото изкуство.

Мишо Маришки въздъхна дълбоко, като че се намираше пред малко дете, на което трябва да обяснява елементарни истини, и заговори:

— Госпожо Маринова, бих искал да ви разкажа нещо за себе си... за великия режисьор, за какъвто кой знае защо ме смятате... Аз също се стремях страстно към филмовото изкуство. Още като дете играех в училищната театрална група, пишех „пиеси“, поставях драми и трагедии. Когато завърших гимназия, постъпих в Киноцентъра като общ работник, влачех декори, товарех сандъци с реквизит. След година-две станах осветител и се занимавах с кабели и прожектори. След още две години ме направиха помощник-оператор, сетне помощник-режисьор и накрая асистент-режисьор. Четирийсет и два месеца бях на тази не много благодарна служба, асистирах на тъкмо петима постановчици в пет филма, понаучих занаята и едва тогава влязох във ВИТИЗ, като нито за миг не престанах да работя за хляба си... Вярвайте ми, беше много тежко, много. И ако сега поставям третия си филм, то това право съм си го извоювал с безкрайно много труд и пот... Такъв е пътят и на голяма част от моите колеги.

— А останалите? — контраатакува Лорелай злобно. — А останалите? Знам аз как се промъкват във ВИТИЗ и във филмите. Телефончета, вуйчо-владика хахо-хихо с народните артисти и много други неща. Слушах аз, слушах за актрисата Беба Пиринска, как тя получила последната си роля. Станала миличка на режисьора Грозев и стърчиопашката се превърнала в кинозвезда.

— И тъкмо поради това филмът на Грозев пропадна — отвърна с явна досада Мишо Маришки.

— А моя Енчо не го приемат! — продължаваше Лорелай. — Е, да, той не е Беба Пиринска и не прави мили очи никому. Така е днес: нямаш ли си връзчици, върви в „Плод-зеленчук“. Талантът пет пари не струва.

— Ох, госпожо! — въздъхна Мишо Маришки. — И още как струва! Само че е много рядка стока... И, да ви кажа откровенно, завиждам на вашия син за неговия действителен талант. Уверен съм, един ден Енчо ще стане виден български изобретател.

Лорелай го изгледа с безкрайно учудване, примесено с нескрита, чисто майчина гордост.

- Наистина ли мислите така? — попита тя.
— Наистина. И академик дори може да стане.
— А... а откъде го знаете?
— Знам... — поусмихна се Маришки.

Цветан, който също се усмихваше по много странен начин, се изправи и грабна мрежата с бутилките и суджуците.

— Аз също знам... — каза той. — Ето защо сега трябва да вървя, за да го намеря... Иначе току-виж светът загубил един голям изобретател, един български Едисон... — И продължи въодушевено: — Знаете ли какво изобретява той?... Искам да кажа, какво изобретяваше допреди да стане кинозвезда? Перпетуум мобиле! Да! Перпетуум мобиле! Сиреч — Машина за вечно движение... Или за почти вечно движение, защото съществува един всеобщ природен закон, който пречи да се конструира Машина за пълното вечно движение... Та тази Машина може да реши до голяма степен съдбоносния енергетичен проблем на човечеството... И тогава! Тогава!... — Той внезапно млъкна като че уплашен от собственото си красноречие и отново направи много тъжното лице на баща, чийто син е изчезнал. — А вие, другари кинодейци, скъсайте изложението и го хвърлете в кошчето за боклук. Нали, Лоре?

Лорелай беше толкова смаяна, че не знаеше как да реагира на всички тия хвалби по адрес на сина ѝ, но очевидно беше поласкана.

— Ние също трябва да вървим — рече Маришки. — Имаме среща с „Камбанките“.

— С „Камбанките“ ли? — разшири очи Лорелай.

— Да, с „Камбанките“. Ще ги прослушаме за филма.

Лорелай остана без дъх, гледайки ту към мен, ту към другите, сякаш търсеше помощ от нас:

— Че как тъй? Тия пискуни?...

— Тия пискуни — озъби се свирепо в знак на усмивка композиторът, — са на второ място в България, а може да минат и на първо. И, както чувам, скоро тръгват към Япония, на концерти. Да вървим!

— Чакайте! — спря ни Лорелай смъртно бледа. — Моят Енчо също е „Камбанка“.

— Доколкото ми е известно, той напусна „Камбанките“ — казах аз.

— Че как ще ги е напуснал? Той само временно... заради филма... нали щеше да играе Орфей... та за да има повече свободно време...

— Съжалявам — вдигна рамене композиторът, — сега е вече късно.

На вратата Лорелай отново ни спря:

— Искам да ви попитам нещо... Кой ще играе Орфей и Евридика?

— Още не знаем — отговори Маришки, позамисли се и добави: — Може би ще узнаем след няколко часа.

Вече на улицата, видяхме как Цветан Маринов хукна към автобуса, люлеейки в ръка лилавата мрежа, пълна със суджуци и вино.

4. „ЗЛАТНИТЕ КАМБАНКИ“ И ЕДНА БЛЕСТЯЩА ИДЕЯ НА КОМПОЗИТОРА

Часът беше два. Гостите бяха гладни.

— Другари — казах, — по това време в нашия град всички ресторанти са затворени. До срещата ни с „Камбанките“ имаме два часа. А снощи жена ми сготви чудесен боб, шарен, тя е майстор на боба. Освен това аз също имам червено винце... от моето си лозе... А?

— Другарю Боянов — каза Маришки, — аз съм „за“.

Другите също бяха „за“ и след малко вече седяхме у нас и докато жената подреждаше трапезата, ние разговаряхме за туй-онуй, за Камбанките, за Северина Миленкова. По едно време композиторът попита:

— Нали Енчо беше солист в „Камбанките“?

— Да — отговорих, — пееше първи глас.

— Хм... — озъби се композиторът. — Имам една идея.

Той изложи набързо своята идея, в резултат на която Владилен Романов използва телефона ми за светкавичен междуградски разговор с майката на Росица:

— Вземи едно такси и тръгвайте! — викаше той. — Веднага! На наши разноски. Открива се възможност Росито все пак да участва във филма. — Остави слушалката и доволно потри ръце: — Готово.

— А Орфей? — попита Гълъбицата.

— Да не бързаме! — каза композиторът. — Имам идея и за Орфей.

Бобът беше наистина разкошен и го унищожихме до дъното на тенджерата. Пихме и от винцето; най-много се налива Черномустакатия, който шофираше...

Към четири часа, в отлично настроение, въпреки мрачните прокоби на Лорелай, че Енчо лежи в дъното на язовира, ние тръгнахме към читалището.

Салонът беше претъпкан с ученици, които възбудено обсъждаха предстоящата спасителна акция. Тук бяха всички „Камбанки“, тук беше целият мой 7^в начело с Кики Бръмбазъка, бе дори и Тошко

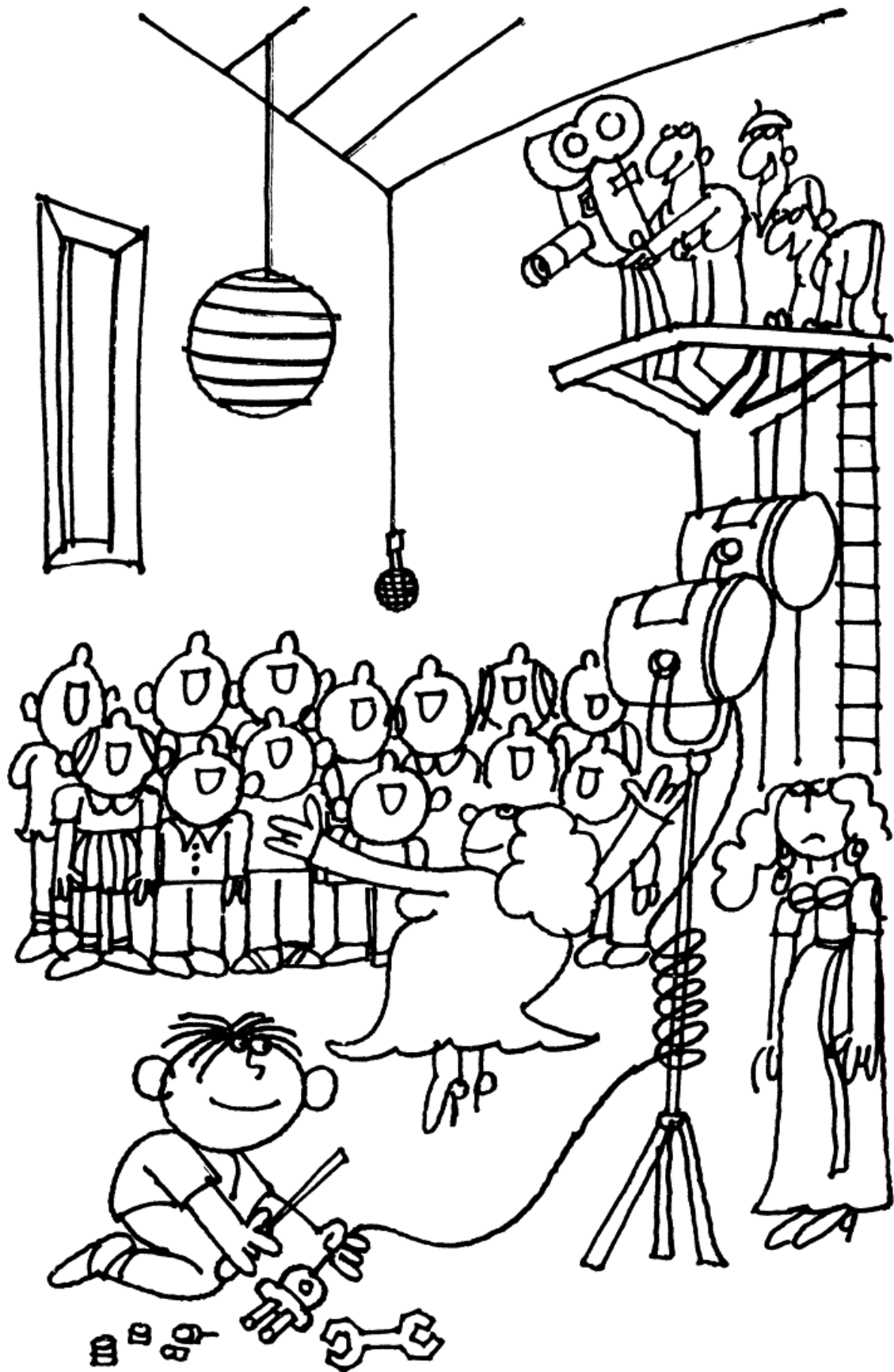
Баламата, който нямаше нищо общо с „Камбанките“, но беше съсед по чин на Енчо. Мнозина носеха свирки, хармоники, барабани, кречетала... По-късно се появиха Боби Китариста, Маестро, та даже и Фалстаф, който долетя от Стара Загора.

Посрещна ни Северина Миленкова. Беше в обичайната си рокля на цветенца и по гуменки. Зарадва ни се и тъй като познаваше Юлиан Петров-Каменов, веднага завърза делови разговор с него.

През това време останалите кинаджии незабелязано наблюдаваха Кики Бръмбазъка и Милена — как те се движат, как се закачат с децата, как се смеят... Двамата бяха прекрасни и вече се досещах какво възнамерява да направи с тях режисьорът... Разбира се, не всичко познах. Защото няхах понятие от сложните филмови фокуси.

— Е, може да почнем! — каза композиторът.

„Камбанките“ заеха местата си на сцената и той им обясни какво се иска от тях: те трябва да пеят така хубаво, че да влязат във филма през широката порта. Първият номер е „Пролетен вятър“.

Запах. Както знаете, аз не съм музикален и не мога да преценя на кое място в националната класация заслужават да бъдат „Златните камбанки“, но на мен ми харесаха. Солистка беше Милена и със своя плътен, дълбок и нисък глас, който не прилягаше много на момиче, очарова всички ни. Ръкопляскаха ѝ, най-много момчетата от 7^В, които повече или по-малко бяха смъртно влюбени в нея.

После „Камбанките“ изпълниха още няколко песни и по озъбената физиономия на композитора разбрах, че е доволен.

И тогава пристигна Росица. Дойде с майка си и без церемонии, след няколко думи, които размени с кинодейците и Северина Доминьор, също се качи на сцената.

— Драги „Камбанки“! — провикна се композиторът. — Представям ви Росица Петрунова, сигурно я знаете от киното и телевизията. Тъй като вашият солист Енчо Маринов го няма, ще го замества тя.

— А къде е Енчо? — попита Росица със звучния си сопран, който изведнъж изпълни голямата зала до последното място на балкона.

— Енчо ще го видим по-късно — побърза да отговори той. — А засега ти ще пееш соловата партия на „Пролетен вятър“. Хайде!

Направиха две репетиции и на третия път Росица така органично се включи в ансамбъла, сякаш винаги е била „Камбанка“.

— Става! — каза доволно Мишо Маришки.

— Мисля, че ще стане и другата комбинация — каза композиторът.

Той се качи пак на сцената и обясни:

— Мили „Камбанки“, сега ще направим един не много труден опит, засега без камера и магнетофон. Единственото, което се изисква, е повишено внимание. Ще изпеем пак „Пролетен вятър“. Солистки ще бъдат Милена и Росица. Но докато Милена само ще си отваря устата, Росица, скрита наблизко, ще пее.

Милена веднага се намуси:

— Значи така... — промърмори тя, — аз само ще си отварям устата, а ще пее друга! Не искам!

— Не бързай, моето момиче! За тебе готвим нещо много по-интересно. Хайде, хайде, Миленче, нека опитаме!

Децата в залата завикаха:

— Миленче, не се плаши! Нали си виждала буфосинхронистите в цирка? Хайде, Миленче!

Под този масиран натиск Милена отстъпи, макар че настроението ѝ се прекърши. Северина Миленкова даде знак, Камбанките запяха.

За първи път присъствувах на такъв музикален трик, макар че бях слушал за него. С този трик се правят най-невероятни комбинации между образ и звук. Пускаш запис на грозен певец, но с голям глас, а на сцената красавец без никакъв глас си отваря синхронно устата и — готово!

При петата репетиция, когато се получи пълен синхрон между артикулацията на Милена и пеенето на Росица, добих абсолютната увереност, че песента се изпълнява от Милена, толкова повече, че тъничката Росица се беше напълно загубила зад сто и двацет килограмовата фигура на Северина Миленкова.

Това постижение беше посрещнато с нови възторжени акламации:

— Браво, Милена! Браво!

Росица слезе от сцената, усмихвайки се с трапчинките.

— А сега — каза композиторът, — ще направим опит и с Кики.

Това съобщение бе посрещнато с гръм от весел смях:

— Хо-хо! Кики ще пее! Кики Гяуров!

А Кики, много смутен, заяви:

— Но, другарю композитора, аз нямам никакъв глас... аз мутирам.

— Няма значение, моето момче. Изпей каквото искаш. Например „Зайченцето бяло“. И се опитай да го изиграеш... като че сам си зайчето.

Целият салон затихна: никога досега Кики не беше пял соло, никога не беше играл роля на бяло зайче и изобщо никаква актьорска роля не беше изпълнявал през живота си. Но Кики беше мъжко момче, той не се плашеше от нищо, и затова без много-много да го кандардисват, запя. И заигра.

И като запя, дори аз усетих, че не само пее фалшиво, но и дрезгаво, и ту дебело, ту тънко, точно както говорят мутиращите момчета.

Но как играеше, боже мой, как играеше! Леко приведен напред, присвил ръце пред гърди като лапички, той лекичко подскачаше в ритъма на песента:

*Зайченцето бяло / цял ден си играло
в близката горичка / с една сърничка...*

Да, той беше зайче, но беше и сърничка и дори горичка!

*Зайчето разбрало, / че е закъсняло,
хукнало да бяга, / както му приляга...*

И наистина хукна през сцената и с дълъг заешки скок прехвърли трапа на оркестъра и се озова пред първия ред до нас, треперещ от ужас, че е закъснял.

Салонът едва не се събори от възторзите на публиката.

— Много добре! — каза композиторът. — Е, гласът ти, Кириле, наистина не е кой знае какъв, но нищо. Хайде, качи се пак на сцената и сега ти само ще си отваряш устата, а ще пее Милена. Бива ли? Миленче, изчезвай зад другарката Северина. Почваме!... Три-четири!

И Кики отново беше треперещото зайче, а Милена, скрита зад Северина, пееше със своя топъл алт, и отново магията стана и отново имах пълната илюзия, че „Зайченцето бяло“ се изпълнява от едно много стройно момче с класически красиво лице и обаятелна усмивка.

Публиката, очарована, мълчеше. Всички до един, включително опитните кинаджии, които бяха правили в своите студии какви ли не чудесии, не мърдаха и възхитени гледаха и слушаха Кики да пее с вълшебен глас.

Когато зайченцето млъкна, публиката избухна, избухна по-силно от Бинарната бомба на Енчо. И вдигнаха Кики и Милена на ръце и ги понесоха по пътеката на салона към официалната лежа, дето ѝ викаме „царската“, положиха ги на креслата и заскандираха:

— Да живее Кики! Да живее Милена!

И чак когато млъкнаха, прозвуча гласът на Мишо Маришки:

5. ОПЕРАЦИЯ „ЕНЧО“, КОЯТО ВОДИ ДО ИЗНЕНАДВАЩИ ОТКРИТИЯ

Оттук нататък аз, Боян Боянов, учител по география, бях очевидец на една удивителна проява на детска солидарност, която ме преизпълни с гордост, че съм класен на 7^в клас. Казвам „детска“, макар че би трябвало да я нарека „юношеска“, защото в нея се проявиха най-добрите черти на моите ученици, на които в най-близки дни предстоеше да станат комсомолци.

За мен акцията за търсенето на Енчо представляваше изпитът, който учениците ми положиха в живия живот преди да постъпят в Комсомола. Тя бе свидетелство за тяхната честност и безкористност, за тяхното чувство за дружба, признак на тяхното младежко дръзновение. Забравили войни, гнили домати, Бинарни бомби, забравили завист, забравили обидите, които Енчо им бе нанесъл, забравили неразумните постъпки на техния съученик, те организираха и проведоха една наистина мащабна операция, която носеше всички белези на зряла интелигентност и същевременно на детинска игра и фантазия.

Заслугата на 7^в бе още по-голяма, като се има предвид, че класът успя да привлече за акцията поне още стотина ученици от останалите паралелки на седмите класове и всички „Златни камбанки“. Два дни Кики Бръмбазъка и Милена бяха разработвали плановете за акцията. Бяха разчертали карти на града, бяха набелязали всички възможни места, където едно момче може да пропадне или да се укрие — от изоставените вагони на гарата до крайселищните бригадирски бараки, от къщичката на баба Яга в парка до складовете за вторични суровини, от бившите противовъздушни скривалища до основите на новостроящия се завод за хартия...

Бяха разпределили своята малка армия на чети, снабдени със звукови и ударни инструменти: свирки, чинели, барабани...

Бяха поставили постове за наблюдение на възловите пунктове в града и околността, които Кики бе снабдил с три МП за бързи контакти.

Бяха мобилизирали всички велосипедисти за куриерски връзки.

Бяха реквизирали всички домашни аптеки.

Бяха събрали въжета, пикели, фенери и какви ли не още алпинистки съоръжения за евентуално спускане в пропасти и подземия.

Бяха заели от спортното дружество сигнални пистолети и бинокли.

Бяха домъкнали фотоапарати и касетофони за документиране хода на акцията.

Бяха... бяха... бяха... Какво ли не бяха измислили те, за да бъде операцията резултатна.

Акцията започна точно в 17.30. Сто и петдесет момчета и момичета излязоха на площада пред читалището и за няколко минути оформиха групите, постовете, свръзките. Всичко се вършеше без суетене, без излишен шум, с едно неочаквано от тия млади луди глави чувство за дисциплина и ред.

Отстрани кинаджиите наблюдаваха тази необичайна за тях картина с най-остър интерес. Сценаристът не издържа и взе да обикаля четите, да се промъква сред куриери и свръзки, да се ослушва в техните разговори. Последва го Маришки. Сетне двамата заспориха, сочейки Кики и Милена, които даваха последните си разпореждания. Очевидно в този момент нещо ново се раждаше в техните глави, нещо, което видяхме по-късно във филма.

Аз не се намесвах. Пък и с какво ли можех да помогна? Моите ученици бяха организирали всичко така съвършено, че всяка моя интервенция само би нарушила хода и ритъма на изпълнението. И се радвах и си мислех, че не съм чак толкова калпав учител, щом като тия деца отпред са и мои възпитаници.

Към мен се приближи Росица. В кадифените ѝ очи имаше тревога.

— Другарю Боянов, разрешавате ли и аз да участвувам в акцията?

— Попитай организаторите. Кики, Милена...

Тя ги попита, те разрешиха. И така — Росица влезе в Първа ударна чета, която се ръководеше лично от Кики. В тази чета се включихме аз и сценаристът Романов. Композиторият и Гълъбицата тръгнаха с Втора чета. Преди това обаче те получиха от Романов указание да си отворят очите, да не изпуснат нито една дума, нито един

факт, нито една подробност, защото всичко може да влезе в работа. Мишо Маришки пък грабна един велосипед и пое със свързките — той искаше да бъде навсякъде.

В читалището остана само Северина, тя пое функцията на централен диспечер до телефона.

И така — всичко беше готово. Кики вдигна ръка и в тишината обяви.

— Пионери и утрешни комсомолци! Операция „Енчо“ влиза в действие. Знайте, че от вашето внимание, вашата находчивост и вашата смелост зависи животът на един скъп ваш другар. Изпълнявайте указанията, но проявявайте и самоинициатива. Ние сме свободни бойци в един свободен свят. Да живеем и крепнем! Тръгвайте!

Тръгнахме.

И започна изпълнението на операция „Енчо“, която завинаги ще остане в паметта ми като светло събитие в моя живот и която така цветисто бе възпроизведена по-късно във филма.

Впрочем, трябва да ви призная, че ако не бях гледал филма, нямаше да добия пълна представа за нейния многопосочен развой и пъстри резултати. Защото, като член на Първа чета и движейки се само с нея, аз няхах възможност да видя какво става с другите групи. Единственият, който имаше общ поглед върху цялата акция, бе, заедно с Кики разбира се, Мишо Маришки. Със своя велосипед той яздеше като бесен от една чета към друга, от един пост към друг, кръстосваше града по всички паралели и меридиани и правеше снимки с фотоапарата си. На това се и дължи онази яснота и динамика, с която обрисова акцията във филма си.

Ще попитате може би защо кинодейците не използваха колата си. Много просто: Черномустакатия беше пиян. От моето червено винце. Но това не ни попречи да се справим със задачата.

Вие сте гледали филма и знаете как протекоха отделните елементи на акцията. Знаете за хитрите начини, по които разузнавачите проникваха къде ли не: в Дома за сираци, в електроцентралата и радиоцентъра, та чак в милиционерския участък, където завариха милиционерите да играят шах. (В нашия иначе кротък град милицията няма кой знае каква работа.) Знаете за енергията, с

която ударните чети следваха разузнавачите, за шумотевицата, която вдигаха по пътя си и която можеше да пробуди и мъртвец...

Знаете за невероятния наивен трик, с помощта на който не кой да е, а лично Тошко Баламата успя да се промъкне в местния затвор под носа на надзирателите и да провери в полупразните килии дали случайно Енчо не е там.

Знаете за хода на Трета ударна чета, която нахълта в самата морга на Градската болница и там, като налетя на покритите с чаршафи трупове, побягна панически, заплете се в страничните коридори и мазета на парното отопление и успя да се измъкне чак вечерта с помощта на други чети.

Знаете за сърдечния прием, който старците от Дома за престарели устройоха на Пета чета, за щедрия банкет, който ѝ дадоха, за концерта, който група Камбанки изнесоха и заради който четата така и не успя да свърши никаква полезна работа.

Знаете накрая и за патилата на Седма чета, която претърсвайки вагоните на гарата, попадна на един тръгващ за Стара Загора влак, та пътува безплатно цели трийсет километра и бе върната с един военен камион.

Като имам предвид горното, аз ще разкажа само за действията на Първа чета, толкова повече, че на нея се падна щастието да открие Енчо.

Ние получихме задачата да претърсим западния градски район, където между другото се намира кварталното кино „Запад“, супермаркетът „Запад“, фабриката за детски играчки „Запад“, Заводът за двигатели с вътрешно горене „Запад“, и други предприятия, които също се казваха „Запад“ — очевидно кръстниците им не бяха проявили много въображение. Единствено училището имаше друго име: „Лиляна Димитрова“. И, разбира се, работилницата на Черния Компютър, която бе известна на всички като Бърлогата.

Съгласно плана най-напред се насочихме към кино „Запад“, където бяха вече проникнали двама от разузнавачите ни. Доста време ги чакахме да излязат и тъй като не се показваха, в киното влезе Кики, после Милена... И когато не се появиха и те, ние, сценаристът и аз, обезпокоени от изчезването им, влязохме в салона. Но Романов също изчезна някъде в мрака и аз напразно се щурках край редиците, вирайки се в зрителите, които се превиваха от смях.

Най-последно ги срещнах: Кики, Милена, сценаристът, разузнавачите се бяха разположили на пода пред първия ред и, зяпнали екрана, също се кискаха. Едвам ги измъкнах. Даваха един филм на Чарли Чаплин...

Но Енчо не беше там.

Вторият обект, който посетихме, бе фабриката за детски играчки „Запад“. Защо трябваше да претърсваме именно нея, не ми стана много ясно. Кики обясни, че е възможно Енчо като опитен конструктор, изобретател дори на Бинарна бомба, да се намира в цеха за механични играчки. Но там го нямаше. На излизане за награда получихме две кукли, които викаха „мама“, мигаха и се напикаваха.

Следващият обект бе училище „Лиляна Димитрова“. За мен бе изключено Енчо да е там. Но отново компетентно ми бе обяснено, че училището има работилници по трудово и че нищо чудно нашият ученик да е назначен там като помощник-преподавател.

Но Енчо не беше и там.

6. ОПЕРАЦИЯ „ЕНЧО“ С БЛАГОПОЛУЧЕН КРАЙ

Доста омърлушени от безплодните усилия, ние се отправихме към супермаркета „Запад“, но по пътя ни настигна един куриер с велосипед. Беше много уморен: бе карал без почивка чак от източния край на града. Той ни предаде интересна новина: Черния Компютър не е в болницата, той е изчезнал от стаята си още завчера, без да е оставил каквато и да е следа подир себе си.

Това накара Кики да промени плана на акцията.

— Към Бърлогата! — заповяда той.

За Кики този ден бе Големият ден. В него той можеше да покаже всичките си детективски способности: усет за посока, познаване на местността, обща и специална култура, логично мислене, комбинативност в действията и преди всичко „адска интуиция“, както би се изразил Енчо. Тъкмо тия качества му подсказаха сега, че разковничето на мистерията се крие в Бърлогата, макар никой да не допускаше, че Енчо може да е там. През последните дни Бърлогата бе посещавана няколко пъти: тя бе заключена отвън с два катинара, а стопанинът ѝ Черния Компютър лежеше уж в болницата...

Сега също заварихме Бърлогата и мансардата безлюдни. Нещо повече — цветята в дворната градинка бяха повехнали: не бяха поливани поне от три дни. Направихме две обиколки около работилницата, викахме „Енчо, Енчо!“, барабаните се пръснаха да бият — нищо.

— Влизам! — каза решително Кики.

Без всякакви приказки момчетата го повдигнаха на рамене, той се покатери по металическите скели на работилницата чак до стъкления покрив и оттам се спусна вътре с въже и светещ фенер на гърдите. В тишината долавяхме стъпките на Кики и шумове от размествани предмети. После светлината угасна, Кики се показа на покрива и, помагайки си с въжетото, скочи долу.

— Е? — възкликнахме всички, като го наобиколихме.

Той направи замислено лице — също като Шерлок Холмс преди да оповести голямото си откритие.

— Енчо е бил тук — каза той.

— Откъде знаеш? — попитах.

— Вижете какво намерих. — Той показа едно малко, червеникаво от кръв пластирче. — Това е негово.

— Сигурен ли си?

— Напълно. Помиришете!

Помирисах. Миришеше ми на изветряло дезинфекционно средство и на машинно масло. Кики обясни:

— Това е миризмата на Енчо. Познавам я добре. Така вонеше Бинарната бомба.

— Е, и какво сега? — попитах. — Това, че Енчо е бил тук, още не значи нищо.

— О, значи, значи! — отвърна пак тайнствено по шерлок-холмски Кики. — Аз направих и други открития... — Млъкна и след като се наслади на напрегнатото ни внимание, продължи: — Няма я Бинарната бомба... — Мълчахме. Той добави: — Няма я цигулката... — И завърши победоносно: — Няма го и Перпетуум мобилето!

— Машината ли? — попита Росица.

— Да. Тя беше най-важната машина тук, върху нея работеха Енчо и Черния Компютър, понякога помагах и аз... Сега я няма.

— И какъв извод правиш от тия факти? — попитах пак аз. Трябва да подчертая, че не само в музиката и киното съм бос, но и в криминалистиката: рядко чета криминални романи.

— Другарю Боянов — каза не без снизхождение към моето невежество Кики, — помислете дедуктивно. — И взе да брой на пръсти: — Първо, Енчо е бил тук и сега го няма. Второ, цигулката е била тук и сега я няма. Трето, Бомбата е била тук и сега я няма. Четвърто, Машината е била тук и сега я няма. Пето, Черния Компютър е бил в болницата и сега го няма. Задава се въпросът: кой е изнесъл всички тия неща оттук? Кой? — И понеже никой не отговори на въпроса, той си отговори сам: — Изнесли са ги Енчо и Черния Компютър. И защо са ги изнесли?

Пак никой не отговори. Дори Романов, който беше автор на тъкмо два криминални романа с главозамайващи фалшификации и убийци. Пък откъде можехме да знаем, защо са изнесли Машината?

— Другарки и другари! — подкани ни Кики с дрезгавия си пубертетен глас. — Разсъждавайте дедуктивно! Цигулката си я е взел

Черния Компютър, за да си свири там, където е сега. Бомбата е прибрана от Енчо за втора употреба. А Машината... Машината беше вече почти готова. Тя даваше страхотни резултати, пестеше осем-десет на сто повече гориво в сравнение с „Лада 1500“, а напоследък Черния Компютър гонеше и по-висок резултат. И ако не беше постъпил в болница и Енчо не беше хукнал по разните киноцентрове, този резултат щеше да бъде постигнат много скоро. Ясно ли е, другарки и другари?

Другарките и другарите мълчаха, поразени от дедуктивните разсъждения на Кики. В главата ми бавно просветваше.

— Продължавай! — каза усмихнат Романов, като записа нещо на цигарената си кутия. — Къде според тебе са занесли Машината?

— Къде може да се занесе една вече готова Машина за почти вечно движение? — отвърна Кики с въпрос. — Помислете дедуктивно!

Всички присвиха вежди, мъчейки се да мислят дедуктивно.

— В Академията на науките в София — обади се Росица.

— Не! — поклати глава Кики. — Много е далече. Пък и академиците нищо не разбират от мотори.

Милена вдигна ръка по ученически:

— Задигнали са я чужди шпиони, за да я използват за своите злокобни империалистически замисли.

— Тук не могат да проникнат никакви чужди шпиони — възрази Кики. — Само наши.

Обадих се и аз, много плахо:

— Монтирали са я в кола, за да я изпробват, а сега обикалят България с нея. Виждал съм такова нещо по телевизията.

Кики благосклонно се поусмихна:

— Поздравявам ви, другаря Боянов, вие сте на прав път. Машината наистина трябва да бъде изпробвана, но не в кола. Засега пробата с кола е още далече. Машината трябва да бъде изпробвана с най-съвършени уреди, каквито в Бърлогата липсват. Но къде има такива уреди в нашия град? Помислете!... Нашата Машина е двигател с вътрешно горене и трябва да бъде изпитана в...

Тук вече всички едновременно извикахме:

— В Завода за двигатели с вътрешно горене „Запад“.

— Браво! — кимна доволно Кики. — Почвате да поумнявате. Да вървим!

В този момент долетя с велосипеда си Мишо Маришки. Поставихме го набързо в течение на новите факти и поехме още по на запад.

Заводът „Запад“ е най-модерното машиностроително предприятие в окръга. Прилича на Дворец на културата и е гордост на нашия край. Бе вече десет и половина вечерта, когато се озовахме пред централния вход. Целият заводски комплекс тънеше в мрак — втората последна смяна за денонощието бе приключила и наоколо нямаше жив човек, освен стария портиер и дежурния пожарникар, които играеха на табла пред кабината на пропуската.

Като ни видяха — цяла тълпа от двайсетина човека с велосипеди, барабани, чинели, вължета и пикели — те скочиха, готови да отбраняват завода с цената на живота си.

— Какво търсите тук? — попита пожарникарят, като блясна заплашително със златната си каска.

Към него се приближи Милена и като заигра изкусително с черните си карменски очи, го попита с най-сладкия си глас:

— Чичо пожарникар, ние сме спасителна чета от Второ единно средно политехническо училище и търсим един наш съученик, който е изчезнал. Да сте го виждали случайно насам? Той е рус, с щръкнали уши, вирнат нос и ходи малко патраво, ей така. — Тя показва как. — Казва се Енчо Маринов, а може и Ренч Маринър с ударение на Ма.

Още докато тя говореше, пожарникарят и портиерът се спогледнаха многозначително. Стори ми се дори, че си намигнаха.

— Никакъв Тренчо не сме виждали насам — отговори портиерът. — Ние си седим тук и си бием пулове и кой къде е изчезнал не ни интересува. Само заводът си е наша работа, да не влезе някой...

Тогавя Кики попита със своя пробивен следователски маниер:

— А една машина да сте видели да внасят тук? Мотор с вътрешно горене? И с него да е идвал и Черния Компютър?

Портиерът се изсмя явно пресилено:

— Момче, тук внасят и изнасят стотици мотори на ден. Отде мога да знам аз коя е вашата машина? И никакъв Черен Компютър не познавам. За първи път чувам това име.

Той явно лъжеше, защото няма човек в нашия град, който да не знае кой е Черния Компютър.

И точно в този момент нещо забуча, нещо откъм бетонния блок — огромен куб без прозорци, който се намираше вдясно от главния корпус на завода. Беше нещо като задавено гръмотевично бумтене. Този шум наруши самоуверения тон на портиера, който се разфуча:

— Какво сте ме заяпали така, бе? Хайде, къш оттук, докато не съм позвънил на милицията! Идете си търсете вашия Тренчо в Тракийската махала.

Тракийската махала наричат оня квартал, където стават пиянски скандали и хулигански побоища.

Приглушеният рев в бетонния куб не стихваше. Кики се поогледа наоколо и махна с ръка към нас:

— Да вървим! Не е тук нашият Енчо.

И пое покрай високата телена мрежа на оградата. Последвахме го дисциплинирано: той беше водачът и всички му се подчинявахме без възражения, включително режисьорът, сценаристът и аз. Впрочем и тримата горяхме от любопитство да узнаем как ще се развият събитията по-нататък.

Стотина метра зад ъгъла отново потънахме в тъмнината. Бученето продължаваше да раздира тишината на майската нощ. Така навярно реве лъв в мрака на африканската джунгла.

Когато се отдалечихме от будката на портиера, Кики ни спря, поогледа се и като се увери, че наоколо няма никой друг, измъкна от брезентната си чанта остри клещи и бързо, с опитността на щурмовак, хукнал да превзема противников бункер, срязва мрежата и откри достатъчно широка пролука, през която се промъкнахме всички.

Намирахме се до заводската баскетболна площадка. Пресякохме я, отминахме плувния басейн и се озовахме пред бетонния блок. Не пазахме тишина, защото ревът, който долиташе от вътрешността на блока, непрекъснато растеше и заглушаваше нашите стъпки и гласове.

Блокът нямаше никакви отвори, освен една металическа врата. Кики я бутна — тя поддаде.

— Почакайте! — каза той. — Отивам на оглед.

И се вмъкна в черния вход. Гръмотевичният рев растеше, превръщаше се в същински артилерийски барабанен бой.

Мина минута, после още една — Кики го нямаше. Гърмът не стихваше, обратно — през отворената врата той достигаше грохота на

въздушна бомбардировка. Не, вътре не прожектираха филм на Чарли Чаплин.

— Отивам! — извика Мишо Маришки и се загуби във входа.

— Аз също! — обади се сценаристът Романов и го последва.

И когато след още няколко минути не се появиха и те, аз, без да чакам повече, също се заврях в тъмния вход. Зад себе си усетих останалите, които пристъпваха в разтърсвания от експлозиите мрак.

Признавам — беше вълнуващо. Къде влизаме, какво ни чака в неизвестността, на кого ще налетим в непроницаемата тъмнина? Глупавият инстинкт за самосъхранение ме теглеше назад, но ме спираше мисълта, че тук са учениците ми, които имаха доверие в мен, в моята смелост, в моята съобразителност, учениците ми, които бяха готови да се хвърлят в огньовете на ада дори, за да спасят своя приятел... В ума ми изплува легендата за Орфей, за неговото слизане в подземния свят, за да измъкне оттам своята Евридика, и ми досмеша: та не прониквахме ли и ние в този тайнствен гръмотевичен свят, за да изтръгнем своя Орфей от лапите на демоните и фуриите? И продължих напред, като слепешком опипвах грапавите бетонни стени.

Не усетих преградата пред себе си и едва не си разкървах носа в нея. Бе нова металическа врата. Натиснах — тя се отвори.

В същия миг ослепителна светлина ме удари в очите. Няколко секунди стоях неподвижен със спуснати клепачи. И когато ги вдигнах, пред мен се откри тесен коридор, едната страна на който бе стъклена. Светлината струеше тъкмо през нея.

Едва не се препънах в телата на Маришки, Романов и Кики, които се бяха проснали ничком на пода и наблюдаваха онова, което се разиграваше зад стъклената преграда. Като видяха мене и другите, дадоха знаци да легнем и ние. Легнахме. „Бомбардировката“ бе стигнала кулминацията си. Цялата бетонна сграда се тресеше като картонена кутийка и вибрациите ѝ проникваха във всичките ми клетки, имах чувството, че се разлагам на съставните си елементи.

Най-после, когато очите ми посвикнаха с ярката светлина, погледнах през стъклото.

Отначало не можах да съобразя каква всъщност е тази фантастична картина пред мен: хирургически кабинет от две хиляди и първата година, марсианска станция в безвъздушното пространство на

червената планета, научна лаборатория на параноичен физик?... Ще се опитам да я опиша със своите бедни понятия на географ.

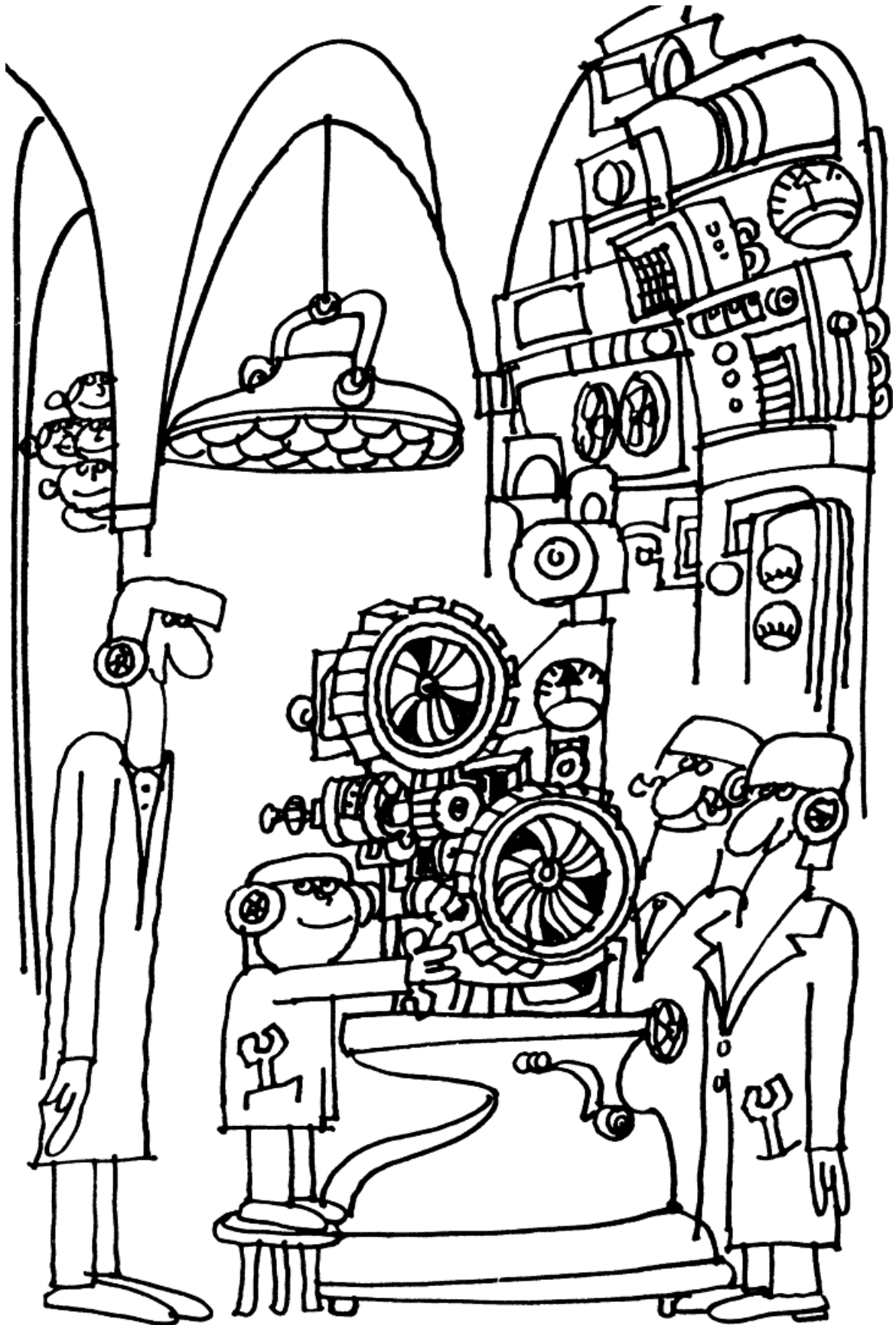
Това бе едно огромно куполообразно помещение с бетонни стени, осветено от няколко мощни прожектора, които хвърляха лъчите си към центъра му. От тавана висяха вериги, куки, платформи. Встрани, в по-слабо осветените пространства на залата се мержелееха някакви електронни апаратури: екрани, по които пълзяха зелени змийчета, табла със стотици разноцветни лампички, които мигаха в трескава динамика, и предпазни стоманени щитове, и кабинички с металически стени, и кабели, и маркучи, и какво ли не още, всичко много чисто като в операционна зала.

А в средата, като същински сюрреалистичен паметник, се издигаше едно необикновено съоръжение: нещо като бетонен кладенец, над който висеше масивен стенд. На стенда стоеше една машина, напояща автомобилен двигател. Макар и пристегната в металическа прегръдка тя лекичко се тресеше и издаваше оглушителния рев, напоящ бомбардировка — една сграбчена в стоманен юмрук енергия, която всеки миг можеше да разбие оковите си, да се пръсне на милиарди атоми и да унищожи всичко наоколо.

Не вярвах, че човек може да оцелее в този ад. Той би оглушал, би се сплескал, би се разпаднал. Въпреки това там долу имаше хора. Бяха петима, облечени в бели престилки и сновяха около Машината като хирурзи около подложен на операция пациент. Не ги познах — носеха на главите си противошумни шлемове, и това още повече подсилваше впечатлението, че присъствавам на сцена от фантастичен филм, в който чуждоземни същества свещенодействуват около олтара на неизвестна космическа религия.

Беше потресаващо.

Беше красиво.

До мен Кики не сваляше бинокъла от очите си. Милена и Росица гледаха като омагьосани. Режисьорът щракаше с фотоапарата си... Та къде можеше той да намери по-добър декор от този тук? По-късно той го пресъздаде почти буквално в Киноцентъра и в него разгърна финалния епизод на филма си.

След не знам колко време лампичките на електронните табла преминаха в червено, зелените змийчета на осцилографите опряха горната граница, ревът на двигателя стана непоносим — още няколко секунди и ще настъпи апокалипсисът и ние всички ще политнем към безкрая на звездното пространство.

И внезапно ревът секна, лампичките угаснаха, змийчетата запълзяха в хоризонтално положение, вибрациите замряха. Настъпи тишина, тишина, от която ми запищяха ушите.

Около стенда на Машината петимата радостно заподскачаха, запрегръщаха се, а единият, по-дребният, се преметна през глава, макар че носеше шлем. Сетне друг един, най-едрият, се отправи към една масичка, която се губеше в полумрака, напълни пет чаши с някаква течност и ги поднесе на другите. И се чукнаха те тогава и пиха, като лекичко вдигаха шлемовете над устата си.

Грабнах бинокъла на Кики и се взрях в предметите, които лежаха на масичката. Бяха чинии, бяха чаши, бяха вилици и лъжици, и един електрически котлон, и останки от суджук, и полупразни бутилки... И — едва не се задавих от изненада — една лилава пазарска мрежа!

По-нататък край стените видях петте надувни дюшека. Да, най-обикновени спортни дюшеци, за туризъм.

Около Машината петимата нещо разговаряха, но до нас не достигаха никакви звуци, виждахме само техните възбудени движения. После те седнаха около масичката, явно много уморени.

— Кики — прошепна сценаристът, макар че нямаше нужда да се шепти: изолацията ни от помещението с Машината бе пълна. — Кики, сигурен ли си, че Енчо е тук?

— Да — отвърна Кики също тъй шепнешком. — Този, дето се преметна през глава. Само той се преметна така, малко накриво с опора на лявата ръка. А Машината е Перпетуум мобилето, познавам я добре.

Тогава Росица се изправи.

— Дайте ми мегафона! — каза тя.

— Недей! — спря я Кики. — Ако ни видят, ще ни изгонят.

— Дайте ми мегафона! — повтори повелително Росица. Бе стиснала устни и от това добричкото ѝ лице с трапчинките на бузите стана страшно строго.

Милена ѝ подаде мегафона. Росица долепи фунията към стъклото и запя, запя много тихичко, но мегафонът увеличи тъпичкия ѝ патешки гласец сто пъти и го превърна в мощен сопран:

*О, Орфей, Орфей,
Евридика те вика
в тази тиха нощ.*

*Не сърди се, не муси се!
Евридика те вика...*

Слушах захласнат тия наивни стихчета, които очевидно Росица импровизираше в момента, но мелодията, о, мелодията беше удивително красива — бе песен от филма.

В продължение на няколко дълги секунди ония долу като че не чуваха нищо и продължаваха да си пият. Пръв малкият взе да върти глава наляво-надясно — бе доловил нещо. И свали шлема си.

Беше Енчо.

Той отправи поглед към коридора, не видя нищо определено, но разбра, че гласът иде оттам. Дълго слуша, а когато Росица подхвана:

*Евридика те вика
в тази тиха нощ...*

той закрачи патравичко по посока на стъклената преграда. И вече се усмихваше и ушите му застърчаха още повече — същински антени, хванали далечен приятен зов:

*Ела, Орфей!
И с нас запей!*

Тогава съвсем ясно видях лицето му: много уморено, но щастливо.

После още един свали шлема си: беше бащата на Енчо.

И още един свали шлема си: беше дядото на Енчо, онзи от село.

Четвъртият, който откри лице, беше Главният инженер на завода, доктор на науките, най-видният учен в нашия град.

Последният беше Черния Компютър. Изглеждаше изтощен и очите му горяха — дали от болнична треска или от велико вдъхновение — не знам.

Впрочем всички бяха много, много уморени, чорлави, небръснати.

Стори ми се даже, че и Енчо е небръснат... Кой знае!

Росица продължаваше да пее, петимата долу слушаха и се усмихваха и гледаха към нас, макар че едва ни виждаха.

Неочаквано Главният инженер натисна някакво лостче на пулта. Светна прожектор и ни прониза с ослепителните си лъчи. Ние се изправихме, замижали: хванати на местопрестъплението бандити. Но Росица продължаваше да пее и към нея се присъединиха най-напред Милена, после „Златните камбанки“, после Маришки, Романов и Кики. Накрая запях и аз, макар че нямам нито глас, нито слух, запях с всички:

*Орфей, Орфей,
Евридика те вика
в тази тиха нощ...*

Ония долу също взеха да отворят уста в ритъма на мелодията.

Като буфосинхронистите.

А Черния Компютър измъкна една цигулка изпод масата и засвири.

И в тази тиха нощ, в експерименталната лаборатория на Завода „Запад“ се понесе една песен за дружба и любов. Беше мила, наивна, детска песен, но гърмеше по-силно от рева на Машината:

Защо го беше Химн на Победата.

ПОСЛЕСЛОВ

Тия последни страници написах под натиска на Кики Бръмбазъка. В края на всеки криминален роман, каза той, авторът е длъжен да разкрие всички тайни и да подкаже по-нататъшната съдба на героите.

Особени тайни в тази книга няма, а ако има, вие отдавна сте ги разгадали. И все пак...

Най-напред — за Енчо. След бягството си от дома и след като ми предаде тетрадките, той дълго скитал из улиците и накрая, гладен и уморен, се отправил към Бърлогата. Тя обаче била заключена. Тогава той подремнал в градинката и едва на сутринта успял да се свърже по телефона с баща си, който веднага дотичал, нахранил го и го приютил в склада на Аптечно предприятие. По-късно Черния Компютър, узнавайки от Кики и Милена за изчезването на своя любим ученик, напуснал болницата, звъннал на Цветан Маринов и прибрал Енчо в дома си. Няколко часа след това пристигнал и селският дядо Енчо. Разтревожен от телеграмата на Лорелай, отдавна готов да се притече на помощ, скочил в автобуса и се понесъл към града. Той също бил прибран в Бърлогата.

Първата нощ след бягството Енчо, Цветан, дядо Енчо и Черния Компютър прекарвали над Машината. Това били последните изпитания, които се правили в Бърлогата. На сутринта с помощта на Главния инженер те натоварили Машината на един камион и я откарали в експерименталната лаборатория на завода, където продължили опитите, сега вече с най-съвършени уреди.

Макар и да се съмнявал във валидността на Закона за съхраняване на енергията, дядо Енчо веднага се приспособил към новата и необичайна за него обстановка — нали имал „златни ръце“! А Цветан Маринов, който понятие си нямал от машинно дело, така се увлякъл в интересните експерименти, че останал с другите. От време на време само той излизал, за да донесе нещо за хапване и пийване. В такъв един момент го заварихме ние в дома му.

Работили два дни и две нощи без прекъсване, като се редували да почиват на надувните дюшеци. Два дни и две нощи Машината работила без прекъсване, като огласяла Завода със своя мощен рев. Накрая усилията им завършили с очаквания резултат: макар и да не успели да конструират Перпетуум Мобиле, защото въпреки всичко съществува Законът за съхраняване на енергията и защото Перпетуум мобиле е един неосъществим идеал, инженер Чернев и Енчо Маринов постигнали нещо ново в областта на двигателите с вътрешно горене — построили мотор, който в сравнение със съществуващите модели пестял до 16 на сто гориво, едно, според специалистите, огромно техническо завоевание.

По-късно, когато бе патентован, новият двигател бе наречен ЕЧ-1, сиреч Енчо-Чернев Първи. Сега се полагат усилия за неговото внедряване в производството. Дано това стане бързо, защото ако се забави, току-виж Черния Компютър и Енчо конструирали почти Перпетуум мобиле, наречено ЕЧ-2.

Излишно е да споменавам, че Енчо бе чествуван като герой и че се прослави в нашата селищна система много повече отколкото като кинозвездата Ренч Маринър с ударение на Ма. И даже Лорелай се убеди, че синът ѝ е наистина надарен, но не както тя смяташе до тогава с артистични заложби, а с подчертан талант на изобретател-машиностроител. И след седми клас той бе изпратен в специалното училище, където прибират техническите генийчета от цялата страна. Като комсомолец, разбира се!

А сега — за филма „Детството на Орфей“. След като Романов и Маришки нанесоха доста поправки в сценария и включиха в него елементи от операцията „Енчо“, те дадоха главните роли на Кики и Милена. Кики изпълни ролята на младия Орфей, но пъ и говори с гласа на Милена. Милена пък изпълни ролята на Евридика, но пъ и говори с гласа на Росица. Росица пък пъ и говори със своя собствен глас през устата на Милена, но не игра... Малко е объркано, но така си е.

Какво обаче стана с филмовата кариера на Енчо? — ще запитате вие напълно основателно. Та нали тази книга се казва „Как станах кинозвезда“? Е, чак кинозвезда Енчо не стана, но въпреки това той влезе във филма и милионите кинозритители го видяха със „Златните камбанки“ като ръководител на Специалния отдел на ансамбъла, отдел, от който много зависи художественото равнище на всички изпълнения.

Той бе този, който открито или зад кулисите поддържаше цялата електронна апаратура — микрофони, високоговорители, усилватели, магнетофони... Той беше майсторът на всички специални звукови и светлинни ефекти, които направиха такова силно впечатление на публиката и допринесоха за големия успех на филма.

Той не пее вече.

Но се бръсне. Защото е Мъж.

И все още не може да реши коя от двете обича повече — Росица с трапчинките или Милена от третия чин...

Какво да се прави — такъв е животът.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.